

บทบาททางการเมืองของนายเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดัน

วัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน

จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555 - 2559

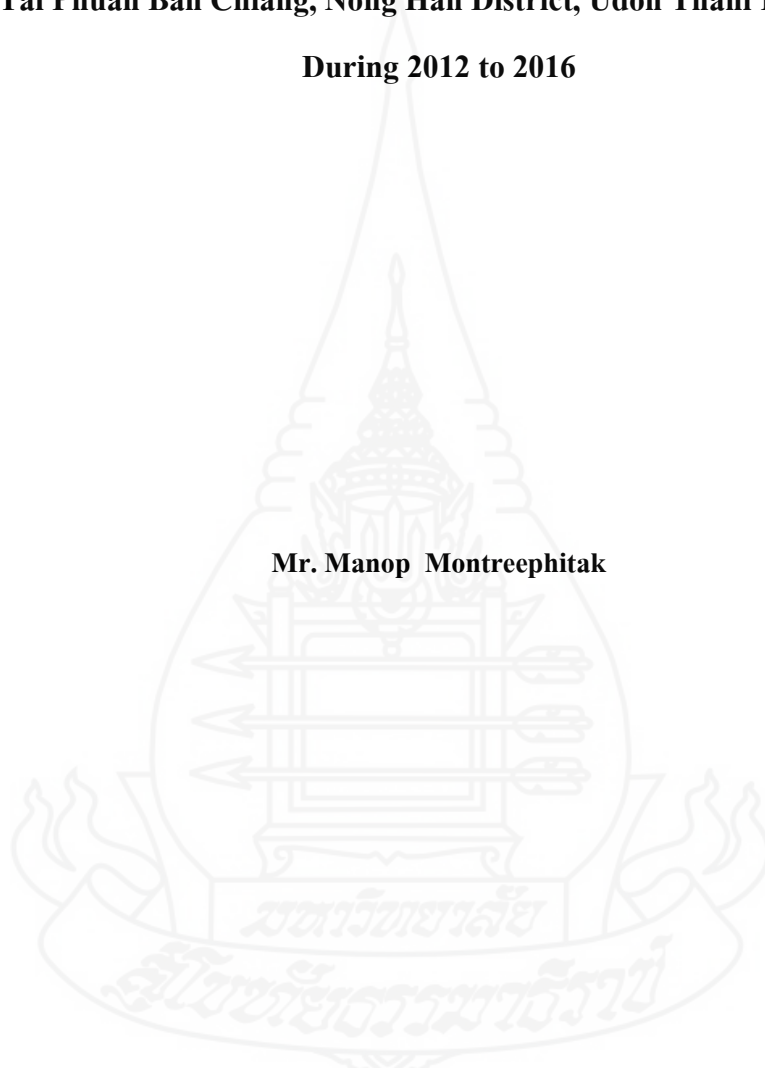
นายมานพ มন্ত্রীพิทักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกการเมืองการปกครองท้องถิ่น สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2564

**Political Role of Ban Chiang Sub-district Mayor in Promoting a Local Culture of
Tai Phuan Ban Chiang, Nong Han District, Udon Thani Province
During 2012 to 2016**

Mr. Manop Montreephitak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Local Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2021

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาททางการเมืองของนายเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดัน
วัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น ไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน
จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555 - 2559

ชื่อและนามสกุล นายมานพ มন্ত্রীพิทักษ์

วิชาเอก การเมืองการปกครองท้องถิ่น

สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

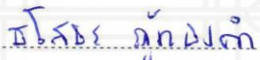
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธโสธร ตู้อองคำ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธพร อิศรชัย

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2564

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปราชญ์ สุวรรณมงคล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธโสธร ตู้อองคำ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธพร อิศรชัย)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์) 3/2

ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมชุมชน
ท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555 - 2559
ผู้วิจัย นายมานพ มนต์วิทย์ รหัสนักศึกษา 2588000782 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ธโรธร เต๋อทองคำ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธพร อิศรชัย
ปีการศึกษา 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง ช่วง พ.ศ. 2555 – 2559 (2) ศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง (3) ศึกษาผลกระทบที่เกิดจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ประชากรการวิจัยในเขตพื้นที่เขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านเชียง 5 คน (2) เจ้าหน้าที่ของรัฐ 5 คน (3) นักธุรกิจ 2 คน (4) กลุ่มอาชีพ 5 คน (5) นักวิชาการและสื่อมวลชน 2 คน รวมเป็นจำนวน 19 คน นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาแบบเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรี ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบาย จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านการจัดทำประชามสร่วมกับชุมชน ด้านการบริหารจัดการจัดสรรทรัพยากรได้วางกลยุทธ์โครงการแผนงานที่เหมาะสมนำเสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีอย่างจำกัด ด้านการเชื่อมประสานในฐานะตัวแทนขององค์กรดำเนินการตามแผนพัฒนาแบบบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาอาชีพจากการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน (2) ปัจจัยภายนอกที่สนับสนุน มาจากรัฐธรรมนูญ 2540 กำหนดแผนขั้นตอนกระจายอำนาจแก่ท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัดอุดรธานีเน้นความเป็นศูนย์กลางแม่น้ำโขง ปัจจัยภายในด้านตัวนายกเทศมนตรี จากฐานะทางสังคมกลุ่มทางการเมืองและเครือข่าย (3) ผลกระทบ แบ่งเป็น ด้านการเมืองการนำนโยบายมาปฏิบัติเกิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง เกิดความมีเสถียรภาพทางการเมืองของนายกเทศมนตรีโดยสภาทั้งสองเป็นกลุ่มทางการเมืองเดียวกัน เกิดการพึ่งพิงและระบบอุปถัมภ์จากตัวนายกเทศมนตรี ด้านสังคมเกิดกลุ่มใหม่ทางสังคมจากการจัดระเบียบทางสังคม เกิดความสามัคคีจากการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมของเทศบาล การวิพากษ์วิจารณ์จากการใช้อำนาจทางการเมืองเกิดผลประโยชน์ต่างตอบแทน ผลกระทบต่อตัวนายกเทศมนตรี คือ การได้รับการสนับสนุนทางการเมืองจากความมุ่งมั่น ความเสียสละ จากความเชื่อมั่น ในตนเองสูงการบริหารจัดการเน้นตัวบุคคล ส่งผลต่อการสนับสนุนทางการเมืองลดลง

คำสำคัญ บทบาททางการเมือง นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ชุมชน กลุ่มทางการเมือง

Thesis title: Political Role of Ban Chiang Sub-district Mayor in Promoting a Local Culture of Tai Phuan Ban Chiang, Nong Han District, Udon Thani Province During 2012 to 2016

Researcher: Mr.Manop Montreephitak; **ID:** 2588000782;

Degree: Master of Political Science;

Thesis advisors: (1) Dr.Thasothorn Tootongkam, Associate Professor;
(2) Dr.Yuttaporn Issarachai, Associate Professor; **Academic year:** 2021

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the political role of Ban Chiang Sub-district mayor in promoting a local culture of Tai Phuan Ban Chiang during 2012 to 2016; (2) to identify factors that support the political role of the Ban Chiang Sub-district mayor; and (3) to study effects of political role on Ban Chiang Sub-district mayor.

This research employed qualitative documentary method and structured interviews. There were 5 groups of purposive sampling which consisted of Ban Chiang Sub-District Municipality Administrator (5 samples), government official (5 samples), businessman (2 samples), various occupational class (5 samples) and academic/media (2 samples). There were 19 samples in total. Then, the data was analyzed by descriptive analysis.

This study found that (1) the role of mayor consisted of policy for local development plan through the public participation with the community, resource allocation management that was suitable project strategy with limited annual budget. In addition, the mayor acts as a representative for an organization to implement the integrated development plan with other department and promoting career development through activities within the community. (2) Supporting external factor was 1997 Constitution of Thailand that stipulates a plan for the decentralization of local authority such as the Udon Thani Provincial Development plan that focus on Mekong River Basin. Internal factor was social and political status and kinship relation. (3) Political impact was an implementation of the policy resulting in political participation, political stability and patronage system by mayor. Social impact was a creation of new sociality originated by reform, social unity from municipal activities, criticism of political power and reciprocal benefits. The impact on the mayor was the political support from a commitment, a sacrifice, a high self-confidence, a person-centered management resulting in a deteriorating political support

Keywords: Political Role, Ban Chiang Sub-district Mayor, Community and Political Group

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยได้รับความกรุณา จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ชโสธร ผู้ทองคำ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธพร อิศรชัย อาจารย์ที่ปรึกษา ร่วม และรองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ความรู้ต่าง ๆ คำปรึกษา ค่อยชี้แนะแนวทางตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานวิจัย ด้วยความเอาใจใส่ในงานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจและความทุ่มเทของอาจารย์และขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาการเมืองการปกครองท้องถิ่น คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ให้ความรู้ คำแนะนำต่าง ๆ มากมาย ตลอดจนเจ้าหน้าที่สาขาวิชาการเมืองการปกครองท้องถิ่น ที่ช่วยติดต่อประสานในเรื่องต่าง ๆ ในงานวิจัยเล่มนี้ให้สำเร็จโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อนร่วมงานในขณะที่ยังปฏิบัติราชการอยู่เทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี และผู้นำชุมชนในพื้นที่ทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการทำงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจอยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมด ให้แก่คณาจารย์ที่ได้ให้ความรู้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอน้อมนุชาพระคุณของบิดา มารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ผู้วิจัยขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำต่าง ๆ จากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งต่อไป

มานพ มนตรีพิทักษ์

พฤษภาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท/ปัจจัยที่ผลกระทบ	11
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	17
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล	24
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตย	27
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับท้องถิ่นนิยม	36
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์	38
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนักการเมือง	39
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่ม / ผลประโยชน์	43
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบาย	47
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	53
แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง	55
ชาวไทพวน	56
ประวัติจังหวัดอุดรธานี	57
ประวัติอำเภอหนองหาน	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การพัฒนาท้องถิ่น, ประวัติชุมชนบ้านเชียง สภาพทั่วไป.....	59
เอกสารทางราชการ, วารสารเทศบาลตำบลบ้านเชียง, ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	62
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
ตอนที่ 1 บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงในการผลักดัน วัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง	73
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบล บ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่น ชุมชนไทพวนบ้านเชียง	100
ตอนที่ 3 ผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวน.....	117
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	131
สรุปการวิจัย	131
อภิปรายผล	141
ข้อเสนอแนะ	154
ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป	157
บรรณานุกรม	158
ภาคผนวก	162
ก แบบสัมภาษณ์การวิจัย.....	163
ข รายชื่อบุคคลที่ไปสัมภาษณ์.....	186
ประวัติผู้วิจัย	188

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ผลการดำเนินงานการนำแผนไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ เทศบาลตำบลตำบลบ้านเชียง	59

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	7
ภาพที่ 4.1	บันทึกรายงานการประชุมสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง สมัยสามัญ สมัยที่ 2 ครั้งที่ 1 ประจำปี 2555	75
ภาพที่ 4.2	บันทึกรายงานการประชุม การแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีตำบล บ้านเชียง	76
ภาพที่ 4.3	การประชาคมแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ 2559 เทศบาลตำบลบ้านเชียง	79
ภาพที่ 4.4	การประชุมสภา เสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2559	82
ภาพที่ 4.5	บทบาทในการเสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2559 ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง	83
ภาพที่ 4.6	การเชื่อมประสานงานร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นใกล้เคียง	88
ภาพที่ 4.7	การแถลงข่าว งานมรดกโลกบ้านเชียง ประจำปี 2557	88
ภาพที่ 4.8	บทบาทการเชื่อมประสานหน่วยงานในพื้นที่	89
ภาพที่ 4.9	การประสานหน่วยงานกรมการปกครองอำเภอหนองหาน	105
ภาพที่ 4.10	การบูรณาการและการเชื่อมประสานหน่วยงานในพื้นที่	106

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีการแข่งขันการเมืองแบบตัวแทน ผ่านการคัดเลือกตามกระบวนการแนวทางของระบบประชาธิปไตย เมื่อชนะได้เข้าไปใช้อำนาจในองค์กรปกครองท้องถิ่น อำนาจความชอบธรรมตามที่กฎหมายบัญญัติ เช่น อำนาจในการกำหนดนโยบายที่นำไปสู่การปฏิบัติ ทั้งในด้านงบประมาณ ด้านงานบุคคล อำนาจหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรที่มีคุณค่าให้กับกลุ่มคนในสังคม การยึดหลักความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ มักจะไม่เกิดขึ้นได้เมื่อนึกถึงหลักการการเมืองต่างตอบแทน ใครได้ หรือผลประโยชน์อยู่กับใคร และไม่อาจปฏิเสธ ฐานเสียง เช่น กลุ่มนักธุรกิจท้องถิ่น กลุ่มอาชีพ ที่ให้การสนับสนุนการเลือกตั้งท้องถิ่นซึ่งผู้บริหารให้ความสำคัญและตอบแทนหรือสิ่งตอบแทนอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ตำแหน่งหน้าที่ การจัดสรรงบประมาณให้แก่ชุมชนอย่างพิเศษ การเมืองส่วนหนึ่งเป็นเรื่องผลประโยชน์ หรือผลประโยชน์ต่างตอบแทนที่ไม่เฉพาะกลุ่มและตนเอง แต่อาจเป็นประโยชน์ส่วนรวมด้วย

บทบาทตัวแทนหรือ “ประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Democracy)” จากการได้รับคัดเลือกจากประชาชนเข้าบริหารจัดการรูปแบบ สภา – ผู้บริหาร โดยเฉพาะการเมืองในระดับท้องถิ่นความแตกต่างและความหลากหลายตามสภาพพื้นที่ การใช้อำนาจทางการเมืองจากความชอบธรรมชัยชนะจากการเลือกตั้ง การกำหนดนโยบายออกข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อเกิดผลประโยชน์แก่ส่วนรวมในสังคม ในแง่มุมหนึ่งกลุ่มผลประโยชน์ที่สนับสนุน เช่น กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มอาชีพ ที่ให้ความสำคัญและตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญจากการสนับสนุนการเลือกตั้ง ซึ่งแทบสามารถแยกไม่ออกว่าเป็นผลประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนรวม (ปธาน สุวรรณมงคล, 2554 ก)

การเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ผลมาจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ที่ให้ความสำคัญการเมืองระดับชาติที่เป็นศูนย์กลางเป็นส่วนใหญ่ การใช้ไหวพริบของนักการเมืองและพรรคการเมืองในสภา ขณะที่การเมืองระดับท้องถิ่นในพื้นที่ ที่มีความหลากหลายที่สะท้อนให้เห็นถึงการเมืองไทยที่ดำเนินมาต่อเนื่องและยาวนาน ที่ช่วยขยายภาพการเมืองไทยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

และไม่สามารถพบได้ ในการเมืองระดับชาติ (มาโนช สุวรรณสาร, กาญจน์ คำวิสุทธิ, และมณฑุตา แก่นสุวรรณ 2558, น.1-2)

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพิจารณาจากองค์ประกอบของจำนวนของประชากรและรายได้ ซึ่งปัจจุบันมีเทศบาล 3 ประเภท ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร การยกฐานะจัดตั้งเทศบาลได้โดยการตราพระราชกฤษฎีกาและกำหนดให้มีนายกเทศมนตรีหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ด้านโครงสร้างการบริหารได้แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วน สภาเทศบาล ที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อยู่ในเขตเทศบาล โดยมีความแตกต่างกันของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล เช่น ถ้าเป็นเทศบาลตำบล มีสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 12 คน ส่วนเทศบาลเมืองมีสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 18 คน และเทศบาลนครมีสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 24 คน สมาชิกสภาเทศบาลมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี มีอำนาจหน้าที่อนุมัติแผนพัฒนาของเทศบาล ให้ความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติเทศบาลและเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ส่วนนายกเทศมนตรีจะเป็นฝ่ายบริหารกิจการเทศบาล สามารถจะแต่งตั้งที่บริหารของตนเองได้ เช่น การแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีตามที่กฎหมายกำหนด แต่งตั้งที่ปรึกษา และเลขานุการ ในอำนาจหน้าที่ นายกเทศมนตรีฐานะฝ่ายบริหาร และกำหนดนโยบายรับผิดชอบการบริหารราชการตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบาย สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาลในระหว่างปฏิบัติงาน อำนาจหน้าที่ สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการเทศบาลวางระเบียบให้ทำงานของเทศบาลเพื่อความเรียบร้อย เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาล มีวาระอยู่ในตำแหน่ง 4 ปี จะเป็นติดต่อกันเกินกว่า 2 สมัยไม่ได้ (เฉลิมพงษ์ มีสมนัย 2555, น.146 - 151)

การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบเทศบาล จากอดีตในสมัยก่อนที่เทศบาลจะอยู่ในการควบคุมการบังคับบัญชาส่วนภูมิภาคซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำงานนอกพื้นที่ทั้งยังไม่สามารถเข้าใจบริบทของท้องถิ่น มาปรับเปลี่ยนเปลี่ยนเป็นการกำกับดูแล ส่วนด้าน โครงสร้างภายในการแยกฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาท้องถิ่นออกมาอย่างชัดเจนทำให้บทบาทผู้บริหารท้องถิ่นยังมีความเด่นชัดมากขึ้น ทั้งมีศักยภาพความเข้มแข็ง ความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่สามารถเข้าใจถึงปัญหาในท้องถิ่นของตนเองเป็นอย่างดี และการตัดสินใจประกอบกับการใช้อำนาจในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการร่างเทศบัญญัติ การยับยั้งชะลอข้อบังคับหรือเทศบัญญัติ จากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เห็นว่ามีปัญหาแก่การปฏิบัติหรือไม่สะดวก อีกทั้งยังคงสภาพการดำรงอยู่ของฝ่ายบริหารที่ไม่ขึ้นอยู่กับสภาอย่างเช่น ในกรณีที่สภาไม่รับหลักการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และไม่ขึ้นอยู่กับการเสี่ยงข้างมากในสภา การมีอำนาจในการจัดการบริหารด้านงบประมาณเพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่เสนอร่างงบประมาณและตัดสินใจในขั้นตอน

สุดท้าย และที่สำคัญดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าชุมชนเป็นผู้เลือกเข้ามาและเป็นผู้ที่ใช้อำนาจสูงสุดในองค์กร (สถาบันพระปกเกล้า. 2549 http://th.www.kpi.ac.th/media/pdf/M7_113.pdf, pp. 3 -1 คืบคินวันที่ 15 มีนาคม 2559) ในด้านคุณสมบัติของนายกเทศมนตรี ตามบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน ซึ่งให้ความสำคัญผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีที่จะเข้ารับตำแหน่งทางการเมืองต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เพื่อสร้างหลักประกันให้แก่ชุมชนอย่างน้อยก็ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวนายกเทศมนตรีเพราะนายกเทศมนตรีต้องจบในระดับการศึกษาปริญญาตรีแก่ผู้ที่ลงสมัครเลือกตั้งเป็นครั้งแรก อีกทั้งผู้บริหารท้องถิ่นยังเป็นเหมือนเงาสะท้อนทางการเมืองในระดับประเทศ ทั้งนี้เพราะเป็นบันไดก้าวแรกที่ต้องเก็บเกี่ยวประสบการณ์ไปสู่นักการเมืองในระดับประเทศและเป็นบททดสอบเนื่องจากนักการเมืองเป็นอาชีพที่ยากที่จะมีหลักประกันจากสถาบันซึ่งแตกต่างจากสาขาวิชาชีพอื่น ๆ

เทศบาลตำบลบ้านเชียงเดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาล โดยมีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน และต่อมาได้รับการเปลี่ยนแปลงเป็นเทศบาลตำบล ตามพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาล พ.ศ. 2542 เป็นเทศบาล มีพื้นที่ 7.37 ตารางกิโลเมตร ในลักษณะตั้งอยู่บนเนินดินรูปไข่เรียวยาวจากทิศตะวันออก ทอดไปทิศตะวันตก ทิศเหนือติดกับอำเภอทุ่งฝน ทิศใต้ติดกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง ทิศตะวันออกติดกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยา ทิศตะวันตกติดกับเทศบาลตำบลหนองเม็ก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร ประชากรเป็นชาติพันธุ์ชาวพวนที่อพยพมาจากประเทศลาว (บ้านเชียงสาร : 2554) ที่มาตั้งรกรากจนเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์ทางเครือญาติ การนับถือบรรพบุรุษและความเชื่อตามประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นรากเหง้าของตนที่สืบทอดมาสู่ลูกหลาน (เฉลิมฉลอง 100 ปี โรงเรียนบ้านเชียง, ม.ป.ป.)

แนวความคิดการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวโบราณคดีบ้านเชียงได้เริ่มจัดตั้ง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียงขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2518 และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก เมื่อ ปี พ.ศ. 2535 จากการมีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจมาเที่ยวตลอดทั้งปีและเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงจากความเจริญทางเทคโนโลยี การก่อสร้างถนน การก่อสร้างที่พักอาศัย และเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว เกิดความต้องการทรัพยากรที่เพิ่มขึ้นและถูกทำลาย จากการเพิ่มขึ้นของประชากร ชุมชนชนบทสังคมนิยมการเกษตรกรรมเริ่มขยายเป็นชุมชนชนบทกึ่งเมือง เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตเน้นวัตถุนิยมมากขึ้น สังคมไทยมีผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ การพัฒนาขาดความสมดุล เน้นเศรษฐกิจแบบตลาด การใช้ต้นทุนทางสังคมชนบทที่มีจุดแข็งด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยการสร้างจิตสำนึกให้รักท้องถิ่นและความเป็นชุมชนที่มีวัฒนธรรม เเพณีอันดีงาม ทั้งวัฒนธรรม การแต่งกาย การกิน เพื่อสร้างความเข้มแข็งและเป็นภูมิคุ้มกันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในชุมชน จึงเป็นสิ่งสำคัญ

บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ซึ่งได้เข้ามาในฐานะผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านเชียงถึง 3 วาระ สมัยแรกที่ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี จนกระทั่งได้ลงรับ การสมัครเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี พ.ศ. 2555 และได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบล บ้านเชียง การนำนโยบายที่สอดคล้องกับสภาพบริบทของภูมิศาสตร์ทางพื้นที่ที่มีความสำคัญเป็น แหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริหาร
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และการอนุรักษ์
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคม และคุณภาพชีวิตสาธารณะการส่งเสริมสนับสนุน
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านความเข้มแข็งของชุมชน ปัญหาความยากจน
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและท่องเที่ยว

ในการบริหารจัดการที่ครอบคลุมทั้งสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม และเน้นการ ผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง สร้างการเรียนรู้ในชุมชนการส่งเสริมสนับสนุน อย่างเป็นรูปธรรม การจัดหางบประมาณ บุคลากร การขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ การศึกษาดูงานเกิดการเรียนรู้ ของกลุ่มอาชีพในชุมชน เช่น การสนับสนุนการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ ไทพวนบ้านเชียงเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การส่งเสริมกลุ่มปิ่นหม้อ (เจียนลายไผ่บ้านเชียง) กลุ่มจักสาน กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง(ฮ่อมคราม) กลุ่มกลองยาวพ็อนรำ กลุ่ม โฮมสเตย์ ฯลฯ การจัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองของที่ระลึกให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งในและนอก ประเทศ เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้น การพึ่งพิงตัวเองตามภูมิปัญญาท้องถิ่น เกิดความภาคภูมิใจแก่ของชุมชนทั้งผู้ให้การสนับสนุนส่งเสริมทั้งภาครัฐและเอกชน

บทบาทในการบริหารจัดการภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียงในฐานะที่เป็นผู้นำ นโยบายไปปฏิบัติเน้นหนักในการพัฒนาคนและสถานที่สิ่งแวดล้อม ผ่านเทศบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีมาเป็นแผนงาน โครงการ กิจกรรม ผ่านการประชาคม การมีส่วนร่วมทางการเมือง สภาพชุมชนชนบทกึ่งเมือง ผลจากการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ด้านสังคม วัฒนธรรม การทำลาย ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อสร้างที่อยู่อาศัยสภาพบ้านเรือนที่แออัดตาม วิถีชีวิตสมัยใหม่เน้นความสะดวกสบาย การนำเทศบัญญัติมาบังคับใช้กำหนดการวางผังเมืองและ จัดโซนนิ่งเพื่อรับรองการขยายตัวของชุมชนและรองรับนักท่องเที่ยว และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ร่วมกับการปลูกสร้างจิตสำนึกและผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียงที่เป็น เอกลักษณะท้องถิ่นไม่ให้สูญหาย การสนับสนุน ให้สอดคล้องตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การส่งเสริมการศึกษาในระดับชุมชนถึงระดับอุดมศึกษา การส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพตามความถนัดและเหมาะสม การสร้างความเข้มแข็งความสามัคคีในชุมชนด้วยการสนับสนุนการรวมกลุ่ม ต้องทุ่มทั้งแรงกายและแรงใจในการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความเจริญตามเจตนารมณ์

บทบาทการเชื่อมประสานในฐานะตัวแทนขององค์กร เช่น การเชื่อมประสานงานร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชนในท้องถิ่น ภาคส่วนราชการในเรื่องการส่งเสริมและขอรับสนับสนุนในด้านต่างๆเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการงานมรดกโลกบ้านเชียง การได้รับการสนับสนุนทุกภาคส่วนในชุมชน ทั้งระดับจังหวัดและระดับประเทศ ผ่านการประชาสัมพันธ์ในสื่อต่างๆ ที่ก่อประโยชน์ความภาคภูมิใจสร้างชื่อเสียงให้แก่ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลยังเป็นกลไกของรัฐที่น่าไว้วางใจของประชาชนปฏิบัติที่จะช่วยแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของท้องถิ่นตามแนวทางของการปกครองระบบประชาธิปไตย ที่ไม่ขัดต่อ ระเบียบ กฎหมาย เทศบัญญัติ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเป็นพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากที่มาดังกล่าวจะเห็นได้ว่านโยบายภาครัฐที่มุ่งกระจายการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นและพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องจนถึงปัจจุบัน บทบาทผู้บริหารมีความเข้มแข็งและอำนาจที่เพิ่มมากกว่าในอดีต ทั้งมีเสถียรภาพในการบริหารจัดการเทศบาล การบริหารบุคคล อำนาจในสภาด้านงบประมาณการยับยั้งกฎหมาย การได้รับเลือกมาจากการเลือกตั้งโดยตรงเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาด้านสภาและทำให้เกิดความมั่นใจแก่ประชาชน ในอีกแง่มุมหนึ่งก็เป็นการส่งเสริมรูปแบบชุมชนชั้นนิยมประกอบกับรูปแบบการเมืองการปกครองของประเทศไทยในท้องถิ่น ที่มีบริบทหลากหลายตามสภาพแวดล้อมและสังคมวิทยาการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับพื้นที่ และกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมใหม่ มีทิศทางเปลี่ยนแปลงตามที่ได้กล่าวมา การเมืองท้องถิ่นได้มีการวิวัฒนาการตามลำดับผ่านมานโยบายคติ วาทกรรม และการตระหนักรู้ความตื่นตัวของชุมชน ต่อสถานะความเปลี่ยนแปลงและซับซ้อนอย่างรวดเร็วในระดับโลกของปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียงในการผลักดันอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทพวนบ้านเชียงเพราะชุมชนต่างก็มีแนวคิด ความเชื่อ วัฒนธรรมที่สะท้อนความเป็นตัวตนของตัวเอง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้

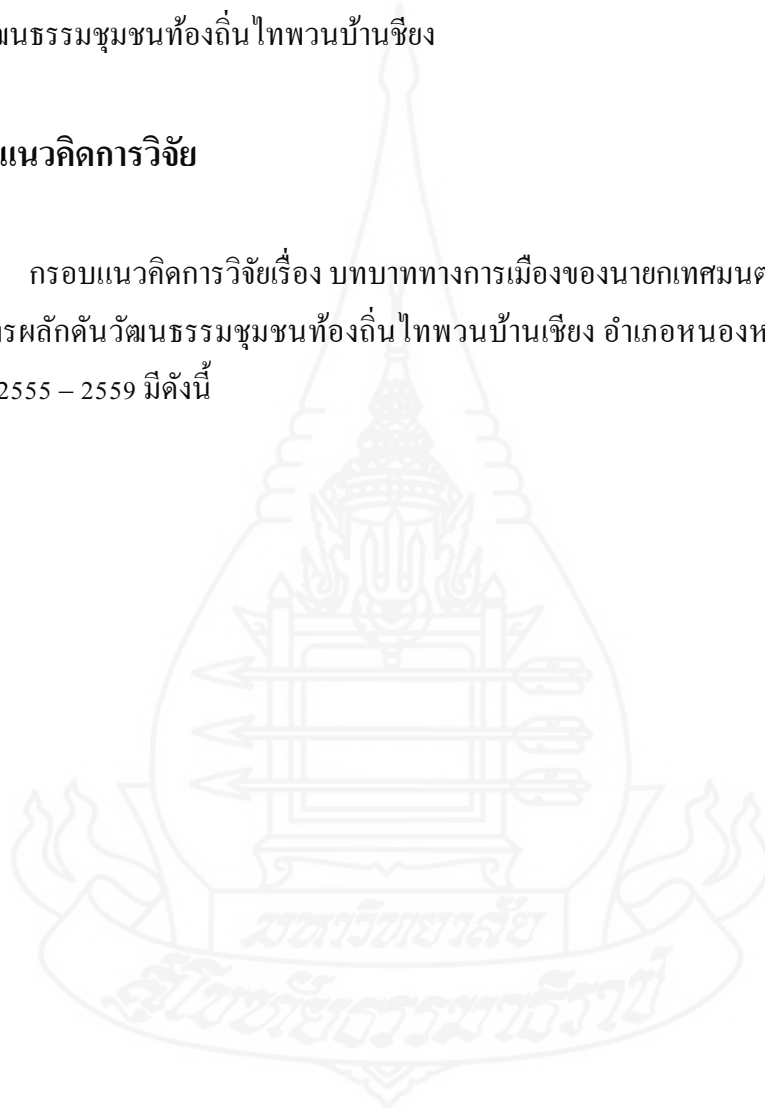
2.1 เพื่อศึกษาบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง ว่ามีบทบาทอย่างไร

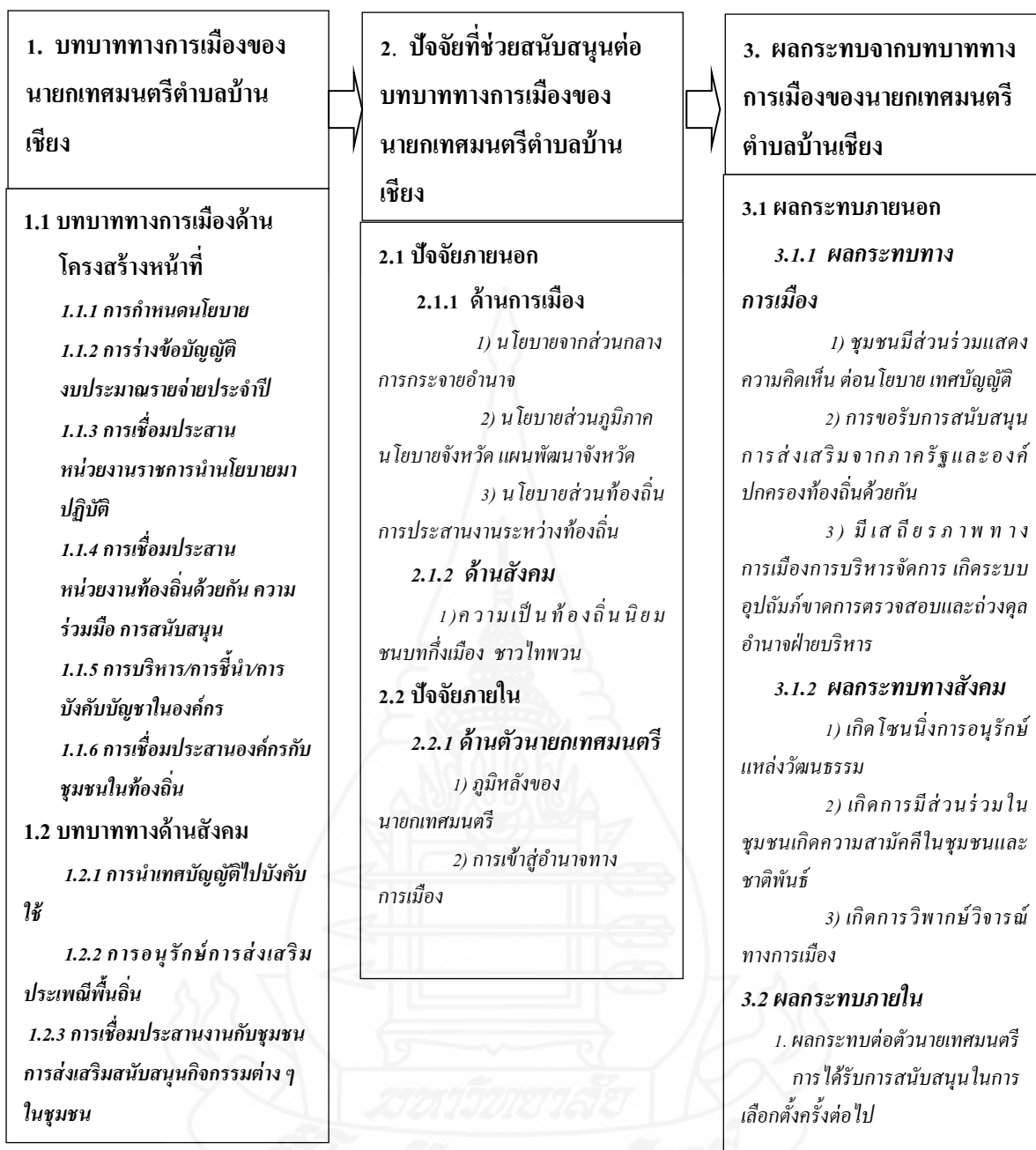
2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง ว่ามีปัจจัยใดบ้าง

2.3 เพื่อศึกษาผลกระทบจากบทบาททางการเมืองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555 – 2559 มีดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ได้นำเอาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการค้นคว้าตามเอกสาร บทความการวิจัย ในการศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และอธิบายตามกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงพรรณนา ได้ดังนี้

3.1 บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง

3.1.1 บทบาททางการเมืองด้านโครงสร้างหน้าที่

- 1) ด้านกำหนดนโยบาย
- 2) บทบาทในด้านการจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- 3) บทบาทการเชื่อมประสานนโยบายจากส่วนกลางในแนวดิ่ง
- 4) บทบาทการเชื่อมประสานงานระหว่างท้องถิ่นด้วยกันในแนวราบ
- 5) บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในความเป็นผู้นำผู้ปกครองในการบริหารจัดการด้านองค์กร
- 6) บทบาทการเป็นตัวแทนองค์กรเชื่อมประสานทั้งแนวดิ่งและแนวราบกับภาคส่วนต่าง ๆ

3.1.2 บทบาททางด้านสังคม

- 1) บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียงในการจัดระเบียบสังคม
- 2) การอนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่น
- 3) การเชื่อมประสานงานกับชุมชนการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ

3.2 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง

3.2.1 **ปัจจัยภายนอก** โดยศึกษาถึงสภาวะแวดล้อมที่เป็นแรงผลักดันให้นำมาสู่การมีบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทยวนบ้านเชียง ได้แก่

- 1) ด้านการเมือง
 - (1) นโยบายจากส่วนกลาง
 - (2) นโยบายจากส่วนภูมิภาค
 - (3) นโยบายส่วนท้องถิ่นการประสานงานระหว่างท้องถิ่น
- 2) ด้านสังคม ความเป็นท้องถิ่นนิยม ชาวไทยวน

3.2.2 ปัจจัยภายใน

- 1) ด้านตัวนายกเทศมนตรี เป็นปัจจัยภายใน ที่เกี่ยวข้องกับตัวนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงเอง ประกอบไปด้วย
 - (1) ภูมิหลังของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง
 - (2) การเข้าสู่อำนาจทางการเมือง

3.3 ผลกระทบทางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง

3.3.1 ผลกระทบภายนอก ต่อสถานะแวดล้อมทางการเมือง สังคม มีดังนี้

- 1) ผลกระทบทางการเมือง
 - (1) ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายและเทศบัญญัติ
 - (2) การสนับสนุนส่งเสริมจากการเชื่อมประสานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยกัน
 - (3) มีเสถียรภาพทางการเมือง เกิดการพึ่งพิงจากการที่ฝ่ายบริหารมีอำนาจสูงสุดในองค์กร
- 2) ผลกระทบทางสังคม
 - (1) เกิดการปรับปรุงผังเมืองการจัดโซนนิ่ง
 - (2) เกิดการมีส่วนร่วมในชุมชนเกิดความสามัคคีในชุมชนและชาติพันธุ์
 - (3) เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง

3.3.2 ผลกระทบภายใน

- 1) ผลกระทบต่อตัวนายกเทศมนตรี เกิดการส่งเสริมสนับสนุนนายกเทศมนตรี ในการลงรับการเลือกตั้งครั้งต่อไป

4. ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าวิจัยแบ่งออกได้เป็น 3 ประการ ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการค้นคว้าวิจัยทางเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบกฎหมาย บทความ หนังสือ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูล

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

4.3 ขอบเขตด้านเวลา ศึกษาบทบาททางการเมืองของ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ช่วง พ.ศ. 2555-2559

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **บทบาททางการเมือง** หมายถึง บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

5.2 **นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง** หมายถึง นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ช่วง พ.ศ. 2555 – 2559

5.3 **ชุมชน** หมายถึง ชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

5.4 **กลุ่มทางเมือง** หมายถึง กลุ่มผู้บริหารเทศบาล และสมาชิกเทศบาลที่สนับสนุนนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

6.1 ทำให้ทราบถึงบทบาททางการเมืองและการใช้อำนาจที่ผ่านความชอบธรรมจากประชาชน ในการผลักดันวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทยพวนบ้านเชียง ว่ามีบทบาทอย่างไร

6.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่สนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทยพวนบ้านเชียง ว่ามีปัจจัยใดบ้าง

6.3 ทำให้ทราบถึงผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทยพวนบ้านเชียงที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นและสามารถนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้ การบริหารจัดการและการกำหนดนโยบาย อันจะเกิดประโยชน์ต่อชุมชนต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยศึกษา เรื่อง “ บทบาทและปัจจัยทางการเมืองของผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านเชียงในการอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555 – 2559 ” ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้า เอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย และขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตย
5. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับท้องถิ่นนิยม
6. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์
7. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนักการเมือง
8. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่ม/ผลประโยชน์
9. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบาย
10. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
11. แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง
12. แนวคิดเกี่ยวกับชาติพันธุ์ชาวพวน
13. จังหวัดอุดรธานี
14. อำเภอหนองหาน
15. การพัฒนาท้องถิ่น, ประวัติชุมชน สภาพทั่วไป
16. เอกสารทางราชการ,วารสารเทศบาลบ้านเชียงที่เกี่ยวข้อง,ระเบียบ-กฎหมายต่างๆ
17. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท/ปัจจัยที่มีผลกระทบ

1.1 บทบาทและความหมาย

โคเฮน (Cohen, 1979, PP. 241 อ้างใน ทรนง ร่องคำ, 2552, น.18) กล่าวว่า บทบาทคือพฤติกรรมที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่นสำหรับผู้ที่ดำรงตำแหน่งนั้นต้องปฏิบัติ และอธิบายสรุปไว้ว่า การที่สังคมได้กำหนดเฉพาะเจาะจงให้ต้องปฏิบัติตามหน้าที่บทบาทใดบทบาทหนึ่งนั้น เรียกว่า เป็นบทบาทที่ถูกสังคมกำหนดแม้ว่าไม่เป็นไปตามที่บทบาทที่คนอื่นคาดหวัง ส่วนบทบาทที่กำหนดขึ้นจริง เป็นการแสดงหรือปฏิบัติตามตำแหน่งของเขา

สุชา จันทน์หอม (อ้างใน ทรนง ร่องคำ, 2552, น.19) ได้กล่าวถึงบทบาทว่า บทบาทของบุคคลในสังคมที่ขึ้นอยู่กับสถานภาพของตนเอง เช่น บทบาทนายกรัฐมนตรี หรือ บุคคลทั่วไป เช่น พ่อแม่ ครู แพทย์ ทหาร และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น การอบรม บุคลิกภาพ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

เลวินสัน (Levinson, 1971, PP. 214 – 216 อ้างใน พิเศษฐ์ ปิ่นเกิด, 2555, น.11) ได้ให้ความหมาย ไว้ 3 ลักษณะ คือ

1) เป็นความมุ่งหวัง ความรับผิดชอบและปทัสฐานที่ผูกพันกับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนด

2) ความคาดหวังกับตำแหน่งที่ดำรงอยู่

3) เป็นการกระทำของบุคคลที่สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม

มงคล หวังสุขใจ และคณะ ได้แบ่งบทบาทเป็นสอง ประเภท ดังนี้ บทบาทที่ถูกคาดหวัง (Prescribed Role) ที่หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่ถูกคาดหวังให้เป็นไปตามบทบาทนั้นๆ และบทบาทที่เป็นจริง (Enacted Role) ที่หมายถึง การสนองตอบบทบาทที่แสดงออกจากพฤติกรรมที่อาจทำได้จริงหรือไม่อาจไปเป็นตามที่ถูกคาดหวังก็ได้

ตะติวัฒน์ สุวรรณศรี (2547, น.7 อ้างใน พิเศษฐ์ ปิ่นเกิด, 2555, น.12) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการแสดงพฤติกรรมที่ทำตามสิทธิหน้าที่และฐานะที่เป็นอยู่ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

บทบาท ตามพระราชบัญญัติสถาน (2546, น.602 อ้างใน ชนพล อินทะมูล, 2552, น.19) การทำตามบท หรือการทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่

จูดสัน อาร์แลนดิส (Judson R. Landis อ้างใน ชนพล อินทะมูล, 2552, น.19) นิยามบทบาท หมายถึง พฤติกรรมคนที่เป็นเจ้าของสถานะและปฏิบัติตามสถานภาพนั้น และหมายถึงข้อกำหนดแห่งพฤติกรรมระหว่างบุคคลที่ผูกพันกับบุคคลต่าง ๆ ที่ลักษณะเฉพาะ คือ สถานภาพ (Status) หรือ ตำแหน่ง

สันติ สันทัด (2547, น.5 อ้างใน ชนพล อินทะมูล, 2552, น.19) ทฤษฎี บทบาทแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) ลักษณะที่มุ่งสนใจเนื้อหาเกี่ยวกับ โครงสร้างและหน้าที่ตามสถานภาพทางสังคม การจัดระเบียบและผลของบทบาทต่อระบบสังคม ที่ถือว่าบทบาทถูกกำหนดกฎเกณฑ์ไว้ในสังคม และถูกคาดหวังไว้ ที่ต้องมีบทบาทอย่างไรเมื่อดำรงในสถานภาพนั้น ๆ ตามที่สังคมและบุคคลอื่น ๆ คาดหวังไว้ เป็นค่านิยมที่บรรทัดฐานกำหนดให้มีบทบาทตามพฤติกรรม

2) ลักษณะในแนวปฏิสังสรรค์ เป็นความคาดหวังและให้ความสำคัญที่บุคคลอื่นคาดหวังกับตนอย่างไรในบทบาทที่มีการปฏิสังสรรค์กันในสังคม

พัทธา สายหู (2538, น.69 -87 อ้างใน เปรมกมล ทิพย์โปธา, 2555, น.10) สรุปบทบาทไว้ว่า เป็นพฤติกรรมที่ทำตามหน้าที่ ตำแหน่ง สถานภาพที่สังคมนั้น ๆ คาดหวัง

ฉลาดชาย รมิตานนท์ (2533, น.78 อ้างใน เปรมกมล ทิพย์โปธา, 2555, น.10 - 12) ได้ให้ความหมายของความสามารถผู้นำ ที่มีเงื่อนไขในการผลักดันก่อตั้งองค์กรชุมชน/ กลุ่มที่สำเร็จ ได้ให้ ความหมายผู้นำซึ่งสรุปได้ว่าเป็นผู้มีความสามารถในการจัดการและบริการ ความจริงใจตั้งใจที่แสดงออกตลอดเวลา เป็นที่ยอมรับทั้งจากตำแหน่ง ทักษะคติและความมุ่งมั่นที่ปรารถนาดีต่อชุมชน

สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ (2533, น.78 อ้างใน เปรมกมล ทิพย์โปธา, 2555, น.12) ได้ศึกษาศักยภาพและเครือข่ายผู้นำ และได้จัดประเภทผู้นำที่มีความสามารถ ได้ดังนี้

- 1) ผู้นำความคิด
- 2) ผู้นำทางศีลธรรม การประยุกต์ทางศีลธรรมในการพัฒนา
- 3) ผู้นำทางอาชีพ แบ่งได้จากการทำกิจกรรมเฉพาะด้าน และผู้มีกระบวนการที่ดีกับชุมชน คือ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน
- 4) ผู้นำในการพูดกระตุ้นแนวความคิดและการปฏิบัติการ
- 5) ผู้นำในการประสานทรัพยากรในชุมชนและนอกชุมชนการมีบารมีและความสามารถในการระดมทุน

1.2 บทบาทผู้นำ

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (อ้างใน สีดา สอนศรี และคณะ, 2559, น.121) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้นำในด้านนโยบายว่า เป็นผู้ที่มีความสามารถที่กำหนดทิศทาง ทั้งในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง ไม่ว่าจะเป็นในระดับประเทศและระดับภูมิภาค ภายใต้จุดอ่อนและจุดแข็งในประเทศหรือในองค์กรและสอดคล้องกับความสามารถในการแข่งขัน ความเป็นผู้นำยังหมายถึง การมีจริยธรรมที่สูงและเป็นรูปแบบความประพฤติ (Role model) อีกด้วย

ทอม บอตโตมอร์ (Tom Bottomore, 1974, น.1 - 4 อ้างใน เอกชัย เจริญน้ำ, 2542, น.5 - 6) ในทศวรรษที่ 19 แนวคิดชนชั้นนำในท้องถิ่นได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ของบุคคล ทั้ง 2 กลุ่มใหญ่ อันประกอบไปด้วย ชนชั้นนำ (Elite) ที่มีตำแหน่งสูงในสังคม และผู้ถูกปกครอง (Non – Elite) หรือสามัญชน (Mass) และไม่มีบทบาทในการตัดสินใจ ส่วน โจเซฟ โลปรีโด (Joseph Lopreto) ให้ความหมาย ระดับในการวัดค่าบุคคล จากความสามารถในกิจกรรมของสังคม เช่น ความฉลาด สติปัญญา ซึ่งชนชั้นนำจะมีความสามารถในเรื่องเหล่านี้ และยังแบ่งระดับ ได้เป็น 2 ระดับ คือ ระดับล่างที่เป็นผู้ถูกปกครองและระดับสูงที่เป็นผู้นำซึ่งเป็นคนจำนวนน้อยที่ได้กล่าวถึง แนวของ วิลเฟรโด พาเรโรโต (Vifredo Pareto) ที่มีลักษณะเป็น 2 ประการผสมกัน คือ ในลักษณะ ศูนย์จิ้งจอก ที่เป็นศูนย์กลางของอำนาจ (Inner Core Elite) และอีกส่วนที่เป็นสิ่งโตที่มีพลังกำลัง ความสามารถ ที่สนับสนุนชนชั้นนำ ส่วน เอดวิน ฮอลแลนเดอร์ (Edwin P. Hollander) ที่ให้ความหมาย ผู้นำ คือ บุคคลที่มีสถานะและการได้รับการแต่งตั้งที่เป็นใครก็ได้ที่จะดำเนินการให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ ที่มองถึงการ โน้มโน้ม หรือดำเนินงานตามที่ตนต้องการ

ในทฤษฎีของ เมอร์ตัน (Merton Role Theory, อ้างใน พรเพ็ญ เจริญนฤมล, 2542, น.10) นักสังคมวิทยา กล่าวว่า “ บุคคลแต่ละคนจะมีบทบาทและตำแหน่งที่ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับลักษณะทางสังคมที่เขาอยู่ ” ส่วน อาร์มอนด์ พาพันธ์ ผู้นำที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชนบท เช่น

- บทบาทผู้ริเริ่มโครงการ
- บทบาทผู้ปฏิบัติ
- บทบาทผู้ให้การศึกษา
- บทบาทผู้ประสานงาน

วิโรจน์ ภู่อันดา (2527, น.20 – 21 อ้างใน พรเพ็ญ เจริญนฤมล, 2542, น.12) อธิบายบทบาทผู้นำท้องถิ่นไว้ 3 ประการ คือ

1) บทบาทฐานะผู้ให้ความรู้ ความเข้าใจ ผู้นำท้องถิ่นจึงมีบทบาทที่สำคัญ ในฐานะผู้ให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชนในท้องถิ่นอันประกอบไปด้วย ความรู้ความเข้าใจในการดำรงชีพ ในการประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพ ตลอดจนความสามัคคีในกลุ่มและหมู่คณะในชุมชน และในส่วนด้านคตินิยมที่มุ่งเน้นการให้ทุกคนเป็นคนดี การยึดหลักธรรมในการยึดเหนี่ยวจิตใจ

2) บทบาทฐานะรวมพลังเพื่อร่วมกันในการประกอบกิจกรรมใด ๆ ในการพัฒนา ด้านต่าง ๆ ของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อเกิดการรวมพลังในการพัฒนาอย่างจริงจัง

3) บทบาทของผู้ประสานงาน ในการประสานการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทุกระดับ และหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อให้โครงการพัฒนาไปเป็นอย่างจริงจังและต้องแก้ไขและรับผิดชอบ ในปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาอีกด้วย

สิริ เทศประสิทธิ์ (2529, น.123 อ้างใน พรเพ็ญ เจริญนฤมล, 2542, น.12) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นที่สอดคล้องกับการพัฒนาท้องถิ่นหรือการพัฒนาชุมชน ไว้ว่า

- 1) เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของชุมชนและท้องถิ่น
- 2) เป็นผู้นำในการริเริ่มในแนวคิดใหม่ ๆ ทั้งแนวทางการปฏิบัติและชี้้นำในสิ่งใหม่ ๆ อีกด้วย
- 3) เป็นผู้นำในการช่วยแก้ไขและวิเคราะห์ปัญหาตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น
- 4) เป็นผู้ที่สร้างแรงจูงใจและความคิดเห็นและช่วย เพื่อที่จะเกิดการกระทำที่สร้างสรรค์ในชุมชนและท้องถิ่นในการพัฒนา

1.3 บทบาทฝ่ายบริหารที่เข้มแข็งในสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พ.ศ. 2540 ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมาย จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สาเหตุหลักที่สำคัญ คือ การกำหนดที่มาของผู้บริหารท้องถิ่น จากการเห็นชอบของฝ่ายสภาท้องถิ่น เปลี่ยนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ผู้บริหารท้องถิ่น สามารถที่จะแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษา และเลขานุการ การทำงานที่แบ่งแยกชัดเจนการ ถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหารทำให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการ กระจายอำนาจลงไปสู่ท้องถิ่น ทำให้บทบาทสภาท้องถิ่นจะมีบทบาทที่เปลี่ยน ไปการในบริบท ภายใต้อารมณ์แบบผู้บริหารที่มีความเข้มแข็ง ทั้งการตรวจสอบการทำงานและการออกกฎหมายของ ท้องถิ่น อีกทั้งเหตุปัจจัยการเปลี่ยนแปลงที่ปรากฏใน 3 ลักษณะ

1) แรงผลักดันกระแสการปกครองแบบประชาธิปไตยและกระบวนการทำให้ การเมืองการปกครองเป็นประชาธิปไตย (Democratization) ที่เกิดอย่างกว้างขวาง ส่งผลผลักดันให้ การปกครองที่ไม่เป็นประชาธิปไตยต้องปรับตัว ในระดับที่มากขึ้น รวมทั้งแนวคิดใน ประชาธิปไตยโดยตรง (Direct democracy) เช่น ระบบเสนอกฎหมายโดยประชาชน การลง ประชามติ ระบบการถอดถอนผู้แทน

2) อิทธิพลกระแสแบบความคิดเสรีนิยมใหม่ (Neo – Liberalism) เป็นปัจจัยสำคัญ มีประเด็นในเป้าหมายการลดทอนบทบาทของรัฐ ทั้งกำลังคน และขั้นตอนในการปฏิบัติงานของ ระบบราชการ โดยการส่งเสริมภาคสังคม เอกชน องค์กรมหาชน และการร่วมกับท้องถิ่น ปัจจัย ดังกล่าวมีผลกระทบในหลาย ๆ ประเทศและมีแนวโน้มในการลดจำนวนลงของรูปแบบ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเปลี่ยนแปลงในลักษณะรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ใหญ่ และได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่ได้ให้ความสนใจต่อความคิดจากประชาชนระดับท้องถิ่น

3) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงสู่สังคมเมืองของชุมชนต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านงานบริการ โครงสร้างพื้นฐาน การวัฒนธรรมและสนทนากการ การวางผังเมือง ย่อมมีผลกระทบไม่ช้าก็เร็ว การเกิดกลุ่มสังคมใหม่ ๆ ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมแบบใหม่ (New Social Movement) ที่เป็นสังคมเศรษฐกิจในเขตเมืองที่ส่งผลกระทบต่อในข้อเรียกร้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปรับบทบาทกับสถานะที่เกิดขึ้น ส่งผลให้แนวคิดการรับรู้ของการมีส่วนร่วมของประชาชนและให้องค์กรปกครองท้องถิ่นเกิดการปรับตัว

บทบาทในด้านการสะท้อนความต้องการของประชาชน ด้วยบทบาทผู้บริหารที่มีความเข้มแข็งในด้านสภาท้องถิ่นมีอำนาจลดลงเนื่องจากผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรงอีกทั้งยังสามารถแต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถร่วมบริหารสภาเทศบาลจะมีอำนาจเพิ่มขึ้นในการตรวจสอบติดตามการทำงานของผู้บริหาร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มการเมือง ที่มีผลต่อกระบวนการติดตามการสะท้อนความต้องการของประชาชนทั้งเป็นทางการและทางสภา

บทบาทด้านการทำหน้าที่ทางนิติบัญญัติของสภาเทศบาล จากการใช้ระบบการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงอำนาจที่เคยเป็นของคณะเทศมนตรีได้ตกเป็นของนายกเทศมนตรี ส่วนหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติของสภาเทศบาลจะเป็นการจัดทำงบประมาณและยับยั้งเทศบัญญัติเป็นหลัก หน้าที่ทางนิติบัญญัติยังไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งอำนาจของฝ่ายบริหารมีเหนือตัวสมาชิกที่เป็นอำนาจแฝงและโดยวัฒนธรรมที่ยังติดอยู่กับ โครงสร้างสังคม เช่น ความเป็นพวกพ้อง ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ที่ทำให้บทบาททางด้านนิติบัญญัติไม่เด่นชัด

บทบาทด้านถ่วงดุลฝ่ายบริหาร ในลักษณะที่เป็นการตรวจสอบถ่วงดุลโดยอาศัยการกระทำตามและอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในกรณีที่นายกเทศมนตรีมีความเข้มแข็งและถ้าฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาเป็นกลุ่มการเมืองเดียวกัน กระบวนการตรวจสอบ เช่น การถอดถอน ตรวจสอบการใช้อำนาจ ไม่อาจจะเกิดขึ้นได้

บทบาทการสนับสนุนการทำงานฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาสนับสนุนทางฝ่ายบริหารหลายด้าน การสนับสนุนทางเทศบัญญัติที่ฝ่ายสภาต้องให้การสนับสนุน การสนับสนุนด้านนโยบาย และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ปัจจัยที่ประสบความสำเร็จมักขึ้นอยู่กับตัวบุคคลหรือสมาชิกเทศบาล (สถาบันพระปกเกล้า, 2549 http://th.www.kpi.ac.th/media/pdf/M7_113.pdf, pp. 3 -1 คืบคิน วันที่ 15 มีนาคม 2559)

สรุปจากแนวคิดที่เกี่ยวกับบทบาท จะเห็นว่าบทบาทมีความสัมพันธ์กับหน้าที่หรือโครงสร้างทางสังคมและพฤติกรรมที่ต้องแสดงตามสถานภาพในสังคมนั้น ๆ เมื่อมองจากจุดนี้เรื่องของนิยาม บทบาทของผู้นำและผู้นำท้องถิ่นหรือนายกเทศมนตรีที่ต้องเป็นตามตำแหน่งและเป็นความคาดหวังของชุมชนท้องถิ่นของตนเอง คือ เป็นผู้นำที่มีความสามารถครอบคลุมเกือบทุก ๆ ด้าน ในอีกด้านในทางด้านกิจกรรมหลักในการบริหารจัดการในองค์กร ที่มีความครอบคลุมที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมในงานด้านสภา โดยแนวคิดที่ว่าด้วยฝ่ายบริหารที่เข้มแข็ง ที่เกิดขึ้นครั้งแรกด้วยระบบประธานาธิบดี (Presidential System) ในสหรัฐอเมริกา และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญไทย พ.ศ. 2540 และที่มาของนายกโดยตรงจากการเลือกตั้ง และเป็นฝ่ายบริหารที่มีอำนาจทั้งการบริหารงานบุคคล การจัดทำงบประมาณ และการยับยั้งกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายสภา จากจุดนี้ก็เป็นจุดเสียเนื่องได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรงอาจทำให้เกิดระบบเผด็จการ การคอร์รัปชันที่ขาดการตรวจสอบ การขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ ส่วนทางด้านเป็นตัวแทนการประสานกับชุมชนที่เป็นผู้นำศีลธรรมทั้งเป็นแบบอย่างและเป็นผู้ให้บริการ และเป็นผู้ที่ริเริ่มกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค้ของกลุ่มหรือคนในชุมชนและสร้างความสามัคคีในชุมชน

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

ในปัจจุบันนิยามคำจำกัดความเกี่ยวกับ “การกระจายอำนาจ” ได้มีนักวิชาการ และนักปฏิบัติมีความเห็นที่แตกต่างกันไป และให้ความสำคัญในระบบประชาธิปไตยที่ให้สิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมักจะมีการกระจายอำนาจควบคู่ไปกับการพัฒนาทางการเมืองระบบประชาธิปไตยเพื่อเป็นการทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจรัฐและจากภาคส่วนอื่นของสังคม ในทศวรรษที่ผ่านมา มีจำนวนประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประมาณร้อยละ 58 ของประชากรโลกอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นการปกครองรูปแบบประชาธิปไตย

2.1 ความเข้าใจในการกระจายอำนาจ

ปชาน สุวรรณมงคล (2554 ก, น.3-6) ได้อธิบายความหมายและความเข้าใจการกระจายอำนาจที่มีมุมมองที่หลากหลาย จากรายงานธนาคารโลก Decentralization in Client Countries: An Evaluation of World Support, 1990-2007 (World Bank Independent Evaluation Group, 2008) ได้นิยามการกระจายอำนาจว่า “เป็นกระบวนการถ่ายโอน อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบลงไปสู่ภายในองค์กรระดับล่างในการจัดการ หรือแผนงานที่เป็นการเฉพาะ หรือทั่วไป” ความหมายของ

ดีริค คับบลิวริงค์เกอร์ฮอฟ และ โอมาส อซีฟา (Derick W.Brinkerhoff and Omar Azfar, 2006, P.2) กล่าวว่า “การกระจายอำนาจเป็นการจัดสรรอำนาจ หน้าที่ และภาระรับผิดชอบระหว่าง ส่วนกลางและปริมณฑล” ส่วน โรเบิร์ตสัน เวิร์ค (Rebertson Work, 2002, P.5) “การกระจายอำนาจเป็นการการจัดสรรทรัพยากรจากส่วนกลาง ไปสู่หน่วยงานรัฐระดับล่างรวมทั้งความ รับผิดชอบในการวางแผน การจัดการ การจัดเก็บ” อลิซซาเบ็ท ยูเลียนี (Elizabeth Linda Yulani, 2004) “การกระจายอำนาจหมายถึง การโอนย้ายอำนาจจากรัฐบาลกลางไปสู่ระดับล่างในแง่ของ การเมือง-การบริหารและพื้นที่”

ปธาน สุวรรณมงคล (ก 2554) “การจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจรัฐและภาคส่วน อื่นในสังคมในการมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจและมีหน้าที่ให้บริการสาธารณะตามที่เห็นสมควร และจำเป็น”

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจเป็นการถ่ายโอนและจัดสรรหรือเคลื่อนย้าย อำนาจ หน้าที่ ภารกิจ ทรัพยากร ทั้งในเรื่องการวางแผน การจัดการ จากส่วนกลางลงไปสู่ระดับล่างหรือ เป็นการเพิ่มอำนาจให้แก่ท้องถิ่น ซึ่งเป็นการจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างรัฐและภาคภาค ส่วนต่าง ๆ ที่ใช้อำนาจร่วมในการบริหารจัดการงานบริการสาธารณะ

2.2 มิติในการกระจายอำนาจ

ปธาน สุวรรณมงคล (2554 ข, น.8 – 12) ได้อธิบายมิติการกระจายอำนาจเกี่ยวข้องกับ การจัดความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในระดับล่าง การกระจาย อำนาจยังเป็นเครื่องมือทางการปกครองที่สำคัญของรัฐเพราะการกระจายอำนาจให้ประชาชนใน ท้องถิ่นได้ปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของคนในท้องถิ่น ในขณะที่บางประเทศที่ปกครองด้วย เผด็จการหรือสังคมนิยมมีการกระจายอำนาจได้น้อยมาก ดังนั้นการกระจายอำนาจให้ชุมชนท้องถิ่น ได้ปกครองตนเองยังแยกได้หลายมิติ ดังนี้

1) การกระจายอำนาจทางการเมือง เช่น การปกครองตนเองเป็นการถ่ายโอน อำนาจหน้าที่และเพิ่มอำนาจให้แก่ชุมชน ในการเลือกตั้งตัวแทน และการเมืองภาคพลเมืองที่เป็น พื้นฐานสำคัญระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย

2) การกระจายอำนาจทางการบริหาร เป็นการมอบอำนาจในการปฏิบัติงานใน พื้นที่ ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นให้มีความคล่องตัวในการบริหารเพิ่มมากขึ้น

3) การกระจายอำนาจทางการเงิน ในประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตย ก็จะมีการกระจายอำนาจทางการเงินไปให้ท้องถิ่น โดยรัฐจัดสรรรายได้และภาษีที่ท้องถิ่นสามารถ เก็บเองเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอในการจัดการแก้ไขปัญหาของตนเอง

4) การกระจายอำนาจทางสังคม เป็นการเพิ่มอำนาจให้ชุมชนได้ดูแลชุมชนของตัวเอง การกระจายอำนาจทางการเมืองจึงเป็นมีความสำคัญทางการเมืองที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในประเด็นในชุมชนของตนเอง

5) การกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจ เป็นการกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจที่รัฐดำเนินการโดยให้เอกชนดำเนินการแทนทางด้านสาธารณูปโภค การกระจายอำนาจจึงเป็นรูปแบบของการ มอบอำนาจ แบ่งอำนาจ การถ่ายโอนอำนาจ

2.3 เป้าหมายในการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจสามารถสร้างความเข้มแข็งในระบบประชาธิปไตยทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น โดยการให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการวางรากฐานในฐานะที่เจ้าของเป็นอำนาจอธิปไตย

เป็นการปกครองตนเองกำหนดวิถีชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นที่เป็นสาระสำคัญ

เป็นการแก้ไขปัญหาตามความต้องการ และการตัดสินใจว่าจะทำอะไร ที่เกี่ยวข้องกับบริการสาธารณะว่าจะทำอะไร อย่างไร และเพื่อใคร

เป็นการลดภาระในส่วนกลางและความเป็นราชการ หรือเป็นการลดอำนาจภาครัฐ ข้าราชการ และเพิ่มอำนาจให้แก่ประชาชนชุมชนในการมีบทบาทในการปกครองตามวิถีของตนเอง

ทำให้ชุมชนเข้มแข็งในการตัดสินใจ การดูแลทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนวัฒนธรรม ประเพณีของตนเอง (ปธาน สุวรรณมงคล 2554 ข, น.20 – 22)

รูปแบบจะประกอบด้วย การมอบหมายอำนาจ เป็นการมอบอำนาจบางอย่างจากบุคคลในระดับสูงให้แก่ตัวแทนหรือจากหน่วยงานส่วนกลางไปสู่ในหน่วยงานระดับล่างและมีผลทางกฎหมายเหมือนผู้มอบอำนาจเป็นผู้กระทำเอง การแบ่งอำนาจ เป็นการแบ่งอำนาจและความรับผิดชอบจากระดับหนึ่งไปสู่ระดับในส่วนย่อย เช่น จากระดับภาครัฐส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค เป็นการนำนโยบายและการสั่งการการถ่ายโอนอำนาจ เป็นการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรื่องอำนาจหน้าที่ การจัดสรรทรัพยากร การจัดการบริหารภายในที่ตนเองรับผิดชอบ เช่น หน่วยงานในระดับท้องถิ่นเหตุที่มีการกระจายอำนาจเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงจากสังคม ชาติ-รัฐมีเอกภาพความเป็นปึกแผ่นเจริญก้าวหน้าจากการรวมอำนาจไว้ในศูนย์กลางทำให้เกิดความล่าช้าในการตัดสินใจประกอบกับก่อนการรวมกันเป็นชาติรัฐมีกลุ่มชนในพื้นที่ที่มีการปกครองตัวเองอยู่ก่อนแล้ว ทั้งยังมีความแตกต่างในบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบบประชาธิปไตยที่ต้องการให้ประชาชนได้มีส่วน

ร่วมในการปกครองตนเอง ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่เป็นพื้นฐานในประเทศที่มีการปกครองในระบบประชาธิปไตย” (ปธาน สุวรรณมงคล ข, 2554)

2.4 ข้อดีในการกระจายอำนาจ

จากการกระจายอำนาจที่มีเป้าหมายหลัก ๆ คือ เป็นการปกครองตนเองตามแนวทางประชาธิปไตย และยังเป็น การเพิ่มอำนาจในมิติต่าง ๆ แล้วใน ทศนของ โกวิทช์ พวงงาม (2542, น.14 – 15 อ้างใน เสรี จำมัน, 2551, น.1) การกระจายอำนาจมีข้อดี ได้แก่

- 1) เป็นการตอบสนองความต้องการเนื่องจากผู้บริหารเป็นรัฐสภาพัญญาและความต้องการ
- 2) เป็นการแบ่งเบาของภาครัฐและส่วนกลาง
- 3) เป็นส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในรูปแบบประชาธิปไตยทำให้ประชาชนมีส่วนร่วม

2.5 ข้อเสียของการกระจายอำนาจ

2.5.1 ศูนย์เสี่ยความเป็นเอกภาพในประเทศ เนื่องแต่ละท้องถิ่นต่างก็มุ่งเน้นประโยชน์ของท้องถิ่นของตนเอง จนไม่เห็นความสำคัญกับส่วนรวม

2.5.2 การใช้อำนาจไม่เป็นธรรมต่อผู้ที่เป็นฝ่ายตรงข้ามทางการเมือง

2.5.3 เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณและทรัพยากรเนื่องจากการกระจายที่ไม่ได้หมุนเวียนของทรัพยากร

2.6 แนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการรวมอำนาจ การแบ่งอำนาจ และการกระจายอำนาจของการปกครองไทย

การจัดสรรอำนาจมีมาช้านานแล้ว ในสมัยสุโขทัยที่มีการปกครองรูปแบบ “บิดากับบุตร” (Paternalism) หรือที่เข้าใจกันทั่วไปว่ารูปแบบ พ่อปกครองลูก ที่มีความใกล้ชิดและช่วยกันแก้ไขปัญหา

การสถาปนากรุงศรีอยุธยาที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบในการปกครองแบบ “เทวสิทธิ์” (Divine Right) ที่เชื่อว่า รัฐเกิดขึ้นเพราะพระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้าของ ผู้ปกครองต้องมีพันธะรับผิดชอบต่อพระเจ้า จึงทำให้ผู้ปกครองเป็นเสมือนเทพเจ้า ด้วยเหตุนี้ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์จึงถูกสถาปนาขึ้น มีการปรับปรุงระบบบริหารราชการเป็น “จตุสดมภ์” และได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าได้ทรงดำเนินรัฐประศาสน์นโยบายให้พ้นวิฤตจากการคุกคามของต่างชาติ โดยการปฏิรูประบบราชการทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการโดยตรงที่จังหวัดสมุทรสาคร คือ “ท่าฉลอม”

การเปลี่ยนแปลงที่เข้าสู่ระบบประชาธิปไตยที่เปลี่ยนจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เมื่อ คณะราษฎร ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาและจัดระเบียบราชการของกระทรวง ทบวง กรมขึ้น พร้อมกับมอบหมายให้ทำหน้าที่ยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธรรมนูญบริหารราชการฝ่ายพลเรือน โดยได้วางหลักการที่สำคัญในการบริหารฝ่ายพลเรือน แยกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ มัชยภาค คือการบริหารส่วนกลาง (Centralization) มัชยานุภาค (Deconcentration) และ มัชยวิภาค (Decentralization) ที่เป็นการบริหารท้องถิ่น ร่างกฎหมายฉบับนี้ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวไม่ทรงเห็นด้วย โดยได้ตัดในส่วนภาคออกทั้งหมด ที่แบ่งเป็น มณฑล จังหวัด อำเภอ ต่อมาได้ยกร่าง พระราชบัญญัติฉบับใหม่ ได้แบ่งเป็นเทศบาลตำบล เทศบาลนคร และสหเทศบาล ในส่วนท้องถิ่น

2.7 หลักในการจัดสรรอำนาจในการปกครอง

การจัดสรรอำนาจในปัจจุบันประกอบด้วย หลักการรวมอำนาจ หลักการแบ่งอำนาจ และหลักการกระจายอำนาจ นักวิชาการท่านได้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ หลักการรวมอำนาจ ที่ตรงกับภาษาอังกฤษว่า (Centralization) เป็นหลักที่วางระเบียบบริหารราชการที่มอบอำนาจให้แก่ส่วนกลาง เช่น กระทรวง ทบวง กรม การแบ่งอำนาจในส่วนภูมิภาคที่ใช้ตรงกับภาษาอังกฤษว่า (Deconcentration) เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจบางส่วนให้แก่ภูมิภาคถือเป็นส่วนหนึ่งในการรวมอำนาจยังไม่ได้กระจายอำนาจ การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นวิธีที่การที่รัฐมอบอำนาจให้แก่ท้องถิ่นในการบริการสาธารณะบางอย่าง โดยมีอิสระในระดับหนึ่ง ส่วนกลางเพียงแต่มีหน้าที่ควบคุมด้วย กรอบของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายของรัฐเท่านั้น ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงเป็นการลดอำนาจ แต่มิใช่แบ่งอำนาจอย่างส่วนภูมิภาค

การบริหารราชการไทย ได้มีการจัดสรรอำนาจการปกครองตามกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเป็น 3 ส่วน ซึ่งอาจสรุปได้ ดังนี้

1) หลักการรวมอำนาจในการปกครอง เป็นการจัดระเบียบทั่วไปโดยรวมศูนย์อำนาจการปกครองไว้ที่ส่วนกลางที่ประกอบด้วย กระทรวง ทบวง กรม และเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนกลางเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง

ลักษณะของการรวมอำนาจในการปกครอง คือ มีการรวมกำลังในการบังคับบัญชาต่าง ๆ คือกำลังเจ้าหน้าที่การปกครองที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลางเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย สร้างความเป็นเอกภาพในการรักษาความเป็นรัฐ และเป็นการรวมอำนาจวินิจฉัยสั่งการไว้ที่ส่วนกลาง โดยเฉพาะอำนาจวินิจฉัยสั่งการขั้นที่สุด ในการบริหารจัดการภาครัฐตามปกติกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ แต่ในการปฏิบัติส่วนกลางอาจแบ่งอำนาจให้ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ดำเนินการแทนและมีลำดับขั้นการบังคับเจ้าหน้าที่

2) หลักการแบ่งอำนาจในการปกครอง การรวมอำนาจที่มีข้อจำกัดทำให้การสนองต่อความต้องการของประชาชนตามเขตพื้นที่ไม่ทั่วถึง เกิดการล่าช้าในการดำเนินงาน จึงได้มีการแบ่งอำนาจบางอย่างที่ส่วนกลางไม่ต้องจำเป็นต้องส่งมอบอำนาจสั่งการในทุก ๆ เรื่อง ทั้งยังเป็น การแบ่งเบาภาระของ กระทรวง ทบวง กรม ส่วนกลางจึงได้มอบอำนาจวินิจฉัยบางกรณี โดยเฉพาะอำนาจวินิจฉัยสั่งการที่ไม่เกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียทั่วไปของประเทศ เช่น การทหาร ตำรวจ เป็นต้น ฉะนั้นหลักการแบ่งอำนาจการปกครองจึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักการรวมอำนาจการปกครองมิใช่การกระจายอำนาจ

3) หลักการกระจายอำนาจการปกครอง ถึงแม้ว่าหลักการรวมอำนาจจะเป็นที่ยอมรับและจำเป็น แต่ข้อจำกัดของการรวมอำนาจที่ไม่อาจจะตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ดังนั้นรัฐต้องมีการกระจายอำนาจบางอย่างให้ไปให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งยังเป็น การแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหา และรวดเร็ว ทั้งยังมีความแตกต่างในแต่ละท้องถิ่นและลดค่าใช้จ่ายงบประมาณอีกทั้งยังทำให้ประชาชนมีความรู้ หลักการปกครองตามรูปแบบประชาธิปไตย เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม

ลักษณะของการกระจายอำนาจ ที่ยึดหลักการที่รัฐมอบอำนาจปกครอง บางส่วนให้องค์กรอื่นจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีอิสระพอสมควร ส่วนกลางเพียงแต่กำกับดูแล การที่จะบอกได้ว่ามีการกระจายอำนาจนั้นสามารถที่จะพิจารณาได้ ดังนี้

มีการแยกหน่วยงานออกไปอิสระจากส่วนกลางและเป็นนิติบุคคล เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีอิสระในการจัดการบริการสาธารณะ เพียงแต่ส่วนกลางคอยกำกับดูแลปฏิบัติให้ถูกต้อง

มีการเลือกตั้ง เป็นส่วนหนึ่งในการปกครองที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วม เป็นลักษณะเฉพาะของสภาและนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มาจากการ “เลือกตั้ง” ซึ่งแตกต่างจากการรวมอำนาจการปกครองที่มาจาก การ “แต่งตั้ง”

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ การปกครองมีอัตตาณัติ (Autonomy) คือ การมีอิสระในการดำเนินตามหน้าที่และดำเนินการโดยมีงบประมาณและเจ้าหน้าที่เป็นของตนเอง โดยไม่ต้องรับคำสั่งหรืออยู่ได้บังคับบัญชาของส่วนกลางแต่อย่างใด

วิธีการกระจายอำนาจ การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 วิธี ดังนี้

1) วิธีการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น (Territorial Decentralization) เป็นวิธีการกระจายอำนาจตามขอบเขตการปกครองตามอาณาเขตให้ท้องถิ่นต่าง ๆ ปกครองตัวเองและมอบบริการสาธารณะ โดยมีงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นนั้น ๆ

2) วิธีการกระจายอำนาจตามบริการ (Decentralization by service) เป็นการมอบหมายบริการสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งให้องค์กรที่มีได้สังกัดอยู่ส่วนกลางรับไปดำเนินการทั้งด้านงบประมาณและเจ้าหน้าที่นั่นเอง เป็นการมอบบริการสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่ง (เฉลิมพงษ์ มีสมนัย, 2555)

การรวมศูนย์อำนาจของรัฐไว้ที่ส่วนกลางมีข้อบกพร่องหลายประการ เช่น ในการจัดสรรทรัพยากรไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการมีส่วนร่วมและกำจัดสิทธิเสรีภาพในการเสนอความต้องการ ความคิดเห็น สร้างความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้เพราะการตัดสินใจอยู่ที่ส่วนกลาง ลดโอกาสในการทำงานของประชากรในท้องถิ่นเนื่องจากเจ้าหน้าที่มักเป็นตัวแทนจากส่วนกลางการกำหนดกิจกรรมบางอย่างไม่เอื้อต่อการจ้างแรงงานในท้องถิ่น การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและข้อจำกัดในขีดความสามารถในการแข่งขันมีผลทำให้เกิดการกระจุกตัวในส่วนกลาง อุปสรรคในการพัฒนาบุคลากรในการบริหารงานในท้องถิ่นและการขยายภูมิปัญญาท้องถิ่น (ท้องถิ่นอภิวัฒน์, 2551, น.7 - 8)

สรุปจากความหมายและหลักการทั้งแนวคิด จะเห็นว่าการกระจายอำนาจซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ การกระจายอำนาจนั้นมีมาตั้งแต่ในอดีตได้มีการปกครองให้ท้องถิ่นมีอำนาจปกครองตนเองไม่ว่า ในสมัยสุโขทัย อยุธยา การปฏิรูปการปกครองในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 5 ซึ่งได้มีการรวมศูนย์อำนาจการปกครอง ที่มีปัจจัยกระทบทั้งภายในและปัจจัยภายนอก ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 รูปแบบการปกครองในระบบประชาธิปไตยเรื่อยมา โดยปรากฏรูปแบบเป็นนามธรรมที่ชัดเจนใน พ.ศ. 2540 ซึ่งการกระจายอำนาจมีทั้งข้อดีและข้อเสีย แต่อย่างไรก็ตามแนวทางการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยมักจะควบคู่กับการกระจายอำนาจอยู่เสมอ และในแนวทางปรัชญาทางการเมืองมักต่างเห็นพ้องต้องกันในเรื่อง ความเท่าเทียม เสรีภาพ เรื่องของอำนาจที่ควรจะเป็นของใครและอย่างไร การกระจายอำนาจจึงเป็นรูปแบบและกลไกแนวทางการปกครองระบบประชาธิปไตยที่เน้นให้อำนาจแก่ชุมชน ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งในเรื่องการบริหารจัดการ การกระจายทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้ท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในการปกครองและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตนเอง ที่มีความแตกต่างกันทั้งสภาพพื้นที่ ทรัพยากร และเป็นการแบ่งเบาภาระการทำงานจากส่วนกลางของภาครัฐ อีกทั้งยังช่วยลดความขัดแย้งในความแตกต่างของสังคมที่หลากหลายหรือสังคมพหุนิยม

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่รัฐต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระและหลักการปกครองตนเองของท้องถิ่นให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ รัฐมีหน้าที่เพียงการกำกับดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น โดยพื้นฐานแนวคิดของการกระจายอำนาจการปกครอง ก็เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ทางการเมืองตามรูปแบบการปกครองของระบบประชาธิปไตยของประชาชนในพื้นที่ โดยส่วนกลางลดบทบาทลงเพียงเป็นการกำกับดูแลช่วยเหลือและให้อิสระในการพัฒนาท้องถิ่นทั้งในด้านการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นรากฐานของระบบประชาธิปไตยที่จะดำเนินกิจการเพื่อเกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง

3.1 วิวัฒนาการการปกครองท้องถิ่นไทย

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ริเริ่มจัดตั้ง สุขาภิบาลกรุงเทพ พ.ศ. 2440 โดยที่ทรงมีพระราชดำริที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองแบบตะวันตกที่มีปัจจัยทางการเมืองทั้งภายนอก – ภายใน และเป็นการสร้างพื้นฐานทางการเมืองท้องถิ่น หลังจากทีประพาสยุโรปและที่ปรึกษาราชการทรงแนะนำ (ช โสธร ตู๋ทองคำ, 2550) ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว การจัดตั้งเทศบาลปรากฏชัดเจนในการกำหนดรูปแบบ “เทศบาล” ที่ทรงใช้ทดลองการปกครองท้องถิ่นในเมืองจำลองดุสิตธานี ในส่วนภูมิภาคได้จัดตั้ง สุขาภิบาลท่าฉลอมขึ้นเป็นแห่งแรก จนถึง พ.ศ. 2475 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองและการกระจายอำนาจที่มีการวิวัฒนาการเป็นลำดับ โดยมีการจัดตั้งเทศบาลขึ้น พ.ศ. 2476 โดยตราเป็นพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาลและตราพระราชบัญญัติเทศบาลใน พ.ศ. 2496 บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดกรอบแนวความคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีสาระสำคัญในการปกครองตนเองอย่างอิสระและความต้องการของชุมชน โดยเฉพาะการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ งบประมาณ การเงินการคลัง ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง ตามมาตรา 284 ได้มีการตราพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจให้แก่ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะระหว่างรัฐบาลกลางกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือท้องถิ่นด้วยตนเอง ในรูปแบบคณะกรรมการ รูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมี 5 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

(<http://th.advisor.anamai.moph.go.th/main.php?filename=tambon03> ค้นคืนเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2559)

3.2 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นหรือราชการส่วนท้องถิ่นไทย

ในรูปแบบราชการส่วนท้องถิ่นไทยส่วนใหญ่จะนิยม ใน 2 รูปแบบ

- 1) การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบทั่วไป เป็นรูปแบบที่ใช้ทั่วทุกจังหวัดของประเทศไทย มีอยู่ 3 ประเภท ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษ ได้แก่ รูปแบบพิเศษกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นเมืองการท่องเที่ยวหรือเป็นเขตเมืองใหญ่

การเมืองการปกครองท้องถิ่นไทยทั้ง 5 รูปแบบ โดยส่วนใหญ่จะเกิดจากการริเริ่มจากผู้นำทางการเมืองการปกครองทำให้ประชาชนขาดการผลักดันทางการเมือง และรูปแบบยังคงถูกกำกับควบคุมดูแลจากภาครัฐอย่างใกล้ชิดทั้งทางด้านรายได้ที่ต้องพึ่งพิงงบประมาณจากภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ จากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการจัดการบริการสาธารณะในท้องถิ่น การเน้นรูปแบบส่งเสริมการปกครองในระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

3.3 รูปแบบเทศบาล

ในรูปแบบเทศบาลจะมีการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร โดยมีกฎหมายรองรับที่มีความเป็นเมือง ภายใต้การรูปแบบการบริหารจัดการ แบบสภา - ผู้บริหารแล้วแต่กรณี เช่น รูปแบบ เทศบาลตำบลต้องประชากรตั้งแต่ 5,000 คนขึ้นไป มีรายได้หรือเป็นรูปแบบสุขาภิบาลมาก่อน เทศบาลเมืองคือเขตท้องถิ่นชุมชนที่เป็นศาลากลางจังหวัด หรือมีประชากรตั้งแต่ 10,000 คน และมีรายได้ที่สามารถกระทำตามหน้าที่ตามที่กฎหมายรองรับ เทศบาลนครเป็นชุมชนที่มีความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป และมีรายได้ตามที่กฎหมายรองรับหรือที่เรียกว่าพระราชบัญญัติเทศบาล โดยการจัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกายกฐานะชุมชนนั้น ๆ (ราชการส่วนท้องถิ่น_ประเทศไทย <http://th.www.kipedia.org/wiki/> ค้นคืนเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

3.4 โครงสร้างการบริหารเทศบาล

ในด้านส่วนของโครงสร้างและสภาท้องถิ่น จะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ สภาท้องถิ่นและนายกเทศมนตรีสภาเทศบาล ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงสมาชิกสภาจากประชาชน ประกอบด้วยสมาชิกตามที่กฎหมายกำหนดและมีวาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี คือ

- สภาเทศบาลตำบล ที่ประกอบด้วยสมาชิก 12 คน

- สภาเทศบาลเมือง ที่ประกอบด้วยสมาชิก 18 คน

- สภาเทศบาลนคร ที่ประกอบด้วยสมาชิก 24 คน

นายกเทศมนตรีท้องถิ่น ที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชน โดยตรง พร้อมทั้งมีการกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติม คือ การจบการศึกษาในระดับที่ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นมาก่อน ที่ดำรงอยู่ในวาระตำแหน่ง 4 ปี และนายกต้องแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลภายใน 30 วัน อำนาจหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนด พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2496 ซึ่งจะแตกต่างกันไปทั้งงบประมาณในแต่ละระดับของเทศบาล เช่น ในกรณีเทศบาลตำบล (1) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน (2) ให้มีและบำรุงทางบกทางน้ำ (3) รักษาความสะอาดของถนน (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม (7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรีและเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ (8) บำรุงรักษาศิลปะ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (9) หน้าที่อื่นที่ตามกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล และอาจจัดทำกิจกรรมใด ๆ โดยที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน และการบริหารกิจการที่ดีเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุด กิจการที่สามารถดำเนินการได้ เช่นการให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ให้มีโรงฆ่าสัตว์ ตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม ให้สุสานและฌาปนสถาน บำรุงส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร เป็นต้น (ปธาน สุวรรณมงคล, 2555, น.219 – 224)

ในเฉพาะด้านอำนาจหน้าที่ของนายก เช่น การออกเทศบัญญัติ ตรวจสอบอำนาจการทำงานของผู้บริหาร โดยฝ่ายสภาเป็นหลักการการถ่วงดุลอำนาจ ผู้บริหารท้องถิ่นคือผู้ที่ทำการบริหารในองค์กรปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ และบริหารจัดการในท้องถิ่นนั้น ๆ และต้องรับผิดชอบต่อสภาท้องถิ่นหรือประชาชนในท้องถิ่น ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารท้องถิ่นโดยเริ่มแต่ พ.ศ. 2547 ได้มีการเลือกผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงและมีการแบ่งออกเป็นผู้บริหารท้องถิ่นจากสภาท้องถิ่นอย่างชัดเจนและไม่ขึ้นต่อสภาท้องถิ่นเหมือนในสมัยก่อน นอกจากนี้คณะผู้บริหารท้องถิ่นไม่ว่าเป็น นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นมิได้ และมาตรา 48 รัฐธรรมนูญ นายกเทศมนตรีสามารถแต่งตั้ง รองนายกเทศมนตรี เลขานุการ ที่ปรึกษาได้ ในมาตรา 48 เศรษฐ นายกเทศมนตรีหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ การกำหนดนโยบายที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารเทศบาลตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติและนโยบาย การสั่งการ วางระเบียบ แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกที่ปรึกษา และเลขานุการนายกเทศมนตรีได้ และภายใต้อำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตามมาตรา 50 มีอำนาจหน้าที่ตามข้อ 8 ในการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและการบริหารบ้านเมืองที่ดี โดยคำนึงของการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่น่าสังเกตเป็นการส่งเสริมรูปแบบนายกแบบเข้มแข็ง

กล่าวโดยสรุป รูปแบบเทศบาลเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดจากการกระจายอำนาจของตามแนวทางของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยซึ่งจะเห็นว่ามีการจัดแบ่งโดยใช้หลักเกณฑ์ประชากรและรายได้ความเจริญของชุมชน ซึ่งมักมีความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และประชากร ที่เน้นให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเองและแก้ไขปัญหาของตนเองได้ และเป็นการวางรากฐานทางการเมืองและสร้างความเป็นผู้นำไปในตัว เช่น การยอมรับความคิดเห็น เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การกำกับดูแล ติดตามการทำงานของผู้บริหารท้องถิ่นหรือนายกเทศมนตรี ทั้งการยื่นถอดถอน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ประชาธิปไตยเกิดความมั่นคงและเข้มแข็ง จะเห็นว่าเทศบาลตำบลจะมีหน้าที่หลักใหญ่ ๆ เป็นงานสาธารณะพาณิชยกรรม และสังคมสังเคราะห์ การรักษาความสงบในท้องถิ่น โดยเฉพาะชุมชนที่รัฐไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นแบ่งเบาภาระของรัฐไปในตัว

4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตย

การปกครองในระบบประชาธิปไตย ที่กล่าวว่าด้วยความคิดของมนุษย์ที่นำไปสู่การเมือง กฎหมาย ปรัชญาและหลักการ ในเรื่องความคิดทางการเมืองนั้น ได้มีผู้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

รอสลิน ชาร์งวิทช์ (2539, น.141 -145 อ้างใน พิศาล ศรีมหาวิโร, 2556, น.63) ได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์ได้ให้ความหวังกับพระเจ้ามาตั้งแต่โบราณ และเริ่มที่มีความคิด เป็น 2 สาย สายมนุษยนิยม (Humanism) และสายทางเหตุผลนิยม (Rationalism) ที่นำผนวกความคิดความเชื่อของมนุษย์กับเหตุผล และสมบัติ ชาร์งชัญวงศ์ ที่ให้ประเด็นทางการเมืองได้ให้บทบาทความสำคัญต่อชีวิตหรือไม่ ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่ส่วนเชื่อในเรื่องของพระเจ้าที่ได้รับการอบรมหล่อหลอมทางสังคม

อริสโตเติล (อ้างใน พิศาล มุกดาร์สมิ, 2557, น.106 - 115) ที่กล่าวว่า มนุษย์นั้นเป็นสัตว์การเมืองและการรวมตัวในชุมชน ที่เป็นชุมชนทางการเมืองและความสัมพันธ์ภาพสมาชิกในครัวเรือน ชุมชน หมู่บ้าน และฐานะของพลเมือง การแสวงหาเป้าหมายในชีวิตที่ดีและชุมชนทางการเมืองเท่านั้นที่จะทำให้มนุษย์มีความสุข

จอห์น ล็อก (อ้างใน พิศาล มุกดาร์สมิ, 2557, น.192 - 213) มีแนวคิดที่ สภาวะธรรมชาติมนุษย์มีความเสมอภาคเป็นสภาวะที่ทุกคนต้องเชื่อใจกันและไม่ทำร้ายกันที่เป็นสภาวะตรงกันข้าม คือ สงคราม เกิดเป็นพันธสัญญาระหว่างกัน จึงจำเป็นต้องมีผู้ปกครองผู้มีอำนาจเพื่อบังคับใช้กฎหมายหรือกฎหมายและเป็นที่ยินยอมของประชาชนผลพวงจากการทำพันธสัญญาที่เกิดขึ้นผูกพันแก่สมาชิกต้องปฏิบัติตาม และมีความชอบธรรมในการต่อต้านผู้ปกครองที่กลายเป็นทรราช

การปกครองตนเองมักมีมานานนับเป็นหลายร้อยปีมาแล้ว ก่อนพัฒนาเป็นสังคมชุมชนเล็ก ๆ จนกระทั่งเกิดการร่วมกันเป็นรัฐ - ชาติขึ้นมา โดยที่ชุมชนเล็ก ๆ ก็มีผู้นำทำหน้าที่ปกครองอยู่ก่อนแล้ว ผู้นำการปกครองในระดับชุมชนจึงยอมรับอำนาจของผู้ปกครองสูงสุดในระดับรัฐ-ชาติ ในการปกครองระดับชุมชนที่มีขนาดใหญ่ขึ้น รัฐก็ให้อิสระในการปกครองตนเอง โดยการเลือกตั้งตัวแทนที่มาทำหน้าที่แทน และชุมชนของตนยังมีอำนาจ ในการถอดถอนตัวแทนที่ตนเองเลือกมาปกครองตนเองในชุมชนแสดงถึงความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยตามระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยแนวคิดนี้มีรากฐานมาจากปรัชญาเมธีต่าง ๆ ตั้งแต่ยุคกรีกโบราณ - สมัยใหม่

4.1 ปรัชญาและรากฐานแนวทางประชาธิปไตย

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2538, น.210 – 219 อ้างใน วิศาล ศรีมหาวิโร 2556, น.75 - 78) ได้สรุปไว้ว่า ในยุคกรีกโบราณ โสเครติส, เพลโต, อริสโตเติล โดยได้อธิบายถึงสถานะธรรมชาติ (State of Nature) กฎแห่งธรรมชาติ (Nature Law) ธรรมชาติของมนุษย์ (Humans Nature) ที่ให้มนุษย์อยู่ร่วมกัน และความสำคัญในการกำหนดรูปแบบการปกครอง ที่ว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม และเพื่อเป้าหมายชีวิตที่ดีและการใช้เหตุผล ทั้งแนวคิดเรื่องความเสมอภาค เสรีภาพ ความเท่าเทียมและอำนาจอธิปไตยโดยแนวคิดของ โรมัส ฮอบส์ จอห์น ล็อก และรูสโซ โดยรากฐานปรัชญาที่พอสรุปได้ดังนี้

1) หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน (Popular Sovereignty) อำนาจที่ประชาชนเป็นเจ้าของอย่างแท้จริงและการกำหนดผู้ปกครองที่ผ่านกระบวนการเลือกตั้ง (Election Process) ให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและถอดถอนจากตำแหน่งที่เป็นกลไกที่สำคัญของการเมืองและหัวใจของระบบประชาธิปไตย

2) หลักเสรีภาพ (Liberty) หลักยึดมั่นว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับเสรีภาพจึงร่วมการจัดตั้งประชาคมทางการเมืองที่จะปกป้องคุ้มครอง หลักเสรีภาพจึงเป็นเป้าหมายของระบบทางการเมืองและจำแนกได้ เช่น เสรีภาพทางการเมือง ในการออกเสียงเลือกตั้ง การถอดถอนผู้ปกครอง ผู้นำทางการเมือง เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองและการชุมนุมเคลื่อนไหวกิจกรรมเมือง เสรีภาพในทรัพย์สิน ทางศาสนาที่จะนับถือและเลือกที่อยู่อาศัย เป็นต้น

3) หลักความเสมอภาค (Equality) ที่มากับการควบคุมกับหลักเสรีภาพ ด้วยเหตุที่มนุษย์เกิดมามีความแตกต่างกันทั้งความสามารถและความถนัดซึ่งอาจถูกเอาเปรียบจากบุคคลอื่น ทั้งทางด้านโอกาส ดังนั้นความเสมอภาคในระบบประชาธิปไตยจึงมีความเสมอภาคทั้งด้านโอกาสทางเศรษฐกิจ การเมือง ทางสังคม และการได้รับโอกาสการรับบริการจากรัฐ

4) หลักกฎหมาย (Rule of Law) การที่จะอยู่ร่วมจะต้องมีกฎหมายและต้องมีความชอบธรรมที่มาจากประชาชน การบังคับใช้กฎหมายต้องเท่าเทียมและเสมอภาคกัน

5) หลักเสียงข้างมาก (Majority Rule) เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ใช้สิทธิเหตุผล อภิปรายและการลงคะแนนเสียงที่ถือหลักเสียงข้างมาก ที่อยู่บนพื้นฐานความแตกต่างของแต่ละคน และกลุ่มต่าง ๆ

4.2 ส่วนรูปแบบการปกครองในระบบประชาธิปไตย อาจแบ่งได้เป็นดังนี้

รูปแบบการปกครองระบบประชาธิปไตย จากอดีตถึงปัจจุบัน ได้มีการพัฒนา และในรูปแบบการปกครองของนครรัฐกรีก รสดีน ชำรงวิทย์ (2539, น.153 – 154 อ้างใน วิศาล ศรีมหาวโร, 2556, น.78 - 86) ได้อธิบายดังนี้

1) รูปแบบการปกครองในอดีตของนครรัฐกรีก จะได้แบ่งเป็น แบบราชาธิปไตย (Philosophy) เป็นการปกครองโดยราชานักปราชญ์, อภิชนาธิปไตย (Aristocracy) เป็นการปกครองโดยคนส่วนน้อย, โพลิตี (Polity) เป็นการปกครองโดยคนส่วนใหญ่ ได้จำแนกไว้ 3 รูปแบบ

รูปแบบควบอำนาจ (Fusion of Power) หรือที่เรียกว่าระบบ รัฐสภา (Parliamentary System) มีต้นแบบมาจากประเทศอังกฤษ ลักษณะที่สำคัญ คือ ฝ่ายนิติบัญญัติประชาชนเป็นผู้เลือกโดยตรง และการที่พรรคการเมืองใดที่มีเสียงข้างมากก็ได้เป็นรัฐบาลจัดตั้งฝ่ายบริหาร มีอำนาจตั้งกระทู้ถามและอภิปรายไม่ไว้วางใจฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารมีอำนาจยุบฝ่ายสภานิติบัญญัติ ประมุขของประเทศผู้นำทางบริหารหรือรัฐบาลแยกออกจากกัน รูปแบบแบ่งแยกอำนาจ (Separation of Power) ที่เรียกกระบบประธานาธิบดี (Presidential System) อเมริกาเป็นแม่แบบที่ใช้หลักการแบ่งแยกอำนาจระหว่าง นิติบัญญัติ บริหาร และมีอำนาจเท่าเทียมกันมีอิสระต่อกัน ลักษณะที่สำคัญ คือ ประชาชนเลือกฝ่ายนิติบัญญัติโดยตรง อำนาจหน้าที่ เช่น การการแก้ไขกฎหมาย การเลือกตั้ง รูปแบบผสม (Mixed System) บางครั้งเรียกว่า รูปแบบกึ่งรัฐสภา ฝรั่งเศสเป็นผู้ริเริ่ม ลักษณะที่สำคัญ คือ ประชาชนเป็นผู้เลือกประธานาธิบดีโดยและมีอำนาจยุบสภาแห่งชาติได้ทุกกรณีและมีอำนาจนำประเด็นการเมืองลงมติได้ทั้งยังเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง

รูปแบบการปกครองระบบประชาธิปไตยในอนาคต รูปแบบประชาธิปไตย โดยตรงส่วนใหญ่ใช้กับประเทศที่มีขนาดพื้นที่และประชากรขนาดเล็ก ในปัจจุบันจะใช้รูปแบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Democracy) ซึ่งใช้ทั้ง 3 รูปแบบที่กล่าว คือ แบบรัฐสภา แบบประธานาธิบดี แบบผสม ที่ใช้ได้ผลส่วนใหญ่จะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ส่วนรูปแบบตัวแทนใช้ในประเทศกำลังพัฒนาที่มีปัญหา โดยเฉพาะภาคพลเมืองที่ขาดความรู้ความเข้าใจ อุดมการณ์ ทศนคติ พฤติกรรมทางการเมืองที่นำไปสู่ความขัดแย้งอย่างรุนแรง จนได้มีการเรียกร้องการปรองดองสมานฉันท์ เพื่อสร้างสรรค์ชาติ และนำมาสู่การเสนอรูปแบบการปกครอง

รูปแบบใหม่ คือ ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ประชาธิปไตยแบบ
 ตรีกรตรงร่วมกัน (Deliberative Democracy) เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย

ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) มีกำเนิดตั้งแต่กรีก
 โบราณเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระดับต่าง ๆ
 มากขึ้นเช่น การเปิดช่องทางทางข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับรู้ การแสดงความคิดเห็นข้อมูล
 ให้แก่ผู้แทนของตน และการถอดถอนออกจากตำแหน่ง ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับ
 การกระจายอำนาจ และการกระจายอำนาจและทรัพยากรการจัดสรร ที่ไม่เท่าเทียมที่มีผลกระทบต่อ
 ประชาชน อำนาจในการตัดสินใจไม่ควรเป็นของกลุ่มคนจำนวนหนึ่ง แต่ควรได้รับการจัดสรรให้
 ทุกคนมีโอกาสต่อกิจกรรมของส่วนรวม หลักการคือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการ
 บริหารที่เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจ การจัดสรรทรัพยากร ที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่
 ของประชาชนเพิ่มการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ การตรวจสอบได้ความโปร่งใส ทั้งการมีส่วนร่วมใน
 ระดับท้องถิ่น – ระดับประเทศ

ประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ หรือ กฎหมายสูงสุด เพื่อเป็นแนวทางการออก
 กฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับนักกฎหมายและเป็นหลักประกันว่ารัฐบาลจะปฏิบัติตาม
 แนวทางที่ถูกต้องแน่นอน

ประชาธิปไตยแบบตรีกรตรง (Deliberative Democracy) ลักษณะที่สำคัญ
 ประชาชนมีการรวมตัวเป็นอิสระและต่อเนื่องมีความเสมอภาคกันที่จะแสดงความคิดเห็น การ
 รวมตัวมีหลายรูปแบบการตรีกรตรงร่วมกันเป็นแหล่งความชอบธรรม

จากนิยามจะเห็นได้ว่าแนวทางการปกครองในระบบประชาธิปไตย เริ่มต้นในยุค
 กรีกโบราณที่มีการปกครองโดยตรงให้พลเมืองมีส่วนร่วม และเข้าสู่ประชาธิปไตยแบบตัวแทน
 สาระหลักสำคัญของความเสมอภาค ความเท่าเทียม และอำนาจอธิปไตยที่เป็นของประชาชนที่
 มอบให้แก่ผู้ปกครอง โดยการทำพันธสัญญาข้อตกลงที่ฝ่ายหนึ่งยินยอมให้เพื่อให้อำนาจอธิปไตย
 และสามารถที่จะทวงคืนตามพันธสัญญาได้โดยการถอดถอนตัวแทน ซึ่งเป็นการปกครองในระบบ
 ประชาธิปไตยโดยส่วนใหญ่ต่างจะนิยมไปตามสุนทรพจน์ของ ประธานาธิบดี อับราฮัม ลินคอล์น
 ของอเมริกา ที่เชื่อว่าเป็นการปกครองโดยประชาชนและเพื่อประชาชน การมีส่วนร่วมตามแนวทาง
 ของประชาธิปไตยของทุกภาคส่วนในสังคมและการร่วมกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่นทั้งด้าน
 บริหารและการจัดสรรทรัพยากรที่จะส่งผลกระทบต่อตนเองและชุมชน

4.4 แนวคิดการเริ่มต้นที่ท้องถิ่น (Subsidiarity)

บารอน ฟอน สไตน์ (Baron Vom Stein) ได้กล่าวไว้ว่าการให้อำนาจและความ
 รับผิดชอบของมนุษย์ คือ การพัฒนาความสามารถ และการครอบงำก็เป็นอุปสรรคของการพัฒนา

การเข้าร่วมกิจกรรมส่วนรวมจะทำให้เห็นความสำคัญของการเมือง ยิ่งให้ความสนใจผลประโยชน์สาธารณะมากขึ้นที่มีความสำคัญต่อจิตวิญญาณของประเทศ ฮานส์ ปีเตอร์ ชวาร์ป (Hans – Peter Schwarz) ได้กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้เมืองต่าง ๆ ดูแลปกครองตนเอง ในทศวรรษที่ 19 ทำให้เมืองเหล่านั้นพัฒนาทั้งรูปแบบเมืองและการเมือง ที่ประสบความสำเร็จและริเริ่มสร้างสรรค์ และไม่จำเป็นต้องการคำสั่งจากรัฐบาล รายการนำชมเมืองโออิตะ ช่อง 9 ได้กล่าวไว้ว่า “ เมืองโออิตะเคยเป็นเมืองที่ยากจนที่สุดเมืองหนึ่งของประเทศญี่ปุ่น แต่ใครจะคิดว่าในช่วงเวลาไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมาเมืองยากจนเมืองนี้ได้กลายเป็นที่รู้จักของคนทั่วประเทศ เนื่องจากแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ที่เป็นไปได้ก็เพราะการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลญี่ปุ่นให้ประเทศเลือกผู้ว่าฯ นายกเทศมนตรีของเทศบาลระดับเมืองและชนบทโดยตรงและให้ท้องถิ่นคิดค้นและบริหารโครงการต่าง ๆ ด้วยตัวเอง ญี่ปุ่นไม่มีระบบแต่งตั้งผู้ว่าฯ นายอำเภอไปเป็นพ่อเมืองให้เสียเวลาและเกิดการซ้ำซ้อนในการบริหารท้องถิ่นอีกต่อไป ” Oxford English Dictionary ได้ให้คำจำกัดความในแง่ของการแบ่งอำนาจหน้าที่ ที่รัฐกลางไม่จำเป็นที่จะต้องทำทุกอย่างและให้การสนับสนุนและจะดำเนินการในลักษณะเฉพาะงานที่ใหญ่ ๆ เท่านั้น โดยหลักการสำคัญ คือ การเริ่มงานที่ระดับล่างของสังคมก่อน จากบุคคลไปสู่ครอบครัวองค์กรอาสาสมัคร ชุมชน และชาติ และระดับที่สูงขึ้นจะดูแลที่ทำได้หรือเกินความสามารถ และการสนับสนุนจากระดับสูงให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นอิสระ (ชเนศวร์ เจริญเมือง, 2551, น.238 -240)

เอนก เหล่าธรรมทัศน์ ที่ได้กล่าวไว้ใน “ แปรถิ่น เปลี่ยนฐาน ” เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาประชาธิปไตยในสังคมไทยว่า การสร้างประชาธิปไตยควรเริ่มที่พื้นฐานของท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง รู้จักพึ่งตัวเอง การสร้างจิตสำนึกในภาคส่วนองค์กรของสังคม ท้องถิ่นมีความเหมาะสมทั้งขนาดและเป็นที่พักพิงทักษะทางการเมือง ทั้งสร้างผู้นำทางการเมืองในอนาคต ที่ได้สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี จากอดีตที่ต้องย้อนกลับไปวิเคราะห์ศึกษาปรัชญาของกรีกโบราณ และแนวยุคต่อๆมาปัจจุบัน เช่น แนวคิดของ Robert Dahl, John Stuart Mill, De Jouvenel ฯลฯ (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2557)

แนวคิดประชาธิปไตยท้องถิ่น (Local democracy) เป็นแนวคิดที่มีมากับชุมชนขนาดเล็กและเกี่ยวข้องกับการมีตัวแทนที่ทำหน้าที่แทนตนจากการเลือกตั้งของประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy) ส่งผลในการลงประชามติ ที่เรียกว่าประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Democracy) เป็นหลักการการปฏิบัติการเรื่องการเลือกตั้งการรวมตัวจัดตั้งเป็นองค์กรผลประโยชน์ต่างๆ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น <http://th.www.wiki.kpi.ac.th/index.php?Title> ค้นคืนเมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2559)

4.5 สังคมวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองไทย

ในแง่มุมทางสังคมไทยที่มีความเป็นมาตั้งแต่อดีต และเป็นสังคมแบบพหุสังคมทั้งด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชน และสถานภาพทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมที่สะท้อนภาพ รัฐกับสังคมไทยกับโครงสร้างทางอำนาจ (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2554) การหล่อหลอมทางประวัติศาสตร์ทั้งในแง่สังคมและวัฒนธรรม ที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนที่ตั้งต่อรูปแบบการปกครองไทยจนถึงปัจจุบัน ที่เกี่ยวข้องผูกติดกับศาสนา ระบบครอบครัวเครือญาติและระบบอุปถัมภ์ ระบบศักดินา อำนาจโครงสร้างทางการเมืองและสังคม ชนชั้นนำและท้องถิ่นนิยม ดังรายละเอียด ดังนี้

1) ศาสนา (Religion) บุญลือ วันทายนต์ (2553, น.127-128 อ้างใน วิศาล ศรีมหาโร, 2556, น.145) อธิบายไว้ว่า ความสำคัญของศาสนาต่อมนุษย์ที่มีความสำคัญตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์สภาวะธรรมชาติกับมนุษย์ ที่เป็นเครื่องปลอบประโลม ความสบายใจของมนุษย์ โดยเฉพาะสังคมชนบทที่เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกและเป็นปรากฏการณ์ทางสังคม ทั้งมีเหตุผลและไม่มีเหตุผล ที่ผูกติดเป็นประเพณีขนบธรรมเนียมจารีตที่สืบต่อกันมาโดยที่ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เห็นว่ามีความสำคัญต่อการปลอบประโลมจิตใจในยามที่มีเหตุการณ์ที่เลวร้าย และมีปัญหา ส่วน มาลิน นอฟสกี (Bronishlaw Malinowski) ให้ความเห็นทางศาสนาว่า ที่สิ่งที่ไม่แน่ใจในธรรมชาติ และเกรงกลัวสิ่งที่คาดการณ์ไม่ได้

2) ระบบครอบครัวและเครือญาติ เป็นความสัมพันธ์ทางสายโลหิต และเป็นการสร้างหมู่คณะและกลุ่มย่อยที่มีการอบรมสั่งสอนวัฒนธรรม เพื่อการอยู่รอดในสังคม และลักษณะของครอบครัวไทยที่มีพลวัตของครอบครัวสังคมไทย โดยเฉพาะชนบทไทยเป็นครอบครัวขยายและเริ่มเป็นครอบครัวเดี่ยว ความสัมพันธ์ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว เป็นความสัมพันธ์กันเฉพาะรายมักสังเกตเห็นชัดเจนในงานพิธีกรรมต่าง ๆ และในช่วงเวลาที่วิกฤต

ความสัมพันธ์กับการเมืองไทยโดยในสมัยสุโขทัยมีรูปแบบการปกครอง ที่เรียกว่า “พ่อปกครองลูก” มีนัยเรื่องความรักพ่อมีต่อบุตร โดยเฉพาะบุญคุณต้องทดแทนลักษณะของความคาดหวังและการปฏิบัติต่อกัน ในสมัยอยุธยาความเป็นเทพสมมุติเรียกว่า “สมมุติเทพ” กลายเป็นสัญลักษณ์แห่งความศักดิ์สิทธิ์ ความกลัวเกรงแสดงถึงอำนาจรวมถึงข้าราชการ การนับถือตัวบุคคลที่มีอำนาจบริวารมาก เป็นที่พึงพิง ดังมักมีคำกล่าวไว้ว่า “สิบพ่อค้าไม่เท่าพระยาเลี้ยง” จากการเปลี่ยนแปลงจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในรัชกาลที่ 5 เข้าสู่ยุค เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จนปัจจุบันที่ประชาชนมีพฤติกรรมแนวโน้มทางประชาธิปไตยมากขึ้น ส่งผลต่อพฤติกรรมต่อประชาธิปไตยของครอบครัวไทยที่ยังเน้นการพึ่งพิง “ผู้ใหญ่อยู”

3) ระบบอุปถัมภ์ ปิยนาค บุณนาค (2545, น.214 - 215 อ้างใน วิศาล ศรีมหาโร, 2556, น.152 -155) อธิบายไว้ว่า มีพื้นฐานจากตัวแบบผู้อุปถัมภ์ลูกน้อง (Patron – Client Model) ที่มีลักษณะการช่วยเหลือมีการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ประกอบด้วยบุคคลเพียงสองคนและมีการรักษาเสถียรภาพ และมักมีลูกน้องหลายระดับ มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวของความสัมพันธ์ไม่มั่นคง ความสัมพันธ์กับการเมืองการปกครองไทย ระบบอุปถัมภ์ที่เกิดจากสังคมเครือญาติ เช่นในราชวงศ์จักรีที่สถาปนาตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ได้สำเร็จ ที่มีความสัมพันธ์ในเครือญาติและระบบอุปถัมภ์ในตระกูลต่าง ๆ ได้มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา และสังคมที่ไม่มีโครงสร้างที่แน่นอน ซึ่งตระกูลขุนนางก็ได้ใช้ในการสร้างอำนาจ ส่วนอมรา พงศาพิชญ์ และคณะ ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ความสัมพันธ์แบบเพื่อน (Kinds of Friendship) ความเป็นเพื่อนและความผูกพันกับกลุ่ม ที่ช่วยผ่อนคลายและแทรกซึมในรูปกลุ่มพรรคพวก

4) ระบบศักดินา กมลลา สุขพานิช (2545, น.759 – 762 อ้างใน วิศาล ศรีมหาโร, 2556, น.157) ได้อธิบายว่า เป็นมรดกตกทอดมีอิทธิพลทางการเมืองซึ่งสะสมจากระบบกษัตริย์และข้าราชการขุนนางร่วมกันใช้อำนาจในการปกครองและใช้ปฏิบัติกันมาอย่างยาวนาน โดยทำให้ประชาชนคุ้นเคยกับความคิดที่ว่าการเมืองเป็นเรื่องของหลวง ได้ฝังรากลึกให้เป็นผู้ถูกปกครอง จิตร ภูมิศักดิ์ ได้อธิบายไว้ในโฉมหน้าศักดินาไทยว่า เป็นการกดทับทางสังคมของผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองที่เริ่มจากระบบทาส มาเป็นระบบศักดินาใช้ที่ดินเป็นอำนาจหลักในการปกครอง และเป็นเอกลักษณ์ของสังคมศักดินาทั้งในทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

5) อำนาจทางการเมือง การปกครองไทยซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองที่ได้รับอิทธิพลทางศาสนาโดยเฉพาะพุทธศาสนาและพราหมณ์ ได้มีส่วนกำหนดวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งปรากฏในรูปแบบขรรจราชการปกครองที่เน้นความดีงาม รูปแบบสมมุติเทพที่มีความแตกต่างกัน ทั้งเรื่องของอำนาจและการปฏิบัติ ประวัติศาสตร์อำนาจทางการเมืองการปกครองไทยที่ผ่านมาจะจำกัดอยู่ในกลุ่มเฉพาะชนชั้นผู้ปกครอง การจัดระบบไพร่เพื่อควบคุมประชาชนเป็นแรงงานและส่งส่วย การเปลี่ยนแปลงแผ่นดินมักมีการแย่งชิงระหว่างเจ้านายต่าง ๆ ซึ่งมีปรากฏในสมัยกรุงศรีอยุธยาที่เกิดจากการรวมแคว้นลพบุรีและสุพรรณภูมิ และเป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุการเสียกรุงศรีอยุธยา ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์อำนาจการแย่งชิงก็ยังมีอยู่อย่างในกลุ่มขุนนางข้าราชการอย่าง “ตระกูลขุนนาง” การเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบบประชาธิปไตย พ.ศ. 2475 โดยคณะราษฎรซึ่งขุนนาง ข้าราชการ ทหาร พลเรือนหมุนเวียนควบคุมอำนาจการบริหาร สังคมไทยแทนที่จะยึดอุดมการณ์ตามแนวทางประชาธิปไตยแต่ยังยึดติดกับอุดมการณ์แบบเก่า ประชาชนยังมีความเชื่อว่าผู้ปกครองมีสิทธิอันชอบธรรมเพราะเป็นผู้มีบุญวาสนา ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับศาสนาคู่กับธรรมเนียมไทย เช่น ชายไทยทุกคนต้องบวช การฟังเทศน์ ทำบุญตักบาตร เป็นการปลุกฝังโลก

ทัศน์ ประชาชนมีหน้าที่ต้องเชื่อฟังและมีอุดมการณ์ประชาธิปไตยแบบผิวดิน ประชาชนส่วนใหญ่ที่เป็นคนชั้นล่างในชนบทยังมีค่านิยมแบบอนุรักษนิยมและขาดอำนาจต่อรองทางการเมือง

6) การจัดระเบียบสังคมและความสัมพันธ์ของคนในสังคมไทย การจัดระเบียบมีรากฐานจากแรงงานซึ่งเป็นทรัพยากรทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง การควบคุมแรงงานที่เรียกว่าระบบไพร่มีการควบคุมตามลำดับชั้นด้วยขุนนางข้าราชการ การเปลี่ยนแปลงในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้จัดรูปแบบสังคมตามแบบตะวันตกและเข้าสู่สังคมสมัยใหม่ ผลจากเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดความสัมพันธ์ในรูปแบบอุปถัมภ์ทั้งในระดับสูงและระดับล่าง สร้างความผูกพันเป็นการส่วนตัว กับชนชั้นนำทางการเมืองและชนชั้นทางเศรษฐกิจเป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังยอมรับความแตกต่างทางฐานะของบุคคลและยึดมั่นในตัวบุคคล การมอบน้อมต่อผู้มีอำนาจ

7) ลักษณะอุปนิสัยประจำชาติ จิตร ไรซ์ (2551, น.405 – 410 อ้างในวิศาล ศรีมหาโร, 2556, น.165) ได้สรุป อุปนิสัยส่วนตัว (Individual Character) ว่า บุคลิกภาพของบุคคลรวมถึง ทัศนคติ ความความคิด ซึ่งเกิดจากสถานะทางชีววิทยาการเรียนรู้อุปนิสัยประจำชาติขึ้นกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เช่น ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา การเมือง และวัฒนธรรมในแต่ละสังคมได้สร้างขึ้นมาเป็นของตัวเองที่เรียกว่ากระบวนการสังคมนิยม (Socialization) และในทัศนะแตกต่างกันไป เช่น แอนเชิลเนอร์ แกมเฟอร์ กล่าวว่า คนไทยโดยทั่วไปเรียบร้อยและมีการอบรมดี ส่วน ลาดู เบอร์เบอร์ กล่าวว่า ชาวสยามฝึกลูกหลานให้มีความสงบเสถียรเจียมตัว วินัย ศิวะศรียานนท์ และคณะ กล่าวว่าโดยปกติแล้วคนไทยรักความเป็นอิสระภาพเสรีทั้งระดับบุคคลและระดับสังคม การประนีประนอมและอะลุ่มอล่วยตามทัศนะของสมเด็จพระยาคำรงราชานุภาพ และตามทัศนะนักวิชาการร่วมสมัยที่กล่าวว่า คนไทยรักอิสระภาพและมีความเป็นปัจเจกบุคคล เมื่อเกี่ยวข้องกับการเมืองแล้วจะมีลักษณะทวิลักษณ์ขึ้นอยู่กับเรื่องใด กรณีใด เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไปลักษณะดังกล่าวก็เปลี่ยนแปลงได้

8) ชนชั้นนิยมและท้องถิ่นนิยม แนวความคิดทางการเมืองของสังคมแบบชนชั้นที่เป็นเรื่องการช่วงชิงและการต่อสู้ทางอำนาจ โดยมีการครอบงำกลุ่มชนชั้นจะใช้ฐานอำนาจ 3 แบบคือ แบบประเพณีดั้งเดิมเป็นการใช้บารมี แบบลักษณะผู้นำ และรูปแบบเหตุผลที่อิงกฎหมาย โดยมีฐานคติ 3 ประการ ได้แก่ 1) การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองที่จำกัดเฉพาะกลุ่มสังคมขนาดเล็กที่มีผลประโยชน์ร่วม ค่านิยม ความคิด ในการกำหนดนโยบายแต่ไม่ได้สะท้อนค่านิยมร่วมของประชาชน 2) การตอบสนองและผลประโยชน์ของสาธารณชนค่อนข้างน้อย และไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชนและการใช้ความรุนแรง การข่มขู่คุกคาม ต่อการทำงานของตน 3) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้การตัดสินใจบนพื้นฐานการเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองเพื่อในการรักษาอำนาจ ที่ทำให้เกิดชนชั้นนำทางอำนาจ (Power Elite) พิชาชัย รัตนดิถ, 2552, น.20 – 21 และ

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2546, น.375 – 376 อ้างใน วิศาล ศรีมหาวิโร, 2556, น.167) ได้กล่าวถึงชุมชนนิยามว่า การล่มสลายทางเศรษฐกิจช่วงโลกาภิวัตน์ กลุ่มพลังท้องถิ่นนิยมที่มีความเห็นในการกลับคืนสู่วิถีชนบทจะเป็นหนทางที่ดีและป้องกันหายนะจากโลกาภิวัตน์ วิถีแห่งการพัฒนาที่ต้องสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) คือ การเติมพลังอำนาจให้แก่ตนเอง ทั้งจากการแสวงหาความรู้และความเชื่อของท้องถิ่นพื้นฟูธรรมชาติวิถีชีวิตของชุมชน การเคลื่อนไหวทางการเมืองจากผลกระทบจากการครอบงำของโลกาภิวัตน์ที่สร้างหายนะ คือ กระบวนการสร้างพลังอำนาจให้กับตนเองท้องถิ่นนิยมและชนชั้นนิยมกลับมาบทบาททางการเมืองในระบบประชาธิปไตยในเชิงสัญลักษณ์มากขึ้น

9) ระบบราชการ จากการปกครองตั้งแต่อดีตที่มีต่อการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน ระบบราชการยังมีลักษณะความเป็นเจ้าขุนมูลนาย ระบบราชการเป็นเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนแทนที่จะเป็นกลไกบริการแก่ประชาชน ระบบราชการเป็นฐานอำนาจที่สำคัญในการกำหนดและเลือกสรรบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งสำคัญ ๆ ทางการเมือง เช่น นายกรัฐมนตรี เป็นต้น และระบบราชการยังทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทางทั้งนโยบายและกำหนดความต้องการของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อการเมืองไทยค่อนข้างมาก จะเห็นได้จากลักษณะการเป็น “อมาตยาธิปไตย” ที่เป็นระบบขุนนางในอดีตได้ตกทอดต่อมาในระบบข้าราชการสมัยใหม่

10) สังคมพหุนิยมในประชาธิปไตย ประเทศไทยประกอบไปด้วยคนหลายเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และความเชื่อเรื่องการเมือง ความแตกต่าง แต่ในเรื่องประชาธิปไตยความเชื่อในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ เป็นความเชื่อของนักรัฐศาสตร์ในลัทธิพหุนิยมมองความแตกต่างจะอยู่ร่วมกันและก็มีผลประโยชน์ร่วมกันในหลายประการเพื่อชีวิตที่ดีกว่า ซึ่งก็คือความเป็น “รัฐ” สังคมไทยเป็นพหุนิยมสังคมคล้ายกับสังคมพหุนิยมในตะวันตกเหมือนกัน แต่การยอมรับความแตกต่างของประเทศเหล่านั้นทำให้การเมืองมีเสถียรภาพ การเมืองไทยที่ผ่านมากเกิดความขัดแย้งซึ่งปัจจุบันดูเหมือนยังไม่มีทางออกทำให้สังคมเรียกร้องการปรองดองสมานฉันท์ในหลาย ๆ แนวทาง

11) ความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติ คำว่าชาติ ชาตินรัฐ และประเทศ ต่างก็มีความหมายเกือบเป็นอย่างเดียวกัน อำนาจอธิปไตยความเป็นอิสระความเป็นเอกราชและเป็นศัพท์ความสำคัญทางสังคมจิตวิทยา ธรรมเนียมประเพณี อุปนิสัยและเผ่าพันธุ์มีลักษณะเป็นพหุสังคม วัฒนธรรมเป็นอุดมการณ์ทางการเมืองผูกพันท้องถิ่นที่อยู่ กำลังอำนาจและความมั่นคงความเป็นปึกแผ่นที่โยงถึงการพัฒนาและความเจริญรุ่งเรือง เริ่มจากความเป็นเอกราช ความอยู่รอด ความมั่นคง จึงมีความสัมพันธ์กับการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะสังคมไทยและอุดมการณ์ชาตินิยมให้ก่อเกิด

ประโยชน์เอื้อในการพัฒนาและในทางกลับกันก็เป็นการเห็นวรั้งการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยไปในตัว (วิศาล ศรีมหาโร, 2556, น.145 -175)

จะเห็นได้ว่า ในระบบประชาธิปไตย จะให้หลักการความเป็นอิสระในการปกครองตนเองทุก ๆ ด้าน และมักเริ่มต้นที่พื้นฐานทางสังคมที่เป็นชุมชนขนาดเล็กในการบริหารจัดการตัวเองซึ่งเป็นพื้นฐานและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน การเมืองในระบบประชาธิปไตยพัฒนาตั้งแต่ยุคกรีกโบราณ โดยการสร้างสรรค์สังคมที่ดีโดยหลักทางปรัชญา ความมีเหตุผลความเท่าเทียม และการเมืองแบบตัวแทนที่มีจุดอ่อน และจากการเคลื่อนไหวการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ต้องคองค์ประกอบทางสังคมวิทยาการเมืองแต่ละภูมิภาคประกอบกันไปด้วย ซึ่งโดยรูปแบบทั้ง โครงสร้างรูปแบบการเมืองไทยมี โครงสร้างแบบเปิดและกลายเป็นการช่วงชิงอำนาจของชนชั้นผู้ปกครองมาเป็นเวลานาน บวกกับความเป็นสังคมพหุนิยมปัญหาต่างๆ ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง เช่น ความเท่าเทียม ความเสมอ ที่ยังไม่สะท้อนชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบันรูปแบบประชาธิปไตยของไทยก็มีการเปลี่ยนแปลงและมีความตื่นตัวขึ้นเป็นลำดับ

5. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับท้องถิ่นนิยม

เมอร์ตัน (Merton, อ้างใน ชินภัทร์ สมุทรทัย, 2546, น.11-12) อธิบายความหมาย Localism ได้ให้ความหมายที่กว้างไม่ไช่แต่เฉพาะความหมายของพื้นที่แต่ยังรวมถึงความผูกพันของบุคคลในสังคมสภาพแวดล้อมเป็นเรื่องของปัจเจกความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันของกลุ่มปฐมภูมิ ความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ของชุมชน ทศน์ที่มองโลกแบบอนุรักษนิยมมากกว่าจะยอมรับการเปลี่ยนแปลง

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (อ้างใน ชินภัทร์ สมุทรทัย, 2546, น.11-13) ให้ทัศนะเกี่ยวกับท้องถิ่นนิยมว่า ความรู้สึกที่เกิดจากรัฐเป็นผู้กำหนด และเป็นผู้สร้าง โดยเฉพาะรัฐไทยได้สร้างการรวมศูนย์อำนาจมาตั้งแต่โบราณและการครอบงำให้ท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐกำหนดให้เป็น กลไกทางสังคมที่เกิดจากข้าราชการ ปัญญาชนทำให้ท้องถิ่นมีเนื้อหาจากการผลิตสร้างปลุกระดม ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและใช้เป็นเครื่องมือต่อสู้จากการครอบงำวัฒนธรรมของส่วนกลาง สร้างความเท่าเทียม ทั้งทางการเมืองจากนโยบายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคพัฒนาของจอมพลสฤษดิ์ นายทุนนิยมท้องถิ่นผู้มีอิทธิพลได้เชื่อมโยงการเมืองระดับท้องถิ่นกับระดับชาติ และกลายมาเป็นนักการเมืองได้ตั้งทรัพยากรงบประมาณลงมาที่ท้องถิ่นของตนมีผลประโยชน์ร่วม ความรู้สึกอารมณ์ร่วม ลักษณะหลากหลายที่นอกเหนือจากพื้นที่

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (อ้างใน ชินภัทร์ สมุทรทัย, 2546, น.14 -17) กล่าวถึงการเมืองกับท้องถิ่นนิยมของรัฐไทยว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชาตินิยมและมายาคติถูกประวัติศาสตร์สร้างขึ้น ได้ยึดโยงกัน ทางด้านการเมือง วัฒนธรรม และศีลธรรม ในกรอบของชาตินิยมของรัฐประชาชาติ ด้านการเมืองที่เป็นกลาง โดยที่ไม่มองว่าเป็นเชื้อชาติ หรือภาษาใดแต่มองในฐานะการเป็นพลเมือง ด้านวัฒนธรรมที่ไม่มีอะไรจะบังคับหรือคุณค่าเบื้องต้นได้ ศีลธรรมเป็นที่บอกว่าจะเป็นผู้หรือตายเพื่อชาติ เพื่อท้องถิ่น การเมืองต้องอาศัยการระดมเสียงบนพื้นฐานความเป็นคนพวกเดียวกันมากกว่าที่จะเป็นเสียงของประชาธิปไตย กระบวนการเมืองการเลือกตั้งเป็นการรวมกันของท้องถิ่นมากกว่าที่จะเป็นการฉีกกำลังในระบบประชาธิปไตย และเกิดท้องถิ่นนิยมทางการเมืองที่ไม่เกิดประสิทธิภาพจากการใช้งบประมาณที่ผูกพันกับท้องถิ่น และสภาพสังคมไทยระบบประชาธิปไตยไม่สามารถหยั่งรากลึกได้จากวัฒนธรรมที่เป็นสังคมเปิด แต่ระบบการเมืองปิดขาดกระบวนการฉีกกำลัง

สุวัฒน์ จันทรสุข (อ้างใน ชินภัทร์ สมุทรทัย, 2546, น.17) อธิบายว่า อุดมการณ์นิยมท้องถิ่น เป็นความรู้สึกทั่วไปของกลุ่มชนและเจือปนใจของสังคมและการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการตัดสินใจและยึดถือของอุดมการณ์มีตั้งแต่ระดับปกติทั่วไป ที่มองความแตกต่างจากคนทั่วไป แตกต่างจากคน ในระดับสูงที่มองความแตกต่างที่โดดเด่นกว่าดีกว่ากลุ่มอื่น และระดับรุนแรง นอกเหนือจะดีกว่าแล้วการยอมรับจะมีน้อยหรือไม่มีเลยและไม่ยอมรับการแก้ไขพร้อมทั้งมีการตอบโต้กลุ่มอื่น ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง

ธเนศวร์ เจริญวงศ์ (2551, น.173) ท้องถิ่นนิยม หมายถึง ความรู้สึกผูกพัน ห่วงเหวน รัก และภูมิใจในท้องถิ่นของตนเป็นความรู้สึกเช่นเดียวกับชาตินิยมที่ไม่ได้เกิดขึ้นเองโดยตัวมันเองแต่มีปัจจัยอื่นทั้งความเป็นมาทางด้านประวัติศาสตร์และการเสียดสี ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญา ทำให้มีทัศนคติที่จะปกป้องและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นและพร้อมที่จะกระทำใด ๆ เพื่อท้องถิ่นของตนเอง

สุภีร์ สมอนา (2559, น.128 - 133) กล่าวถึงท้องถิ่นนิยมในภาวะความทันสมัยของภาคอีสาน ได้มีการปรับตัวตามสภาวะกาลที่เปลี่ยนไปตามเศรษฐกิจ การโยกย้ายแรงงานในต่างจังหวัด และเมืองหลวงตั้งแต่ยุคทศวรรษที่ 20 หลังสงครามเย็น แต่ความรู้สึกผูกพันและรักหวงเหวน วัฒนธรรมท้องถิ่นความเป็นตัวตนได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน จากบทเพลงลูกทุ่งหมอลำ การใช้ภาษาล้านผสมปนเปกับภาษากลางและภาษาอังกฤษ ตามเหตุการณ์ พื้นที่ และเวลา ความเป็นท้องถิ่นที่เห็นได้ชัดเจนจากการวัฒนธรรมการกิน เช่น ร้านอาหารใต้อีสานแบบบ้าน ๆ ที่เป็นที่ปฏิบัติการ ท้องถิ่นนิยมที่พบปะสังสรรค์ ทักทอเชื่อมร้อยความเป็นคนท้องถิ่นที่ระดมทุนจากแรงงานไปสู่ท้องถิ่นตัวเอง ทั้งด้านการค้าทุนพระพุทธศาสนา ด้วยการระดมทุนผ้าป่าสามัคคี

สรุปท้องถิ่นนิยมจากนิยามต่าง ๆ เป็นความรู้สึก ผูกพันและหวงแหน เช่นเดียวกับชาตินิยมที่เกิดปัจจัยและเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นความสัมพันธ์กันระหว่างคนกับสภาพแวดล้อมทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณีวัฒนธรรม ถ่ายทอดผ่านการรับรู้และหล่อหลอมกลายเป็นพวกเดียวกัน

6. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์

อคิน รพีพัฒน์ (1975, อ้างใน สุگیر์ สมอนา, 2559, น.199 - 203) แนวคิดที่ถูกพัฒนาเพื่ออธิบายปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจของสังคมไทยในระบบชนชั้นศักดินาว่า เป็นเงื่อนไขปฏิสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ที่ไม่เท่าเทียมกัน ผู้มีสถานภาพทางสังคมมียศสูงศักดิ์กว่า ซึ่งหมายถึงอำนาจบริหารทรัพยากรที่เหนือกว่าผู้ที่มีสถานภาพที่ต่ำกว่าและต้องอาศัยพึ่งพิง ผู้มีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่า มุมมองผู้อุปถัมภ์ (patron) ของ อคิน รพีพัฒน์ คือ ผู้มีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่า ผู้ใ้อุปถัมภ์ (client) ผู้มีสถานภาพทางสังคมที่ต่ำกว่าหมายถึง การสงเคราะห์ทรัพยากรแก่ผู้ที่ขาดแคลนโดยพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนที่เกิดคุณค่าทางจิตใจ การคาดหวังจากผู้ที่จะตอบแทนคุณ เป็นธรรมชาติที่การขาดแคลนและความต้องการใช้ประโยชน์แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคล บนพื้นฐานของความไม่เสมอภาคของสังคมไทยมีรากฐานทางศาสนา เรื่องของบุญกรรม

ธีรยุทธ บุญมี (2532, อ้างใน สุگیر์ สมอนา, 2559, น.203 - 206) ได้นิยามจาก สกอตต์ (Scott) จากหนังสือ “Patron – Client Politics and Political Chang in Southeast” ได้มองว่าเป็นความสัมพันธ์การแลกเปลี่ยนในสังคมที่มีฐานะแตกต่างกัน ผู้มีอิทธิพลให้การคุ้มครองผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง โดยปกติสังคมในชนบทผู้ที่ควบคุมฐานทรัพยากรมักเป็นผู้มีอำนาจบริหาร อันได้แก่ การควบคุมในกรรมสิทธิ์ในปัจจัยต่าง ๆ ที่ดิน เครื่องจักร การควบคุมความรู้และทักษะบางอย่าง เช่น ความรู้ความสามารถ ครู ทุนายความ และผู้ควบคุมอำนาจหน้าที่บางอย่าง เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ชยันต์ วรรธนะภูมิจ (2536, อ้างใน สุگیر์ สมอนา, 2559, น.203) นิยามระบบอุปถัมภ์ว่า ความไม่เสมอภาคในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ภายใต้สมมุติฐานความไม่เสมอภาคกัน สังคมไทยได้แบ่งเป็น 2 ชั้น คือ ชั้นผู้ปกครองและชั้นผู้ถูกปกครอง ก่อนการปฏิรูปการปกครองและเป็นเกิดของระบบอุปถัมภ์

สมศักดิ์ สามัคคีธรรม (2554, อ้างใน สุگیر์ สมอนา, 2559, น.207) ให้ลักษณะในการตอบแทน มีให้เห็นอยู่ 5 รูปแบบ ได้แก่

1) การตอบแทนในรูปแบบแรงงาน เช่น เกี่ยวข้าว ไถนา สิ่งปลูกสร้าง สร้างบ้าน ถนน
หนทาง

2) การตอบแทนในรูปแบบสิ่งของ เช่น ของกำนัลที่มีราคา และมีคุณค่า

3) การตอบแทนเชิงพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ผู้อุปถัมภ์จัดขึ้นแสดงออกถึงความจงรักภักดี
เช่น การจัดงานฉลองวันเกิด

4) การตอบแทนด้วยการคุ้มครองปลอดภัย

5) การตอบแทนทางการเมือง เช่น หัวคะแนน ในการรณรงค์หาเสียงการเลือกตั้ง

ระบบอุปถัมภ์ในระบบสากล มีความเป็นมาจากระบบฟิวคัลช่วงปลายสมัยโรมัน
ความไร้เสถียรภาพทางสังคม การขาดทรัพยากรของปัจเจกบุคคลจึงต้องหากลไกทางสังคมช่วย
ป้องกันการฝากตัวกับผู้มีอำนาจทำให้เกิดสังคมแบบอุปถัมภ์ที่แตกต่างกันทางฐานะที่ต่างกัน ใน
สังคมประเทศกำลังพัฒนา ระบบอุปถัมภ์จะผูกติดกับระบบราชการ เช่น การรับเข้า
สถาบันการศึกษาของรัฐ และระบบอุปถัมภ์กลายเป็นวิธีที่พรรคการเมืองใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง
สังคมไทยมีระบบอุปถัมภ์จะแตกต่างจากยุโรปจากระบบฟิวคัลเป็นระบบศักดินาของไทยที่ถือการ
ยึดครองที่ดินและความสำคัญอยู่ที่แรงงานที่ฝากตัวเข้ารับการอุปถัมภ์เป็นปัจจัยในการผลิต (การ
อุปถัมภ์ <https://th.wikipedia.org/wiki/> ค้นคืนเมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2559)

สรุประบบอุปถัมภ์เกิดจากความไม่เสมอภาคทางทรัพยากรของปัจเจกบุคคลและเป็น
กลไกที่ป้องกันตนเอง ในลักษณะการแลกเปลี่ยนพึงพิงการปกป้องการช่วยเหลืออย่างใดอย่างหนึ่ง
หรือทั้งสองอย่าง สังคมไทยจากอดีตความต้องการแรงงานที่เป็นปัจจัยการผลิตได้สร้างความมั่งคั่ง
แก่ชนชั้นผู้ปกครอง ในลักษณะเดียวกันชนชั้นผู้ปกครองก็ทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองและต้องการ
ความจงรักภักดีจากผู้ใต้ปกครอง ระบบอุปถัมภ์ได้ผสมผสานเชื่อมโยงกับพุทธศาสนาและเป็นการ
กลไกในการจัดระเบียบทางสังคมและการยอมรับการพึงพิงในรูปแบบต่าง ๆ อย่างลงตัว

7. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนักการเมือง

การเมืองมาจากคำว่า “Politics” ที่เป็นที่มาของ นักการเมือง “Politician” เมืองหรือ
นครที่มีฐานะเป็นรัฐ นครรัฐเอเธนส์ถือว่า สังคมคือการเมือง ที่ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐ
คือ นักการเมืองและบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปกครอง ดังนั้น นักการเมืองคือบุคคลที่
เสียดุลกำลังของตนในการทำกิจกรรมของรัฐ นักการเมืองจึงได้แก่ ผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ใน
ระบบประชาธิปไตยบุคคลที่ได้ชื่อว่า นักการเมือง คือ ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา
ที่ต้องลงสมัครรับการเลือกตั้งและดำรงอยู่ในวาระ 4 ปี หรือ 5 ปี และจะมีการเลือกตั้งขึ้นใหม่

ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งทั้งในแง่ลบและแง่บวก โดยในแง่ลบจะเห็นการเมืองเป็นเรื่องสกปรก ด้วยเหตุที่ต้องไปยุ่งเกี่ยวกับการลงแข่งขันในการเลือกตั้งที่มีการต่อสู้ การฉวยโอกาสใช้เล่ห์เหลี่ยม การหาผลประโยชน์เฉพาะหน้า เพื่อที่จะจูงใจต่อผู้ลงคะแนนเสียง ส่วนในแง่บวกการปรารถนาที่จะเข้ามาทำประโยชน์เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงเป็นการหลีกเลี่ยงได้ยากที่จะไม่ใช้วิธีต่าง ๆ ในการโจมตีที่จะต้องเอาชนะใจประชาชน ทัศนคติความขัดแย้งทางการเมืองตั้งแต่อดีตจนปัจจุบันที่ไม่มีสังคมใดที่จะเห็นตรงกันในสิ่งที่สูงสุด ไม่ว่าจะเป็นความยุติธรรม คุณธรรม ความดี สังคมที่ประกอบไปด้วยความแตกต่างทั้งทัศนคตินักการเมืองไม่สามารถที่จะสร้างความพอใจแก่ทุกคนได้ นักการเมืองจึงทำได้เฉพาะกลุ่มมากกว่าบุคคลอื่น ๆ อย่างเช่น ประธานาธิบดี อับราฮัม ลินคอล์น ก็ตาม ความแตกต่างนักการเมืองกับบุคคลธรรมดา มีดังนี้

7.1 ความแตกต่างของนักการเมืองกับบุคคลธรรมดา

ความแตกต่างระหว่างนักการเมืองกับบุคคลธรรมดาโรเบิร์ต เอ คาห์ล แบ่งได้ 4 ประการ คือ

1) ผู้ที่ไม่สนใจทางการเมือง หรือสนใจทางการเมืองน้อย (The apolitical Stratum) มักเป็นผู้คนในประเทศกำลังพัฒนา ผู้ที่ไม่สนใจและเฉยเมยต่อกระบวนการทางการเมืองส่วนใหญ่อ้างเหตุที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เช่น การไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง หรือไม่สนใจเรื่องราวข่าวสารทางการเมือง

2) ผู้ที่สนใจทางการเมือง (The political – stratum) เป็นบุคคลที่สนใจติดตามเกี่ยวข้องกับยังมีส่วนในการดำเนินงานของรัฐ ขึ้นอยู่กับหลายช่องทางที่มีลักษณะแตกต่างกันไป เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ที่มีส่วนร่วมในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ลงรับสมัครรับเลือกตั้งที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการกำหนดนโยบาย

3) ผู้แสวงหาอำนาจและผู้นำ (The power – full) บุคคลที่พยายามแสวงหาอำนาจหรืออิทธิพลมากกว่าผู้อื่นในสังคมเพื่อที่จะมีผลทางด้านนโยบาย ในการใช้อำนาจของรัฐทั้งระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายเพื่อประโยชน์ทางด้านยึดครองทรัพยากรทางการเมือง มีวัตถุประสงค์ปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนและแก้ไขปัญหาของสังคมที่ขัดแย้งทางการเมือง

4) ผู้ทรงอำนาจ (The power – full) บุคคลที่ใช้อำนาจและใช้ทรัพยากรทางการเมือง เนื่องจากความเอื้ออำนวยทางสภาพแวดล้อมที่ให้มากกว่าบุคคลอื่น ๆ แม้ว่าบุคคลเหล่านี้จะไม่แสวงหาอำนาจทางการเมืองเลยก็ตาม (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2553)

โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) กล่าวว่า มนุษย์จำเป็นต้องอยู่รวมกันภายใต้กติกา และต้องกำหนดตัวผู้นำทำหน้าที่ควบคุมดูแลให้สงบไปด้วยความเรียบร้อย

อริสโตเติล (Aristotle) กล่าวว่า ธรรมชาติของมนุษย์เป็นสัตว์สังคมอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเพื่อที่จะได้มีชีวิตที่ดีขึ้นในชุมชนหรือสังคมเพื่อให้เกิดความสงบสุข

ชโยนนันต์ สมุทวณิช ให้ทัศนะการเมืองว่า การเมืองเป็นการจัดรูปแบบของรัฐและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองและแบ่งแยกเป็นสองกลุ่ม คือผู้ทำหน้าที่บังคับและผู้ถูกบังคับและได้มีการนำเสนอจำแนกเป็น 6 กลุ่ม การการประมวลคำและนิยาม คือ

กลุ่มที่ 1 เป็นเรื่องของอำนาจและอิทธิพลในการบริหารจัดการบ้านเมืองโดยมาจากการต่อสู้ในเชิงอำนาจนิยามของ เพนนอกและสมิธ (Pennock and Smith)

กลุ่มที่ 2 ในนิยามของ ลาสเวลล์ (Harold D. Lass well) กล่าวว่า การเมืองเป็นการศึกษาเรื่องอิทธิพลและผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับว่า “ใคร ทำอะไร เมื่อไร อย่างไร”

กลุ่มที่ 3 การเมืองเป็นเรื่องขัดแย้งจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและสังคมไม่สามารถตัดสินกันได้และเป็นการประนีประนอมความขัดแย้งกลุ่มที่ 4 การเมืองเป็นเรื่องของการประนีประนอมผลประโยชน์ที่ไม่ให้เกิดความขัดแย้ง

กลุ่มที่ 4 การเมืองเป็นเรื่องของการประนีประนอมผลประโยชน์ที่ไม่ให้เกิดความขัดแย้ง

กลุ่มที่ 5 การเมืองเป็นเรื่องของรัฐในการบริหารจัดการในประเทศที่ประกอบไปด้วย งานของรัฐ นโยบาย และการอำนวยความสะดวกบริหารราชการแผ่นดินซึ่งเป็นการควบคุมการตั้งตั้งผู้นำนโยบายไปปฏิบัติทางการปกครองในรูปของอำนาจ

กลุ่มที่ 6 การเมืองเป็นการกำหนดคน นโยบายของรัฐ คือ กิจกรรมใดที่เกี่ยวกับนโยบาย หน่วยงานและเครื่องมือในการกำหนดนโยบาย (การเมือง <https://th.wikipedia.org/wiki/>)

7.2 รูปแบบผู้นำและผู้ปกครอง

พรชัย เทพปัญญา (อ้างใน มาโนช สุวรรณสาร, กาญจน์ คำริสุข, และมณฑุตา แก่นสุวรรณ, 2558, น.16 -18) ได้กล่าวทฤษฎีว่าด้วย ผู้นำ (Elitist Theory) ว่า ผู้นำเป็นผู้มีอำนาจที่จะชี้ชะตาบุคคลที่อยู่ใต้การปกครองเป็นไปตามที่ตนต้องการและสถานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง การควบคุมปัจจัยการผลิต เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ช่วยสร้างอำนาจ ได้เสนอแนวคิดทฤษฎี ดังนี้

- 1) ยอมรับสังคมแบ่งแบบ 2 ชั้น คือ ผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครอง
- 2) ผู้ปกครองเป็นผู้ครอบครองเศรษฐกิจในสังคมส่วนใหญ่
- 3) อาจมีการหมุนเวียนเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการเมืองและเฉพาะกลุ่มพวกชนชั้นในสถานะผู้ปกครอง หรือการหมุนเวียนระหว่างชนชั้นผู้นำกับมวลชน โดยการเกิดจาก 2 ลักษณะ คือ การเปลี่ยนสถานะตนเองของมวลชนเป็นชนชั้นผู้นำ หรือ การรวมตัวของมวลชน

เพื่อที่จะจัดตั้งกลุ่มชนชั้นผู้นำใหม่ รูปแบบสุดท้าย การหมุนเวียนของชนชั้นผู้นำที่หมุนเวียนระหว่างผลประโยชน์เดิมกับกลุ่มผลประโยชน์ใหม่

4) ทฤษฎีชนชั้นนำผู้นำเน้นถึงการมีฉันทานุมัติ (Consensus) ร่วมกันเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ร่วมกันเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของสังคม

5) นโยบายสาธารณะจะไม่สะท้อนความต้องการของสังคม แต่จะสะท้อนความต้องการของพวกเขาของตน ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงแต่การเปลี่ยนที่เกิดขึ้นชนชั้นผู้ปกครองที่ความต้องการจะเปลี่ยนแปลงมิใช่เพื่อมวลชน

สามารถที่จะแบ่งชนชั้นผู้ปกครองได้ 2 รูปแบบ ได้แก่

1) รูปแบบ (Single Elite Model) เป็นรูปแบบที่เกิดจากสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ จากบทบาทและตำแหน่ง ผู้มีอำนาจมักเป็นผู้มีตำแหน่งที่สำคัญทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม อำนาจจะมีอยู่เฉพาะแค่คนกลุ่มน้อย สองหรือสามกลุ่ม มีการขจัดความขัดแย้งภายในในกลุ่มด้วยแนวคิดการรักษาระบบให้คงอยู่ และมีการจำกัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายหรือนโยบายสาธารณะการตัดสินใจมีอยู่เฉพาะคนส่วนน้อย

2) รูปแบบ (The Plural Elite Model) เป็นรูปแบบที่เน้นการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมระหว่างผู้นำหลาย ๆ กลุ่มที่เป็นตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์ โดยมีการแข่งขันภายในกลุ่มจากกระบวนการเลือกตั้งเพื่อเข้าสู่อำนาจ อำนาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา แต่ละกลุ่มจะมีอำนาจเฉพาะเรื่อง

ดังนั้นนักการเมืองจากบทนิยามจึงขอสรุปได้ว่า การเมืองจะมีความเกี่ยวข้องกับนักการเมืองโดยเฉพาะรูปแบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ที่จะมีการเลือกตัวแทนมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง ทำให้ในแง่หนึ่งนักการเมืองจึงเป็นผู้ที่จะสามารถทำทุกอย่างเพื่อได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนทั้งรูปแบบการใส่ร้ายป้ายสี และการโจมตีคู่แข่งด้วยกัน เป็นแง่มุมที่มีในด้านลบ ส่วนในแง่บวกทางด้านบวกการอาสาที่จะทำประโยชน์ให้กับส่วนรวมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การจัดสรรทรัพยากรเพื่อสมาชิกในสังคมที่แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และเป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติโดยได้แบ่งเป็น ผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองเพื่อความสงบสุขของสังคม นักการเมืองจึงมีภารกิจที่สำคัญในการใช้อำนาจรัฐหรืออำนาจทางการเมืองที่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเศรษฐกิจสังคมและการเมือง และเป็นบุคคลที่สังคมเฝ้ามองในฐานะบุคคลสาธารณะ

8. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่ม / ผลประโยชน์

คำว่ากลุ่มผลประโยชน์ (Interest Groups) และกลุ่มอิทธิพล (Pressure Groups) มีการใช้ที่มีความหมายใกล้เคียงกันตามแต่ทัศนะการมองหรือการศึกษา กลุ่มผลประโยชน์เป็นการรวมตัวของกลุ่มชนที่มีผลประโยชน์ถือเอาแนวอาชีพเดียวกันเป็นหลัก มีการจัดองค์การที่ดี มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างพลังและเปลี่ยนแปลงเป็นกลุ่มที่มีอำนาจและอิทธิพลเหนือรัฐบาลหรือผู้บริหารประเทศได้

การรวมกลุ่มเป็นไปตามธรรมชาติของสังคมมนุษย์ที่แตกต่างไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การรวมกลุ่มแบบดั้งเดิมเป็นไปในลักษณะของกลุ่มอาชีพเดียวกัน เนื่องจากเป็นความผูกพันทางสังคม ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ที่ถือผู้มีบารมีเป็นผู้นำ ส่วนกลุ่มผลประโยชน์สมัยใหม่เป็นการรวมกลุ่มในเชิงธุรกิจที่มีผลประโยชน์ร่วมกันมีสมาชิกจำนวนมาก และมีอุดมการณ์ในลักษณะเดียวกัน (วินยา มกรพงศ์, 2553, น.16-18)

8.1 กลุ่ม / ผลประโยชน์

ความหมายของกลุ่มในทัศนะของของนักรัฐศาสตร์ ส่วนใหญ่มักจะอธิบายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางการเมือง การเรียกร้องต่อสถาบันการเมืองหรือสถาบันใด ๆ ซึ่งกลุ่มต้องมีทัศนคติที่ร่วมกัน เมื่อเกิดการร้องเรียกปรากฏแก่กลุ่มอื่น ๆ ในสังคม กลุ่มนั้นจะถูกเรียกว่า “กลุ่มผลประโยชน์”

เอฟ.อี. ไฟเนอร์ (F.E. Finer) นักรัฐศาสตร์ชาวตะวันตก ได้ขยายความว่า “กลุ่มผลประโยชน์” ว่าเป็น กลุ่มหรือสมาคมที่อยากจะมอิทธิพลเหนือนโยบายของชาติตามแนวทางของตน แต่ไม่อยากจะรับผิดชอบโดยตรง และมีการรวมตัวตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป มีวัตถุประสงค์ที่แน่ชัดมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันมีความสามัคคีและบรรทัดฐาน การแสดงพฤติกรรมและมีโครงสร้างกลุ่มที่ชัดเจน ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

- 1) สมาชิกที่มีตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
- 2) มีจุดประสงค์ร่วมกันที่แน่นอน
- 3) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกต่อกัน
- 4) มีบรรทัดฐาน ให้สมาชิกยึดถือที่กลุ่มกำหนดขึ้น
- 5) มีความสามัคคี การรวมตัวและความผูกพัน
- 6) มีการแสดงพฤติกรรมตามบทบาทหน้าของสมาชิก

8.2 ประเภทของกลุ่ม

โดยการพิจารณาทางสังคมวิทยา คือ ความเป็นพวกเดียว การปะทะสังสรรค์ การจัดระเบียบของกลุ่ม แบ่งได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

- 1) กลุ่มทางสถิติ (Statistic Group) กลุ่มประเภทนี้มีจุดมุ่งหมายทางสถิติบางประการ เช่น กลุ่มคนหัวล้าน กลุ่มคนสูง กลุ่มประเภทไม่มีการปะทะสังสรรค์กันและไม่มีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน
- 2) กลุ่มคนพวกเดียวกัน (Societal Group) สมาชิกมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันด้วยลักษณะบางประการที่คล้ายคลึงกัน เช่น ภาษา ศาสนา เป็นต้น แต่ไม่มีการปะทะสังสรรค์กัน
- 3) กลุ่มทางสังคม (Social Group) มีลักษณะที่สมาชิกจะมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันและยังมีความสัมพันธ์และปะทะสังสรรค์ทางสังคม เช่น กลุ่มเพื่อนบ้าน
- 4) สมาคม (Association Group) เป็นกลุ่มที่มีระเบียบข้อบังคับ มีความครบถ้วนทางสังคมทั้งการปะทะสังสรรค์ การจัดระเบียบแบบแผน สมาชิกมีความผูกพัน มีสิทธิและหน้าที่ต้องปฏิบัติ เช่น สมาคมชาวอีสาน เป็นต้น

8.3 การรวมกลุ่มและความผูกพันในสังคมไทย

ลักษณะของสังคมไทยที่มีอิทธิพลต่อการรวมกลุ่ม โดยสังคมเป็นสังคมการเกษตรกรรมโดยภาพรวม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรกรรม ร้อยละ 70 ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้ บรรทัดฐานในสังคม (Norms) ที่ได้มาแต่กำเนิดที่ใช้เป็นหลักถือปฏิบัติ เช่น การเชื่อฟังผู้อาวุโส เป็นต้น โครงสร้างลักษณะแบบท้องถิ่นกลุ่มที่กระจัดกระจาย มีความสัมพันธ์แบบส่วนตัว (Personal Relationship) ติดต่อกับสังคมน้อย การทำงานที่เป็นงานต้องความสามารถเฉพาะตัว เช่น งานการเกษตรกรรมมีการแบ่งงานอย่างง่าย ๆ มีระบบชนชั้นในสังคมที่ไม่ชัดเจนมีผลต่อค่านิยมและความไม่เท่าเทียมทางสังคม ประกอบด้วยโครงสร้างหลวม ๆ แม้จะมีระเบียบแต่ก็สามารถจะยกเลิกได้ขาดความชัดเจน ดังนั้นความผูกพันจึงมีอยู่ภายใต้ของกรอบหรือข้อตกลงในสังคมที่ต้องปฏิบัติตามอยู่บนพื้นฐานความสัมพันธ์ที่อยู่ระหว่างกลุ่มคนที่จัดระเบียบสองกลุ่มขึ้นไป ที่มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ (Kinship) และความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ (Patron – Relationship) หากจะจำแนกตามลักษณะ จะได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) กลุ่มข้าราชการ ที่ถือว่าอำนาจ มีการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งและเป็นทางการ มีการพึ่งพาอาศัยกัน โดยเฉพาะทหารและข้าราชการระดับสูงทางการเมืองที่มีมาทุกสมัย
 - 2) กลุ่มทางสังคม เช่น กลุ่มทางการศึกษา สมาคม มูลนิธิ เป็นต้น
 - 3) กลุ่มทางการเกษตรกรรม เช่น สหกรณ์ ชวนา ชาวไร่ เป็นต้น
 - 4) กลุ่มทางอาชีพและธุรกิจ ส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบ สมาคมอาชีพและธุรกิจต่างๆ
- กลุ่มกับความผูกพันทางการเมืองเป็นแนวคิดที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดหลักทฤษฎีประชาธิปไตยพหุนิยม (Pluralist Democratic Theory) ที่เชื่อว่าสังคมสมัยใหม่มีการแบ่งแยกแจกแจงโครงสร้างของสังคมที่หลากหลาย ทั้งที่จะใช้อำนาจและพิทักษ์กลุ่มต่าง ๆ หรือแทรกแซง

อำนาจของรัฐที่เชื่ออำนาจรัฐ ไม่ใช่ศูนย์กลางทางอำนาจแห่งเดียว รัฐเป็นเพียงแต่ทำหน้าที่ดูแล กำหนดให้เป็นไปตามกติกาการแข่งขันของกลุ่มที่เท่าเทียมกัน อัลมอนด์ และเพาเวลล์ (Almond and Powell) ได้แบ่งกลุ่มผลประโยชน์ได้ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผลประโยชน์ในทางสถาบัน (Institutional Group) ได้แก่ ข้าราชการ ผู้มีอาชีพและเข้าไปใช้อำนาจโดยตรงของรัฐ กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสมาคม (Associational Group) เช่น สมาคมต่างๆ กลุ่มผลประโยชน์ที่ไม่ได้อยู่ในรูปสมาคม (Non - Associational Group) เช่น กลุ่มทางศาสนา ทางเชื้อชาติ กลุ่มที่รวมตัวกันอย่างชั่วคราว (Anomic Group) เป็นการรวมกลุ่มที่ใช้วิธีการการเรียกร้อง การประท้วง เดินขบวนหรือใช้สื่อมวลชน (วิศาล ศรีมหาโร, 2556, น.182 -185)

8.4 ความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์

สนธิ เตชานนท์ (อ้างใน มาโนช สุวรรณสาร, กาญจนา คำวิสุทธิ, และมุกดา แก่นสุวรรณ, 2558, น. 7) ได้ให้ความหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับคำว่า “ผลประโยชน์ทางการเมือง” (Political Interest) กับกลุ่มผลประโยชน์ คือ จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่บุคคลบางคนมีความเชื่อว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และพยายามมุ่งให้บรรลุถึงเป้าหมายและจุดมุ่งหมายดังกล่าว ส่วนกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) หมายถึง กลุ่มที่มีผลประโยชน์ทางการเมืองเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน แต่สมาชิกได้จัดตั้งองค์กรเพื่อที่จะได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย กลุ่มมีการจัดระเบียบโครงสร้างมาอย่างดีเพื่อที่จะได้รับการสนับสนุน

8.4.1 ความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์ มีความสำคัญอยู่ 2 ประการ

- 1) การติดต่อกับสมาชิกรัฐสภาให้ออกกฎหมาย หรือระงับการออกกฎหมายเพื่อประโยชน์เฉพาะกลุ่ม
- 2) กลุ่มผลประโยชน์แต่ละกลุ่มใช้อิทธิพล ในลักษณะที่แตกต่างกันต่อนโยบายเพื่อให้เกิดผลต่อนโยบายที่ตนต้องการ

8.4.2 ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการดำเนินการของกลุ่มผลประโยชน์

- 1) โครงสร้างของสถาบันการเมือง มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มผลประโยชน์ เช่น ในรูปแบบรัฐสภาหรือรัฐเดี่ยวที่มีการรวมอำนาจทางการเมืองไว้ที่ส่วนกลางอำนาจจะอยู่ที่ฝ่ายบริหารดังนั้น กลุ่มผลประโยชน์จะประสบความสำเร็จเมื่อเข้าถึงรัฐบาล ข้าราชการประจำ
- 2) ลักษณะของระบบพรรคการเมือง มีผลต่อกลุ่มผลประโยชน์ในการดำเนินงาน เช่น ในประเทศอังกฤษความสัมพันธ์สหพันธ์กรรมการในการสนับสนุนพรรคการเมืองด้านการเงินและสมาชิก ที่เปิดโอกาสให้กลุ่มผลประโยชน์มีอิทธิพลในพรรคที่สนับสนุนนโยบายตน

3) **ลักษณะพรรคการเมือง** รวมทั้งโครงสร้างและอุดมการณ์ของพรรคการเมืองที่มีผลต่อกิจกรรมต่อกลุ่มผลประโยชน์ เช่น ในสหรัฐพรรคการเมืองที่มีความชัดเจนทางอุดมการณ์รูปแบบและโครงสร้างที่ชัดเจนในระหว่างพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์จะมุ่งไปที่สมาชิกรัฐสภา โดยเฉพาะสมาชิกรัฐสภาที่อยู่ในเขตตน

4) **ลักษณะของประเด็น** กลุ่มผลประโยชน์จะสนใจที่มีความแตกต่างกันไปถึงแม้จุดมุ่งหมายของกลุ่มยังคงเดิม

8.4.5 ลักษณะของกลุ่ม วัตถุประสงค์ของกลุ่มมีผลกระทบต่อวิธีการพยายามที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม เช่น กลุ่มบางกลุ่มมีวัตถุประสงค์ที่จะไม่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาล แต่ก็ผลักดันให้นโยบายของตนประสบความสำเร็จจากรัฐบาล

8.4.6 ระดับที่กลุ่มผลประโยชน์มุ่งดำเนินการ

1) **วัตถุประสงค์หลักของกลุ่มผลประโยชน์ในระบบเสรีประชาธิปไตย** คือการมีอิทธิพลเหนือกระบวนการตัดสินใจในระดับฝ่ายบริหารฝ่ายนิติบัญญัติ โดยทั่วไปฝ่ายบริหารมีอำนาจและการบริหารความรับผิดชอบที่มีขอบเขตมากขึ้นในปัจจุบัน และฝ่ายนิติบัญญัติจะมีอำนาจน้อยลงแต่ฝ่ายบริหารก็ไม่ได้ละเลยต่อฝ่ายนิติบัญญัติ

2) **กลุ่มผลประโยชน์ที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจและความรู้ทางเทคนิค** จะมุ่งไปที่รัฐบาลและข้าราชการ เพราะรัฐบาลและข้าราชการจำเป็นต้องอาศัยและการสนับสนุนจากกลุ่มตน

3) **กลุ่มผลประโยชน์จะเข้าไปยุ่งและดำเนินการ** ขึ้นอยู่กับความสำคัญในระดับต่าง ๆ กับนโยบายของตนสัมพันธ์อย่างไร และการแทรกแซงเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หากเลือกระดับการดำเนินได้ถูกต้องก็จะประสบความสำเร็จ

8.4.7 ปัจจัยที่กำหนดอิทธิพลของกลุ่ม

1) **ขนาดกลุ่ม (Size)** ขนาดมีความสำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่ม กลุ่มที่มีสมาชิกเป็นจำนวนมากจะมีโอกาสประสบความสำเร็จและมีอิทธิพลมากกว่าในการต่อรอง

2) **สถานภาพทางสังคม (Social Status)** กลุ่มที่สถานภาพทางสังคมที่ดีกว่ามักจะมีอิทธิพลต่อกลุ่มอื่น เช่น กลุ่มผลประโยชน์ทางการแพทย์จะมีอิทธิพลมากกว่ากลุ่มผลประโยชน์ทางด้านแรงงาน

3) **ความสามัคคีของกลุ่ม (Cohesion)** กลุ่มที่มีขนาดใหญ่จะแพ้กลุ่มที่มีขนาดเล็กโดยทฤษฎีที่ว่ากลุ่มขนาดใหญ่จะขาดความสามัคคีเพราะความถี่ของการปฏิสัมพันธ์จะลดลงและตรงกันข้ามกับกลุ่มขนาดเล็กที่มีความถี่และความใกล้ชิดกันมากขึ้น

4) **ความเป็นผู้นำ (Leadership)** ความเป็นผู้นำจะสามารถตัดสินใจ เรียกร้อง และรักษาความสามัคคีของกลุ่มและกำหนดยุทธศาสตร์ ความสามารถเป็นผู้นำแทนในการติดต่อ

กับผู้นำกลุ่มอื่นได้ จากที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า กลุ่มและผลประโยชน์ หรือตามทัศนะนักรัฐศาสตร์ ที่ใช้ร่วมกันว่า กลุ่มผลประโยชน์ จะมีการรวมตัวและการจัดตั้งองค์กรในการดำเนินการที่มีพลัง และอิทธิพลในการกดดันรัฐบาลหรือสถาบันทางการเมืองเพื่อให้ประโยชน์แก่กลุ่มของตนด้วยการ ใช้วิธีต่าง ๆ หรือแต่ละระดับและความแตกต่างของกลุ่มที่ปัจจัยในการรวมแต่ละกลุ่ม ส่วนกลุ่มที่มี อิทธิพลจะเป็นกลุ่มข้าราชการพนักงานอาชีพที่เข้าไปเกี่ยวข้องทางการเมืองมากที่สุด และเป็นกลุ่ม ที่มักจะบรรลุวัตถุประสงค์มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

สรุปได้ว่า การเกิดกลุ่มหรือการรวมกลุ่มเป็นธรรมชาติของมนุษย์มักจะมี เป้าหมาย ในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือวัตถุประสงค์บางอย่างหรือต้องการที่จะเปลี่ยนแปลง รัฐบาล หรือผู้บริหารประเทศในแง่กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง ในสังคมไทยที่มีความสัมพันธ์ แบบส่วนตัว การเกิดรวมตัวกระจุกกระจาย กลุ่มที่มีอิทธิพลในสังคมไทย ได้แก่ กลุ่มข้าราชการที่มี การรวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง

9. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบาย

มนุษย์ได้รวมตัวกันเป็นสังคมและมีการจัดระเบียบการปกครองขึ้น เพื่อการดำรงอยู่ ของมนุษย์และได้กำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางการปกครอง โดยในระยะแรกนโยบาย ส่วนใหญ่มีรูปแบบที่เข้าใจและจดจำได้ง่าย พบในรูปแบบคำสั่ง ข้อห้าม ระเบียบ จารีตประเพณี มี การถ่ายทอดเฉพาะในเครือญาติผู้ปกครอง (กุลชน ธนาพงศธร, 2556)

9.1 ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กล่าว ทองขาว (อ้างใน จิตราวรร หวังเจริญ, 2552, น.8 – 10) ได้อธิบายไว้ว่า ความสามารถที่จะจัดการและประสานสิ่งที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับนิยามของ แวน มิเตอร์ (Donald S. Van Meter) และ ฮอร์น (Carl E. Van Horn) ที่มองว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายความว่า การ ดำเนินการโดยบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ก่อให้เกิดผลโดยตรงตามวัตถุประสงค์ จากการ ตัดสินใจ ซึ่งแตกต่างจาก บาเดซ (Eugene. Bardach) ที่มองว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็น กระบวนการทางการเมืองที่เหมือนกับเกมส์การต่อสู้ ที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งมีเป้าหมายที่อาจไปกันได้ ส่วนแบร์เรตต์ และฟัดจ์ (Barrett and Fudfe) มีมุมมองที่แตกต่างของ การนำนโยบายไปปฏิบัติที่มีการเกิดผลที่ไม่ใช่ด้านเดียว แต่จะหาคำอธิบายการกระทำนั้นเกิดขึ้นได้ อย่างไร ในลักษณะ “อะไรคือสิ่งที่ถูกกระทำ” (What is done) สิ่งสำคัญจึงอยู่ที่ การกระทำของกลุ่ม หรือบุคคลผู้มีหน้าที่กำหนด ส่วนเอิร์น อเล็กซานเดอร์ (Ernest R. Alexander) ให้นิยามสั้นๆ ว่า

“การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ชุดปฏิบัติการที่เป็นแผนการทำงาน ที่ถูกส่งไปยังผู้ได้รับประโยชน์ เฉพาะจากนโยบายและเป็นการปฏิบัติในภาคสนาม

จากการให้ความหมายจากนิยาม จึงสามารถที่จะให้ความหมาย การนำนโยบายไปปฏิบัติได้ว่า ความสามารถในการจัดการดำเนินงาน โดยบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน และการกระทำนั้นจะเกิดขึ้นได้อย่างไร และเป็นแผนงานที่ปฏิบัติในภาคสนามจากผู้ที่ได้รับจากประโยชน์จากนโยบายนั้น

9.2 พัฒนาการแนวความคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

จุมพล หนิมพานิช (อ้างใน จิตราวรรณ หวังเจริญ, 2552, น.10) ได้อธิบายไว้ว่าเป็นแนวความคิดที่เกิดขึ้นจากสาขาทางสังคมวิทยาที่มีมาแล้วเป็นเวลานาน แต่ที่ปรากฏความเป็นองค์ความรู้และสาระที่ชัดเจน เกิดขึ้นจากผลงานของ เออร์วิน ซี ฮาโกรฟ (Erwin C. Hargrove) ในทศวรรษ 1970 ที่ชื่อ The Missing Link: The Study of implementation ที่เสนอองค์ความรู้การนำนโยบายไปปฏิบัติ อธิบายปรากฏการณ์ทั่วไป และผลงานของ เพรสแมนและวิลด์สกี (Professor Jeffrey L. Pressman and Aaron Wildavsky) ใน ค.ศ. 1970 เป็นต้นกำเนิดให้นักวิชาการรุ่นหลัง คือ ผลงานดังกล่าวเป็นแบบอย่างของการศึกษา เนื่องจากการศึกษาเจาะลึกถึงความล้มเหลวของโครงการสร้างงานของรัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกา ที่โอ๊คแลนด์และแคลิฟอร์เนีย และนำไปสู่การสร้างทฤษฎีอภิปรายในการสร้างทฤษฎีอย่างเป็นระบบและอธิบายการนำนโยบายสาธารณะจึงประสบความสำเร็จและนำไปสู่การปฏิบัติที่สร้างความเข้าใจได้มากขึ้น

9.3 ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วิลเลียม เอ็น ดันน์ (William N. Dunn, อ้างใน จิตราวรรณ หวังเจริญ, 2552, น.11-12) ได้แบ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติที่แบ่งได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่

9.3.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องที่เป็นทางการ ได้แก่

1) **รัฐบาล** เกี่ยวข้องในสามลักษณะ คือ การกำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติผ่านที่ประชุม การตอบรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อแก้ไข ปรับเปลี่ยน มีนัยของการแทรกแซงของผู้กำหนดนโยบาย

2) **รัฐสภา** เกี่ยวข้องในส่วนของกฎหมายและควบคุมรัฐบาลหลังจากการแถลงนโยบายต่อสภาด้วยการตรวจสอบและติดตาม

3) **ศาล** เกี่ยวข้องในส่วนการรับการฟ้องร้องเจ้าหน้าที่ของรัฐในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

4) **ระบบราชการ** คือ เจ้าหน้าที่ข้าราชการที่นำนโยบายไปปฏิบัติโดยการแปลงเป็นแผนงานและโครงการต่าง ๆ

9.3.2 ผู้ที่เกี่ยวข้องที่ไม่เป็นทางการ ประกอบด้วย พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และประชาชน

1) พรรคการเมือง พรรคที่ได้รับการจัดตั้งเป็นรัฐบาลย่อมสนับสนุนนโยบายในขณะเดียวกันในส่วนของฝ่ายค้านจะตรวจสอบด้วยวิธีการทางรัฐสภาและนักการเมืองที่หวังจากการเลือกตั้งก็จะให้การสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2) กลุ่มผลประโยชน์ จะมีผลกระทบต่อกลุ่มที่เกิดจากการนำนโยบายไปปฏิบัติที่นำไปสู่การร่วมทางการเมือง เช่น การคัดค้านโครงการของรัฐ เป็นต้น

3) ประชาชน ในรูปแบบประชาธิปไตยที่ทำให้ประชาชนมีค่านิยมในการยอมรับความคิดเห็น ในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง สังคมที่มีความหลากหลายและแตกต่าง หรือสังคมพหุนิยม การนำนโยบายไปปฏิบัติที่แสดงออกมา ในรูปแบบที่เห็นได้ เช่น การทำประชาพิจารณ์ และประชาคม เป็นต้น

9.4 การบริหารการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ชโศธร ผู้ทองคำ (อ้างใน จิตราวรรณ หวังเจริญ, 2552, น.12) หลักการนำนโยบายไปปฏิบัติได้น่าหลัก (POSDCORB) ของ ลูเชอร์ กูติก และลินคอล์น เฮอร์วิก ประกอบไปด้วย

1) การวางแผน(Planning) เป็นความสัมพันธ์ระหว่าง นโยบายสาธารณะกับแผนงาน ด้วยการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ที่เป็นรูปธรรม

2) การจัดการ(Organization) เป็นการจัด โครงสร้างองค์กรที่เป็นทางการ อำนาจหน้าที่ การบังคับบัญชา เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์

3) การบริหารบุคคล (Staffing) เป็นกระบวนการ จัดสรรและการเลือกสรร ค่าจ้างเงินเดือน การอบรม เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลให้สอดคล้องกับงาน

4) การอำนวยการ (Directing) เป็นการสั่งการ ในภาวะผู้นำผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในองค์กรมีความสำคัญ เช่น การตัดสินใจแปลงนโยบายเป็นแผนหรือโครงการ

5) การประสานงาน (Coordinating) กระบวนการที่กำหนดรายละเอียดแยกย่อย ออกเป็นแผนงานที่ให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องที่ต้องเข้าใจตรงกันระหว่างผู้กำหนดนโยบาย ผู้วางแผน ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ

6) การรายงาน (Report) เป็นกระบวนการกำหนดรายละเอียดที่ต้องแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรายงานถึงความก้าวหน้า เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้บริหาร

7) การงบประมาณ (Budgeting) การกิจที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน ในการควบคุมการเงินการบัญชี งบประมาณ เช่น ระบบงบประมาณ(Planning Programming Budgeting System :

PPBS) ที่ประเทศไทยนำมาใช้ งบประมาณจึงเป็นการสะท้อนถึงอำนาจอิทธิพลของหน่วยงานของราชการที่มีผลต่องาน

ส่วนหนึ่งการกำหนดนโยบายสาธารณะสู่หน่วยงานที่รับผิดชอบในทางปฏิบัติ โดยระบบราชการมีเจ้าหน้าที่ข้าราชการ ส่งผลให้โดยนัยหนึ่งข้าราชการเจ้าหน้าที่จึงเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีความได้เปรียบในหลาย ๆ ด้าน เช่น ระบบสารสนเทศ ความเชี่ยวชาญ และในส่วนหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ข้าราชการกำหนดนโยบายสาธารณะนำนโยบายไปปฏิบัติ

โดยในการดำเนินระบบราชการจะกำหนดบรรทัดฐานขององค์กร(Norms) การเปลี่ยนแปลงนโยบายนำไปปฏิบัติที่มีผลต่อองค์กร และการเน้นให้ความร่วมมือระหว่างองค์กร กำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ มีมาตรฐานการทำงานที่แตกต่างกันทำให้อาจเกิดความขัดแย้งขึ้นมาได้ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

9.5 การเมืองในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

มาริลีเอส กรินเดล (Merilee S. Grindle) (อ้างใน จิตรารวรรณ หวังเจริญ, 2552, น. 14) ได้สรุปไว้ว่า การนำนโยบายสาธารณะของประเทศโลกที่ 3 มีสาเหตุสำคัญหลายประการ การวางนโยบายไปปฏิบัติ มีช่องว่างมากมายหลายประการ ทั้งความยากลำบากในการทำความเข้าใจความสลับซับซ้อน เกิดจากการปฏิเสธสมมติฐานการกำหนดนโยบายสาธารณะจะนำไปสู่การปฏิบัติ

ไชยรัตน์ เจริญสิน โอปาร์ ได้สรุปจากการสะท้อนความคิดของกรินเดลว่าอิทธิพลทางการเมืองทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความยากลำบาก และด้วยสาเหตุสำคัญ ดังนี้

1) ระบบการเมืองของประเทศโลกที่ 3 มีความเป็นเผด็จการ และการใช้ข้ออ้างในการปิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น ประชาชนขาดความรู้และความเข้าใจทางการเมือง อีกทั้งปัญหาการสื่อสาร การคมนาคมที่สำหรับผู้บริหารตัดสินใจแทน

2) ความยากจนของประเทศโลกที่ 3 ความต้องการที่หลากหลาย ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด กระบวนการเมืองและสถาบันที่ขาดประสิทธิภาพในการเป็นตัวแทน

3) ทศนคติของผู้หน้าที่ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะ มักอ้างความมั่นคง การขัดต่อการพัฒนาประเทศ การตัดสินใจจึงอยู่ที่ผู้นำและข้าราชการประจำและผู้เชี่ยวชาญ

การเมืองในประเทศโลกที่ 3 มีต่อเวทีการเมืองของประชาชนอยู่กับผลลัพธ์มากกว่าปัจจัยนำเข้า และนโยบายก็เข้าไปเพื่อแจกจ่าย ในรูปแบบโครงการพัฒนา ผู้กำหนดนโยบายจึงใช้นโยบายสาธารณะเป็นการหาเสียง

9.6 แนวทางการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วเรช จันทรศร(อ่างใน จิตราวรรณ หวังเจริญ, 2552, น.15) ได้แบ่งการศึกษาเป็น 2 ขั้นตอน คือ ในระดับ มหาภา (macro) และระดับจุลภาค (micro) การนำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องอาศัยหน่วยงานในระดับพื้นที่ โดยหน่วยงานระดับสูงจะเป็นผู้กำหนด และหน่วยงานระดับล่าง ต้องกำหนดนโยบายของตนเองและสอดคล้องกับนโยบายของชาติ

ในระดับมหภาคเกิดปัญหาที่ตามมาและเกิดความล้มเหลวเนื่องจากหน่วยงานในระดับล่างไม่สามารถปฏิบัติตรงตามเจตจำนงของนโยบาย (Policy intent) ซึ่ง เบอร์แมน และแมค ลาฟลินได้สรุปไว้ 4 ประการ ดังนี้

- 1) ความขัดแย้งของเป้าหมาย (Goal discrepancies)
- 2) การให้ความสนับสนุนหรือให้อำนาจในการปฏิบัติที่แตกต่าง (Influence and authority differentials)
- 3) การขาดแคลนทรัพยากร (Resource deficiencies)
- 4) อุปสรรคด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงานหรือองค์กร (Communication difficulties Organization)

การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro implementation)

ในระดับจุลภาคที่เริ่มต้นจากหน่วยงานระดับล่างที่นำนโยบายแผนงานมา เปลี่ยนเป็นแนวทางปฏิบัติที่มักมีปัญหา กล่าวคือ เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานโดย อัตโนมติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติระดับจุลภาค ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ซึ่งได้แก่ การระดมพลัง (mobilization) การปฏิบัติ (deliverer implementation) ความต่อเนื่องและสร้างความเป็นปึกแผ่น (institutionalization and Continuation)

ในการบรรลุเป้าหมายของนโยบายสาธารณะต้องอาศัยองค์กรหน่วยงานผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่มีความคาดหวังที่ต้องมี ปฏิสัมพันธ์ ซึ่งกันและกันองค์กรผู้เกี่ยวข้องต่างมีบทบาทและอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติแตกต่างกันไป และมีอยู่หลายฝ่าย เช่น ฝ่ายการเมือง ระบบราชการ ข้าราชการ ผู้รับบริการหรือผลประโยชน์

จากแนวทางการศึกษานโยบาย อาจสรุปได้ว่า ได้มีการแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน อันได้แก่ ในระดับมหภาคที่กำหนดนโยบายมีขอบเขตกว้างครอบคลุมให้ระดับจุลภาคนำมาเป็นแผน ในการปฏิบัติต้องมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรหน่วยงานบุคคลากรที่เกี่ยวข้อง การให้การสนับสนุน ทรัพยากร และอุปสรรคระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรหลายภาคส่วน ในการร่วมมือเพื่อจะเกิดความสำเร็จต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติได้

9.7 ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีการตัดสินใจกับนโยบายสาธารณะ

กูดธน ธนาพงศธร(2556, น.57 – 60) ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีการตัดสินใจกับนโยบายสาธารณะและทฤษฎีความสัมพันธ์การแบ่งอำนาจอธิปไตยกับนโยบายสาธารณะไว้ว่า ในการกำหนดนโยบายไม่ว่าเป็นนโยบายใด ๆ การตัดสินใจประเด็นของปัญหาและการตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไขปัญหา อย่างน้อยการตัดสินใจมีอยู่ 3 ลักษณะ ดังนี้ คือ

1) การกำหนดนโยบายสาธารณะถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งหรือแขนงหนึ่งของการตัดสินใจไม่ว่าพฤติกรรมใด ๆ ทั้งทางด้าน บริหาร ทางการเมือง และโดยแท้จริงเป็นการศึกษาการตัดสินใจของบุคคลนั้นที่เกี่ยวกับเรื่องราวนั้น และลักษณะการตัดสินใจต้องเป็นการตัดสินใจเพื่อตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งล่วงหน้า หรือประเด็นการวางแผนของรัฐ

2) ขั้นตอนหรือกระบวนการในการกำหนดนโยบายสาธารณะมีลักษณะคล้ายคลึงกับกระบวนการการตัดสินใจ กระบวนการตัดสินใจในทฤษฎีการตัดสินใจต่าง ๆ มีขั้นตอนที่คล้ายคลึงกันที่นำเอาการตัดสินใจในรูปแบบทฤษฎีการตัดสินใจมาเป็นแนวทาง เช่น เยเซชเกิลดรออร์ กำหนดรูปแบบของตน คือ ทฤษฎีการตัดสินใจแบบสมเหตุสมผล เป็นต้น

3) การศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย เนื่องจากมีการศึกษาและพัฒนาหลักเกณฑ์ศาสตร์ว่าด้วยการตัดสินใจที่แตกต่างจากศาสตร์ว่าด้วยนโยบายได้มีการศึกษาเมื่อไม่นานมานี้ การใช้ศาสตร์ในการตัดสินใจจึงมีประโยชน์ในการศึกษานโยบายสาธารณะ

9.8 ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีการแบ่งอำนาจอธิปไตยกับนโยบายสาธารณะ

อำนาจอธิปไตย เป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศตามทฤษฎีการแบ่งอำนาจของมองเตสกีเออ เป็นอำนาจ 3 ฝ่าย คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ เกเบรียล อัลมอนด์ (Gabriel Almond) เจมส์ โคลแมน (James Coleman) ได้อธิบายขอบเขตของอำนาจที่พึงต้องปฏิบัติเป็น 3 ประการ คือ หน้าที่ในการจัดทำหรือข้อบังคับ (rule application) หน้าที่ในการนำเอาข้อกฎหมายไปปฏิบัติ (rule adjudication) หน้าที่การตีความตามข้อกฎหมายเมื่อเกิดข้อขัดแย้ง โดยฝ่ายนิติบัญญัติเท่านั้นที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะ ฝ่ายบริหารทำหน้าที่ไปปฏิบัติและฝ่ายตุลาการตีความข้อขัดแย้งที่เกิดจากนโยบายสาธารณะ ความเป็นจริงที่พบเห็นได้ทั่วไป ฝ่ายบริหารมีบทบาทต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะ ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุที่พอสรุปได้ 2 ประการ คือ

1) ฝ่ายบริหารมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการประจำโดยตรงและเป็นกลไกสำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุถึงเป้าหมาย

2) ฝ่ายบริหารต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่เป็นประจำทุกตลอดเวลาและการติดต่อสัมพันธ์ทำให้สามารถรับรู้ความต้องการของประชาชน

เมื่อฝ่ายบริหารมีอำนาจในการกำหนดนโยบายสาธารณะและได้มีการแบ่งอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ 2 ลักษณะ คือ ในแนวคิดที่ต้องการแบ่งแยกฝ่ายบริหารออกจากฝ่ายการเมือง โดยนักวิชาการอย่าง แฟรงค์คูคนาว วูดโรว์ วิลสัน เลียนาร์ด ไวท์ ส่วนแนวคิดที่สองที่มีความเห็นขัดแย้งในแนวคิดแรกทั้งสองฝ่ายต้องปฏิบัติในลักษณะต้องช่วยเหลือสนับสนุนและมองว่าทั้งสองฝ่ายเป็นระบบย่อยของระบบการเมืองและความต่อเนื่องทางการเมือง

จะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ทางทฤษฎีต้องเกี่ยวกับการตัดสินใจเกี่ยวข้องกับบุคคลไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารหรือฝ่ายการเมืองในแง่ของการแบ่งอำนาจ ย่อมจะเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติทั้งสิ้น

10. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ถวิลวดี บุรีกุล (2552, น.13 อ้างในวิศาล ศรีมหาวโร, 2556, น.244) ได้อธิบาย การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการสร้างประชาธิปไตยตลอดจนการตรวจสอบทางการเมืองในการบริหารงานทำให้ผู้บริหารต้องรับผิดชอบ ป้องกันนโยบายที่ไม่เหมาะสมต่อสังคม และยังเป็นการสร้าง ความมั่นใจให้กับประชาชนที่จะมีเสียงรับฟัง และการตอบสนอง

สุทธิพันธ์ พุทธหุณ (2549, น.75 อ้างในวิศาล ศรีมหาวโร, 2556, น.245) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า เป็นกิจกรรมใดๆ มีองค์ประกอบมีการพูดคุย ที่อาสาสมัครมีทางเลือกมากกว่าหนึ่งต่อเนื่อง เพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบาย หรือการเลือกผู้นำ จะเป็นระดับชาติหรือท้องถิ่นก็ตาม

10.1 เงื่อนไขพื้นฐานและแบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ถวิลวดี บุรีกุล (2552, น.16-17 อ้างในวิศาล ศรีมหาวโร, 2556, น.246) เงื่อนไขพื้นฐานและแบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้กล่าวว่ามี 3 ประการ 1) ต้องมีอิสรภาพ คือ อิสรະที่จะไม่หรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ 2) ความเสมอภาค และสิทธิที่เท่าเทียมกัน 3) ต้องมีความสามารถเข้าร่วมในกิจกรรมที่กำหนดไว้

สุทธิพันธ์ พุทธหุณ (2549, น.81-82 อ้างในวิศาล มหาวโร, 2556, น.246) แบ่งตามฐานการเข้าร่วมทางการเมือง ได้ 4 รูปแบบ 1) ชนชั้นทางสังคม (Social Class) ความแตกต่างทางฐานะความยากจนและร่ำรวยผลประโยชน์ที่แตกต่างนำไปสู่ความขัดแย้ง 2) กลุ่มชนชั้น (Communal Group) เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา สัญชาติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รูปแบบการเข้าร่วมทางการเมืองแบบสันติวิธีและกฎระเบียบของสังคม 3) กลุ่มเพื่อนบ้าน (Neighborhood Group) ที่อาศัยตั้งบ้านเรือนในบริเวณใกล้เคียง จะรวมตัวกันเรียกร้อง หรือเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองใน

รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง 4) กลุ่มขนาดเล็ก กลุ่มที่รวมตัวกันโดยผูกพันอย่างแน่นแฟ้น มีส่วนรวมใน รูปแบบให้ผลประโยชน์ที่น้อยที่น้อยอาศัย และแบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมือง สาเหตุที่มีส่วน ร่วมทางการเมือง 1) กระบวนการที่ทันสมัยเป็นการเชื่อมโยงของสังคมดั้งเดิมและสมัยใหม่ 2) การ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมเป็นผลให้เกิดเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติและพฤติกรรม 3) อิทธิพล ของปัญญาชนและการคมนาคมสื่อสารแบบใหม่ 4) ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำทางการเมือง การ ที่รัฐมีส่วนเกี่ยวข้องกับทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม อิทธิพลทางการศึกษา

โรเบิร์ต เอ. ดาห์ล (Robert A. Dahl. 1991, น.95-97 อ้างในวิศาล ศรีมหาโร, 2556, น.247) ได้จำแนกไว้ 4 รูปแบบ 1) พวกที่ไม่สนใจทางการเมือง 2) พวกสนใจทางการเมือง 3) พวกแสวงหาอำนาจทางการเมือง 4) พวกมีอำนาจทางการเมือง

10.2 ลักษณะและรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2539, น.53-55 อ้างในวิศาล ศรีมหาโร, 2556, น.248-249) กล่าวถึงแนวคิดของ Beckhart, *et al.* (1972, P.1) ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดย ความหมายเป็นรูปธรรม หมายถึง การแสดงออกการกระทำทางการเมือง มีเป้าหมาย ดังนี้

- 1) การกำหนดผู้ปกครอง
- 2) การผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล
- 3) การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล
- 4) การชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง

สิทธิพันธ์ พุทธหุน (2539, น.77-80 อ้างในวิศาล ศรีมหาโร, 2556, น.248-249) ได้ให้แนวคิดรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองมี 4 รูปแบบ 1)การ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในการเลือก ตัวแทนเป็นกิจแต่ละบุคคล 2)กิจกรรมการณรงค์หาเสียง การเข้าไปมีส่วนร่วมรณรงค์หาเสียง 3) กิจกรรมชุมชน เป็นกิจกรรมองค์กรหรือประชาชน กลุ่ม ดำเนินการแก้ไขปัญหาสังคมและการเมือง 4)การติดต่อเป็นการเฉพาะ การติดต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการของบุคคลเพื่อแก้ไขปัญหา

ส่วน Almond และ Powell ได้แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ

10.2.1 รูปแบบที่ชอบด้วยกฎหมาย (Conventional Forms)

- 1) การออกเสียงเลือกตั้ง
- 2) การพุดจาปรึกษาเรื่องการเมือง
- 3) กิจกรรมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
- 4) การจัดตั้งและการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่ม
- 5) การติดต่อส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่ทางการเมืองและการบริหาร

10.2.2 รูปแบบที่ชอบด้วยกฎหมาย (Unconventional Forms)

- 1) การยื่นเสนอเรียกร้อง
- 2) การเดินขบวน
- 3) การเข้าประจันหน้า
- 4) การละเมิดกฎระเบียบของสังคม
- 5) การใช้ความรุนแรงทางการเมือง
 - (1) ประทศร้ายต่อทรัพย์สิน
 - (2) ประทศร้ายต่อบุคคล
- 6) สงครามกองโจรและการปฏิวัติ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการกระทำโดยสมัครใจ มุ่งจะมีอิทธิพลทางการเมืองต่อการเลือกนโยบายสาธารณะไม่ว่าจะเป็นระดับชาติหรือท้องถิ่น

11. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง

ยุคโลกาภิวัตน์การสื่อสารมีความสำคัญ และในทางการเมืองการสื่อสารได้นำมาใช้ในรูปแบบต่างๆ และยิ่งนำมาใช้มากขึ้น ความสำคัญมีอยู่ 8 ประการ

- 1) การให้ข่าวสาร การเผยแพร่ข่าว ข้อคิดเห็นเพื่อให้เกิดความเข้าใจ
- 2) การกล่อมเกล่า การให้ความรู้ความเข้าใจเพื่อให้การดำเนินชีวิตของบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) การกระตุ้นเร้า ให้บรรลุถึงเป้าหมายและการส่งเสริมสนับสนุนที่ยินยอมพร้อมใจ
- 4) การแลกเปลี่ยน การอภิปราย กถเถียง เพื่อการยินยอมตกลง
- 5) การให้การศึกษาถ่ายทอดความรู้ การพัฒนาสติปัญญา
- 6) การส่งเสริมวัฒนธรรม เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม และพัฒนาส่งเสริมสติปัญญา
- 7) การให้ความบันเทิง ละคร พ่อนรำ วรรณคดี ดนตรีเพื่อการพักผ่อนและความสนุกสนาน
- 8) การประสานสามัคคี เป็นการให้ บุคคล กลุ่ม รับรู้ข่าวสาร ความเข้าใจ ทัศนคติ ความใฝ่ฝัน

ในการสื่อสารทางการเมือง ผู้ส่งคือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น นักการเมือง ในทางอ้อม กลุ่มผลประโยชน์ ประชาคม

โดยมีจุดประสงค์ การให้ข้อมูลข่าวสาร โน้มน้าว และจุดมุ่งหมายการสื่อสารทางการเมือง คือ

1) การรวบรวมความคิดเห็นทางการเมือง การใช้เวทีชาวบ้านหรือ ประชาคม เป็นการรวบรวมความคิดเห็น เพื่อนำไปจัดทำนโยบาย แผนงาน โครงการ

2) การใช้ข้อมูลข่าวสาร การให้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับประเทศ และท้องถิ่น ความเป็นไป สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และผลงานนักการเมืองเอง โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย เอกสารประชาสัมพันธ์ เพื่อผลงานทางการเมืองในอนาคต

3) การโฆษณาเชิญชวน เป็นการเผยแพร่ของนักการเมืองเอง เพื่อโน้มน้าวจิตใจ เช่น การให้สัมภาษณ์ ถ่านทอดทางโทรทัศน์

4) การโน้มน้าวประชามติ การดำเนินการผ่านสื่อต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักการเมืองและองค์กร

การสื่อสารทางการเมืองมีบทบาททางการเมือง คือ

1) การสร้างความชอบธรรม เป็นการสื่อสารให้ได้รับทราบถึงผลงาน ให้เป็นที่ยอมรับ และการสร้างภาพลักษณ์

2) การสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เนื่องจากความแตกต่าง ด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม การบูรณาการทางการเมืองเพื่อลดความขัดแย้ง

3) การกล่อมเกลாதทางการเมือง เริ่มจากสถาบันครอบครัว การศึกษา การเมือง เพื่อเกิดความรู้ ความเข้าใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง สร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพราะสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้เกิดความสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมือง (ปธาน สุวรรณมงคล, 2554, น.112-119)

การสื่อสารทางการเมืองมีช่องทางที่หลากหลาย และมีความสำคัญต่อนักการเมืองที่ให้สังคมยอมรับในผลงาน และช่วยขจัดความคิดที่เห็นต่างและความขัดแย้งทางการเมือง และเป็นการได้รับการสนับสนุนทางการเมืองในอนาคต

12. ชาวไทพวน (Phen, Puen)

ภูมิหลังของชาวพวนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองหลวงคือเมืองเชียงขวางปกครองโดยกษัตริย์ราชวงศ์เจ็ดเจือง และมีกษัตริย์สืบทอดกันมาโดยตลอด พวนจึงมีวัฒนธรรม ความเป็นมายาวนานควบคู่กับวัฒนธรรมลาว แต่เมืองพวนเป็นอาณาจักรเล็กที่ไม่สามารถสถาปนาเป็นรัฐใหญ่ที่เข้มแข็งได้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากมีอาณาเขตติดต่อกับ 3 อาณาจักรใหญ่คือ เวียดนาม หลวงพระบาง และเวียงจันทน์ ต่อมา

สยามได้ดีเวียงจันทน์และได้กวาดต้อนชาวพวนเข้ามาบางกลุ่มอพยพอยู่ตามแนวชายแดนประเทศไทย ชาวพวนมีความสามารถในการรบ และฝีมือ เช่น การตีเหล็ก การทอผ้า การเกษตรกรรม

12.1 ภาษา ชาวพวนใช้ภาษาตระกูลไท-กะได (Tai-kadai Language) เช่นเดียวกับกลุ่มชาติพันธุ์ไท-ลาวทั่วไป มีวงศ์คำศัพท์ร่วมกับภาษาลาวสำเนียงใกล้เคียงภาษาไทยกลางมากกว่า ภาษาไท-ลาวสำเนียงมีความแตกต่างกันและมีคำเรียกชาวพวนเป็น 2 กลุ่ม คือ ไทพวน และลาวพวน

12.2 วรรณกรรม ชาวพวนเคยใช้ภาษาไทยน้อยและอักษรตัวธรรมอีสาน วรรณกรรมปรากฏในจารึกเรื่องราว เช่น นิทานพื้นบ้าน เรื่องสิธนมโนราห์ แก้วหน้าม้า การะเกด ผญา เพลงกล่อมเด็ก

12.3 ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม ชาวพวนมีความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติ และมีการนับถือผี ไหว้ผี การเข้าทรง อีกทั้งยึดถือและดำเนินชีวิตประกอบพิธีกรรม โดยยึดถือฮีด 12 คอง 14 แบบเดียวกับกลุ่มไท-ลาวอื่น ๆ (นำชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง, 2553, น.136 - 147)

13. ประวัติจังหวัดอุดรธานี

จังหวัดอุดรธานี ตั้งอยู่ตอนบนภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เป้าหมายการพัฒนา จากวิสัยทัศน์การพัฒนาที่กล่าวว่า “เมืองน่าอยู่ ศูนย์กลางอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง” โดยมีพันธกิจดังนี้

1) พัฒนาระดับความอำนวยความสะดวกระบบผังเมืองรองรับการเติบโตของเมืองเหมาะสมเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและการบริการกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

2) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตรที่สำคัญ และยกระดับมาตรฐานกรทำการเกษตรปลอดภัย

3) ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

4) พัฒนาการท่องเที่ยว เน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้งศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตลอดจนการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ รวมทั้งพัฒนาสินค้าที่ระลึกที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของพื้นที่ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ

5) ยกระดับฝีมือแรงงานและส่งเสริมตลาดแรงงานในพื้นที่

6) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเพิ่มประสิทธิภาพการกำจัดขยะ และมลภาวะ

7) เสริมสร้างสังคมที่มั่นคง ปลอดภัย รองรับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต

8) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการจังหวัดให้มีเอกภาพ ด้วยการบูรณาการทำงาน กับทุกภาคส่วน

9) ป้องกันและปราบปรามทุจริตคอร์ปชั่นและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ เป้าประสงค์รวม เพื่อเป็นศูนย์กลางพัฒนาด้านการเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตร การค้าการลงทุน การท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการดูแลรักษา สังคมมีความเข้มแข็ง มั่นคงและปลอดภัย (<https://www.udonthani.go.th/2014/pdf/udonthani.pdf> ค้นคืน เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

14. ประวัติอำเภอหนองหาน

อำเภอหนองหานมีที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดอุดรธานีและมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครอง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอพิบูลย์รักษ์และอำเภอทุ่งฝน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอสว่างแดนดิน

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอไชยวานอำเภอกุมภวาปีและอำเภอประจักษ์ศิลปาคม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมืองอุดรธานี

14.1 การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอหนองหาน แบ่งพื้นที่การปกครองเป็น 12 ตำบล 161 หมู่บ้าน ประกอบด้วย 1) หนองหาน 17 หมู่บ้าน 2) หนองเม็ก 20 หมู่บ้าน 3) พังงู 15 หมู่บ้าน 4) สะแบง 9 หมู่บ้าน 5) สร้อยพร้าว 11 หมู่บ้าน 6) บ้านเชียง 15 หมู่บ้าน 7) บ้านยา 9 หมู่บ้าน 8) โพนงาม 21 หมู่บ้าน 9) ผักตบ 13 หมู่บ้าน 10) หนองไผ่ 12 หมู่บ้าน 11) คอนหายโศก 10 หมู่บ้าน 12) หนองสระปลา 9 หมู่บ้านและยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 15 แห่ง ประกอบด้วย 1) เทศบาลตำบลบ้านเชียง ที่ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลบ้านเชียง 2) เทศบาลตำบลหนองเม็ก ที่ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลหนองเม็ก 3) เทศบาลตำบลหนองหาน ที่ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลหนองหาน 4) เทศบาลตำบลโคกสูง ที่ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองเม็ก (เฉพาะในพื้นที่นอกเขตเทศบาล) 5) เทศบาลตำบลหนองไผ่ ที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของตำบลหนองไผ่ 6) เทศบาลตำบลผักตบ ที่ครอบคลุมทั้งหมดของพื้นที่ตำบลผักตบ 7) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาน 8) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง 9) องค์การบริหารส่วนตำบลพังงู 10) องค์การบริหารส่วนตำบลสะแบง 10) องค์การบริหารส่วน

ตำบลสร้อยพร้าว 11) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง 12) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยา 13) องค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม 14) องค์การบริหารส่วนตำบลดอนหายโศก 15) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสระปลา (<https://th.wikipedia.org/wiki/อำเภอหนองหาน> ค้นคืน เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2560)

15. การพัฒนาท้องถิ่น, ประวัติชุมชนบ้านเชียง สภาพทั่วไป

15.1 การพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลบ้านเชียง

ผลการดำเนินงานผลการนำแผนไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เทศบาลตำบลบ้านเชียง ได้กำหนดโครงการที่จะดำเนินการตามแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2558 - 2560) รวม 234 โครงการ จำนวนงบประมาณทั้งสิ้น 61,206,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ผลการดำเนินงานการนำแผนไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ

ยุทธศาสตร์	ปี 2558	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
1. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร	50	6,113,500
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริหาร สาธารณะ	100	33,474,000
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และการอนุรักษ์	29	13,706,000
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคม และคุณภาพชีวิต	32	5,410,000
5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านความเข้มแข็งของชุมชน ปัญหาความยากจน	5	280,000
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	6	1,350,000
7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและท่องเที่ยว	12	875,000

ที่มา : แผนพัฒนาสามปี 2558 -2560 เทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

การเชิงคุณภาพ ดังนี้ ประเมินประสิทธิผลของการพัฒนาในเชิงคุณภาพ การพัฒนาของเทศบาลตำบลบ้านเชียงในแผนพัฒนาประจำปี 2558 ที่ผ่านมานั้นสามารถประเมินประสิทธิผลในเชิงคุณภาพ ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร การพัฒนาด้านการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กรของเทศบาลตำบลบ้านเชียง สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้ร้อยละ 10 ถือเป็น การให้บริการประชาชนในระดับหนึ่ง โดยมุ่งเน้นการบริการงบประมาณอย่างโปร่งใส ควบคุมการใช้งบประมาณอย่างเปิดเผย

2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ การพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลบ้านเชียง สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้ร้อยละ 54.7 โดยมุ่งเน้นความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา สามารถตอบสนองได้ร้อยละ 22.4 โดยให้ความสำคัญด้านการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง ทั้ง 3 โรงเรียน โดยการส่งเสริมงบประมาณ ในด้านสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การศึกษา อุปกรณ์สนาม โครงการอาหารกลางวัน โครงการอาหารเสริม (นม) เป็นต้น

4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคม และคุณภาพชีวิต โดยคิดเป็นร้อยละ 8.58 ในด้านคุณภาพชีวิตในชุมชนให้ได้รับการศึกษามีความรู้ มีสุขภาพอนามัยแข็งแรงมีความปลอดภัย ทรัพย์สิน ชุมชนมีความสามัคคี พร้อมส่งเสริมการดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านความเข้มแข็งของชุมชน ปัญหาความยากจนสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ร้อยละ 0.45 ให้ความสำคัญในลักษณะการส่งเสริมอาชีพ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับกลับมาพัฒนากระบวนการทำงานของกลุ่มไม่ว่าจะเป็นการผลิต การตลาด การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งผลที่ได้รับทำให้ศักยภาพของกลุ่มมีความเข้มแข็ง มีการทำงานที่เป็นระบบเป็นกระบวนการ

6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ร้อยละ 2.20 ในการตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยมุ่งเน้นการดำเนินการส่งเสริมการปลูกป่าและการร่วมกันบำรุงดูแล รักษาพื้นที่ป่าให้คงอยู่ เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรให้ชุมชนรู้จักหวงแหน และการรู้จักใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนอย่างถูกวิธี

7) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้ร้อยละ 1.42 เทศบาลตำบลบ้านเชียง ได้ให้ความสำคัญกับการ

ท่องเที่ยวในชุมชน และจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด เช่น ผลิตภัณฑ์สินค้า, ส่งเสริมด้านอาหาร, ด้านวิถีชีวิต

15.2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

- 1) ด้านงบประมาณในการดำเนินงานมีน้อยไม่เพียงพอในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาของประชาชน
- 2) การดำเนินงานล่าช้าไม่ทันต่อการแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชน
- 3) งบประมาณล่าช้าทำให้การดำเนินงานไม่เหมาะสมกับช่วงฤดูกาลและการดำเนินงานของท้องถิ่น (แผนพัฒนา 3 ปี เทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี, 2558 -2560)

ปัจจุบันชุมชนบ้านเชียงเป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีสาธารณูปโภคต่าง ๆ รวมทั้งร้านค้าจำหน่ายสินค้าที่ระลึกที่เป็นธุรกิจใหม่รองรับนักท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก เรื่องราวในอดีตสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่เป็นสิ่งดึงดูดที่จัดแสดงไว้ทั้ง 2 แห่ง ทั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียงและพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งที่วัดโพธิ์ศรีใน

15.3 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

- 1) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง ใน พ.ศ. 2518 กรมศิลปากรได้จัดตั้งแหล่งโบราณคดีบ้านเชียงที่บริเวณบึงนาคา ซึ่งได้พัฒนาปรับปรุงต่อเติมอาคารจัดแสดง เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวในภูมิภาคอินโดจีน ให้มีความทันสมัยและน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งปรับปรุงอาคารสำนักงานเดิมเพื่อจัดแสดงนิทรรศการเรื่องราวชาวไทพวนบ้านเชียง (นำชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง, 2553, น. 9 – 11)
- 2) หลุมขุดค้นทางโบราณคดีวัดโพธิ์ศรีใน (พิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง) เป็นหลุมขุดค้นที่น่าสนใจ ที่แสดงหลักฐานการฝังศพและ โบราณวัตถุที่ค้นพบ โดยมีนิทรรศการพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถที่เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรขุดค้นวัดโพธิ์ศรีใน
- 3) เรือนไทพวน เป็นเรือนชาวบ้านของ นายพจน์ มন্ত্রীพิทักษ์ ที่ได้อนุญาตให้กรมศิลปากรเข้ามาขุดค้นทางโบราณคดี และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรหลุมขุดค้นมนตรพิทักษ์ กรมศิลปากรได้ปรับปรุงเรือนไทพวนเป็นอนุสรณ์และจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวไทพวนในอดีต
- 4) พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านที่วัดสระแก้ว เป็นพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านที่จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ตลอดทั้งประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตของชาติพันธุ์ไทพวนบ้านเชียงและรวบรวมประวัติ

ความเป็นมาบุคคลสำคัญที่ชาวไทพวนบ้านเชียงให้ความเคารพ คือ ขุนเชียงสวัสดิ์ เป็นชาวไทพวน ได้รับการแต่งตั้งเป็น กำนันตำบลบ้านเชียงใน พ.ศ. 2449 โดยได้สร้างคุณประโยชน์แก่ชุมชน ทางด้านการปกครอง การทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา และการปราบปรามโจรผู้ร้าย จึงได้รับ พระราชทานบรรดาศักดิ์จากรัชกาลที่ 6 เป็นหมื่นวิเชียรบำรุง ใน พ.ศ.2453 และเลื่อนขึ้นเป็นขุน เชียงสวัสดิ์ใน พ.ศ. 2456 และถึงแก่กรรม รวมสิริอายุ 63 ปี ในปัจจุบันจะมีชาวบ้านในละแวกและ ชาวบ้านซีงเองได้พร้อมใจกันสร้างศาลโดยจะมีพิธีบวงสรวงสักการะ ณ บริเวณศาลใน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง (นำชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง, 2553, น.146 – 147)

อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี นายอำนาจ ผกัรัตน์ ที่เป็นชาวไทยพวนโดย กำเนิด เกิดวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2494 ประวัติการดำรงตำแหน่ง นายช่างตรีงานภูมิภาค โครงการทางหลวงท้องถิ่น กรมโยธาธิการ, วิศวกรโยธา3 โครงการทางหลวงท้องถิ่นอุทัยธานี, วิศวกรโยธา5 หัวหน้าโครงการทาง หลวงท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี, โยธาธิการจังหวัดพิษณุโลก, โยธาธิการ จังหวัดอุบลราชธานี เลขานุการ กรมโยธาธิการ, ผอ.กองแผนงาน กรมโยธาธิการ, รองผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย, รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี, ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย, ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร, ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬจนบุรี, ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ผลงานที่ ผ่านมาเนื่องจากเห็นว่าจังหวัดอุดรธานีมีศักยภาพการคัดการลงทุนสูงสามารถเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุนในภูมิภาคแถบลุ่มแม่น้ำโขงได้ โดยการเข้าเยี่ยมชมและขอทราบข้อมูลของ ฯพณฯนายเทียโก้ แวนเดน ฮันท์ เอกอัครทูตเนเธอร์แลนด์ ประจำประเทศไทยโดยเฉพาะภาคการเกษตรของจังหวัด (อำนาจ ผกัรัตน์ <https://www.thairath.co.th/person/1577> ค้นคืนวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2560)

16. เอกสารทางราชการ, วารสารเทศบาลบ้านเชียงที่เกี่ยวข้อง,ระเบียบ-กฎหมายต่าง ๆ

16.1 เทศบัญญัติเทศบาลตำบลบ้านเชียง

เทศบัญญัติเทศบาลตำบลบ้านเชียง เรื่อง การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง คัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2553 หลักการ เพื่อกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง คัดแปลง หรือ เปลี่ยนอาคารบางชนิด หรือบางประเภทในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เหตุผล เนื่องจากในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง ตั้งอยู่ในพื้นที่การขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก พ.ศ. 2535 และในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง ยังเป็นที่ห้ามขุดค้น โบราณวัตถุ หรือ ศิลปวัตถุ และห้ามปลูกสร้างอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารการก่อสร้างอาคาร ภายในเขตของ โบราณสถาน ซึ่งอธิบดีได้ประกาศขึ้นทะเบียน เว้นแต่แต่จะได้รับอนุญาตเป็น

หนังสือจากอธิบดี ตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ประกอบกับเทศบาลตำบลบ้านเชียง มีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ประชากรเพิ่มขึ้นมีการก่อสร้างอาคาร ซึ่งอาจเป็นการกระทบถึงวัตถุโบราณมีอยู่ใต้ดิน อันนำไปสู่ปัญหาที่เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกบ้านเชียง

ในการประชุมสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง สมัยสามัญ สมัยที่ 2 ครั้งที่ 1 ประจำปี 2555 ในวันศุกร์ที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ในการแถลงนโยบาย ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง หลังจากที่มีการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับเทศบัญญัติ และนโยบายที่กำหนดขึ้น โดยยึดหลักการตามระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ นโยบายของกระทรวงมหาดไทย และนโยบายจังหวัดอุดรธานี โดยมีเจตนารมณ์ที่จะบริหารท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า มีเสถียรภาพ เกิดความมั่นคง ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดนโยบายการบริหารงานเทศบาล ไว้ดังนี้

- 1) นโยบายด้านการบริหารจัดการ การบริหารด้านงบประมาณด้วยความโปร่งใส และเปิดเผยต่อสาธารณชน การบริหารจัดการบุคลากรในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง การบริหารจัดการร่วมกับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ อย่างเป็นมิตรและสร้างสรรค์
- 2) นโยบายด้านการศึกษา การให้การสนับสนุนและส่งเสริมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในชุมชนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับอุดมศึกษา สนับสนุนนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาโดยรับปรึกษาหาสถานที่เรียน สนับสนุนการอุปการะการเรียนฟรี
- 3) นโยบายด้านยาเสพติด เยาวชน บุคคล ที่ติดยาเสพติด รับปรึกษาพาไปบำบัด จัดกิจกรรมให้ฟรี
- 4) นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม จัดระบบน้ำเสียตามหลักสุขาภิบาลอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ จัดภูมิทัศน์ในชุมชนให้สวยงามและสอดคล้องกับแหล่งมรดกโลกบ้านเชียง
- 5) นโยบายด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมฟื้นฟูและสืบสาน วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมที่ดีงาม
- 6) นโยบายด้านส่งเสริมอาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม
- 7) นโยบายด้านสุขภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน จัดการสาธารณสุข ให้มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงและครบวงจร จัดชุมชนบ้านเอื้ออาทรแก่ผู้ด้อยโอกาส ส่งเสริม

สนับสนุนการออกเทศบัญญัติควบคุมการขุดดินและถมดินรวมทั้งการปลูกสร้างอาคารบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ส่งเสริมสนับสนุนด้านกีฬาแก่เยาวชน พัฒนาสนับสนุนการดำเนินการ โครงการเลี้ยงเมืองจากชอยร่วมพัฒนา หมู่ที่ 2 ซ้ำมั่วไฮไปจกถนนบ้านเชียง – หนองลาดจัดตั้งสมาคมผู้สูงอายุในชุมชนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ สุขภาพจิต จัดสร้างห้องแถวตลาดสดเพื่อการค้าและพาณิชย์

8) นโยบายด้านการท่องเที่ยว สนับสนุนและส่งเสริมให้มีแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนเพิ่มขึ้น เช่น ศูนย์วัฒนธรรมทางภาษาไทยวน ศูนย์พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน หมู่บ้านเชิงอนุรักษ์ ถนนสุทธิพงษ์ ติดตามโครงการรถไฟฟ้า

9) นโยบายการพัฒนาชุมชนบนพื้นฐานความต้องการของชุมชนพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนระบบโครงการพื้นฐาน ตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เปิดศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ และรับฟังการแสดงความคิดเห็น อย่างอิสระในการบริหารและพัฒนาชุมชน

10) นโยบายสนับสนุน ส่งเสริม การเมืองแบบสร้างสรรค์ ปรงคองสมานฉันท์

16.2 โครงการ “ มรดกโลกบ้านเชียง” ประจำปี 2559

ในการจัดงาน โครงการ “ งานมรดกโลกบ้านเชียง ประจำปีงบประมาณ 2559 ” โดยให้หลักการและเหตุผล ดังนี้ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียงเป็นแหล่งอนุรักษ์สถาน ตั้งอยู่หมู่ที่ 13 ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ที่ได้จัดแสดงอันประกอบด้วย กลุ่มภาชนะดินเผา เครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งอื่น ๆ อีกมากมาย

เทศบาลบ้านเชียงในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่ ที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน โดยที่มาตรา 50 กำหนดให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ “ (8) บำรุงศิลปะ จาริดประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ”

โดยที่เทศบาลตำบลบ้านเชียงได้ตระหนักถึงคุณค่าความภาคภูมิใจของประชาชนต่อแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการยกย่องเชิดชูให้เป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่

มีวัตถุประสงค์ เพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกบ้านเชียง และแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวาง ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพื่อปลูกจิตสำนึกประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียงให้ตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของแหล่งมรดกโลก ซึ่งจะทำให้เกิดความรัก ความหวงแหน และให้ความร่วมมือดูแลรักษาตลอดจนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตของคนในชุมชนให้มีความสอดคล้องกับแหล่งมรดกโลกแห่งนี้ เพื่อให้แหล่งมรดกโลกบ้านเชียง ได้เป็นสมบัติคู่บ้านคู่เมือง

ในด้านงบประมาณ เทศบาลบ้านเชียงในแผนงานในกองการศึกษาการศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ การขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด การขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุดรธานี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ นักท่องเที่ยวได้รู้จักแหล่งมรดกโลกบ้านเชียง ตลอดจนได้รู้จักวิถีชีวิตของคนบ้านเชียงมากยิ่งขึ้น ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียงได้ตระหนักคุณค่าและความสำคัญของแหล่งมรดกโลก ซึ่งจะทำให้เกิดความรักและหวงแหน และให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาตลอดจนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตของคนในชุมชนมากยิ่งขึ้น

บ้านเชียงต้นแบบชุมชนคูแลมรดกโลก กรมศิลปากร ยกบ้านเชียงต้นแบบชุมชนคูแลมรดกโลก ฉลองครบรอบได้รับการยกย่องจาก ยูเนสโก 22 ปี ด้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร่วมจัดงานเฉลิมฉลองทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีกิจกรรม การแสดงสินค้าที่ระลึกประจำท้องถิ่น เรียนรู้วิถีชีวิตพื้นบ้าน (<http://th.www.dailynews.co.th/data:text/html;charset=utf> คั่นคืน เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2561)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ร่วมกับจังหวัดอุดรธานี พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง ตลอดจนชุมชนชาวบ้านเชียง จัดงานประเพณีเป็นประจำทุกปีขึ้น เรียกว่า “งานมรดกโลกบ้านเชียง” การจัดขบวนแห่ทางด้านวัฒนธรรม ย้อนอดีตชาวไทพวน พิธีบวงสรวงบรรพบุรุษของท้องถิ่น การจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง และอาหารพื้นบ้าน (<http://www.dailynews.co.th/education/287557> คั่นคืน เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2561)

16.3 ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 189 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2515

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 189 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2515 ที่ห้ามขุดและลักลอบขุดแหล่งโบราณคดีในเขตจังหวัดอุดรธานี สกลนครและรวมไปจังหวัดอื่น ที่ไม่เป็นไปตามหลักวิชาการจึงเป็นการทำลายหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ การขุดค้นและการจำหน่ายจ่ายโอน ซึ่งประชาชนในท้องที่ดังกล่าว ได้กระทำไป โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเป็นผิดกฎหมาย โดยมีตำบลและจังหวัดตามท้ายบัญชีตามท้ายประกาศ มีดังนี้ คือ ตำบลบ้านเชียง ตำบลบ้านธาตุ อำเภอเพ็ญ ตำบลศรีสุทโธ ตำบลบ้านดุง ตำบลบ้านชัย ตำบลอ้อมกอ ของจังหวัดอุดรธานี และตำบลม่วงไข่ ตำบลแวง ตำบลพันนา จังหวัดสกลนคร

17. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ยุทธพร อิศรชัย และคณะ (2549) บทความงานวิจัย เรื่อง “บทบาทและการปฏิบัติหน้าที่สภาท้องถิ่นในการปกครองท้องถิ่น” โดยการสนับสนุนทุนการวิจัยจากสถาบันพระปกเกล้า ได้ศึกษามุมมอง สมาชิกสภาและผู้บริหาร เทศบาลนครระยองและเทศบาลมาบตาพุด ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก และใช้ระเบียบเชิงปริมาณในการสนับสนุน และใช้วิธีสังเกต รวมทั้งการออกแบบสอบถามทัศนคติ ความรู้สึก ความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานด้านสภา ที่ใช้กรอบในการ

วิเคราะห์ 4 มิติ ดังนี้ ด้านสะท้อนความต้องการของประชาชน การทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ การตรวจสอบและถ่วงดุล และการสนับสนุนด้านฝ่ายบริหาร

ผลการวิจัยพบว่าด้านสะท้อนความต้องการของประชาชน สภาท้องถิ่นเกิดความล้มเหลวส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยบุคคลของสมาชิกและทัศนคติ โดยจากมุมมองอีกด้านหนึ่งจะเห็นว่าบทบาทโครงสร้างที่ผู้บริหารหรือนายกเทศมนตรีที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรง ทำให้อำนาจของสภาท้องถิ่นลดลงส่วน อำนาจหน้าที่นายกที่เข้มแข็งสามารถที่จะสร้างความมั่นใจให้ประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากการให้สัญญาเป็นการผูกมัดก่อนการเลือกตั้งผู้บริหารสามารถที่สะท้อนความต้องการของประชาชนได้โดยตรง และในส่วนการต่อรองในสภาจากอำนาจของสภาท้องถิ่นแต่เดิมนายกเทศมนตรีต้องมาจากการกระบวนการเลือกตั้งฝ่ายสภา จาก โครงสร้างและขบวนการที่มาของ ทำให้นายกมีเอกภาพมากขึ้น และสามารถที่จะแต่งตั้งสรรหาคนที่มีความรู้ความสามารถมาร่วมพัฒนาท้องถิ่น

ส่วนทางด้านการทำหน้าที่นิติบัญญัติของสภาจะมีความสำเร็จก็ต่อเมื่อสภาคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชน เมื่อพิจารณาส่วนใหญ่จะเป็นการจัดทำงบประมาณและการยับยั้ง ซึ่งจากงานวิจัยการแบ่งแยกอำนาจอย่างชัดเจน บทบาทของนายกที่เหนือตัวสมาชิกสภาและมีอิทธิพลต่อการทำงานต่อโครงสร้างสภาเทศบาล ในการบริหารภายในการลงนาม คำสั่งต่าง ๆ ที่ผูกขาดกับนายกเพียงผู้เดียว

ในการสนับสนุนฝ่ายบริหารทำให้ฝ่ายบริหารดำเนินงานนโยบายและตัดสินใจตามนโยบายนั้นและส่วนใหญ่เป็นที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เมื่อมองในมิติบทบาทของนายกที่ผ่านงานวิจัยนี้จะเห็นว่าบทบาทนายกที่มีอิทธิพลและอำนาจที่เหนือฝ่ายสภาเทศบาล ปัจจัยที่มีส่วนทั้งในแง่ของวัฒนธรรมทางสังคมของไทย โครงสร้างที่มาของนายกและกระแสนของการเคลื่อนไหวแนวทางประชาธิปไตยใหม่

เปรมกมล ทิพย์โปธา (2555) ศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทนายกเทศมนตรีในการสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจชุมชน ศึกษากรณี ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผลการวิจัยพบว่า นายกมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น เนื่องจากเป็นผู้นำและผู้รู้สภาพของปัญหาไม่ว่าจะเป็น ทางด้านการเกษตรภาคอุตสาหกรรม ทั้งยังมีการช่วยแก้ไขการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจชุมชน และได้เก็บเกี่ยวส่งมอบประสบการณ์ทางการเมือง

วิโรจน์ เฮ่ประโคน (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรง ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ จากผลการวิจัยพบว่า จาก พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.

2546 ที่กำหนดว่าผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และมีการแบ่งแยกอำนาจอย่างชัดเจน ส่งผลให้ท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและสร้างความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ ส่วนผลกระทบการสร้างความสำเร็จด้านการเมืองและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีน้อย

รัชศักดิ์ รอดเงิน (2552) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการสร้างค่านิยมวัฒนธรรมประชาธิปไตย: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอเสนา จังหวัดศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารมีบทบาทในการจัดทำกิจกรรมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย การจัดตั้งกลุ่มองค์กรในพื้นที่ การจัดทำแผนพัฒนาตามความต้องการของตน ส่วนปัญหาและอุปสรรค พบว่า การเข้าร่วมทางการเมืองเพื่อประโยชน์ของตนเองและพวกพ้องเป็นหลัก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษายทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555-2559 ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้รูปแบบการพรรณนา (Descriptive Research) มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรการวิจัย ประชากรประกอบด้วย (1) กลุ่มผู้บริหารเทศบาล, ที่ปรึกษา, ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (2) เจ้าหน้าที่ของรัฐ (3) กลุ่มนักธุรกิจ (4) กลุ่มอาชีพ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านเชียง (5) นักวิชาการและสื่อมวลชน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านเชียง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.2.1 กลุ่มผู้บริหารเทศบาล, ที่ปรึกษา, ประธานสภาเทศบาลบ้านเชียง จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

- 1) นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง
- 2) นายชุมพร สุทธิบุญ รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง
- 3) นายอดิศักดิ์ เหมือนสีเลา รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง
- 4) นายประสิทธิ์ จันทะสี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี ฯ
- 5) นายสมคิด ผกรัตน์ ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง

1.2.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1) เจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง (ที่ประจำอยู่ในปัจจุบัน)

2) นายนพดล พลอยโพธิ์ ปลัดเทศบาลบ้านเชียง

3) นางสาวพิน เหลืองอร่าม หัวหน้าฝ่ายปกครอง รักษาการแทนผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลบ้านเชียง

- 4) นายวิจิตร นามวงศ์ กำนันตำบลบ้านเชียง

5) นายอารักษ์ ภูมิศรีแก้ว ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 13 ชุมชนพิพิธภัณฑ์

1.2.3 กลุ่มนักธุรกิจ จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

- 1) นางจิตรกร ภูมิศรีแก้ว นักธุรกิจ เจ้าของร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง
- 2) นายทง บุญเชียงมา ร้านชวนไหมไทย

1.2.4 นักวิชาการและสื่อมวลชน จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

- 1) นายอุดม ปิตานัง ผู้สื่อข่าวประจำจังหวัดอุดรธานี ทิวทัศน์ช่อง 3
- 2) นักวิชาการ เทศบาลตำบลบ้านเชียง (ที่ประจำอยู่ในปัจจุบัน)

1.2.5 กลุ่มอาชีพ กลุ่มละ 1 คน ประกอบด้วย

- 1) ประธานกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง
- 2) ประธานกลุ่มปั้นหม้อเขียนลาย
- 3) ประธานกลุ่มกลองยาว (สมาชิกในกลุ่ม)
- 4) ประธานกลุ่มจักสาน
- 5) ประธานกลุ่มโฮมสเตย์ (สมาชิกในกลุ่ม)

รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 กลุ่ม จำนวน 19 คน โดยไม่แยกเพศ แต่แยกกลุ่มเป็นกลุ่มต่าง ๆ การสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กำหนดคุณสมบัติของกลุ่ม และแบ่งกลุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) และกำหนดจำนวนตัวบุคคลของกลุ่มในการเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างเพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นการวิจัยเอกสารร่วมกับการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 5 กลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ จึงได้แบ่งแบบสัมภาษณ์เป็น 5 แบบ ดังนี้

2.1 กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารเทศบาล, ที่ปรึกษา, ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง

แบบที่ 1 แบบสัมภาษณ์ กลุ่มผู้บริหารเทศบาล, ที่ปรึกษา, ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง โดยมีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

ส่วนที่ 3 ผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

2.2 กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ

แบบที่ 2 แบบสัมภาษณ์ กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

ส่วนที่ 3 ผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

2.3 กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย กลุ่มนักวิชาการ ผู้สื่อข่าว

แบบที่ 3 แบบสัมภาษณ์ กลุ่มนักวิชาการ ผู้สื่อข่าว โดยมีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

ส่วนที่ 3 ผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

2.4 กลุ่มที่ 4 ประกอบด้วย กลุ่มนักธุรกิจ

แบบที่ 4 แบบสัมภาษณ์ กลุ่มนักธุรกิจ โดยมีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ แบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

ส่วนที่ 3 ผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

2.5 กลุ่มที่ 5 ประกอบด้วย กลุ่มอาชีพ

แบบที่ 5 แบบสัมภาษณ์ กลุ่มอาชีพ โดยมีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ แบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลของกลุ่ม

ส่วนที่ 3 บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

ส่วนที่ 4 ผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

ส่วนที่ 5 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จึงจัดแบ่งข้อมูลเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ได้กำหนดและแบ่งกลุ่มไว้

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary) การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิชาการ ผลงานทางวิชาการ งานวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ผลงานค้นคว้าอิสระ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต วรรณกรรมวารสาร เอกสาร สื่อมวลชนและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลกับเอกสารงานทางวิชาการ บทความ แนวคิดทฤษฎี ใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ โดยนำข้อมูลการวิเคราะห์ในแบบเชิงพรรณนา และนำไปเป็นผลการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555-2559 เป็นการศึกษา บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ ปัจจัยที่มาของบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนบ้านเชียง และผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบ้านเชียง ท้องถิ่นดังกล่าว เป็นแหล่งที่ตั้งมรดกโลกด้านวัฒนธรรมเป็นที่รู้จักและแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นการศึกษาเฉพาะพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง ดังที่กล่าวมาข้างต้น

ทั้งนี้จึงได้แบ่งประเด็นในการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง ว่ามีบทบาทอย่างไร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง ว่ามีปัจจัยใดบ้าง
3. เพื่อศึกษาผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง

1. บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง

จากการศึกษาบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง สามารถแยกบทบาททางการเมืองได้เป็น 2 ลักษณะ คือ บทบาททางการเมืองด้านโครงสร้างหน้าที่ และบทบาททางการเมืองด้านสังคม ดังนี้

1.1 บทบาททางการเมืองด้านโครงสร้างหน้าที่

1.1.1 บทบาททางการเมือง

1) ด้านการกำหนดนโยบาย จากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 การพัฒนาการปกครองท้องถิ่นไทยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผลจากบทบัญญัติบังคับของรัฐของ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มุ่งกำหนดแผนการกระจายอำนาจ ภารกิจ หน้าที่ งบประมาณรายได้ บุคลากร จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล การเลือกผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง ก่อให้เกิดการทำงานเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ได้กำหนดนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ประชาชนได้มีทางเลือกผู้นำ และเสนอนโยบาย ทั้งยังได้รับผลกระทบทางตรงและทางอ้อม การติดตามการทำงานจากนโยบาย การบริหารจัดการ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ รวมถึงการอนุมัติ อนุญาต การตัดสินใจตามอำนาจหน้าที่ในขั้นตอนสุดท้ายเกือบทุกประการ ดังนั้นการบริหารจัดการเพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย เป็นไปตามที่กำหนดไว้ (มารุต วันทนากร, 2549)

นโยบายเป็นสิ่งแสดงเจตนารมณ์ว่าจะกระทำหรือไม่กระทำ ตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารให้รับรู้ในชุมชน เปรียบเหมือนทิศทางการพัฒนาช่วยแก้ไขปัญหาในช่วงเวลาที่ผู้บริหารดำรงอยู่ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีค่าในชุมชนให้กับประชาชน ตั้งแต่กระบวนการริเริ่มนโยบาย ก่อนการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น การเมืองต้องอาศัยผู้สนับสนุนผ่านทางเครือข่ายและเพื่อนพ้อง ผู้นำชุมชน องค์กร ผู้ที่นับถือในชุมชน เช่น ผู้สูงอายุ พระและผู้นำทางศาสนา และการให้ความช่วยเหลือจากกิจกรรมในชุมชน ที่เป็นฐานเสียงที่สำคัญ เป็นการสร้างความได้เปรียบคู่แข่งทางการเมือง เมื่อได้รับการเลือกตั้งก็ใช้ทรัพยากรขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการสร้างระบบเครือข่ายและระบบอุปถัมภ์อย่างชอบธรรม เช่น การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่ผู้นำชุมชน นำไปสู่การพึ่งพาอาศัยและสามารถชี้นำความคิดเห็นแบบผู้มีบารมี อาจมีการระดมพลในชุมชน โดยเฉพาะสังคมชนบท และดำรงตำแหน่งได้อย่างยาวนาน นโยบายสาธารณะ จึงเป็นการใช้อำนาจหรือเจตนารมณ์ที่จะทำหรือไม่กระทำและมีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก (ปธาน สุวรรณมงคล 2554 ก, น. 129-130)

ในด้านการกำหนดนโยบายในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวน บ้านเชียงของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ได้มีการกำหนดนโยบายจากความสำเร็จเปรียบด้านภูมิศาสตร์แหล่งอารยธรรมผนวกเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนที่มีเอกลักษณ์ มากำหนดเป็นแผนงาน โครงการ จากการพบปะพูดคุยสร้างความคุ้นเคยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน ได้พบเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมกระแสโลกาภิวัตน์ การทำลายสิ่งแวดล้อมจากการขาดจิตสำนึกทั้งนักท่องเที่ยวและของชุมชนเอง เกิดสภาพชุมชนชนบทกึ่งเมือง ความต้องการทรัพยากรที่เพิ่มขึ้น การผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เพื่อสร้างความเข้มแข็งและการพึ่งตัวเอง ด้วยการส่งเสริมการรวมกลุ่ม การบูรณาการแผนงานต่างๆ เชื่อมโยงแผนงานต่างๆ ด้านในการพัฒนาท้องถิ่น

**การประชุมสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง
สมัยสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๕
วันศุกร์ที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ เวลา ๐๙.๐๐ น.
ณ เทศบาลตำบลบ้านเชียง (ชั้น ๓)**

ผู้มาประชุม

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
๑.	นายสมคิด ผลารัตน์	ประธานสภาเทศบาล	สมคิด ผลารัตน์	
๒.	นายอิทธิพล บุญพงษ์	รองประธานสภา	อิทธิพล บุญพงษ์	
๓.	นายปริดา ทุนทรัพย์	สมาชิกสภาเทศบาล	ปริดา ทุนทรัพย์	
๔.	นายนิวัฒน์ ฟ้ารักกุล	สมาชิกสภาเทศบาล	นิวัฒน์ ฟ้ารักกุล	
๕.	นายอัคร ราชโหด	สมาชิกสภาเทศบาล	อัคร ราชโหด	
๖.	นายสุบิน ชันธงชัย	สมาชิกสภาเทศบาล	สุบิน ชันธงชัย	
๗.	นายสมจิตร์ บุญประกอบ	สมาชิกสภาเทศบาล	สมจิตร์ บุญประกอบ	
๘.	นายสมศักดิ์ คำจันทราช	สมาชิกสภาเทศบาล	สมศักดิ์ คำจันทราช	
๙.	นายวีระพงษ์ หัสเดชะ	สมาชิกสภาเทศบาล	วีระพงษ์ หัสเดชะ	
๑๐.	นายบุญลือ เสมอวงษ์	สมาชิกสภาเทศบาล	บุญลือ เสมอวงษ์	
๑๑.	นายพงษ์ศักดิ์ สิทธิพรหม	สมาชิกสภาเทศบาล	พงษ์ศักดิ์ สิทธิพรหม	
๑๒.	นายนิกร ท้าพลา	สมาชิกสภาเทศบาล	นิกร ท้าพลา	
๑๓.	จ.ส.อ.ธีรพันธ์ กิ่งไผ่	เลขานุการสภา	ธีรพันธ์ กิ่งไผ่	

ผู้ลบลประชุม - ไม่มี

ผู้ขาดประชุม - ไม่มี

ผู้เข้าร่วมประชุม

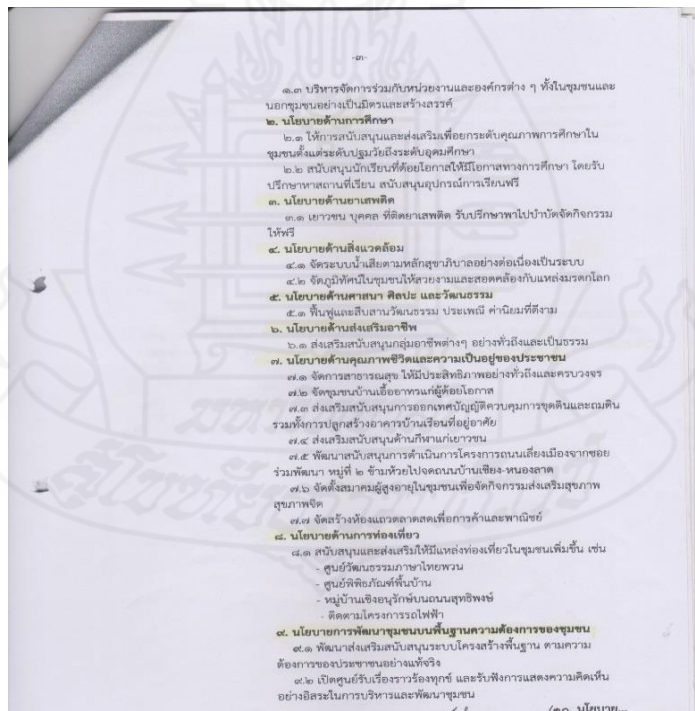
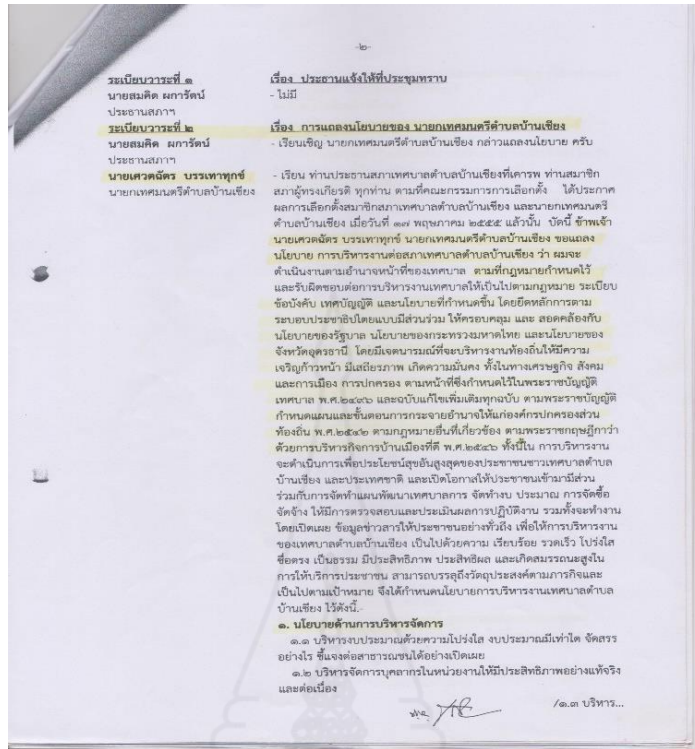
ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
๑.	นายเศวตฉัตร บรรเทาทุกข์	นายกเทศมนตรี	เศวตฉัตร บรรเทาทุกข์	
๒.	นายพีชิต พลอามาตย์	ผอ.กองสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม รักษาการปลัดเทศบาล	พีชิต พลอามาตย์	

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.
เมื่อเห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาล ได้ลงนามเข้าประชุมฯ ครบองค์ประชุมแล้ว เลขานุการสภา ได้เชิญ
เชิญประธานสภาเทศบาล กล่าวเปิดการประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้ -

/ระเบียบวาระที่ ๑...

(Signature)

ภาพที่ 4.1 บันทึกรายงานการประชุมสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง สมัยสามัญ สมัยที่ 2 ครั้งที่ 1 ประจำปี 2555

ภาพที่ 4.2 บันทึกรายงานการประชุม การแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ตามมาตรา 48 ทศ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขถึงฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552

จากการแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตจักร บรรเทาทุกข์ หลังการได้รับการเลือกตั้ง ในวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2555 (ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552) กำหนดให้นายกเทศมนตรีต้องแถลงนโยบายต่อที่ประชุมสภาเทศบาล ตามมาตรา 48 ทศ ในการประชุมสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง สมัยสามัญ สมัยที่ 2 ครั้งที่ 1 ประจำปี 2555 เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2555 เวลา 09.00 น. (รายงานการประชุมสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง) ได้กำหนดนโยบายต่าง ๆ ครอบคลุมในการพัฒนาทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง เป็นนโยบายด้านที่ 5 นโยบายด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม พื้นฟูและสืบสานวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมที่ดีงาม นโยบายด้านที่ 6 การส่งเสริมอาชีพ สนับสนุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และนโยบายด้านที่ 8 ส่งเสริมการท่องเที่ยว สนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนได้สะท้อนถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง เช่น การส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน การส่งเสริมหมู่บ้านเชิงอนุรักษ์ถนนสุทธิพงษ์ โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติตามนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาจังหวัด และกิจกรรมที่ต้องดำเนินการในพื้นที่ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “บ้านเมืองน่าอยู่ ควบคู่คุณธรรม เลิศล้ำการศึกษา อภิมหาแหล่งมรดกโลก อุดมโชคแห่งอารยธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง” ได้เน้นหลักในการพัฒนาคนและสถานที่สิ่งแวดล้อม มีนโยบายด้านต่าง ๆ ได้แก่ การบริหารจัดการและพัฒนาองค์กร เน้นการบริหารบุคคลากรให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาข้อมูลสารสนเทศ ร่วมกับหน่วยงานองค์กรในชุมชน ด้านการศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาระดับชุมชน ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา ให้ความช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสด้านการศึกษา การศึกษาดูงาน ด้านการด้านยาเสพติดรณรงค์ป้องกันให้ชุมชนเข้มแข็ง สนับสนุนการประกอบอาชีพในชุมชน ด้านคุณภาพชีวิตส่งเสริมสนับสนุนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพครบวงจร ด้านการท่องเที่ยวส่งเสริมสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมสินค้าที่ระลึก และด้านการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนบนพื้นฐานความต้องการของท้องถิ่น

การผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง ได้มีแผนงานดังนี้ ด้านแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และการอนุรักษ์ ได้แก่

- โครงการจัดงานลอยกระทง
- โครงการจัดงานเฉลิมฉลองมรดกโลกบ้านเชียง
- โครงการจัดงานประเพณีงานสงกรานต์
- โครงการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟ
- โครงการสู่ขวัญบ้านสู่ขวัญเมือง (บุญบือบ้าน)

- โครงการจัดงานประเพณีออกพรรษา
- โครงการต้นแบบปรับปรุงอนุรักษ์วัฒนธรรมไทพวน ถนนสุทธิพงษ์
- โครงการที่มีวัตถุประสงค์ส่งเสริมสนับสนุน และสร้างเอกลักษณ์ให้กับชุมชน และแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

- โครงการจัดทำถนนคนเดินหน้าบ้านน้อมองเป็นถนนวัฒนธรรมช่วงมรดกโลก
- โครงการก่อสร้างพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน เพื่อใช้เป็นศึกษาเรียนรู้
- โครงการปรับปรุงป้ายประชาคมพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ทางเข้าบ้านเชียง และหมู่ที่ 9 และทางเข้าบ้านอ้อมแก้ว หมู่ที่ 8

ด้านแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาอาชีพในชุมชนท้องถิ่น ได้แก่

- โครงการส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพและทัศนศึกษาดูงาน
- โครงการจัดทำศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- โครงการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มสตรี
- โครงการพัฒนาจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าของดีบ้านเฮาของเก่าบ้านเชียงม่วน ชื่นเฮฮาวันออกพรรษา

- โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ลวดลายศิลปวัฒนธรรมบ้านเชียงลงภาชนะถ้วยกาแฟ วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกลุ่มอาชีพและอาชีพที่มั่นคง (จากแผนพัฒนาสามปี 2557-2559 เทศบาลตำบลบ้านเชียง อ.หนองหาน จ.อุดรธานี)

กระบวนการนำนโยบายมาปฏิบัติ คือ มีการร่วมประชุมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในชุมชนทุกหมู่บ้าน ผู้นำชุมชนแต่ละหมู่บ้าน กำหนด ผู้ใหญ่บ้านหมู่ต่าง ๆ และหน่วยงานภาครัฐ เช่น สถาบันการศึกษาโรงเรียนในชุมชน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ ในชุมชน ประชาชนในท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของเทศบาล ช่วยระดมความคิดเห็นจากสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน มาเป็นแผนงานมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเทศบาลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยการจัดทำแผนและโครงการจากเจ้าหน้าที่เทศบาลได้รับมอบหมายหน่วยงานในองค์กรที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบ สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายชุมพร สุทธิบุญ รองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง จากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้บริหารเทศบาล, ที่ปรึกษา, ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ที่กล่าวว่า “ได้มีแผนงานและโครงการที่เน้นการพัฒนาคนและสถานที่สิ่งแวดล้อม การกำหนดวิสัยทัศน์ที่แน่นอน เพื่อเกิดความรู้สึกภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเองและชุมชน โดยมีการประชุมปรึกษาหารือระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ ผู้นำชุมชน ประชาชน ผู้ประกอบการ และผู้นำทางศาสนา ร่วมกำหนดความสำคัญ

นำมาสรุป และนำมาเป็นแผนงาน” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายนพดล พลอยโพธิ์ ปลัดเทศบาล ตำบลบ้านเชียง กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ (สัมภาษณ์ วันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การกำหนดนโยบาย ได้มีแผนงานและ โครงการ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กองวิชาการและแผนงานประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะเป็นกองช่าง ที่เป็นการพัฒนาปรับปรุงซ่อมแซม บำรุงรักษาเส้นทางคมนาคม เช่น โครงการปรับปรุงป้ายประติมากรรมพร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ทางเข้าบ้านเชียง โครงการจัดทำผังเมืองร่วมกับชุมชนและการพัฒนาสภาพแวดล้อมภูมิทัศน์ ด้านการพัฒนาคนและสังคม หน่วยงานที่รับผิดชอบจะเป็นกองสวัสดิการและสังคม การอนุรักษ์ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น กองการศึกษาจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยมีกระบวนการคือ การจัดตารางการทำงานวางแผนงานการปฏิบัติตามแผนงาน การดำเนินงานและสรุปผลการทำงาน” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางสุรพิน เหลืองอร่าม หัวหน้าฝ่ายปกครอง รักษาการแทน ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การนำนโยบายมาปฏิบัติได้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบจะเป็นกองวิชาการและแผนงานประสานหน่วยงานในองค์กรทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อรวบรวมจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นขึ้น”

ภาพที่ 4.3 การประชุมแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ 2559 หมู่ที่ 8 บ้านอ้อมแก้ว ต. บ้านเชียง อ.หนองหาน จ. อุดรธานี

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ บทบาททางการเมืองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงผู้กำหนดนโยบาย อาศัยความได้เปรียบของแหล่งท่องเที่ยว นำมากำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ จัดทำเป็นแผนงาน โครงการภายใต้อำนาจหน้าที่ในกรอบรูปแบบของเทศบาล การด้านการบริการสาธารณะ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนไทพวนบ้านเชียง การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น เน้นการพัฒนาคนและสภาพแวดล้อม กำหนดแผนงานด้านการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง ได้รวมอยู่ในแผนงานด้านพัฒนาการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี การจัดกิจกรรมตามประเพณี เช่น โครงการประเพณีสงกรานต์ โครงการประเพณีบุญบั้งไฟ โครงการประเพณีบุญบือบ้าน (ประเพณีบุญกลางบ้าน) สร้างอัตลักษณ์เสริมสร้างศรัทธาให้กับชุมชนท้องถิ่นชาติพันธุ์ไทพวน การส่งเสริมเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีแผนงาน โครงการต่าง ๆ เช่น การจัดตั้งศูนย์พิพิธภัณฑสถานบ้านเพื่อการเรียนรู้ การส่งเสริมหมู่บ้านเชิงอนุรักษ์ถนนสุทธิพงษ์ จัดทำเป็นแผนงานหรือโครงการสอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนการพัฒนาระดับจังหวัด เพื่อเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2548 จากการลงพื้นที่ร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล สร้างความสัมพันธ์คุ้นเคยพบปะพูดคุยพบเห็นสภาพปัญหาความต้องการของประชาชนในชุมชนมาเป็นข้อมูล จากการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชนเป็นประจำ ยังเป็นการสร้างความนิยมนโยบาย ด้านการนำนโยบายมาปฏิบัติ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในชุมชนการเสนอแผนงานและโครงการผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมือง การประชาคม ผู้นำชุมชน องค์กรหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ เช่น สถาบันการศึกษาในชุมชน ผู้ประกอบการในท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิที่นับถือและประชาชนในชุมชน เจ้าหน้าที่ของเทศบาล เพื่อผ่านความเห็นชอบและนำมาบรรจุไว้ในแผน ผลกระทบทางด้านลบจากบทบาทผู้กำหนดนโยบายตามเจตนารมณ์ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงเองหรือจากสมาชิกของกลุ่มทางการเมืองที่ลงรับสมัครเลือกตั้ง เน้นการอนุรักษ์นิยมหรือท้องถิ่นนิยมตามข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ ประกอบกับอำนาจหน้าที่จะทำ หรือไม่กระทำ ในฐานะตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงและบทบาทตามสถานภาพผู้นำการปกครอง ผลการนำนโยบายมาเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนต่อกลุ่มผู้ที่สนับสนุนทางการเมืองหรือกลุ่มฐานเสียงทางการเมืองในรูปแบบการตอบแทนทางใดทางหนึ่ง ส่งผลทำให้การพัฒนาไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงได้

2) ด้านการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี “งบประมาณ” คือ การจัดสรรทรัพยากรที่มีคุณค่าให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะได้รับจากการเจรจาและผู้สนับสนุน ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจะเกิดแก่ส่วนรวม หรือผลประโยชน์ส่วนตัวหรือกลุ่มพวกพ้องทั้งในและนอกสภา ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยชอบ

กรรมตามกฎหมาย ในการนำร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เสนอต่อสภาจากการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเป็นไปตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 11 พ.ศ. 2543 กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีได้โดยตรง เพื่อเสถียรภาพทางการเมืองที่มั่นคงและต่อเนื่องในการบริหารจัดการ ส่งผลให้บทบาทการทำงานด้านฝ่ายสภาแยกจากฝ่ายบริหารออกอย่างชัดเจน ที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนทั้งสองฝ่าย เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจจากความสัมพันธ์ทั้งสองฝ่าย ต่างฝ่ายไม่สามารถที่จะยุบสภาได้จากฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายสภาไม่สามารถที่จะอภิปรายไม่ไว้วางใจฝ่ายบริหารได้ โดยหลักการนี้จะช่วยทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจสร้างเสถียรภาพทางการเมือง แต่อย่างไรก็ตามถ้าฝ่ายการเมืองเป็นกลุ่มเดียวกัน หลักการที่ว่านี้ย่อมไม่มีผลทั้งในแง่การตรวจสอบและการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน

บทบาทในการเสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง มีกรอบระยะเวลาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายที่ชัดเจนนำเข้าสู่สภาในเดือนมิถุนายนของทุกปี เพื่อเป็นไปตามนโยบายที่กำหนด การรวบรวมแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านการประชาคมของชุมชน โดยมอบหมายให้หน่วยงานในองค์กรจัดทำเป็นแผนงานค่าใช้จ่ายเพื่อนำไปปฏิบัติ อาจมีการปรับปรุงแก้ไข รวบรวมนำเสนอนายกเทศมนตรี เพื่อทำการตัดสินใจที่จะส่งเสริมหรือไม่สนับสนุน เพื่อขอความเห็นชอบจากสภาเทศบาล การจัดทำงบประมาณรายจ่ายเป็นไปตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ และให้ความสำคัญในการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียงอย่างเป็นทางการ ในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน เช่น โครงการส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพและทัศนศึกษาดูงาน การส่งเสริมกลุ่มอาชีพขึ้นหม้อเขียนลายที่บ้านเชียง กลุ่มจักสาน กลุ่มโสมสเดย์ กลุ่มกลองยาวพ็อนรำ ส่วนการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจเป็นเพียงข้อซักถามจากสภาในการประชุม หรือซักถามถึงผลการดำเนินงานของฝ่ายบริหารตามที่สมาชิกสภาเทศบาลรับผิดชอบในพื้นที่ในแต่ละเขตของตนเพื่อชี้แจงต่อชุมชนที่ซักถามและติดตามถึงโครงการต่าง ๆ ที่จะก่อเกิดประโยชน์ในพื้นที่ความรับผิดชอบโดยสภาทั้งสองเป็นกลุ่มทางการเมืองเดียวกัน สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายสมคิด ผการ์ตน์ ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การเสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นไปตามนโยบายแผนงานที่วางไว้และมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และสภาได้ให้ความเห็นชอบโดยส่วนใหญ่ ส่วนการตรวจสอบจะมีบ้างในการซักถามถึงการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของชุมชน และให้ความไว้วางใจซึ่งถือว่าเป็นครอบครัวเดียวกันและเป็นสภาที่สภาน้อง” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายนพดล พลอยโพธิ์ ปลัดเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่ได้

กำหนดไว้ ซึ่งมีหน่วยงานในองค์กร กองวิชาการและแผนงาน ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน องค์กรนำมาเป็นแผนงาน โครงการ งบประมาณค่าใช้จ่ายรวบรวมเป็นงบประมาณรวบรวมเสนอ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงขอความเห็นชอบทางสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง ส่วนการ ตรวจสอบส่วนใหญ่จะมีการพูดคุยในสภาและไม่มีการคัดค้านใด ๆ ” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายชุมพร สุทธิบุญ รองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การร่างเทศบัญญัติเป็นไปตามแผนงาน โดยได้มีการติดตามผลงานและสรุปผลงาน เป็นไตรมาส การตรวจสอบส่วนใหญ่เป็นผลงานที่มีความเห็นร่วมกันทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา การตรวจสอบจึงเป็นเพียงการซักถามทั่วไป”

การร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นไปตามแผนงานและโครงการ ที่ได้วางไว้ ตามสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน และเป็นการสร้างผลงานให้เป็นที่พึงพอใจตามที่ ตนเองได้อาสาเข้ามา สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายอุดม ปิตานัง สื่อมวลชน กลุ่มนักวิชาการ สื่อมวลชน (สัมภาษณ์ วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การกำหนดนโยบายเป็นไปตาม แผนงานและการนำงบประมาณรายจ่ายประจำปีมาใช้ทำตามแผนงานที่กำหนดไว้ ตามอำนาจ หน้าที่ อีกทั้งผู้บริหาร ได้ให้ความสำคัญกับการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งวัฒนธรรมดังกล่าว นายกฯ ได้ช่วยกระตุ้นให้ชุมชนตื่นตัวและทำเป็นแผนงานกิจกรรมเพื่อให้ ดำรงอยู่และมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง”

ภาพที่ 4.4 การประชุมสภา เสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2559

ภาพที่ 4.5 บทบาทในการเสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของนายกเทศมนตรี ตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ บทบาทผู้นำด้านการสะท้อนความต้องการของชุมชน นำความต้องการผ่านรูปแบบแผนงาน โครงการ จัดทำกรวางแผนในรูปแบบด้านการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่เสนอต่อสภาเทศบาลอนุมัติ เป็นไปตามนโยบายและแผนงานโครงการที่กำหนดไว้ จากการผ่านประชาคมแผนพัฒนาท้องถิ่นในรูปแบบของ โครงการ กิจกรรมต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม เสนอนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงเพื่อตัดสินใจ เห็นชอบจากทางสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง ซึ่งบทบาทในด้านนี้เป็นบทบาทผู้จัดสรรทรัพยากรให้กับชุมชน ทั้งที่ให้ไว้ตามพันธสัญญา บทบาทนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงมีความเข้มแข็งเหนือฝ่ายสภาที่เป็นกลุ่มการเมืองเดียวกัน ส่งผลให้มีบทบาททางอำนาจเหนือสภาเทศบาล อำนาจในการถ่วงดุลและการตรวจสอบจึงเป็นเพียงหลักการและพิธีการ การตรวจสอบซักถามในการประชุมสภา ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงผลการดำเนินงานและติดตามโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่ความรับผิดชอบของสมาชิกสภาเทศบาลของแต่ละเขต ที่เป็นตัวแทนนำความต้องการของชุมชนมาเสนอในสภา ผลกระทบทางด้านลบบทบาทผู้นำการปกครอง การโน้มน้าวเพื่อดำเนินงานตามที่ตนต้องการ ด้วยอำนาจผู้นำการตัดสินใจมีอิทธิพลเหนือต่อสมาชิกของสภาทั้งสอง อาศัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลความเป็นพวกพ้องกลุ่มทางการเมืองเดียวกัน รวมถึงวัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นยังยึดติดอยู่กับโครงสร้างทางสังคมรูปแบบความสัมพันธ์ส่วนบุคคลและพวกพ้อง ประกอบกับสมาชิกไม่เข้าใจบทบาททางการเมืองของตนเองหรือมองการเมืองแบบประนีประนอมทำให้บทบาททางสภานิติบัญญัติไม่เด่นชัด

3) *ด้านการเชื่อมประสานงานกับหน่วยงานราชการนำนโยบายมาปฏิบัติ* การประสานงานเพื่อนำไปปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ บทบาทหน้าที่เชื่อมประสานนโยบายจากส่วนกลางในแนวตั้งผ่านหน่วยงาน กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานในส่วนภูมิภาคระดับจังหวัด อีกทั้งหน่วยงานองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลยังถือว่าเป็นหน่วยงานของภาครัฐในพื้นที่ที่ต้องนำนโยบายด้านความมั่นคงผ่านหน่วยงานในส่วนภูมิภาคมาสู่การปฏิบัติ ตามนโยบายและแผนงานความเร่งด่วนของรัฐบาล การเชื่อมประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ

การนำนโยบายภาครัฐมาปฏิบัติบูรณาการกับแผนพัฒนาท้องถิ่น เช่น การนำนโยบายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นโยบายด้านยาเสพติดการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันในชุมชน การจัดแข่งขันกีฬาในชุมชน การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม โครงการราชพิธีและกิจกรรมเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันคล้ายพระราชสมภพวันที่ 5 ธันวาคม โดยมีการจัดงานร่วมราชพิธีในตอนกลางคืน การจัดแสดงกิจกรรมต่าง ๆ การรณรงค์แต่งกายชุดพื้นถิ่นไทพวนบ้านเชียงมาร่วมงาน โครงการปกป้องสถานบันภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตเทศบาลตำบลบ้านเชียง โครงการเสริมสร้างอุดมการณ์ ความรักชาติ ศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ที่มีกลุ่มเป้าหมาย ผู้นำองค์กรท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ทุกแห่งในจังหวัดอุดรธานี ตามหนังสือที่ อค 0318/2318 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 อำเภอนองหาน การจัดตั้งศูนย์ปรองดองสมานฉันท์ระดับท้องถิ่น ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ อค 0023.25/1511 ลงวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2557 อำเภอนองหาน สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายสมคิด ฝการรัตน์ ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “มีการเชื่อมประสานหน่วยงานภาครัฐโดยในระดับพื้นที่ไม่ว่าเป็นระดับอำเภอและในส่วนของจังหวัดเพื่อนำนโยบายภาครัฐมาปฏิบัติและขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมเข้าเป็นนโยบายของเทศบาลเชื่อมโยงลงมาในพื้นที่ อีกทั้งยังให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมในชุมชน”

การเชื่อมประสานสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี ในการขอรับการสนับสนุนจัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านไทพวนบ้านเชียง การขอรับการส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ จากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 อุดรธานี ที่ร่วมพัฒนาโครงการหมู่บ้านอุตสาหกรรมชนบทเพื่อการท่องเที่ยว (J.BIC เป็นอาคารก่อสร้างและลานวัฒนธรรม จากการสนับสนุนระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 ใช้ในการส่งเสริมอาชีพของชุมชน และได้มอบให้ เทศบาลตำบลบ้านเชียงดูแล) สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายประสิทธิ์ จันทะศรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง รองประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “มีการเชื่อมประสานงานนำนโยบายด้านวัฒนธรรมมาปฏิบัติโดยมีการประสานหน่วยงานทั้งในระดับอำเภอจากวัฒนธรรมอำเภอ และวัฒนธรรมจังหวัดในส่วน

ของจังหวัด และในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องระดับกระทรวง ในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของชุมชนบ้านเชียง”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ บทบาทผู้เชื่อมประสานนโยบายในแนวคิดหรือบทบาทผู้ปฏิบัติและผู้ประสานงานในขณะเดียวกัน บทบาทอย่างเป็นทางการในฐานะผู้ปฏิบัติหรือผู้แทนองค์กร การเชื่อมประสานผ่านหน่วยงานกระทรวง ทบวง กรม จากหน่วยงานส่วนกลาง กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ถือว่าเป็นหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองท้องถิ่น โดยมีภารกิจหลักส่งเสริมองค์กรปกครองท้องถิ่นให้เข้มแข็งให้มีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะในพื้นที่และการบริหารจัดการในองค์กร การบริหารงานบุคคล, การพัฒนาท้องถิ่น, และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการนำมาปฏิบัติ พร้อมการนำแนวทางนโยบายจากส่วนกลางลงมาสู่ท้องถิ่นจะต้องทำความเข้าใจต่อชุมชน เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนในด้านต่าง ๆ บทบาทผู้เชื่อมประสานในหน่วยงานส่วนราชการระดับต่าง ๆ ของแต่ละกระทรวงในพื้นที่ในระดับจังหวัด เพื่อนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติร่วมกัน นโยบายที่มีความสำคัญเร่งด่วนนำมาปฏิบัติมาร่วมกันกับแผนงาน โครงการในการจัดทำกิจกรรมในพื้นที่ เช่น การจัดกิจกรรมด้านกีฬาในชุมชนส่งเสริมต่อต้านยาเสพติด การสนับสนุนกิจกรรมงานราชพิธีต่าง ๆ การจัดตั้งศูนย์รองดองสมานฉันท์ การเชื่อมประสานสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี เพื่อขอรับการสนับสนุนในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านทั้งทางตรงและทางอ้อม และจากศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 4 อุดรธานี เพื่อส่งเสริมกลุ่มอาชีพ อีกด้านหนึ่งในแง่ลบการแสดงบทบาทตามสถานภาพก็มีนัยทางการเมือง การสร้างความนิยมรูปแบบชนชั้นนิยมให้กับตนเองและโอกาสทางการเมืองในอนาคตส่งผลในการดำเนินกิจกรรมบางอย่างขาดความร่วมมือเนื่องจากบางกลุ่มมองเป็นเรื่องของผู้มีตำแหน่งหน้าที่หรือชนชั้นนิยม และการขาดงบประมาณในการบริหารจัดการ

4) บทบาทการเชื่อมประสานงานระหว่างท้องถิ่นด้วยกันในแนวราบ ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง การเชื่อมประสานหน่วยงานในระดับท้องถิ่นระหว่างกับองค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยกันเองแบบบูรณาการร่วมกับแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลบ้านเชียง ตามแผนงานและโครงการเพื่อนำไปปฏิบัติ ด้วยการจัดกิจกรรมในชุมชนและการขอรับการสนับสนุนจากองค์กรที่มีศักยภาพในพื้นที่และหน่วยงานภาครัฐระดับจังหวัด หน่วยงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นในระดับพื้นที่เดียวกัน ในการจัดกิจกรรม “งานมรดกโลกบ้านเชียง” โดยมุ่งหวังการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเพื่อเผยแพร่สร้างความเข้าใจในวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทพวนบ้านเชียง ได้จัดขึ้นในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี เป็นโครงการของเทศบาลตำบลบ้านเชียง กองการศึกษา ด้านแผนงานศาสนา วัฒนธรรม อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ได้มีการเชื่อมประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ

ในระดับพื้นที่ เช่น สภาวัฒนธรรมบ้านเชียง ระดับจังหวัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุดรธานี ส่วนหน่วยงานราชการในพื้นที่ในระดับอำเภอ เช่น วัฒนธรรมอำเภอ พัฒนาชุมชน หน่วยงานสถานศึกษา และองค์กรปกครองท้องถิ่นเดียวกัน เช่น เทศบาลตำบลหนองเม็ก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง เทศบาลตำบลฝักคุด เทศบาลหนองเม็ก รวมทั้งการเชื่อมประสานในชุมชน กลุ่มอาชีพในชุมชน กลุ่มจักสาน, กลุ่มทอผ้า, กลุ่มกลองยาว ที่ให้ความร่วมมือในการร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การจัดขบวนแห่ที่มีหน่วยงานในพื้นที่ร่วมขบวนร่วมกับชาวไทพวนบ้านฝือ อำเภอบ้านฝือ และการแสดงวิถีชีวิตไทพวนบ้านเชียงกิจกรรมภาคกลางคืน เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของงานมรดกโลกบ้านเชียง การเชื่อมประสานโดยหน่วยงานในองค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และตัวนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงเอง หรือผู้บริหารที่ได้รับมอบหมายจากนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงในการเชื่อมประสาน สอดคล้องกับคำกล่าว นายอดิศักดิ์ เหมือนสีเลา รองนายกเทศมนตรี (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นด้วยกันได้เชื่อมประสานผ่านหน่วยงานในองค์กรให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบหรือผู้บริหารในส่วนบุคลากร โดยส่วนใหญ่นายกจะประสานด้วยตัวเอง” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางสุรพิน เหลืองอร่าม หัวหน้าฝ่ายปกครองรักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 2 มิถุนายน 2560) ได้กล่าวว่า “ได้มีการเชื่อมประสานหน่วยงานในระดับพื้นที่ ทั้งภาครัฐ เอกชนและชุมชนประชาชนในพื้นที่ ทั้งในระดับอำเภอและระดับจังหวัดในการเชื่อมประสานการจัดงานและขอรับการสนับสนุน ทั้งด้านบุคลากร อุปกรณ์ งบประมาณ โดยการเชื่อมประสานจากหน่วยงานขององค์กรเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้บริหารและตัวนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงที่เชื่อมประสานในส่วนหัวหน้าส่วนราชการทั้งระดับอำเภอและในระดับจังหวัด และจากการสร้างความคุ้นเคยส่วนตัวและจากตำแหน่งหน้าที่”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ การเชื่อมประสานงานระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นด้วยกันในแนวราบ ในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ประกอบกับพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดกิจกรรม “งานมรดกโลกบ้านเชียง” บทบาทผู้เชื่อมประสานงานผู้ร่วมพลังในการประกอบกิจกรรมตามตำแหน่งสถานภาพอย่างเป็นทางการ ในการพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้มีการเชื่อมประสานการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีศักยภาพตั้งแต่ในระดับพื้นที่ เช่น หน่วยงานภาครัฐพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง การเชื่อมประสานกับองค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยา เทศบาลตำบลหนองเม็ก ที่มีพื้นที่เชื่อมติดต่อกัน เป็นการเชื่อมประสานองค์กรปกครองท้องถิ่นในระดับพื้นที่และในเขตอำเภอ ในส่วนของจังหวัดได้มีการเชื่อมประสานองค์การบริหารส่วนจังหวัด

อุดรธานี หน่วยงานส่วนราชการที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัด เช่น สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดอุดรธานี วัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี และภาคส่วนของเอกชน พ่อค้า กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ประชาชนในพื้นที่ โดยได้มีการมอบหมายให้หน่วยงานในองค์กรเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลบ้านเชียง ที่เกี่ยวข้องประสานในระดับพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง การเชื่อมประสานด้วยตัวนายกเทศมนตรี และคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในภาคส่วนราชการระดับอำเภอและจังหวัด การเชื่อมประสานจากการสร้างความคุ้นเคยเป็นการส่วนตัวจากฐานะทางสังคม และหน้าที่การทำงานกับ เจ้าหน้าที่ข้าราชการระดับสูง ผลกระทบทางด้านลบ จากบทบาทในการเชื่อมประสานงานท้องถิ่น ด้วยกันตามอำนาจหน้าที่อย่างเป็นทางการ บางครั้งเกิดความล่าช้าเนื่องจากระบบราชการและการคาดเคลื่อนจากการขาดการวางแผนการตัดสินใจ บางครั้งการตัดสินใจต้องรอการอนุมัติจาก นายกเทศมนตรีบ้านเชียงเพียงคนเดียวทำให้ขาดความเชื่อมั่นขององค์กรและเจ้าหน้าที่

5) การบริหาร/การชี้นำ/การบังคับบัญชาในองค์กร เทศบาลตำบลบ้านเชียงเป็น องค์กรปกครองท้องถิ่นขนาดกลาง โครงสร้างประกอบไปด้วย ฝ่ายบริหาร ประกอบไปด้วย นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง, ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี, เลขานุการนายกเทศมนตรี และรองนายกเทศมนตรี นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด มีปลัดเทศบาลเป็น ข้าราชการประจำและรองปลัดเทศบาล ได้แบ่งส่วนราชการภายในประกอบด้วย ดังนี้

(1) สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่รับผิดชอบราชการทั่วไปของเทศบาล และที่ไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับการปฏิบัติราชการ ให้เป็นไปตามนโยบายแนวทางของเทศบาล

ก) กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่รักษาความสะอาด จัดเก็บขยะ มูลฝอยและสิ่งปฏิกูลจากอาคารบ้านเรือน ส่งเสริมสุขอนามัย ป้องกันควบคุมโรคติดต่อ

ข) กองการศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน การจัดกิจกรรม ด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น การจัดกิจกรรมเด็กและเยาวชน

ค) กองวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่ด้านวิชาการ การจัดทำเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล การพิจารณาวินิจฉัยข้อ กฎหมาย การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานของเทศบาล

ง) กองสวัสดิการสังคม มีหน้าที่พัฒนาชุมชน สังคมสงเคราะห์ ผู้ด้อยโอกาส ส่งเสริมการประกอบอาชีพ และพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา ของชุมชน

จ) กองคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินการบัญชี การตรวจสอบแผนที่ภาษี ทะเบียนทรัพย์สิน การแจ้งเดือนผู้มีหน้าที่เสียภาษี การควบคุมการตรวจสอบการใช้จ่ายของเทศบาล

ภาพที่ 4.6 การเชื่อมประสานงานร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นใกล้เคียง ในการจัดกิจกรรมงานมรดกโลกบ้านเชียง ประจำปี 2558

ภาพที่ 4.7 การแสดงข่าว งานมรดกโลกบ้านเชียง ประจำปี 2557

ภาพที่ 4.8 บทบาทการเชื่อมประสานหน่วยงานในพื้นที่ ประกอบด้วย (จากซ้ายไปขวา) นายอำเภอหนองหาน นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง หน่วยงานประชาสัมพันธ์ของจังหวัดอุดรธานี เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง

ฉ) กองช่าง มีหน้าที่การตรวจสอบเอกสาร พื้นที่ก่อสร้างอาคาร ขั้นตอนการพิจารณาอนุญาต

ด้านการบริหารการจัดการในองค์กรได้วางนโยบายด้านการบริหารจัดการที่ชัดเจน การพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมกับชุมชน หน่วยงานขององค์กรแบบกัลยาณมิตรและสร้างสรรค์ สร้างค่านิยมให้กับบุคลากรและองค์กร ความเป็นผู้นำผู้ปกครองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง การบริหารจัดการในองค์กร เป็นผู้บริหารผู้รับบังคับบัญชา ทั้งการอนุมัติ อนุญาตการแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง และการลงโทษ การนำนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติในรูปแบบของแผนงานและโครงการภายใต้กรอบงบประมาณประจำปีที่คาดการณ์ไว้และขีดความสามารถขององค์กร เพื่อบรรลุถึงเป้าหมาย อำนาจดังกล่าวทำให้ผู้บริหารเป็นได้ทั้งผู้ให้ผลประโยชน์และถือกุญแจที่มีอิทธิพลต่อข้าราชการประจำที่พึงหวังความก้าวหน้าการพึ่งพิงในลักษณะผู้น้อยผู้ใหญ่และผลประโยชน์ต่างตอบแทน

นโยบายดังกล่าวจึงมักก่อหรือเอื้อประโยชน์ต่อผู้บริหารในการบริหารบุคลากร ที่สนองตอบต่อนโยบาย การสนองต่อนโยบายบางครั้งอาจไม่ถูกตามหลักปฏิบัติ ส่วนด้านงบประมาณที่นำมาจัดสรรในการบริหารงานบุคคล ถูกกำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 40 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ข้อจำกัดดังกล่าวจึงมีผลกระทบต่อองค์กรข้าราชการ พนักงาน ต้องนำเสนอแสดงผลงานหรือสนองนโยบายให้เป็นที่พึงพอใจต่อนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นำไปสู่การไว้วางใจ ความเจริญก้าวหน้าหรือการสงวนตำแหน่งหน้าที่การงาน ส่งผลการขาดขวัญและกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานที่อาศัยหลักความรู้ความสามารถ และ

หลักคุณธรรม อำนวยในการบริหารงานบุคลากรของนายกเทศมนตรี อาจนำมาสู่การวางฐานอำนาจ ด้วยการสนับสนุนส่งเสริมบุคลากรในพื้นที่ และเป็นการสร้างความชอบธรรมในชุมชน

ด้านฝ่ายบริหารของเทศบาลตำบลบ้านเชียงได้มีการแต่งตั้ง รองนายกเทศมนตรี ตำบลบ้านเชียง นายหุมพร สุทธิบุญ ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายประสิทธิ์ จันทะลี และนางอังคณา บุญพงษ์ เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายสมบัติ มัญญะหงส์ เข้ามาช่วยการบริหารจัดการในองค์กร จากสายงานในอาชีพข้าราชการครูบำนาญที่เกษียณอายุ โดยมีบทบาทฐานะทางสังคม เป็นที่นับถือของชุมชนในท้องถิ่น เข้าสู่ความเป็นผู้นำกลุ่มองค์กรในชุมชน เช่น สภาวัฒนธรรมบ้านเชียง กลุ่มโฮมสเตย์เชิงวัฒนธรรม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (โรงเรียนบ้านเชียงประชาเชิงเซ็ด) ร่วมวางแผนนโยบายการบริหารจัดการ และนำนโยบายในองค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าหมาย รวมทั้ง การอนุมัติ อนุญาต การเลื่อนตำแหน่ง การลงโทษ สร้างอิทธิพลต่อผู้ปฏิบัติ ข้าราชการประจำ พนักงาน ทั้งเป็นผู้ให้ผลประโยชน์ เกื้อกูล ต่อผู้ที่หวังความเจริญก้าวหน้า โดยข้าราชการพนักงานต้องสนองตามนโยบาย

การชี้แจงชี้แนะของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ได้มีการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กร เช่น การส่งเสริมค่านิยมการแต่งกายในองค์กรด้วยชุดพื้นเมืองไทพวน การร่วมประชุมประจำเดือนของเทศบาลเพื่อกำชับกระตุ้นเตือนในการปฏิบัติตามนโยบาย การแต่งตั้งการเลื่อนขึ้นพิจารณาตำแหน่งหน้าที่การงาน การสนับสนุนบุคลากรในชุมชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้ยั่งยืน ได้ให้คำชี้แจงเน้นย้ำกำชับในการปฏิบัติตาม นโยบายที่วางไว้อยู่เสมอ เหตุผลส่วนหนึ่งเป็นเพราะบุคลากรส่วนใหญ่เป็นคนในชุมชน สามารถใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่เพื่อท้องถิ่นตัวเอง สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางสุริรัตน์ บัวคุ้ม ผู้อำนวยการกองแผน และวิชาการเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ได้มีการวางนโยบายที่ชัดเจน โดยมีหน่วยงานในองค์กรรับผิดชอบ และการเน้นพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องของชุมชน โดยพิจารณาตำแหน่งสำคัญกับเจ้าหน้าที่ในชุมชนก่อนเพราะเจ้าหน้าที่ที่โอนย้ายมาจากที่อื่นเมื่อได้ตำแหน่งแล้วก็ย้ายกลับพื้นที่” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางสุรพิน เหลืองอร่าม หัวหน้าฝ่ายปกครอง รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ที่กล่าวว่า “มีนโยบายที่ชัดเจน การพิจารณาโดยจะพิจารณาบุคลากรในชุมชนตำบลบ้านเชียงก่อนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน”

การปลูกฝังค่านิยมของชุมชนท้องถิ่น นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงได้เป็นแบบอย่างในการสร้างค่านิยมการแต่งกายในองค์กรและชุมชน ด้านการแต่งกายที่มีอัตลักษณ์ เฉพาะเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับชุมชนบุคคลที่พบเห็น เกิดความภาคภูมิใจในองค์กรและชุมชน ที่เน้นความสำคัญต่อการส่งเสริมสนับสนุนวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง ได้ให้การ

ประชาสัมพันธ์ต่อสื่อมวลชน ไว้ว่า “ชาวบ้านเชียงตระหนักและหวงแหนวัฒนธรรมบ้านเชียงที่มีความเอกลักษณ์ รวมทั้งมีความพยายามรื้อฟื้นประเพณีของชาวไทพวนบ้านเชียงที่กำลังจะเลือนหาย ทั้งประเพณีการแต่งงาน การขึ้นบ้านใหม่ การปลูกเรือนของไทพวน ทุกประเพณีมีมนต์เสน่ห์ หากนักท่องเที่ยวเข้ามาชมจะรู้จักหมู่บ้านไทพวนที่เข้ามาตั้งถิ่นฐาน 200 ปีก่อน ได้ลึกซึ้ง นอกจากนี้ที่มีการจัดแสดงในอาคารนิทรรศการไทพวนในพิพิธภัณฑฯ บ้านเชียง ก่อนหน้านี้ก็เปิด โสมสศตย์ 60 หลังรองรับนักท่องเที่ยว มีเรือนไทพวนร่วมด้วย ส่วนแนวทางการพัฒนาชุมชนล่าสุดทำโครงการส่งเสริมศักยภาพการผลิต” (ค้นคืน 10 สิงหาคม 2560 <http://www.ryt9.com/s/tpd/2600124>) สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวไว้ว่า “ในการบริหารจัดการในองค์กร ได้ปลูกฝังค่านิยมในความเป็นอัตลักษณ์ไม่ว่าเป็นการแต่งกายด้วยผ้าพื้นเมืองที่น่าภาคภูมิใจ ที่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ท่านนายอำเภอหนองหาน และผู้ที่มาแวะเยี่ยมชมเทศบาล การเสริมสร้างความเป็นเจ้าบ้านที่ดีต่อผู้มาแวะเยี่ยม และการมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ประเพณีที่ค้ำจุนที่คุ้มค่าในการส่งเสริมสนับสนุน”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ บทบาทด้านการบริหารจัดการในองค์กร จากโครงสร้างของเทศบาลตำบลบ้านเชียงที่เป็นเทศบาลขนาดกลาง ได้แบ่งส่วนราชการในความรับผิดชอบแต่ละด้าน แบ่งได้เป็น 6 กอง 1 สำนักงาน การบริหารจัดการมีนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด อำนาจหน้าที่ ในการแต่งตั้ง อนุมัติ อนุญาตในองค์กร การจัดสรรทรัพยากรด้านงบประมาณอย่างมีขีดจำกัด การแต่งตั้งบุคคลมาร่วมการบริหารในตำแหน่งต่างๆ บทบาทผู้นำสร้างค่านิยมในองค์กรได้มีการชี้แนะจากการจัดประชุมทุกเดือนในการบริหารจัดการในองค์กร เช่น การสร้างสานสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งผลให้ผู้สนองนโยบายจะได้รับการสนับสนุน และนโยบายที่ส่งเสริมบุคลากรในท้องถิ่น ทั้งด้านความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ที่เน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อบุคลากรจะทุ่มเทและไม่โยกย้าย จะส่งผลให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปตามนโยบายอย่างต่อเนื่องทุ่มเทให้กับชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ สามารถที่จะแก้ไขและสร้างสรรค์ได้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น ผลกระทบทางด้านลบ ลักษณะเป็นการสร้างระบบอุปถัมภ์ การพึ่งพิงต่อตัวนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นำมาซึ่งความขัดแย้งและขาดการประสานร่วมมืออย่างแท้จริง ต่อบุคลากรในองค์กรต่างท้องถิ่นที่ย่อมรู้สึกถึงการขาดขวัญกำลังใจลดประสิทธิภาพและศักยภาพของตนเองลง ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เป็นการมองวิสัยทัศน์ที่เน้นการพัฒนาคนในท้องถิ่น ที่ขาดความหลากหลาย ทั้งยังขัดแย้งกับแนวทางการปกครองในระบบประชาธิปไตย ไม่มีความแตกต่างเน้นความเท่าเทียม อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผลประโยชน์เกื้อกูล และสร้างอิทธิพลต่อผู้ได้บังคับบัญชา

6) บทบาทการเป็นตัวแทนองค์กรเชื่อมประสานทั้งแนวดิ่งและแนวราบ กับภาคส่วนต่าง ๆ การเชื่อมประสานองค์กรต่าง ๆ ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ให้ความสำคัญ ของท้องถิ่นด้านวัฒนธรรมไทพวน ผ่านการจัดทำกิจกรรมโดยอาศัยเชื่อมประสานด้วยการสื่อสารหลายช่องทางต่าง ๆ สื่อเว็บไซต์ของเทศบาล เสียงตามสาย การให้ข้อมูลข่าวสารกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว การเผยแพร่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนา การเชื่อมประสานหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งการประสานในแนวดิ่งที่เป็นตามอำนาจหน้าที่การแบ่งส่วนการบริหารราชการแผ่นดิน ประสานในหน่วยงานที่เหนือจากระดับท้องถิ่นขึ้นไป และการประสานในแนวราบในชุมชนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ใกล้เคียง

บทบาทผู้เชื่อมประสานงานอย่างไม่เป็นทางการในแนวราบในชุมชน จากการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมจากความคุ้นเคยส่วนตัว ฐานะทางสังคม และเครือญาติกับผู้นำชุมชนที่เป็นที่เคารพนับถือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานปกครองท้องที่ ผู้นำองค์กรจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ผู้ที่สนับสนุนทางการเมืองและประชาชนในพื้นที่นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ทั้งยังให้ความสำคัญกับสถาบันต่าง ๆ ที่เรียกว่า “บวร” เชื่อมโยงชุมชนท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมทางศาสนา การประกอบพิธีกรรมตามคติความเชื่อประเพณี ขนบธรรมเนียมของชาวอีสานพื้นถิ่น เปรียบเหมือนกรอบบรรทัดฐานทางชีวิตที่สอดแทรกแนวความคิดทางศาสนา ด้วยศรัทธาที่มีความพร้อมทั้งทางฐานะชื่อเสียงทางสังคม การบริจาคทรัพย์ส่วนตัวในการทะนุบำรุงทางพุทธศาสนา การช่วยเหลือไม่ว่าร่างกายและสิ่งของในชุมชน การเป็นพุทธบูชาปฏิบัติตนทางด้านศีลธรรม และการเป็นตัวแทนองค์กรปกครองท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมที่เป็นสาธารณะประโยชน์ การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนในการจัดกิจกรรมที่ก่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เช่น การจัดตั้งกลุ่ของเทศบาลที่จัดขึ้นทุกปี เพื่อถวายวัดที่ไม่มีผู้อุปถัมภ์ กิจกรรมทางพิธีกรรมบุญบือบ้าน (บุญกลางบ้าน) ที่เป็นศูนย์รวมความศรัทธาทางจิตใจของชุมชน สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายสมคิด ผลารัตน์ ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) “ได้มีการเชื่อมประสานในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในชุมชน ทั้งผู้นำชุมชน ผู้ที่เคารพนับถือของชุมชน ทั้งอดีตผู้ราชการ นายอำมาจ ผลารัตน์ กลุ่มผู้ประกอบการ โดยส่วนใหญ่จะรู้จักกันดีในชุมชนของเราและทางเทศบาล ได้มีหนังสือเชิญร่วมประชุมหารือกันและการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเพื่อให้ทราบกันอย่างทั่วถึง และเชื่อมประสานหน่วยของรัฐระดับอำเภอจนถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ในจังหวัดและส่วนกลาง”

บทบาทผู้เชื่อมประสานงานกับหน่วยงานส่วนกลางในแนวตั้งรูปแบบทางการของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ตามบทบาทอำนาจหน้าที่เชื่อมประสานหน่วยงาน

ระดับอำเภอ นายอำเภอ นายเวียงชัย แก้วพินิจ ได้ให้การสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาในชุมชน นำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน ตำแหน่งนายอำเภอแหวนเพชร จากการพัฒนาแบบบูรณาการในพื้นที่ ส่วนหน่วยงานระดับจังหวัดอุดรธานี นายเสนีย์ จิตตะเกษม ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี การสร้างความสัมพันธ์ตามอำนาจหน้าที่ การร่วมจัดกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ การเชื่อมประสานจากหน่วยงานภายในองค์กรเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบขององค์กรท้องถิ่นเทศบาลตำบลบ้านเชียง ช่วยเชื่อมประสานงานที่เหนือระดับสูงขึ้นไป จากการขอความร่วมมือบุคคลในท้องถิ่นที่เป็นอดีตข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เช่น อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี นายอำนาจ ผการัตน์ และบุคคลผู้กว้างขวางในพื้นที่ที่ทั้งคบคิดที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว อีกด้านหนึ่งจากการเชื่อมประสานของรองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง นายหุมพร สุทธิบุญ ผู้มีฐานะทางสังคมช่วยเชื่อมประสานหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ข้าราชการระดับอำเภอ และระดับจังหวัด สร้างเป็นเครือข่ายในกลุ่มผู้มีอำนาจ ระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับผู้บริหารของเทศบาลบ้านเชียง อย่างเป็นรูปธรรมทั้งในพื้นที่และส่วนราชการต่างๆ และผู้ประกอบการ การได้รับสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากข้าราชการชั้นผู้ใหญ่อยู่ตลอดเวลาได้เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรมดังกล่าว ถึงแม้จะมีการโยกย้ายข้าราชการชั้นผู้ใหญ่อยู่เป็นประจำ สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายอุดม ปิตานัง สื่อมวลชนผู้สื่อข่าวในพื้นที่ไทยทีวีสีช่อง 3 ประจำจังหวัดอุดรธานี (สัมภาษณ์ วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “มีการเชื่อมประสานหน่วยงานต่าง ๆ ในการร่วมจัดกิจกรรมจากหนังสือเรียนเชิญของเทศบาลและการประสานจากหน่วยงานในการสื่อประชาสัมพันธ์” การเชื่อมประสานด้วยตัวเองจากการลงพื้นที่ ลักษณะเฉพาะตนเองอย่างไม่เป็นทางการ การขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายทนง บุญเชียงมา นักธุรกิจ ร้านชวนไหมไทย (สัมภาษณ์ วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2560) ได้กล่าวว่า “ได้มีการลงพื้นที่ด้วยตัวเองและทีมผู้บริหารสมาชิกเทศบาล ในการดำเนินงานตั้งแต่ร่วมประชุมหารือประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องตลอดจนเสร็จสิ้นงาน” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางสุนทรี มัญญาหงส์ ประธานกลุ่มทอผ้าข้อมคราม (สัมภาษณ์วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ได้มีการเชื่อมประสานด้วยตัวเองและเจ้าหน้าที่ที่แจ้งมาทางหนังสือหรือทีมผู้บริหารรองนายกและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการบอกกล่าวล่วงหน้าโดยทางเทศบาลประสานกับนักท่องเที่ยวที่มาแวะเยี่ยมชมการผลิตสินค้าและแวะตามสถานที่ต่างๆ ในชุมชน” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางไพจิตร จันดาตาล ประธานกลุ่มจักสาน (สัมภาษณ์วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ได้มีการเชื่อมประสานจากตัวนายกเองและรองนายกหรือเจ้าหน้าที่ทางเทศบาล แจ้งการเข้าร่วมกิจกรรมซึ่งจะมีการนำนักท่องเที่ยวมาแวะเยี่ยมชม โดยในการต้อนรับด้วยการแต่งกายด้วยผ้าพื้นถิ่น ที่นายกเน้นย้ำความเป็นเจ้าของบ้านที่ดีในการต้อนรับ”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ บทบาทในการเชื่อมประสานงานทั้งแนวดิ่งและแนวนอนกับภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีการเชื่อมประสานแนวนอนลักษณะเฉพาะตนในพื้นที่ จากการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและช่องทางสื่อสารทางการเมืองหลายช่องทางกับผู้นำชุมชนต่าง ๆ หน่วยงานภาครัฐ กลุ่มอาชีพ องค์กร ประชาชน สื่อมวลชนในพื้นที่ อาศัยระบบการสร้างเครือข่ายการส่งเสริมสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ในด้านส่วนตัวได้ให้ความช่วยเหลือทางทรัพย์สินและแรงกาย การจัดกิจกรรมขององค์กรปกครองท้องถิ่น การร่วมกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนา กิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ การลงพื้นที่ด้วยตัวเอง ด้วยการกระตุ้นริเริ่มและเสนอตัว รวมทั้งคณะผู้บริหารที่มีศักยภาพทางสังคมให้การช่วยเหลือ ด้านการเชื่อมโยงในแนวดิ่งบทบาทผู้เชื่อมประสานจากอำนาจหน้าที่ และบทบาทผู้นำองค์กร ได้เชื่อมประสานตั้งแต่หน่วยงานในพื้นที่ระดับอำเภอ การพบปะนายอำเภอการขอรับการสนับสนุนและให้การสนับสนุน และในระดับจังหวัดจากผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีที่ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องมาตลอด ถึงแม้ว่าจะมีการสับเปลี่ยนผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีอยู่เสมอ ซึ่งก็ได้รับการสนับสนุน การส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มทอผ้าเยี่ยมชม กลุ่มจักสาน ฯลฯ ให้กับนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่เป็นวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง ผลกระทบจากด้านลบ จากบทบาทการเชื่อมประสานหน่วยงานส่วนราชการเอกชนในฐานะผู้แทนองค์กรอย่างเป็นทางการ ตามที่สังคมคาดหวังจากตัวแทนภาพลักษณ์ผู้นำที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม ความดีงามผู้เลื่อมใสทางศาสนา เป็นการสร้างแรงผลักดันให้ตัวนายกเกิดการตื่นตัวให้กระทำตามอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบทั้งด้านสถานภาพที่เป็นทางการ ซึ่งบางครั้งอาจเกิดความเชื่อมั่นในตนเองสูง ส่งผลให้เกิดการสร้างอำนาจบารมีและฐานเสียงทางการเมือง

1.1.2 บทบาททางการเมืองที่มีต่อปัจจัยภายนอก ด้านสังคม

1) การนำเทศบัญญัติมาบังคับใช้ เทศบาลมีอำนาจในการตราเทศบัญญัติเป็นไปตามอำนาจหน้าที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) การร่างเทศบัญญัติจะเสนอได้ โดย นายกเทศมนตรี สมาชิกสภา ที่มีการรับรองลงนามจากสมาชิกสภาไม่น้อยกว่า 2 คน หรือเสนอโดย ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาล ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอเทศบัญญัติท้องถิ่น การนำเทศบัญญัติเสนอร่าง โดย สมาชิกสภาเทศบาลหรือนายกเทศมนตรีมาบังคับใช้จำเป็นต้องมีการสร้างความเข้าใจในหลักการและเหตุผลที่จะนำไปสู่การบังคับใช้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

เทศบาลบ้านเชียงได้ตราเทศบัญญัติที่นำออกมาบังคับใช้โดยเฉพาะเทศบัญญัติเทศบาลตำบลบ้านเชียง เรื่อง การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง คัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน

จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2558 ตามหลักการและเหตุผล เพื่อเป็นการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกบ้านเชียง พร้อมทั้งได้วางแนวทางการพัฒนาบูรณาการให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น การรองรับความเจริญเติบโตทางสังคม การก่อสร้างบ้านเรือนที่เน้นลักษณะรูปทรง ลักษณะการใช้สี อาคารสิ่งก่อสร้างให้เข้าสภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมรดกโลก

การร่างเทศบัญญัติได้มีการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานของภาครัฐในพื้นที่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง สถานศึกษาโรงเรียน และเอกชนผู้ประกอบการ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน สภาวัฒนธรรมตำบลบ้านเชียง ประชาชนในชุมชน โดยมีหนังสือจากทางเทศบาลเชิญร่วมประชุมการประชาสัมพันธ์ประกาศเสียงตามสาย เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและชี้แจงเหตุผลการออกเทศบัญญัติ สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายสมคิด ผกาวรัตน์ ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ได้มีการสร้างความเข้าใจร่วมกันกับชุมชนจากการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน โดยเป็นการพูดคุยกันก่อนทั้งผู้นำชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่จะรู้จักกันดีในชุมชนของเราและทางเทศบาลได้มีหนังสือเชิญร่วมประชุมหารือกันและการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเพื่อให้ทราบกันอย่างทั่วถึง”

การนำเทศบัญญัติเพื่อนำไปบังคับใช้ การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง คัดแปลง หรือการเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท ครอบคลุมบริเวณพื้นที่รอบพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียงและบริเวณหลุมขุดค้นวัดโพธิ์ศรีในเป็นส่วนใหญ่การควบคุมอาคารโรงงานทุกประเภท อาคารขนาดใหญ่ อาคารชุดหอพัก เพื่อเป็นการควบคุมและวางแผนจัดทำโครงสร้างผังเมืองการรักษาสภาพแวดล้อมของระบบนิเวศน์ และการพัฒนาเพื่อรองรับความเจริญเติบโตที่จะเกิดขึ้น ได้มีการประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการที่อาศัยอยู่ในบริเวณจุดที่กำหนดโดยเทศบาลได้แจ้งและทำความเข้าใจกับชุมชนผ่านหลายช่องทาง เช่น การส่งหนังสือผู้เกี่ยวข้องร่วมประชุม การประชาสัมพันธ์ การลงพื้นที่ในชุมชน สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางไพจิตร จันดาจาด ประธานกลุ่ม จักสาน (สัมภาษณ์วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ทางเทศบาลได้มีการแจ้งให้ทราบจากเสียงตามสายและหนังสือร่วมประชุมผู้บริหารเทศบาลและผู้นำชุมชนจากการร่วมกิจกรรมของชุมชนการพบปะพูดคุยและ” และจากคำกล่าวของ นางจิตรกร ภูมิศรีแก้ว ผู้ประกอบการร้านค้าบริเวณหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง (สัมภาษณ์วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ได้มีการสร้างความเข้าใจผ่านตัวแทนชุมชนและการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย โดยได้ดำเนินการสื่อสารทุกช่องทาง”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ เทศบาลตำบลบ้านเชียงมีอำนาจหน้าที่ ในการเสนอเทศบัญญัติเพื่อประโยชน์ต่อชุมชน และได้ออกเทศบัญญัติเทศบาลตำบลบ้านเชียง เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง คัดแปลง หรือการเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภทการ

วางแผนจัดทำโครงสร้างผังเมือง ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ตามประกาศ เมื่อ วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 เสนอ โดยฝ่ายบริหารร่วมกับฝ่ายสภา ได้จัดการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจร่วมกันกับหน่วยงาน ทั้งภาครัฐในพื้นที่ เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง สถานศึกษาโรงเรียน และเอกชนผู้ประกอบการ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน สภาวัฒนธรรมตำบลบ้านเชียง ประชาชนในชุมชน ผ่านช่องทางต่าง ๆ จากการประชาสัมพันธ์ หนังสือเชิญผู้เกี่ยวข้อง การพบปะพูดคุยในลักษณะการร่วมจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนของประชาชน สร้างความเข้าใจในการจัดระเบียบทางสังคม ก่อนที่จะเป็นเทศบัญญัติของเทศบาล เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ครอบคลุมในบริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง และแหล่งขุดค้นวัดโพธิ์ศรีในลักษณะของอาคารที่ทำการควบคุมเป็นอาคารขนาดใหญ่ประเภท โรงงาน จากสภาพปัจจุบันชุมชนในเขตเทศบาลยังเป็นชุมชนชนบทกึ่งเมือง พื้นที่ที่กำหนดยังไม่มีผลกระทบในขณะนี้เป็นการวางผังเมืองรองรับความเจริญเติบโตและเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ผลกระทบทางด้านลบ บทบาทผู้นำการปฏิบัติ นำเทศบัญญัติมาบังคับใช้การควบคุมอาคารและการวางผังเมืองและในลักษณะเดียวกันการนำไปปฏิบัติมักเกิดการขัดแย้งทางความคิดของบุคคลบางกลุ่มจากความเจริญและการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่เน้นความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสังคมที่มองความทันสมัยและความเป็นสมัยใหม่

2) การอนุรักษ์การส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่น ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างและหลากหลายทั้งด้านพื้นที่ ประชากร สภาพแวดล้อม ระบบนิเวศน์เชื่อมโยงมีความสัมพันธ์ระหว่างคนกับพื้นที่ กลายมาเป็นวิถีชีวิตความเชื่อตามจารีตและประเพณีที่มีลักษณะเฉพาะ ทั้งด้านการแต่งกาย อาหารการกิน ภาษาที่ใช้ เกิดจากความสัมพันธ์ของบริบทต่าง ๆ ในท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม จากความเจริญทางวัตถุ และการพัฒนาทางเทคโนโลยี ส่งผลกระทบต่อท้องถิ่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมขาดความสมดุลระหว่างคนกับพื้นที่ การอนุรักษ์รักษาขนบธรรมเนียม ประเพณีท้องถิ่นจึงมีความสำคัญเพื่อให้คงดำรงอยู่สืบทอดต่อไป

ชุมชนบ้านเชียงเป็นชาติพันธุ์ชาวพวน ได้อพยพจากเมืองเชียงขวาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เนื่องจากปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองเมื่อราว พ.ศ. 2327 และได้อพยพเรื่อยมา จนกระทั่งได้พบพื้นที่เหมาะสมก่อตั้งเป็นหมู่บ้านเชียงในปัจจุบัน ได้นำขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง (อังคณา บุญพงษ์ 2553 : 128) ชาวไทพวนบ้านเชียงยังคงรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น นิสสัยที่รักสงบความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย มีฝีมือด้านงานหัตถกรรม จักสาน ทอผ้า และการปั้นหม้อเขียนลายสีเลียนแบบลวดลายโบราณ ได้อย่างสวยงาม การทอผ้าด้วยมือได้สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษยามว่างเว้นจากงานในไร่นา ผ้าฝ้ายทอมือบ้านเชียงสวมใส่ ลวดลาย

ส่วนใหญ่เลียนแบบ ธรรมชาติ รวมทั้งการปั้นหม้อไหอันเป็นเอกลักษณ์ งานหัตถกรรมภูมิปัญญา บ้านเชียง ผ้าทอบ้านเชียงทั้งเป็นชิ้นและแปรรูปรวมทั้งเครื่องจักสาน ที่บ่งบอกถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เกิดจากสะสมจากประสบการณ์และการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อม

การกระตุ้นจิตสำนึกสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนในชุมชน นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนา ท้องถิ่น ทางศาสนา ไม่ว่าจะเป็นถนนสายบุญ ที่ถนนสุทธิพงษ์ ถึงวัดสระแก้วในสัปดาห์แรกของ เดือนที่ได้เริ่มจัดขึ้นในปลายปี 2558 การจัดตั้งถิ่นเพื่อส่งเสริมพระพุทธศาสนา สำหรับวัดที่ขาด แคลนปัจจัยจากผู้อุปถัมภ์ การเชื่อมประสานเครือข่ายไม่ว่าผู้นำชุมชน องค์กรสภาวัฒนธรรมตำบล หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็น สถานศึกษาระดับประถม และมัธยมศึกษา พิพิธภัณฑสถาน แห่งชาติบ้านเชียง วัฒนธรรมอำเภอหนองหาน และสภาวัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี ในการ สนับสนุนฟื้นฟูสถานที่สำคัญของชุมชน การจัดบวงสรวงบรรพบุรุษรูปเคารพ บุคคลที่ทำความดี ความดีให้กับชุมชนบ้านเชียง การดำเนินชีวิตสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ยึดโยงเข้ากับศาสนาและ ความเชื่อทางชุมชนไทพวน ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามกาลเวลา แต่ก็ได้มีการสนับสนุนฟื้นฟู อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ บุคลากร และสถานที่

นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ให้ความสำคัญกับประเพณีท้องถิ่น ด้วยการสร้างความมีส่วนร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์ในความเป็นวัฒนธรรมไทพวนบ้านเชียง การส่งเสริมสนับสนุนการแต่งกายด้วยผ้าพื้นถิ่นในองค์กร การกระตุ้นสร้างค่านิยมชุมชนในท้องถิ่น เผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่ผู้มาแวะเยี่ยมเยือนและให้การต้อนรับ ทั้งการสอดแทรกในการใช้ภาษา ถิ่นไทพวน การต้อนรับเชิญชวนชิมอาหารพื้นถิ่น เช่น เนื้อแดดเดียว ม้า หมูส้ม การถนอมอาหาร ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับคำกล่าวของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ (สัมภาษณ์วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ การอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมไทพวนบ้านเชียง เราได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องของ ภูมิปัญญาทั้งในการแต่งกาย อาหารการกิน ภาษา ที่เป็นลักษณะเฉพาะ การจัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ สร้างจิตสำนึกให้หวง แห่นของความเป็นชาวไทพวน รวมทั้งความพยายามรื้อฟื้นประเพณีของชาวไทพวนบ้านเชียงที่ กำลังจะเลือนหายไป” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางสุรพิน เหลืองอร่าม หัวหน้าฝ่ายปกครอง รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การอนุรักษ์ประเพณีชาวไทพวนมีความสำคัญต่อชุมชน เนื่องจากมี หน่วยงานองค์กรของรัฐทางด้านวัฒนธรรมได้ส่งเสริมด้านงบประมาณ โดยการมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการสืบสานอนุรักษ์ฟื้นฟูให้มีการสืบสานให้คงอยู่ต่อไป”

นอกจากนั้น การอนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่นยังเป็นการสร้างชื่อเสียง ผลงานของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงกับชุมชนและกระตุ้นให้ชุมชนให้มีการรักษาสืบทอดต่อไป ได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายประสิทธิ์ จันทะลี (สัมภาษณ์ วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การอนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นตามแผนงานและโครงการและการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมควบคู่กับวิถีชีวิตความเป็นพื้นถิ่นของชุมชน จากการจัดงานมรดกโลกบ้านเชียงที่เน้นการจัดงานกิจกรรมที่แสดงถึงวิถีชีวิตพื้นบ้านของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการประกวดร้องสรภัญญะ ประกวดส้มคำลีลา เพื่อปลูกสร้างจิตสำนึกรักถิ่นบ้านเกิด และส่วนหนึ่งก็เป็นการสร้างชื่อเสียงและผลงานของนายกเอง” สอดคล้องกับคำกล่าวของนาย สมคิด ผการัตน์ ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “เป้าหมายหลักในการอนุรักษ์คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นการสร้างผลงานของนายก แต่ก็ไม่ได้ทั้งหมด ซึ่งก็ได้ทำเพื่อส่วนรวมและชุมชน” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายอารักษ์ ภูมิศิริแก้ว ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 13 (สัมภาษณ์วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “เป็นการสร้างผลงานและฐานอำนาจทางการเมืองของนายกเทศมนตรี การอนุรักษ์ส่งเสริมการอนุรักษ์ประเพณีชาวไทพวนมีความสำคัญต่อชุมชน อีกทั้งชุมชนยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นายกมีส่วนในการกระตุ้นให้เกิดความรักในความเป็นท้องถิ่นของตัวเอง”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ บทบาทในการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่นได้มีการเชื่อมประสานอย่างเป็นทางการตามระบบราชการ ร่วมกันกับชุมชน ทั้งผู้นำชุมชน องค์กรสภาวัฒนธรรมตำบล สถาบันการศึกษา โรงเรียนระดับประถม และระดับมัธยมศึกษา พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง ในพื้นที่ วัฒนธรรมอำเภอหนองหาน และวัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี ได้ร่วมกันเป็นเครือข่าย เชื่อมโยง ในการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น การปลูกจิตสำนึกและกระตุ้นในชุมชนท้องถิ่น จากการฟื้นฟูสถานที่สำคัญของบรรพบุรุษที่สร้างคุณงามความดีในอดีต การสร้างอนุสาวรีย์และศาลบุคคลสำคัญของชุมชนให้เป็นที่เคารพสักการะยึดเหนี่ยวทางจิตใจจนเป็นที่รู้จักในพื้นที่ใกล้เคียง การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมด้านการต่างกายให้เป็นที่รู้จักให้แพร่หลาย จากการสื่อสาร เว็บไซต์ทั้งส่วนราชการ และเอกชนผู้ประกอบการ บทบาทอย่างเป็นทางการ จากการพบปะผู้มาแวะเยี่ยมเยือนจากนักท่องเที่ยว ซึ่งทางเทศบาลได้ประสานในชุมชน ในส่วนของหน่วยงานภาครัฐ อย่างพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง การประสานสร้างเครือข่ายกับกลุ่มอาชีพ กลุ่มโฮมสเตย์เชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม กลุ่มจักสาน และกลุ่มกลองยาว จากการส่งเสริมสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์สถานที่ โดยมีเป้าหมายการมีส่วนร่วมในชุมชน สร้างความเข้มแข็งปลูกสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น นำไปสู่การหล่อหลอมกลมเกลียวทางพฤติกรรม

ของชุมชนด้านค่านิยม ทักษะคิด ผลกระทบทางด้านลบ บทบาทผู้เชื่อมประสานสร้างเครือข่ายทาง เป็นทางการ จากพฤติกรรมส่วนตัวที่มุ่งมั่นและอุปนิสัยที่จริงจัง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำหน้าที่ที่กลมกลืนด้วยการสื่อสารทางการเมืองสร้างจิตสำนึกเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งบางครั้งอาจเกิดความเชื่อมั่นตนเองสูงขาดการชี้แนะจากสมาชิกในองค์กร หรือชุมชนอาจส่งผล ให้ไม่ได้รับความร่วมมือหรือเพิกเฉยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

3) การเชื่อมประสานงานกับชุมชนการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ด้วยการสร้างเครือข่าย จากคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านเชียง รองนายกเทศมนตรี ตำบลบ้านเชียง เจ้าหน้าที่ของเทศบาล ผู้นำชุมชน การเสริมสร้างความรู้และการอบรม โดยมี วิทยากรจากสาขาอาชีพโดยเฉพาะให้กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มจักสาน, กลุ่มโสมสเดย์, กลุ่มกลอง ยาว, กลุ่มปั้นหม้อเขียนลาย, กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง การให้ความรู้ด้านระเบียบ กฎหมายแก่ ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องบริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง และประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น จากการมีส่วนร่วมการประชุมอบรมที่ทางเทศบาลบ้าน ได้จัดขึ้น ตัวนายกเทศมนตรีบ้านเชียง ได้มีการติดตามการดำเนินงานและรายงานผลงานที่ผ่านมาด้วยการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย สร้างความเข้าใจ รวมทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารนโยบายภาครัฐ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองจาก การจัดกิจกรรมของชุมชน พร้อมทั้งนำปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมหาทางแก้ไข สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ (สัมภาษณ์วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ผลงานทุกอย่างผมทำอย่างโปร่งใส และชี้แจงประชาสัมพันธ์ถึงผลงานที่ได้จัด ทุกครั้งอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปตามแผนงานได้ทำการประชามในชุมชนท้องถิ่น” สอดคล้องกับ คำกล่าวของ นางทิตยา มัญญาหงส์ เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง (สัมภาษณ์วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ได้มีการเชื่อมประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งการ ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงต่อเนื่องตลอดจนเสร็จสิ้นงาน มีการเชื่อมประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของ องค์กร ทำเป็นหนังสือเชิญชวนการเชื่อมประสานของตัวนายกเองและผู้บริหารสมาชิกเทศบาลใน การเชื่อมประสาน” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายวิจิตร นามวงษ์ กำนันตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “เทศบาลได้มีการเชื่อมประสานงานกับชุมชน ในการ ดำเนินกิจกรรมในชุมชนผ่านการประชาสัมพันธ์ทางเสียงตามสายและจากตัวนายกเองในการร่วม กิจกรรมในชุมชนหรือสมาชิกเทศบาล จากการบอกกล่าวก่อนการจัดทำกิจกรรมและการร่วม ประชุมที่เทศบาลจัดขึ้นในการจัดทำกิจกรรมทุกครั้ง” การเชื่อมประสานงานบนพื้นฐานการมีส่วน ร่วมของชุมชน ในการสร้างความพร้อมต่อการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม สอดคล้องกับคำกล่าว นายชาติรี ตะโจปะรัง ประธานกลุ่ม ปั้นหม้อเขียนลาย (สัมภาษณ์ วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ได้มีการเชื่อมประสานกับชุมชนทุกด้าน ทั้งกลุ่มอาชีพ ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการใน

ชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยจัดขึ้นที่เทศบาลชี้แจงเหตุผลในการจัดทำกิจกรรม หรือการขอความร่วมมือ เป็นโอกาสจะได้พบปะกันแสดงความคิดเห็น เสนอแนะปัญหาและหาทางแก้ไขการจัดงานใน ชุมชนจากกิจกรรมของชุมชนด้วย ”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ บทบาทผู้เชื่อมประสานงานอย่างเป็นทางการ ร่วมกับชุมชนตามสถานภาพด้านตัวแทนองค์กร การมีส่วนร่วมการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมใน ชุมชน การจัดอบรมให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนสำหรับ กลุ่มอาชีพ และบุคคลที่ สนใจการจัดกิจกรรมได้มีการเชื่อมประสานทั้งภาครัฐและเอกชน ด้วยการเชื่อมประสานงานในวง กว้างและทั่วถึง จากเครื่องกระจายเสียงตามจุดต่าง ๆ ของหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง การแจ้งประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเป็นประจำในช่วงเช้าและตอนเย็น การเชื่อมประสานงาน ทางด้านองค์กร โดยให้หน่วยงานทุกฝ่ายในองค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเชื่อมประสานงานร่วมกับ คณะผู้บริหารของเทศบาล หรือผ่านเครือข่ายของผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ กลุ่มอาชีพ ต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ของเทศบาล ผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มจักสาน กลุ่มโสมสเดย์ กลุ่มกลองยาว กลุ่มปั่นหม้อเขียนลาย กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องบริเวณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง และประชาชนในชุมชนท้องถิ่น จากการลงพื้นที่แสดง ความคุ้นเคยรูปแบบไม่เป็นทางการ พบปะพูดคุยชี้แจงและขอความช่วยเหลือ การเชิญเชิญร่วม ประชุมที่จัดขึ้นโดยทางเทศบาลตำบลบ้านเชียง เพื่อหาแนวทางในการจัดกิจกรรมรวมทั้งแสดง ความคิดเห็นต่อแผนงานและ โครงการที่จัดขึ้น พร้อมทั้งการกระจายข้อมูลข่าวสารผ่านผู้นำชุมชน ลงสู่พื้นที่ให้ประชาชนรับรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งยังเป็นตัวแทนผู้ประสานทรัพยากรทั้งในและ นอกชุมชนเพื่อสร้างความสามัคคีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ผลกระทบทางด้านลบ บทบาทผู้ เชื่อมประสานเป็นทางการผู้ให้ความรู้จากการจัดกิจกรรมอบรมผู้ให้ข้อมูลข่าวสารผ่านการสื่อสาร ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และบทบาทผู้เชื่อมประสานอย่างไม่เป็นทางการ พบปะสร้างความคุ้นเคยส่วนตัวให้ความช่วยเหลือในลักษณะผู้อุปถัมภ์หรือผู้ให้พึ่งพิงให้เกิด ศรัทธา แบบอย่างความสมบูรณ์ด้านความเป็นผู้นำ สร้างความชอบธรรมอาจส่งผลในการรักษาฐาน เสี่ยงพื้นที่ทางการเมืองและมุ่งแสวงหาอำนาจเพิ่มขึ้น

2. ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง

2.1 ปัจจัยภายนอก โดยศึกษาถึงสถานะแวดล้อมที่เป็นแรงผลักดันให้นำมาสู่การมี บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชน ไทพวนบ้านเชียง ได้แก่

2.1.1 ด้านการเมือง

1) นโยบายจากส่วนกลาง ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองแบบประชาธิปไตย ใน พ.ศ. 2475 การจัดระเบียบราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น การบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น จากความสนใจทางการเมืองของประชาชนที่เพิ่มขึ้น การเรียกร้องให้มีกระจายอำนาจมาสู่ท้องถิ่น ใน พ.ศ. 2535 ประสบผลสำเร็จ เกิดเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บังคับรัฐให้กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ตามมาตรา 78 บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง รวมทั้งการพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” สาระสำคัญ ความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง หลังจากนั้นได้ออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดอำนาจหน้าที่ การถ่ายโอนภารกิจ การจัดสรรรายได้ ให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ตั้งแต่ พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา และการจัดสรรให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ภายใน พ.ศ. 2549 และได้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 30 ใน พ.ศ.2549 เนื่องจากรัฐบาลไม่สามารถดำเนินได้ตามกฎหมาย ดังนี้

“(๔) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประเภทอย่างเหมาะสม โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีรายได้คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้า และโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า โดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่ องค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นด้วย” (ปธาน สุวรรณมงคล, 2554, น. 160 -169)

การยกฐานะสุขาภิบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2475 องค์กรปกครองท้องถิ่น แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร โดยมีสมาชิกสภาท้องถิ่นหลักเกณฑ์ ด้านประชากรและรายได้เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งโครงสร้างการบริหารเทศบาล ประกอบไปด้วย สภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี สภาเทศบาล ประกอบไปด้วยสมาชิกสภาที่มาจากการเลือกตั้ง ดังนี้

- สภาเทศบาลตำบล มีสมาชิกสภาจำนวน 12 คน
- สภาเทศบาลเมือง มีสมาชิกสภาจำนวน 18 คน
- สภาเทศบาลนคร มีสมาชิกสภาจำนวน 24 คน

นายกเทศมนตรี มาจากการเลือกตั้งโดยตรง และกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับการเลือกตั้งไว้ประการหนึ่งว่า ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกท้องถิ่น อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบไว้

ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2495 (และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552) อำนาจหน้าที่เทศบาลต้องจัดทำ ได้แก่

1. การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะและการกำจัด
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. ส่งเสริมและพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
8. บำรุงรักษาจารีตประเพณีวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. หน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ตามเจตนารมณ์ บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดยเนื้อหาสาระ ความมีอิสระในการปกครองตนเองในขอบเขตตามที่กฎหมายกำหนด และการกระจายอำนาจเป็นการถ่ายโอน อำนาจ หน้าที่ภารกิจ งบประมาณ จากส่วนกลางไปสู่ระดับล่างและเป็นการเพิ่มอำนาจให้แก่ท้องถิ่น เป็นการลดความสัมพันธ์อำนาจระหว่างรัฐและท้องถิ่น ยังเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในส่วนกลาง เป็นการมอบอำนาจทางการบริหารจัดการ บุคคลากร การจัดสรรรายได้และจากภาษีที่ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บได้เองเพียงพอในการบริหารจัดการในท้องถิ่น และเป็นการเพิ่มอำนาจให้ชุมชนได้ตัดสินใจแก้ไขปัญหาในชุมชนด้วยตัวเอง

ชุมชนบ้านเชียง แบ่งเขตการปกครองตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นตำบล มี 15 หมู่บ้าน แบ่งการปกครองออกเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเขตเทศบาลตำบล บริหารรับผิดชอบ เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาล ได้ยกฐานะโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2529 ประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน หมู่ที่ 1, 2, 4, 6, 8, 9, 12 และหมู่ที่ 13 (หมู่ที่ 15 ยังไม่ขยาย) มีนายอำเภอ นายนิพนธ์ จันทร์ปราบ ประธานกรรมการสุขาภิบาลเป็นคนแรก ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ตามพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาล พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 ซึ่งมีนายกเทศมนตรีและสมาชิกมาจากการเลือกตั้ง อยู่ครบวาระ 4 ปี มีนายสง่า บัวสมบุรา เป็นนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงเป็นคน

แรก การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ผู้บริหารชุดใหม่ มีนายสำราญ เหมือนสีเลา เป็นนายกเทศมนตรีตำบลเวลานั้น และพันตรีสุเมธ คำพิมาน เป็นนายกเทศมนตรี (อังกฤษ บุญพงษ์, 2553, น. 11-12) ปัจจุบันมีนายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ เป็นนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง จากการเลือกตั้งวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2555

ปัจจัยสนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ผลจากการปกครองระบบประชาธิปไตย การเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นของตนเองที่เรียกว่า ประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Democracy) มีอำนาจหน้าที่โดยชอบธรรม เข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ จัดสรรทรัพยากร แก้ไขปัญหาท้องถิ่นที่มีความแตกต่างหลากหลายตามสภาพพื้นที่ และเจตนารมณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีงบประมาณจากการจัดสรรรายได้ของรัฐมาพัฒนาในท้องถิ่น ในรูปของนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ตามกรอบและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลที่ต้อง หรืออาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาลที่ได้ระบุไว้ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2495 และแก้ไขเพิ่มเติม สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายอุดม ปีตานัง จากการสัมภาษณ์ กลุ่มนักวิชาการ, สื่อมวลชนผู้สื่อข่าวพื้นที่ ไทยทีวีสีช่อง 3 ประจำจังหวัดอุดรธานี (สัมภาษณ์ วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ปัจจัยทางการเมืองการกระจายอำนาจ มีส่วนช่วยสนับสนุน ทำให้มีการเลือกตั้งตัวแทนเข้ามาบริหารจากประชาชนและมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายได้วางไว้” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางสุรรัตน์ บัวคุ้ม ผู้อำนวยการกองแผนและวิชาการ เทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การกระจายอำนาจมีส่วนช่วยสนับสนุน ในแง่ของการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง โดยมีงบประมาณ และอำนาจหน้าที่ตามกรอบของกฎหมายที่กำหนด”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองแบบประชาธิปไตย พ.ศ. 2475 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่บังคับรัฐให้กำหนดแผนกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ตามมาตรา 78 การกระจายอำนาจเป็นการถ่ายโอน อำนาจหน้าที่ภารกิจ งบประมาณ จากส่วนกลางไปสู่ระดับล่างในพื้นที่และเป็นการเพิ่มอำนาจให้แก่ท้องถิ่น ในการบริหารการจัดการ บุคคลากร การจัดสรรรายได้และจากภาษีที่ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บได้เองเพียงพอในการบริหารจัดการในท้องถิ่น เป็นการเพิ่มอำนาจให้ชุมชนได้ตัดสินใจแก้ไขปัญหาในชุมชนตัวเองได้ในระดับหนึ่งตามแนวทางการปกครองในระบบประชาธิปไตย จากความแตกต่าง หลากหลาย ด้านประชากรและสภาพแวดล้อม ชุมชนบ้านเชียง แบ่งเขตการปกครองตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2537 ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ตามพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาล พ.ศ. 2542 นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ เป็นนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากสมาชิกในชุมชน วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2555 มีอำนาจหน้าที่

โดยชอบธรรม เข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ จัดสรรทรัพยากร แก้ไขปัญหาท้องถิ่นความแตกต่าง หลากหลายตามสภาพพื้นที่ ในรูปของนโยบาย แผนงานหรือโครงการ การจัดการศึกษาอบรมส่งเสริมและพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ บำรุงรักษา จารีตประเพณี วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านการศึกษาขั้นปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมต่อเล็กเด็ก เช่น โครงการอุดหนุนอาหารเสริมนมและอาหารกลางวันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านเชียงให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และการมีส่วนร่วมของชุมชน ตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ตามกรอบอำนาจหน้าที่ของเทศบาล

2) *นโยบายส่วนภูมิภาค นโยบายจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด* ตามหลักการบริหารราชการไทยเน้นความเป็นเอกภาพ แบ่งเป็น การรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง หลักการแบ่งอำนาจไว้ที่ส่วนภูมิภาคที่เป็นตัวแทนจากส่วนกลางการคอยกำกับดูแลท้องถิ่น ในรูปแบบของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ จังหวัดอุดรธานี เป็นศูนย์กลางการคมนาคมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน การเติบโตทางเศรษฐกิจจากการขยายเส้นทางคมนาคมโดยการขยายเส้นทางรถไฟจากจังหวัดขอนแก่นถึงอุดรธานี ความสัมพันธ์ทางการค้าจากประเทศจีน ผลจากสงครามเวียดนามและการขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วง พ.ศ. 2531 การเปลี่ยนสนามการรบเป็นสนามการค้า นโยบายเศรษฐกิจใหม่ New Economic Mechanism (NEM) พ.ศ. 2533 จีนกลายเป็นศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พ.ศ. 2535 การร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Green Mekong Sub Region : GMS) การค้ากับประเทศลาว จีนและเวียดนาม อุดรธานีกลายเป็นการศูนย์การขนส่งทางอากาศเชื่อมโยงสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน จัดทำนิคมอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industrial Estate) (http://www.tei.or.th/w_lc/11-2558-vision-udonthani.pdf ค้นคืนวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559) จากการแบ่งการบริหารราชการในส่วนภูมิภาคได้แบ่งเป็นจังหวัดและอำเภอ เป็นการแบ่งอำนาจจากส่วนกลาง ในการตัดสินใจบางอย่างภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายได้กำหนดไว้ อีกทั้งยังเป็นกลไกของรัฐในการปกครอง อำเภอเป็นหน่วยงานของส่วนกลางทำงานในพื้นที่ เพื่อประสานและนํานโยบายของรัฐบาลนำมาปฏิบัติ ให้สามารถบริหารจัดการการปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนส่งเสริมในการบริหารจัดการร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่น ดำเนินการให้มีแผนงานพัฒนาท้องถิ่นในการรองรับงบประมาณ จากองค์กรปกครองท้องถิ่น จังหวัด โดยมีนายอำเภอ เป็นผู้บังคับบัญชา และมีหัวหน้าส่วนราชการที่ประจำในอำเภอ

อำเภอหนองหาน เป็นหน่วยงานส่วนหนึ่งของการปกครองจังหวัดอุดรธานี และเป็นการแบ่งการบริหารราชการแผ่นดิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 18 อำเภอหนองหานมีที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงของจังหวัดอุดรธานี และมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครอง ดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอพิบูลย์รักษ์และอำเภอทุ่งฝน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอสว่างแดนดิน ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอไชยวานอำเภอภูแก้วและอำเภอประจักษ์ศิลปาคม ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมืองอุดรธานี และเป็นการปกครองท้องที่ ของกระทรวงมหาดไทย ได้แบ่งการปกครอง แบ่งพื้นที่การปกครองเป็น 12 ตำบล 161 หมู่บ้าน และอำเภอหนองหาน ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 15 แห่ง

(<http://www.amphoe.com/menu.php?mid=2&am=776&pv=72> ค้นคืนวันที่ 12 มกราคม 2559)

ภาพที่ 4.9 การเชื่อมประสานหน่วยงานกรมการปกครองอำเภอหนองหาน นโยบายภาครัฐ การรณรงค์ปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ร่วมกับการจัดกิจกรรมที่เทศบาลตำบลบ้านเชียง

ภาพที่ 4.10 การบูรณาการและการเชื่อมประสานหน่วยงานในพื้นที่ นายอำเภอหนองหาน นายเวียงชัย แก้วพินิจ นำไปสู่การได้รับตำแหน่งนายอำเภอเหวนเพชร ประจำปี 2557

จากนโยบายภาครัฐส่วนกลางที่ผ่านหน่วยงาน กระทรวง ทบวง กรม และส่วนภูมิภาค ผู้ท้องถิ่น โดยนโยบายและวิสัยทัศน์การพัฒนาของจังหวัดอุดรธานี เป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมไทพวนบ้านเชียง สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายชุมพร สุทธิบุญ รองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “จากนโยบายและวิสัยทัศน์การพัฒนาของจังหวัดอุดรธานี ที่เน้นการพัฒนาในลุ่มแม่น้ำโขงให้เป็นศูนย์กลางในภูมิภาค การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดอุดรธานี ประกอบกับผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีที่มาประจำจังหวัด ให้ความสำคัญกับความเป็นชุมชนท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง เห็นได้จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นระดับอำเภอ นายอำเภอหรือระดับจังหวัดเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งในการสนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ จากนโยบายและวิสัยทัศน์การพัฒนาของจังหวัดอุดรธานี เน้นการพัฒนาในลุ่มแม่น้ำโขงให้เป็นศูนย์กลางในภูมิภาค เน้นความมีเอกภาพและเชื่อมประสานเครือข่ายจังหวัดตอนบนลุ่มแม่น้ำโขง วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดอุดรธานี ที่มีความหลากหลาย การพัฒนาแบบบูรณาการร่วมกับการพัฒนาท้องถิ่นในแนวทิศทางเดียวกัน ประกอบกับผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีแต่ละท่านมาประจำจังหวัด ให้ความสำคัญกับความเป็นชุมชนเข้มแข็งของท้องถิ่น ไทพวนบ้านเชียง เห็นได้จากการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นระดับอำเภอหรือระดับจังหวัด โดยเฉพาะอำเภอหนองหานจากการบูรณาการในพื้นที่ นายอำเภอ นายเวียงชัย แก้วพินิจ บริหารจัดการบูรณาการในพื้นที่ โดยเฉพาะกิจกรรมสำคัญ เช่น งานมรดกโลกบ้านเชียง การส่งเสริมลุ่มอาชีพในชุมชนบ้านเชียง การบูรณาการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นบ้านบริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง การประสานงานร่วมกันกับองค์กรปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบลบ้านเชียง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการในอำเภอ ส่งผลให้ได้รับ ตำแหน่งนายอำเภอแหวนเพชร ประจำปี 2557

3) นโยบายส่วนท้องถิ่น สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานีเป็นหน่วยงานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเชื่อมประสานงานหน่วยงานของท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ของจังหวัดอุดรธานี โดยมีแนวทางการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน ด้านการเงิน บุคลากร ประสานงานบูรณาการแผนพัฒนาท้องถิ่นและติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด (76 จังหวัด) :

Provincial Office for Local Administration อำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่นจังหวัด มีดังนี้

(1) ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมในเขตพื้นที่จังหวัด
อำนาจการ

(2) ประสานปฏิบัติงาน และสนับสนุนงานอันเป็นอำนาจหน้าที่ของ ผู้ว่า
ราชการจังหวัดและนายอำเภอด้านการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ
มอบหมาย สืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นมีความ
เป็นอิสระ สอดคล้องตามเจตนารมณ์และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.
2540 ดังนั้น เพื่อให้การส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของท้องถิ่นเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมี
ประสิทธิภาพ (<https://th.wikipedia.org/wiki/กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น>)

โดยที่มีพันธกิจหลัก ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นทุกประเภททุกระดับ ซึ่งในการพัฒนา 4 ปี ช่วง พ.ศ. 2555 – 2558 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “เป็น
องค์กรหลัก ในการส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน” มุ่งเน้นบริการให้
คำปรึกษา พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การยกระดับขีดความสามารถ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีสมรรถนะสูง ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการ
ให้บริการสาธารณะและระบบการบริหารจัดการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนา
ประเทศ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างและใช้ภาคเครือข่ายในการพัฒนาระบบ การบริหาร
จัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (http://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2011/12/250_4503.pdf)

จากพันธกิจและวิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็น
นโยบายส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ
และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ เท่ากับเป็นการยืนยันในหลักการกระจาย
อำนาจ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่
และความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นปัจจัยสนับสนุนให้
นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการเชื่อมประสานและช่วยเหลือในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ โดย
การส่งเสริมการพัฒนาและให้คำปรึกษา แนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และการบริหารจัดการ เพื่อให้องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพ ในการให้บริการสาธารณะ ซึ่งเกี่ยวข้องและ
เสริมสร้างขีดความสามารถเชื่อมโยงกับ สังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ในการพัฒนา
ท้องถิ่นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความจำเป็นต่อการ

พัฒนาประเทศ สอดคล้องกับ คำกล่าวของ นายนพดล พลอยโพธิ์ ปลัดเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี เป็นหน่วยงานที่ช่วยสนับสนุน ส่งเสริม ในด้านต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อให้เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการตัวเอง อีกทั้งยังให้คำแนะนำปรึกษาในด้านแผนงาน เชื่อมโยงให้องค์กรปกครองท้องถิ่นนำองค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องและพึ่งตนเองได้ และเป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนองค์กรปกครองในท้องถิ่นในการพัฒนาของแต่ละพื้นที่ ที่มีความแตกต่างกัน”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด Provincial Office for Local Administration มีอำนาจหน้าที่ ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัด อำนาจการ ประสานปฏิบัติงาน และสนับสนุนงานอันเป็นอำนาจหน้าที่ของ ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอด้านการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย สืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของท้องถิ่นเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยมีพันธกิจหลักส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ เท่ากับเป็นการยืนยันในหลักการกระจายอำนาจ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนที่แตกต่างกัน ในแต่ละพื้นที่ และความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นปัจจัยสนับสนุนให้นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการประสานและช่วยเหลือในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี เป็นหน่วยงานที่ช่วยสนับสนุน ส่งเสริม ในด้านต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อให้เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการตัวเอง อีกทั้งยังให้คำแนะนำปรึกษาในด้านแผนงาน เชื่อมโยงให้องค์กรปกครองท้องถิ่นนำองค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องและพึ่งตนเองได้ และเป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนองค์กรปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาของแต่ละพื้นที่ความแตกต่างกัน

2.1.2 ด้านสังคม

1) เกิดท้องถิ่นนิยมสังคมชนบทกิ่งเมือง ชาวไทพวน ความเป็น “สมัยใหม่” และกระแสของโลกาภิวัตน์ สร้างความเป็นหนึ่งเดียวและความเหมือนมากกว่าจะส่งเสริมความหลากหลายทำให้สูญเสียความเป็นตัวเอง ห่าง ไกลรากเหง้า ผลกระทบที่รุนแรงที่สุด คือ คนชนบททิ้งทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี เหตุการณ์วิกฤตเศรษฐกิจฟองสบู่แตกได้สร้างความ

หายนะแต่อีกมุมหนึ่งก็สร้างความเป็นตัวเองที่เคยมีอยู่ในอดีต ทำให้รัฐบาลปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์สู่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficient Economy Philosophy) ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จากการส่งสมความรู้มายาวนานเป็นมรดกเป็นรากฐานของแผ่นดินตัวเอง ทั้งเรื่องการกินอยู่ ที่อยู่อาศัย เครื่องมือเครื่องใช้ และการรักษาโรคด้วยสมุนไพรตลอดจนพิธีกรรมบำบัดต่างๆ ความรู้ของคนที่ดูถูกว่าชาวบ้านและมักถูกกดทับโดยคนเมือง ภูมิปัญญาท้องถิ่นยังมีรากของความคิดจากพุทธศาสนา (ยุวชน ทินนะลักษณ์: 2549) โครงสร้างของสังคมไทยเป็นพหุสังคมมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ เช่น จีน ลาว เขมร และชาวเขาชนกลุ่มน้อย ฯลฯ โดยเฉพาะดินแดนด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้การผสมผสานพบปะปฏิสัมพันธ์ ความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่นทั้งด้านประวัติศาสตร์ ศาสนา ระบบครอบครัวและเครือญาติ ระบบอุปถัมภ์ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นสังคมแบบเปิดเกิดการปฏิสัมพันธ์กับสังคมภายนอกอยู่ตลอดเวลา

ชาวไทพวนกลุ่มหนึ่งจากเมืองเชียงขวางได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่เรียกว่า ดงแพง มีลักษณะที่เนินสูงน้ำท่วมไม่ถึง หมู่บ้านที่ชาวไทพวนตั้งขึ้นมีชื่อเรียกว่า บ้านเชียง (มรดกโลกบ้านเชียง, 2550, น. 26) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรกรรม ทำนา คิดเป็นร้อยละหกสิบ ส่วนใหญ่จะผลิตเพื่อบริโภคเองส่วนที่เหลือจึงไว้จำหน่าย ประชากรส่วนหนึ่งประกอบอาชีพทำธุรกิจส่วนตัวและมีการรวมกลุ่มประกอบอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน ผ้าทอผ้าขนาดเล็กและค้าขายธรรมดา ได้มีการรวมกลุ่มอาชีพต่างๆ ได้แก่

กลุ่มจักสานเทศบาล มีนางไพจิตร จันดาตาล เป็นประธานกลุ่ม อายุ 62 ปี นางหนูเจียง ประทุมสาย รองประธาน เริ่มจัดตั้งกลุ่มครั้งแรก พ.ศ. 2542 โดยหน่วยงานสหกรณ์อำเภอหนองหาน แรกมีสมาชิก 24 คน มีการสืบทอดการสานกระติบข้าว จากผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน ปัจจุบันมีสมาชิก 32 คน โดยการสนับสนุนส่งเสริมจากเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในด้านงบประมาณบุคลากร อุปกรณ์สถานที่ และสำนักการท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี

กลุ่มโฮมเตย์ เชียงอนุรักษ์วัฒนธรรมบ้านเชียง มีนายชุมพร สุทธิบุญ เป็นประธานกลุ่ม อายุ 60 ปี นางเครือวัลย์ ภูมิศรีแก้ว รองประธาน เป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลตำบลบ้านเชียง ใน พ.ศ. 2555 – ปัจจุบัน และเป็นสถานที่พักผ่อนต้อนรับสำหรับนักท่องเที่ยว

กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง มีนางสุนทรี มัญญาหงส์ เป็นประธาน อายุ 62 ปี นายสมบัติ มัญญาหงส์ รองประธาน เป็นผ้าทอพื้นเมืองวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา ลักษณะการแต่งกายเฉพาะของชาวไทพวน ได้จัดตั้งกลุ่มใน พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน อย่างเป็นทางการ

รูปธรรมโดยการส่งเสริมจาก หน่วยงานภาครัฐ และเทศบาลตำบลบ้านเชียงและมิยาเซวตฉัตรบรรเทาทุกข์เป็นที่ปรึกษาของกลุ่ม

กลุ่มกลองยาวมิยาเซมคิต ผการัตน์ เป็นประธาน อายุ 60 ปี มีสมาชิก 13 คน ที่ดำเนินการต่อจากกลุ่มกลองยาวเก่า ที่สืบทอดวัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้าน เดิมใช้ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ประเพณี พิธีแต่งงาน บวชนาค และใช้ต้อนรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน การบริหารจัดการสนับสนุนส่งเสริม โดยเทศบาลตำบลบ้านเชียง ได้จัดตั้งใน พ.ศ. 2555 – ปัจจุบัน

กลุ่มปั้นหม้อเขียนลาย มิยาเซชาติรี ปะ โจปะรัง เป็นประธานกลุ่ม อายุ 52 ปี มีสมาชิก 32 คน ที่ได้สืบทอดจากปั้นหม้อจากช่างปั้นหม้อในอดีต ได้รวมกลุ่มเป็นรูปธรรมใน พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน เป็นการต่อยอดจากการปั้นเครื่องใช้ไว้ในครัวเรือน

ปัจจุบันความเจริญทันสมัยและโลกาภิวัตน์ได้ปรับเปลี่ยน ตั้งแต่สภาพสังคมจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปตามที่ได้กล่าวมา การพัฒนาสร้างชุมชนเข้มแข็งสร้างความสามัคคีจากการจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มทอผ้าข้อมครามบ้านเชียง กลุ่มปั้นหม้อและกลุ่มปั้นหม้อเขียนลายให้บ้านเชียงอุตสาหกรรมในครัวเรือน การปั้นหม้อ ทอผ้า บ้านเรือนบางหลังปรับประยุกต์ใช้เป็นบ้านรับรองแบบโฮมสเตย์ให้เช่ารายคืน จากการสนับสนุนทั้งทางภาครัฐและเอกชน การผลิตงานหัตถกรรมพื้นเมืองยกระดับงานหัตถกรรมฝีมือขึ้นเป็นงานระดับโรงงาน ความเป็นชาติพันธุ์เดียวกัน มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องทางเครือญาติ ความเป็นท้องถิ่นเดียวกัน ปัจจัยหนึ่งในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง ของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายทะนง บุญเชียงมา ร้านชวนไหมไทย (สัมภาษณ์ วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ความเป็นชาติพันธุ์และชุมชนเดียวกันจากความสัมพันธ์แบบญาติพี่น้อง ความเกื้อกูลและขนบธรรมเนียมที่มีมาตั้งแต่บรรพบุรุษ สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาบ้าง แต่ยังคงมีให้เห็นตามบุญตามงานต่าง ๆ เช่น งานสงกรานต์จะมีพิธีแห่พระเจ้าบ้าน” และสอดคล้องกับคำกล่าวของสมคิด ผการัตน์ ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์ วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “เป็นปัจจัยที่สนับสนุนเพราะเป็นรากเหง้าและพื้นเพของชุมชนไทพวนบ้านเชียง ขนบธรรมเนียมที่ดำรงเป็นที่ควรอนุรักษ์และความภาคภูมิใจของชุมชน” และจากคำกล่าวของนายชาติรี ปะ โจปะรัง (สัมภาษณ์ วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “เพราะเป็นรากเหง้าและความเป็นชาติพันธุ์ที่มีความสัมพันธ์แบบเครือญาติในสังคม สร้างความภาคภูมิใจที่มีวัฒนธรรมเป็นเฉพาะของตนเอง”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ กระแสของโลกาภิวัตน์ นำความเจริญมาสู่ชุมชนและสร้างความเปลี่ยนแปลงสูญเสียความเป็นตัวตน ชุมชนไทพวนบ้านเชียงส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ และเป็นชาติพันธุ์ไทพวนเป็นส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

และทำอุตสาหกรรมในครัวเรือนขนาดเล็ก เมื่อว่างเว้นจากการทำไร่ทำนา ประดิษฐ์เครื่องใช้หรือเครื่องมือในการประกอบอาชีพ ต่อมาได้รวมกันเป็นกลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านเชียงมีส่วนเกี่ยวข้องในการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มจักสานเริ่มจัดตั้งกลุ่มครั้งแรก พ.ศ. 2542- ปัจจุบัน โดยหน่วยงานสหกรณ์ อำเภอหนองหาน กลุ่ม โสมเคย์ เชียงอนุรักษ์ วัฒนธรรมบ้านเชียงเป็นการตอบรับสถานที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว กลุ่มทอผ้าบ้านเชียง เป็นผ้าทอพื้นเมืองวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา และลักษณะการแต่งกายเฉพาะของชาวไทพวน การจัดตั้งกลุ่มใน พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน กลุ่มกลองยาวพื้นบ้านบ้านเชียง ที่สืบทอดวัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้าน ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ประเพณี กลุ่มปั้นหม้อเขียนลาย ได้สืบทอดจากปั้นหม้อ และรวมกลุ่มเป็นรูปธรรม ใน พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน เป็นการต่อยอดจากการปั้นเครื่องใช้ไว้ในครัวเรือนความเป็นท้องถิ่นนิยม ตัวตนกลุ่มเดียวกัน ความสัมพันธ์เชื่อมโยงเกี่ยวข้องทางเครือญาติ บนพื้นฐานการพัฒนาแบบอนุรักษ์นิยมทั้งวัฒนธรรมทางการเมือง

2.2 ปัจจัยภายใน

2.2.1 ด้านตัวนายกเทศมนตรี เป็นปัจจัยภายในเกี่ยวข้องกับตัวนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียงเอง ประกอบไปด้วย

1) *ภูมิหลังของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง* การศึกษาเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งในการเข้าสู่การดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีฝ่ายบริหาร ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ จากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน เพื่อใช้เป็นหลักประกันจะได้ผู้มีความรู้ความสามารถมาบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่น เป็นผู้นำอำนาจสูงสุดในองค์กร การศึกษาเป็นหลักประกันอย่างหนึ่งในสังคม ใช้เป็นการกลั่นกรองทางคุณสมบัติเบื้องต้น จากผู้คนที่หลากหลายต้องการที่จะเข้ามาทำหน้าที่ บริหารจัดการ

การศึกษาเป็นสิ่งที่ชุมชนบ้านเชียงให้ความสำคัญ มาตั้งแต่อดีตโดยการนำระบบการศึกษาเข้าหาสู่ชุมชน ของ *ขุนเชียงสวัสดิ์* ที่มองเห็นการไกล และการสนับสนุนจากชาวบ้านในชุมชน โดยก่อตั้งโรงเรียนบ้านเชียง (ประชาเชียงเจ็ด) ใน พ.ศ. 2470 และได้รับการสนับสนุนจาก *หลวงพินัยทัตติ* นายอำเภอหนองหานขณะนั้น (อังคณา บุญพงษ์, 2553, น. 73 - 74) ส่งผลให้คนบ้านเชียงจบการศึกษาจากโรงเรียนบ้านเชียง (ประชาเชียงเจ็ด) ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงานมากมาย เช่น เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ประธานศาลอุทธรณ์ สถาปนิก บางท่านมีศสูงถึงนายพล บางท่านเป็นด็อกเตอร์ (เฉลิมฉลอง 100 ปี โรงเรียนบ้านเชียงประชาเชียงเจ็ด, ม.ป.ป. บทนำ)

จากระดับการศึกษานายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตรบรรเทาทุกข์ เกิดวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2500 ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี เป็น

บุตร นายเฉลิม บรรเทาทุกข์ และนางชื่นจิตร บรรเทาทุกข์ บิดาอดีตผู้บริหารโรงเรียนบ้านเชียง (ประชาเชียงเชิด) พ.ศ. 2512 -2517 เป็นที่เคารพนับถือของชุมชน ส่งผลให้ได้รับการศึกษาจากสถาบันที่มีชื่อเสียง ในระดับประถมจากโรงเรียนเซนต์แมรี พ.ศ. 2513 เป็นโรงเรียนสอนศาสนาที่มีชื่อเสียงประจำจังหวัด และเป็นที่ยอมรับว่าผู้เข้าเรียนมีฐานะมั่นคง ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนอัครพิทยานุกูล ใน พ.ศ. 2516 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยครูอุดรธานี ครุศาสตร์บัณฑิต ใน พ.ศ.2522 และได้เข้ารับข้าราชการครูโรงเรียนบ้านเชียงประชาเชียงเชิด ในเวลาต่อมา เป็นอาชีพที่มีเกียรติ เป็นที่นับถือของผู้คน การได้อบรมสั่งสอน การประพฤติดีในฐานะที่เป็นพิมพ์ของชาติ และคู่สมรสกับ นางนิรวัล บรรเทาทุกข์ อาชีพรับราชการครู ถือได้ว่าประสบความสำเร็จทางอาชีพการงานในระดับหนึ่ง สอดคล้องกับ คำกล่าวของ รองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายชุมพร สุทธิบุญ (อดีตข้าราชการครูโรงเรียนบ้านเชียงประชาเชียงเชิด สัมภาษณ์ วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ได้รับการศึกษาจากสถาบันที่มีชื่อเสียงมาตั้งแต่เรียนชั้นประถม โดยได้รับการศึกษาจากโรงเรียนเซนต์แมรี ซึ่งในสมัยนั้นคนที่เข้าเรียน ได้เป็นที่ยอมรับของสังคมส่วนใหญ่จะเป็นลูกคหบดี ข้าราชการ ในจังหวัด น้อยมากที่จะมีคนในชนบทเข้าเรียนในตัวจังหวัด หลังจากนั้นก็เรียนต่อที่โรงเรียนอัครพิทยานุกูลที่มีชื่อของจังหวัด และจบปริญญาตรีจากวิทยาลัยครู จนได้เข้ารับราชการครูในเวลาต่อมา และได้ตัดสินใจลาออกจากข้าราชการครู เดินทางไปทำงานที่ประเทศญี่ปุ่น”

จากอาชีพข้าราชการครู ที่ได้มีโอกาสพบปะผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และข้าราชการทั้งหน่วยงานในองค์กรและที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด การช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน อาชีพข้าราชการครูเป็นอาชีพที่ผู้คนเคารพยกย่อง ให้ความเคารพนับถือ อีกทั้งยังประพฤติตนเป็นตัวอย่างด้านจริยธรรม คุณธรรม การรักษาประเพณีที่ดีงามเป็นภาพลักษณ์ของผู้ส่งเสริมสนับสนุน การเคารพครูบาอาจารย์เป็นค่านิยมอย่างหนึ่งทางสังคมไทย ที่มักได้ยินอยู่บ่อย ๆ ว่าเป็นพ่อแม่คนที่สอง ยังสร้างโอกาสอีกอย่างหนึ่งในการก้าวไปสู่ความเป็นผู้นำของชุมชน สร้างความนิยมเพิ่มคะแนนเสียงช่วยอีกทางหนึ่งของสังคมชนบท ยังให้ความเคารพนับถือชนชั้นนำยกย่องอำนาจนิยม ยังเป็นที่จับตามองของนักการเมืองท้องถิ่น จากการชักนำให้เข้าร่วมกลุ่มการเมืองท้องถิ่น เพื่อเป็นการเสริมสร้างฐานอำนาจทางการเมือง อีกด้านหนึ่งได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ผู้ที่ประพฤติตัวเป็นตัวอย่างทางสังคม มาช่วยเหลือทั้งด้านกำลังความคิด คะแนนเสียง ให้เหนือฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองตามที่กล่าวมาข้างต้น

จากการลาออกอาชีพ ข้าราชการครูไปประกอบอาชีพที่ประเทศญี่ปุ่น และกลับคืนสู่ประเทศ ใต้รับการชักนำเข้าสู่เส้นทางนักการเมืองท้องถิ่น ในฐานะรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง จาก พันตรีสุเมธ คำพิมานจากการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2547 – 2555 ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท บริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ใน พ.ศ. 2554 สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายประสิทธิ์ จันทะลี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง (อดีตข้าราชการครู โรงเรียนบ้านเชียง ประชาเชียงเชิด สัมภาษณ์ วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การชักนำโดยพันตรีสุเมธ คำพิมาน เข้ามาร่วมกลุ่มการเมืองในการดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงใน พ.ศ. 2547 – 2555 โดยภูมิหลังที่มีประวัติที่ดั่งามทั้งความรู้ ความสามารถ ผู้ประพฤติตนเป็นตัวอย่างในสังคม การช่วยเหลือการกระตุ้นจิตสำนึกในการรักษาประเพณีวัฒนธรรมที่ดั่งามในท้องถิ่น”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ การศึกษาเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งในการเข้าสู่การดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีฝ่ายบริหาร การศึกษาเชื่อว่าเป็นหลักประกันอย่างหนึ่งในสังคม และเป็นการถ่วงรอกองทางคุณสมบัติเบื้องต้น การศึกษาเป็นสิ่งที่ชุมชนบ้านเชียงให้ความสำคัญมาตั้งแต่อดีตจากการศึกษานายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ ใต้รับการศึกษจากสถาบันที่มีชื่อเสียง ในระดับประถมจากโรงเรียนเซนต์เมรี่ พ.ศ. 2513 ซึ่งเป็นโรงเรียนสอนศาสนา (คริสต์) ที่มีชื่อเสียงทั้งยังเป็นที่ยอมรับจากผู้มีฐานะในสังคม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำเร็จศึกษาจากโรงเรียนอัครพิทยานุกูล ใน พ.ศ. 2516 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยครูอุดรธานี ครุศาสตร์บัณฑิต ใน พ.ศ.2522 และได้เข้ารับข้าราชการครูโรงเรียนบ้านเชียงประชาเชียงเชิด ในเวลาต่อมา ซึ่งจากอาชีพข้าราชการครูได้มีโอกาสพบปะผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และข้าราชการทั้งหน่วยงานในองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มชนชั้น เป็นโอกาสอีกอย่างหนึ่ง ในการก้าวไปสู่ความเป็นผู้นำในชุมชน จากการลาออกจากอาชีพ ข้าราชการครูไปประกอบอาชีพอื่น อีกทั้งยังประพฤติตนเป็นตัวอย่างด้านจริยธรรม คุณธรรม การรักษาประเพณีที่ดั่งามเป็นภาพลักษณ์ของผู้ส่งเสริมสนับสนุน ใต้รับการชักนำเข้าสู่การเมืองท้องถิ่น ในฐานะรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง จาก พันตรีสุเมธ คำพิมาน ใต้รับการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2547 – 2555 ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท บริหารการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ใน พ.ศ. 2554

2) การเข้าสู่อำนาจทางการเมือง การเข้าสู่ทางการเมืองจากการชักนำจาก พันตรีสุเมธ คำพิมาน นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ที่มาจากการเลือกตั้ง พ.ศ. 2547 ในขณะนั้น จากพื้นฐานทั้งฐานะความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวและอาชีพการงาน ความสัมพันธ์ทางเครือญาติทั้งฝ่ายภรรยาและตนเอง ที่เป็นชนชั้นนิยมในชุมชน ประกอบกับการช่วยเหลือทางสังคม และ

ความช่วยเหลือส่วนตัวแก่ชาวบ้าน พันตรีสุเมธ คำพิมานที่มองเห็นความสำคัญและฐานอำนาจทางการเมือง การแต่งตั้งให้ตำแหน่งทางการเมือง รองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง สามารถที่จะทำ ให้ผู้ที่ลงแข่งขันทางการเมืองด้านตรงข้ามครั้งคราว และทำการตัดสินใจยากลำบากในการ ลงคะแนนเสียง ส่งผลให้ พันตรีสุเมธ คำพิมาน ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ติดต่อกันสองวาระ

จากการดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงของ นาย เสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ ได้สร้างเสริมความใกล้ชิดความสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชน การ ประสานงานกับชุมชนที่ได้รับมอบหมาย ประกอบกับการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา ความสำเร็จ จากการศึกษาระดับปริญญาโท ในช่วงดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ที่ส่ง สัญญาการวางตัวผู้สืบทอดตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง คนต่อไป การวางตัวแทนจาก คนเก่าสู่คนใหม่ ผ่านผลงานเป็นที่พอใจต่อชุมชนในการส่งเสริมวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทพวนบ้านเชียง การอนุรักษ์และผลักดันความเป็นอัตลักษณ์ความเป็นชาติพันธุ์ไทพวน ที่มีประวัติความมาจากการอพยพถิ่นฐานในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ประวัติบุคคลสำคัญของ ชุมชนในการก่อตั้งหมู่บ้านที่เชิดชูและยกย่อง การสนับสนุนจาก นายอำนาจ ผลารัตน์ ที่ดำรง ตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีในสมัยนั้น และเป็นคนพื้นถิ่นบ้านเชียงโดยกำเนิด ส่งผลให้ รองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ สร้างความสนิทสนมความเป็น ส่วนตัวและอาศัยเกื้อกูลกัน การวางตัวและสร้างความสัมพันธ์ รู้จักผู้หลักผู้ใหญ่ที่จะนำไปสู่การ ก้าวสู่ตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงในอนาคต

การกระชับสายสัมพันธ์ทางเครือญาติ โดยสายสัมพันธ์ตระกูลผู้มาตั้ง ชุมชนท้องถิ่นบ้านเชียง 4 ตระกูลเชื่อมสัมพันธ์จากการแต่งงานด้านคู่สมรสนางนิวรรณ์ บรรเทาทุกข์ อาชีพข้าราชการครูด้วยกัน บิดาฝ่ายภรรยาเป็นอดีตกำนันตำบลบ้านเชียง (นายทอง ใหญ่โสมมานั่ง เสียชีวิตแล้ว) เป็นตระกูลที่มีความเป็นมาในอดีต กลุ่มผู้ก่อตั้งชุมชนบ้านเชียงในยุคแรก ๆ และ ความสัมพันธ์สายเครือญาติในชุมชน ชาติพันธุ์ไทพวนทั้งสิ้น ที่อพยพติดตามกันมาเรื่อย ๆ การ เป็นผู้ช่วยเหลืองานทางปกครองเป็นที่พึ่งพาอาศัยของประชาชนในชุมชน การติดต่อราชการ ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐทางการปกครอง ที่เป็นฐานอำนาจที่สร้างสมมาแต่อดีต ถือได้ว่าฐานะ ทางสังคมรูปแบบชนชั้นนิยม (ข้าราชการ) ที่มีบทบาทต่อสังคมชนบทไทยอยู่ และการสนับสนุน จากจากฐานอำนาจจากสายอาชีพข้าราชการครูที่ช่วยเหลือเกื้อกูล และเป็นที่ยอมรับชมชอบต่อผู้คน ท้องถิ่นในชุมชน เช่น นายประสิทธิ์ จันทะสี ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านเชียง (ประชาเชียงเชิด) นางอังคณา บุญพงษ์ รองประธานคณะกรรมการศึกษาขั้น พื้นฐานโรงเรียนบ้านเชียง (ประชาเชียงเชิด) นายชุมพร สุทธิบุญ ที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น

พื้นฐานโรงเรียนบ้านเชียง (ประชาเชียงเชิด) ที่เป็นอดีตข้าราชการครูของโรงเรียนบ้านเชียง (ประชาเชียงเชิด) ต่อมาบุคคลดังกล่าวได้เข้ามาช่วยเหลือฝ่ายบริหารของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง

จากความตั้งใจและแสดงความจริงใจต่อการพัฒนาในชุมชน การพบปะพูดคุย ด้วยความเป็นในพื้นที่โดยกำเนิดชุมชน ความช่วยเหลือทั้งส่วนตัวและตามอำนาจหน้าที่รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ควบคู่กับการสร้างความใกล้ชิดกับชุมชน การสร้างศรัทธาและความเชื่อทางพุทธศาสนาโดยการร่วมกิจกรรมและบริจาคทรัพย์ส่วนตัว การร่วมพิธีกรรมงานตามประเพณี ท้องถิ่นการส่งเสริมและสนับสนุน การเสนอตัวในงานพิธีวิถีชาวบ้าน ตั้งแต่การเกิดจนถึงตายในชุมชน โดยสม่ำเสมอ และงานราชการ โดยที่มีอำนาจในการอนุมัติ หรืออนุญาต ในงานบางอย่าง หรือการไต่สวนข้าราชการที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ติดตามเร่งรัดให้บรรลุผล ส่งผลเกิดการสร้างความนิยมในตัวบุคคลต่อชุมชน ทั้งผู้นำชุมชน ลูกศิษย์ และเป็นเรื่องที่ไม่ยากลำบากสำหรับผู้ที่มีภูมิหลังฐานะทางสังคมที่มั่นคง

หลังจากหมดวาระการดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงใน พ.ศ. 2555 นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ได้รับเลือกตั้งในวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2555 ที่ไร้คู่แข่งทางการเมือง จากการเตรียมตัว และวางแผนงาน การสนับสนุนจากอดีตนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง พันตรีสุเมธ คำพิมาน ที่เรียกได้ว่าเป็นการผูกขาดทางการเมือง อาจกล่าวได้ว่า จากการสนับสนุนและฐานอำนาจด้านเครือข่ายตระกูล และเครือข่ายเกี่ยวเนื่อง ข้าราชการครู ผู้นำชุมชน การศึกษานโยบายที่ส่งเสริมสนับสนุนความเป็นรากเหง้าของและเชิดชูชุมชน ที่เป็นปัจจัยทางการเมืองที่ส่งผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและเป็นที่ยอมรับในชุมชน สอดคล้องกับคำกล่าวของ กลุ่มนักธุรกิจ นายทง บุญเชียงมา ร้านชวนไหมไทย(สัมภาษณ์ วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “โดยส่วนใหญ่คนบ้านเชียงมีนิสัยรักพวกพ้อง และเครือข่าย ยึดมั่นความหลักคำสอนตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดต่อกันมารุ่นสู่รุ่น และให้โอกาสแก่ผู้ที่จะทำคุณงามความดีให้แก่บ้านแก่เมืองความตั้งใจในการทำงานในชุมชน การสนับสนุนจากอดีตนายกเทศมนตรีตำบลคนก่อน ที่เป็นที่รับรู้กันในชุมชนการพบปะผู้หลักผู้ใหญ่ที่แสดงถึงความตั้งใจในการลงรับสมัครนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงคนต่อไป การวางตัวและสนับสนุนช่วยเหลือทางสังคมทุกด้านที่เป็นการเตรียมตัวก่อนลงรับสมัคร ” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายอุดม ปีตานัง สื่อมวลชนผู้สื่อข่าว ไทยทีวีสีช่อง 3 ประจำจังหวัดอุดรธานี (สัมภาษณ์ วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ความตั้งใจในการทำงาน การช่วยเหลือ โดยเฉพาะเกี่ยวกับประเพณี ศาสนา ที่แสดงถึงความเอาใจใส่ต่อชุมชน และประสบการณ์ที่ผ่านมาจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ย่อมที่จะเข้าใจชุมชนและความต้องการ เพื่อที่จะลงสมัครนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงคนต่อไป”

จากคำกล่าวของนายเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ (สัมภาษณ์ วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “เกิดจากความตั้งใจที่จะช่วยเหลือชุมชนบ้านเชียง โดยพื้นฐานที่เป็นคนท้องถิ่น โดยกำเนิดที่อยากจะพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้า อีกทั้งยังตระหนักในสิ่งที่คนบ้านเชียงได้สร้างสมคุณความดีไว้มากมายในอดีต และคนบ้านเชียงได้เป็นใหญ่เป็นโตซึ่งเป็นความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ เป็นสิ่งที่สนับสนุน และจากการดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ได้การร่วมจัดกิจกรรม การประสานงานขอความช่วยเหลือ เห็นความสำคัญความเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง แต่ขาดการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ในการสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชน ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากรที่ขาดความรู้ความสามารถ เครื่องไม้เครื่องมือต่าง ๆ ”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองจากการชักนำจาก พันตรีสุเมธ คำพิมาน นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ที่มาจากการเลือกตั้ง พ.ศ. 2547 จากพื้นฐานพื้นฐานความมั่นคงทางสังคมครอบครัวและอาชีพการงาน ที่เป็นชนชั้นนิยมในชุมชน พันตรีสุเมธ คำพิมานนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ที่มองเห็นความสำคัญฐานอำนาจทางการเมือง การแต่งตั้งให้ตำแหน่งทางการเมือง รองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง และการดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงของ นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ การพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา จาก การสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท การสนับสนุนส่งเสริมวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทพวนบ้านเชียง เพื่อสร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชน การสนับสนุนจาก นายอำนาจ ผกาศรัตน์ สร้างความสนิทสนมความเป็นส่วนตัวและอาศัยเกี่ยวคู่กัน และรู้จักผู้หลักผู้ใหญ่ที่จะช่วยสนับสนุนในการก้าวสู่ตำแหน่งที่มีความสำคัญในอนาคต การสนับสนุนจากฐานอำนาจสายอาชีพข้าราชการครูที่ช่วยเหลือเกื้อกูล ที่ช่วยสนับสนุนอีกทั้งยังเป็นคนท้องถิ่นในชุมชนที่ให้ความเคารพนับถือ นายประสิทธิ์ จันทะสี ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านเชียง (ประชาเชียงเชิด) นางอังคณา บุญพงษ์ รองประธานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านเชียง (ประชาเชียงเชิด) นายชุมพร สุทธิบุญ ที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านเชียง (ประชาเชียงเชิด) จากความตั้งใจและแสดงความจริงใจต่อการพัฒนาในชุมชน การพบปะพูดคุยในชุมชน ความช่วยเหลือทั้งส่วนตัวและตามอำนาจหน้าที่รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ควบคู่กับการสร้างความใกล้ชิดกับชุมชน การสร้างศรัทธาและความเชื่อทางพุทธศาสนาโดยการร่วมกิจกรรมและบริจาคทรัพย์สิน การร่วมพิธีกรรมในงานตามประเพณีท้องถิ่นและรับอาสาเสียสละประโยชน์ส่วนตัว การเสนอตัวในงานพิธีวิถีชาวบ้าน ตั้งแต่การเกิดจนถึงตายในชุมชนโดยสม่ำเสมอ และงานราชการโดยที่มีอำนาจในการอนุมัติ หรืออนุญาต ในงานบางอย่าง หรือการไ้วานข้าราชการที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ติดตามเร่งรัดให้บรรลุผล ซึ่งเป็นการสร้างความนิยมในตัวบุคคลต่อชุมชน ทั้งผู้นำชุมชน ลูกศิษย์

หลังจากหมดวาระการดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง พันตรีสุเมธ คำพิมานใน พ.ศ. 2555 นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ ได้รับเลือกตั้งในวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2555 ที่ไร้คู่แข่งทางการเมือง ดังปัจจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น

3. ผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง

โดยจากศึกษาวิจัยผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ซึ่งสามารถแยกออกได้ 2 ด้าน คือ ผลกระทบภายนอกด้านการเมือง และผลกระทบต่อสังคม ดังนี้

3.1 ผลกระทบภายนอก

3.1.1 ผลกระทบทางการเมือง

จากการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนของนายกเทศมนตรีบ้านเชียง โดยการนำนโยบายเป็นแผนงานและโครงการผ่านการประชาคมในพื้นที่ จัดทำเป็นแผนพัฒนาของท้องถิ่นสู่แผนพัฒนา 3 ปี นำมาสู่การเสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อที่ขออนุมัติจากสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง นายกเทศมนตรีบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ ใช้อำนาจอันชอบธรรมจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง มีอำนาจและความเข้มแข็งต่อสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียงเสถียรภาพทางการบริหารจัดการในองค์กร เนื่องจากไม่ขึ้นอยู่กับคะแนนเสียงของฝ่ายสภาเทศบาลแล้วยังทำให้มีเสถียรภาพทางการเมือง (ที่แตกต่างจากแต่ก่อนต้องพึ่งพิงคะแนนเสียงจากสภาเทศบาล ทั้งนี้เนื่องจากสภาเทศบาลเป็นผู้เลือกนายกเทศมนตรี) การตรวจสอบจะเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้นเมื่อฝ่ายบริหารของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ และฝ่ายสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียงเป็นกลุ่มทางการเมืองเดียวกัน จากการได้รับการเลือกตั้งเข้ามาที่มีเสียงข้างมาก การบริหารจัดการในองค์กรการตัดสินใจ อนุมัติ อนุญาต เรื่องต่างๆ ในกระทั่งขั้นตอนสุดท้าย การนำนโยบายมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลบรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้จากการหาเสียงเลือกตั้ง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการสนับสนุนจากฐานคะแนนเสียง การใช้อำนาจผ่านตัวแทนในรูปแบบนายกที่มีความเข้มแข็งเหนือฝ่ายสภาเทศบาล ในบางครั้งอาจนำไปสู่การใช้ อำนาจเบ็ดเสร็จและอาศัยความรู้สึกของตนเป็นหลัก เกิดจากการขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แท้จริง การใช้อำนาจยังมีความสำคัญต่อองค์กรและชุมชน ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจยังเชื่อมโยงต่อการมีอิทธิพลหรือการสร้างบารมีจากการตัดสินใจต่อแผนงานหรือโครงการต่อชุมชน ส่งผลต่อข้าราชการประจำ การจัดสรรตำแหน่งทางการเมืองของผู้บริหารที่ได้แต่งตั้งจากบุคคลภายนอก เช่น ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษาฯ และเลขานายกเทศมนตรี ผลกระทบดังกล่าวทำให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอุปถัมภ์ เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมในด้านต่าง

ๆ ทั้งการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ การพึ่งพิง ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ จากความสัมพันธ์ ส่วนตัวความใกล้ชิดแบบญาติพี่น้องเครือญาติ การขอรับการสนับสนุนหน่วยงานในภาครัฐและองค์กรปกครองท้องถิ่นในเรื่องที่องค์กรไม่สามารถจะดำเนินการเองได้ เช่น การขอรับการสนับสนุนงบประมาณจัดงานมรดกโลกบ้านเชียง จากหน่วยงานการท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ก่อให้เกิดผลประโยชน์ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ในรูปแบบต่าง ๆ จากความแตกต่างกันทางฐานะ อำนาจ โดยต่างฝ่ายต่างพยายามให้เห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนยังเชื่อมโยงต่อชุมชนภายนอกโดยตรง ผ่านผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการ ร่วมทั้งประชาชนในชุมชน การสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มโฮมสเตย์, กลุ่มจักสาน, กลุ่มปั้นหม้อเขียนลาย, กลุ่มกลองยาว, กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ก่อเกิดการสร้างบารมีต่อองค์กรและชุมชน การไม่ได้รับการสนับสนุนทางการเมืองและผลประโยชน์ที่ไม่เท่าเทียม อาจส่งผลในการขาดการได้รับสนับสนุนในโอกาสทางการเมืองอีกต่อไป การสนับสนุนทางการเมืองจึงเป็นการแลกเปลี่ยนจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียมกันในชุมชน ส่งผลกระทบ ดังนี้

1) ในด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายและเทศบัญญัติ จากการประชาคมหมู่บ้านทุกหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาโดยเสนอจัดทำเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อชุมชน หมู่ที่ 2, 12, 15 สถานที่ศาลาประชาคม หมู่ที่ 1, 11 สถานที่วัดโพธิ์ศรีใน หมู่ที่ 9, 13 สถานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเชียง หมู่ที่ 8 สถานที่ศาลาประชาคมหมู่บ้าน (บ้านอ้อมแก้ว) หมู่ที่ 4, 6 สถานที่ศาลาประชาคมหมู่บ้าน (บ้านดงยาง, บ้านดงเย็น) รวม 10 หมู่บ้าน การจัดประชาคมเพื่อรับฟังข้อมูลข่าวสารความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อแสวงหาแนวทางการตัดสินใจของเทศบาลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่ การได้รับความร่วมมือจากประชาชนในเขตพื้นที่ ผู้นำชุมชน ประชาชนผู้ประกอบการ และการติดตามผลงาน การแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมต่อนโยบาย ได้มีการแสดงความคิดเห็นให้ความร่วมมือจากการจัดประชาคมของชุมชน เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องต่อผลประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐแผนพัฒนาในระดับประเทศและระดับจังหวัด ที่จะก่อเกิดผลกระทบต่อชุมชนและตนเองซึ่งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมพิธีกรรม ความเชื่อที่เชื่อมโยงชุมชนกับศาสนาทั้งให้ความเคารพศรัทธาอย่างเป็นรูปธรรม จากการสนับสนุนทางการเมืองของผู้นำชุมชนที่เป็นเครือข่ายทางอำนาจสอดคล้องกับคำกล่าวของ นายทง บุญเชียงมา ผู้ประกอบการร้านชวนใหม่ไทยและอดีตสมาชิกเทศบาล (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวไว้ว่า “ได้ร่วมรับฟังแผนพัฒนาโดยส่วนใหญ่มีกรอบที่วางไว้และเชื่อมโยงกับแผนงานต่าง ๆ จากภาครัฐเกี่ยวข้องกันหมด ทั้งแผนของจังหวัด การนำเทศบัญญัติควบคุมอาคารก่อสร้างก็มีความจำเป็นเพราะเรามีแหล่งมรดกโลกที่

เป็นแหล่งวัฒนธรรมและสอดคล้องกับการผลักดัน วัฒนธรรมท้องถิ่น ไทพวนและการจัดวางก็เป็นระเบียบเรียบร้อย ส่วนการติดตามตรวจสอบการทำงานของนายกคิดว่าโปร่งใสเพราะมีการบอกกล่าวและมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามเสียงให้รู้ว่ามีผลงานใดบ้างที่ทำไปแล้วให้ทราบอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ ผลกระทบทางการเมืองในการมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายและเทศบัญญัติ จากการประชาคมที่เสนอนโยบายที่เป็นแผนงานโครงการผ่านการประชาคมหมู่บ้านรวม 10 หมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง เพื่อรับฟังข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะ เพื่อแสวงหาการตัดสินใจของเทศบาลในการจัดทำแผนพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้รับความร่วมมือของประชาชนในเขตพื้นที่โดยมีผู้นำชุมชนเป็นชายเครือข่ายสนับสนุน ในการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเสนอต่อเทศบาลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่สอดคล้องเชื่อมโยงนโยบายระดับประเทศและระดับจังหวัด ที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนและกลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองที่จะได้รับจากการร่วมเสนอและแสดงความต้องการ โดยเฉพาะนักธุรกิจผู้ประกอบการบริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง จากการออกเทศบัญญัติเพื่อการจัดวางผังเมืองการจัดวางระเบียบรองรับความเจริญเติบโตในอนาคต ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมความจำเป็นในปัจจุบัน ด้านการติดตามตรวจสอบจากประชาชนในชุมชนได้รับทราบผลการดำเนินงานจากการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย โดยนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง เป็นผู้ชี้แจงต่อผลดำเนินงานที่ได้จัดดำเนินไปแล้ว เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบได้ เพื่อแสดงถึงความบริสุทธิ์ใจความจริงใจกล้าเปิดเผยต่อสาธารณชน อีกทั้งประชาชนยังสามารถที่จะตรวจสอบถอดถอนในการดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีได้ตามที่กฎหมายได้บัญญัติ ที่จะส่งผลต่อการรักษาอำนาจทางการเมือง ผลกระทบทางด้านลบ การใช้ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองเป็นการรับรู้ทางด้านเดียว กลุ่มผู้สนับสนุนทางการเมืองส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชนชั้นนิยม ข้าราชการที่เกี่ยวข้องตามสถานภาพและบทบาททางสังคมที่ให้การยอมรับอาจเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางการเมืองที่ทับซ้อนหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การพึ่งพิงอำนาจในการติดต่อประสานกับองค์กรเพื่ออำนวยความสะดวก

2) การสนับสนุนส่งเสริมจากการเชื่อมประสานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ การอนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่นเพื่อเกิดจิตสำนึก ความสามัคคีในชุมชนบนพื้นฐานประชาธิปไตยการมีส่วนร่วมในชุมชน จากการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุดรธานี สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุดรธานี ส่วนราชการอำเภอหนองหาน และจังหวัดอุดรธานี องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี และทางด้านงบประมาณเทศบาลตำบลบ้านเชียงเอง จากกองการศึกษาที่มีแผนงานและโครงการที่

ผ่านอนุมัติจากสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง จัดกิจกรรมเพื่อเกิดความสามัคคีในชุมชนจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการอนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่น เช่น การจัดกิจกรรมประเพณีงานสงกรานต์ การจัดกิจกรรมตักบาตรถนนวนสาบุญประจำทุกอาทิตย์แรกของต้นเดือนและอาทิตย์สุดท้ายของเดือน การจัดกิจกรรมวันเข้าพรรษา การส่งเสริมค่านิยมการแต่งกายด้วยผ้าพื้นถิ่นไทพวน เพื่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน ที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันตามรูปแบบของการปกครองในระบบประชาธิปไตย โดยส่วนหนึ่งผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นผู้ที่สนับสนุนทางการเมืองและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนอยู่เสมอหรือมีฐานะทางสังคมที่ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก ส่วนกลุ่มที่เห็นต่างจะมีการวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ในลักษณะการกิจกรรมที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ส่วนตัวและกลุ่มผลประโยชน์ สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายนพดล พลอยโพธิ์ ปลัดเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ความสำนึกรักท้องถิ่นและความร่วมมือประสานงานต่าง ๆ จะเกิดความจิตสำนึกรักท้องถิ่นเกิดความสามัคคีในกลุ่มที่สนับสนุน ส่วนกลุ่มที่เห็นต่างก็มีความสามัคคีลดลงตามลำดับ กล่าวคือหากมีการกิจกรรมได้ดี ก็นั่งเงียบ ถ้าหากจัดกิจกรรมได้ไม่ดี ก็มีการกล่าวหาโจมตีในแง่ลบ” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายประสิทธิ์ จันทะสิทธิ์ ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีบ้านเชียง (สัมภาษณ์วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การเกิดจิตสำนึกความสามัคคียังมีอยู่ ซึ่งแตกต่างจากอดีตอยู่บ้าง ส่วนหนึ่งผลจากการเปลี่ยนทางสังคมอย่างรวดเร็ว จากครอบครัวใหญ่ที่มีสมาชิกอยู่กันแบบครอบครัวใหญ่ มีการแบ่งแยกครอบครัวเพื่อสร้างฐานะเฉพาะมีมากขึ้น ”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ การสนับสนุนส่งเสริมจากเชื่อมประสานระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้าน งบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการอนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่น เช่น การจัดประเพณีสงกรานต์ที่มีการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน การจัดกิจกรรมตักบาตรถนนวนสาบุญ เพื่อสร้างจิตสำนึกความสามัคคีในชุมชน เพื่อเกิดจิตสำนึกความสามัคคีในชุมชน ผลกระทบทางด้านลบเกิดความคิดเห็นแตกต่างกันทางการเมือง โดยเฉพาะการสร้างจิตสำนึกความสามัคคีจะเกิดกับผู้สนับสนุนทางการเมืองและผู้ที่มีผลประโยชน์ร่วม ส่วนกลุ่มที่มีความเห็นต่างมีลักษณะตรงกันข้ามในลักษณะของการรับรู้ที่ไม่สนใจในกิจกรรม และการไม่มีส่วนร่วม แต่มีปฏิกิริยาขย้อนกลับในลักษณะการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองในแง่ลบ ต่อผลงานที่ออกมาล้มเหลวหรือไม่ประสบความสำเร็จ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วจากความเจริญของเทคโนโลยีสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมเมือง ส่งผลให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมลดลงจากอดีตที่ผ่านมา

3) มีเสถียรทางการเมืองและการพึ่งพิงจากฝ่ายผู้บริหารรูปแบบผลประโยชน์ต่างตอบแทน จากการได้รับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงจากประชาชน ทำให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้ที่

ใช้อำนาจสูงสุดในองค์กรด้านการบริหารจัดการ อำนาจฝ่ายบริหารของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ที่มีอำนาจเหนือสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในด้านการปฏิบัติขององค์กร ได้มอบหมายให้หน่วยงานในองค์กรเจ้าหน้าที่นำไปปฏิบัติ ตามสายบังคับบัญชาในแนวคิดที่เป็นผู้มีอำนาจสั่งการสูงสุดในองค์กร การอนุมัติ อนุญาต ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การเอื้อประโยชน์แก่ผู้สนับสนุนและผู้ที่สนองต่อนโยบาย ก่อให้เกิดระบบพึ่งพิงผู้มีอำนาจ สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายนพดล พลอยโพธิ์ ปลัดเทศบาลเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤษภาคม 2560) ได้กล่าวว่า “ในท้องถิ่นยังยึดติดอยู่กับระบบอุปถัมภ์ บุญคุณต้องตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ที่นายกต้องตอบแทนผู้ที่สนับสนุนในการเลือกตั้งเข้ามา” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางสุรพิน เหลืองอร่าม หัวหน้ากองการศึกษา (สัมภาษณ์วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “เนื่องจากนายกมาจากการเลือกตั้งการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตอบสนองกลุ่มที่สนับสนุนในชุมชน การสนองนโยบายลงสู่การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามสายบังคับบัญชาผู้บริหารสูงสุดในองค์กร คือนายกเทศมนตรี” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายสมคิด ผลการรัตน์ ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (สัมภาษณ์วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ต้องยอมรับว่าการช่วยเหลือตอบแทนยังมีอยู่และการพึ่งพาอาศัยกัน ไม่ว่าทางการเมืองที่พึ่งพาอาศัยกันแบบที่แบบนื่อง ทั้ง ในชุมชนและมีค่านิยมในการตอบแทนบุญคุณ ถึงแม้ปัจจุบันจะเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามกาลเวลา” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายประสิทธิ์ จันทะลี ที่ปรึกษานายก (สัมภาษณ์วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “มีการพึ่งพาอุปถัมภ์ต่อนายกเทศมนตรีไปในตัวเพราะมีอำนาจหน้าที่ ใน การบริหารจัดการต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่กับนายกเทศมนตรีทั้งหมด ทั้งอำนาจในด้านสภาและในด้านงบประมาณที่ต้องสนองต่อความต้องการของชาวบ้าน”

การจัดกิจกรรมตามแผนงานหรือโครงการที่ส่งเสริมกลุ่มอาชีพและผู้ประกอบอาชีพในชุมชน ได้ส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและหน่วยงานท้องถิ่นด้วยกัน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ เช่น การขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคคลากรจาก ศูนย์อุตสาหกรรมภาค 4 และวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในการให้ความรู้ให้กับกลุ่มปั้นหม้อเขียนสี จากศูนย์เซรามิก ลำปาง ทำให้สินค้ามีความโดดเด่น สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง นายเสวตจักร บรرتهاทุกซ์ (สัมภาษณ์วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “มีนโยบายส่งเสริมอาชีพ การหาผู้เชี่ยวชาญ เรื่องของการปั้น มาสอนให้คำแนะนำ ตั้งแต่ขั้นตอนปั้นและขั้นตอนการเผาแล้วเป็นเซรามิก อีกทั้งยังกำลังส่งเสริม กำลังหาเตาที่จะมาเผาในความร้อน 1,200 องศา การทอดผ้าก็เช่นเดียวกันเมื่อก่อนทอดแล้วสีมันตก แต่อาศัยเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ มาให้ความรู้ ในผสมสารต่างๆเพื่อให้สีไม่ตก การออกแบบก็เช่นเดียวกัน ก็ให้ผู้รู้มาสอนในเรื่องการออกแบบ ตอนนี้ก็มีการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ในชุมชน การให้บริการสปา นวด กำลังรับสมัครคนตามเป้าคือ 20 คน ฝึกนวดแผนไทย พร้อมต้อนรับ นักท่องเที่ยว และมีกลุ่ม โฮมสเตย์ที่ได้รับมาตรฐาน” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายชาติริ ตะโจประัง ประธานกลุ่มปั่นหม้อเจียนลาย ที่นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณ บุคลากร และการจัดหา วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น (สัมภาษณ์วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “เทศบาลได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมกลุ่มอาชีพ และการประสานร่วมมือหน่วยงานทั้งภาครัฐ เช่น ได้มีการจัดอบรมกลุ่มปั่นหม้อเจียนลาย โดย ศูนย์เสริมคิด ลำปาง ได้ถ่ายทอดความเสริมผลิตภัณฑ์ให้แข็งแรง โดยผ่านหน่วยงานศูนย์อุตสาหกรรม ภาค 4 อุดรธานี” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางไพจิตร จันดาตาด ประธานกลุ่มจักสาน ที่ได้รับการสนับสนุนจากนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ (สัมภาษณ์วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ได้มีการส่งเสริมทั้งด้านงบประมาณจากเทศบาล และการประสานหน่วยงานภาครัฐ จากศูนย์อุตสาหกรรมภาค 4 ในการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ และการศึกษาดูงานที่ประสานหน่วยงานท้องถิ่นด้วยกัน และได้ไปศึกษาดูงานวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงที่บ้านภู จังหวัดมุกดาหาร ที่ทางเทศบาลจัดกิจกรรมศึกษาดูงานเพื่อส่งเสริมกับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน และงบประมาณ ปี 2559 จำนวน 50,000บาท”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ จากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง ส่งผลให้นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ ใช้อำนาจจากความชอบธรรมในการบริหารจัดการ เกิดการพึ่งพิงจากผู้ได้บังคับบัญชา จากการสนองตอบตามนโยบาย เกิดผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ในหน้าที่การงาน ซึ่งมีอำนาจเหนือฝ่ายสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง เนื่องจากเป็นผู้กำหนดนโยบายและนำงบประมาณสนองตอบต่อประชาชน ที่เป็นฐานคะแนนทางการเมือง การสร้างความชอบธรรมและการพึ่งพิงอำนาจของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ ในการส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพในชุมชน ได้แก่ กลุ่มจักสาน, กลุ่มปั่นหม้อเจียนลาย, กลุ่มกลองยาว, กลุ่มโฮมสเตย์, กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร อุปกรณ์สถานที่ การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานของเทศบาลบ้านเชียงที่บ้านภูหรือภูไท ตำบลป่าเป้า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร เรียนรู้วิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ ให้กับกลุ่มอาชีพของเทศบาลตำบลบ้านเชียง ก่อเกิดผลประโยชน์ทั้งสองด้านทั้งในด้านส่วนรวมของชุมชน ผลกระทบทางด้านลบและเกิดการพึ่งพิงในตัวนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ฐานะผู้อุปถัมภ์ต่อเจ้าหน้าที่ประจำที่สนองตอบนโยบายในลักษณะการให้ข้อมูลของระบบราชการ ระเบียบ ข้อกฎหมาย และกระบวนการได้มาซึ่งงบประมาณที่มีความเชี่ยวชาญมากกว่านักการเมือง และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ จากการได้รับจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมสนับสนุน

3.1.2 ผลกระทบทางสังคม

1) เกิด โชนนึ่งการอนุรักษ์แหล่งวัฒนธรรม การขุดค้นพบแหล่งโบราณคดี ยุคหินใหม่ แสดงร่องรอยมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ที่มีพัฒนาการทางวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ แหล่งผลิตเครื่องมือเครื่องใช้โลหะสัมฤทธิ์และหลักฐานความเป็นชุมชนการเกษตรกรรม เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก จากการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสามัญ ครั้งที่ 16 เมืองแซนตาเฟ ประเทศสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2535 การพัฒนาสังคมชนบทที่ถึงสังคมเมือง การขยายตัวของประชากรและชุมชน การทำลายสภาพแวดล้อมจากความต้องการทรัพยากรที่เพิ่มขึ้นของประชาชน เพื่อเป็นการอนุรักษ์แหล่งวัฒนธรรมและรักษาสภาพแวดล้อมงานให้คงอยู่ การสร้างจิตสำนึกในการรักษาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ตลอดจนประกาศจากคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 189 โดยประกาศใช้ เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2515 ห้ามขุดค้นเคลื่อนย้าย หรือซื้อขายแลกเปลี่ยน โบราณวัตถุ

จากแผนงานและกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกการรักษาท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน จากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การมีส่วนร่วมทางการเมือง การจัดระเบียบและควบคุมอาคารสถานที่ก่อสร้างในเขตเทศบาลบ้านเชียง ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน จากการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องความเป็นระเบียบเรียบร้อย การจัดการจราจรที่ให้ความสำคัญกับสถานที่ท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว การวางแผนรองรับการขยายตัวความเจริญเติบโตของชุมชนในอนาคตที่จะเกิดขึ้น การมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจในการนำเทศบัญญัติมาบังคับใช้ในชุมชน สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายทงบุญเชียงมา นักธุรกิจ เจ้าของร้านชวนใหม่ไทย (สัมภาษณ์ วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “ เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นรูปธรรมชัดเจนในการจัดรูปแบบ โดยเฉพาะบริเวณผู้ประกอบการร้านค้าหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง โดยการสร้างความเข้าใจในเทศบัญญัติผ่านผู้นำชุมชน สมาชิกสภาเทศบาลในเขตพื้นที่และการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของนายกเทศมนตรีเอง และการร่วมกิจกรรมในชุมชน” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางจิตรกร ภูมิศรีแก้ว กลุ่มนักธุรกิจ ร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง (สัมภาษณ์ วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การจัดวางผังเมืองช่วยส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรงเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะดวกและเป็นที่น่าสนใจต่อผู้มาท่องเที่ยว ในทางอ้อมการวางผังเมือง ทำให้เกิดแหล่งในการประกอบกิจการ ซึ่งทางเทศบาลได้ทำการชี้แจงและการสร้างความเข้าใจแก่ชุมชน จากการประชุมประชาคมพัฒนา”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ การขุดค้นพบแหล่งโบราณคดียุคหินใหม่ แสดงร่องรอยมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ที่มีพัฒนาการทางวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ แหล่งผลิต

เครื่องมือเครื่องใช้โลหะสัมฤทธิ์ และหลักฐานความเป็นชุมชนการเกษตรกรรม เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก จากการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสามัญ ครั้งที่ 16 เมืองแซนตาเฟ ประเทศสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2535 การพัฒนาสังคมชนบทกึ่งสังคมเมือง จากการขยายตัวของประชากรและชุมชน การทำลายสภาพแวดล้อมและความต้องการทรัพยากรที่เพิ่มขึ้นของประชาชน เพื่อเป็นการอนุรักษ์แหล่งวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม การปลูกจิตสำนึกในการรักษาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนจากการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการจัดระเบียบและควบคุมอาคารสถานที่ก่อสร้างในเขตเทศบาลบ้านเชียง ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนที่แสดงความเห็นด้วยในเรื่องความเป็นระเบียบเรียบร้อย การจัดการจราจรที่ให้ความสำคัญกับสถานที่ท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว การวางผังเมืองที่จะเจริญเติบโตของชุมชนในอนาคต การมีส่วนร่วมและการสร้างความเข้าใจในการนำเทศบัญญัติมาบังคับใช้ในชุมชน ผลกระทบทางด้านลบเกิดการรวมกลุ่มผู้ประท้วงใหม่การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อสมาชิกเทศบาล การแสดงต่อการช่วยเหลือจากสมาชิกเทศบาลเพื่อโอกาสทางการเมือง ซึ่งจะส่งผลต่อนายกเทศมนตรีในทางอ้อมในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการ

2) เกิดจิตสำนึก ความสามัคคีในชุมชนและชาติพันธุ์ วัฒนธรรมที่มีความโดดเด่น หลากหลายรูปแบบ โดยลักษณะเฉพาะของชาติพันธุ์ไทพวน ไม่ว่าจะผ่านทางด้านภาษา เครื่องแต่งกาย สถาปัตยกรรมบ้านเรือน ที่แสดงถึงความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมวิถีแนวคิดความเชื่อ การอพยพตั้งถิ่นฐานจากบรรพชน ความกล้าหาญความเสียสละเพื่อส่วนรวมของ นายพรมมา แก้ววิเชียร จนกระทั่งได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ เป็นขุนเชียงสวัสดิ์ ด้วยความเคารพนับถือและศรัทธาของประชาชนในชุมชนจึงพร้อมใจกันสร้างศาลและรูปเคารพ เพื่อเป็นที่ตั้งสติปัญญาของ ท่าน ทั้งยังเชื่อมั่นว่าเป็นเทพารักษ์คุ้มครองชุมชนบ้านเชียง ในปัจจุบันมีผู้คนให้ความเคารพนับถือและนำเครื่องบวงสรวงมาสักการะ เพื่อขอความเป็นสิริมงคลและยึดเหนี่ยวทางจิตใจไม่เฉพาะในเขตชุมชนบ้านเชียงยังรวมถึงพื้นที่หมู่บ้านใกล้เคียงที่ให้ความเคารพนับถือ

ทางด้านสถาปัตยกรรมบ้านเรือนที่เป็นเอกลักษณ์ “เรือนไทพวน” ลักษณะเป็นเรือนไม้หลังคาทรงจั่วเป็นเกี๋ยด ยกใต้ถุนสูง ตัวเรือนเชื่อมต่อด้วยชานไม้ ยุ้งข้าวแยกต่างหากอีกหลัง ได้รับรางวัลพระราชทานทางการอนุรักษ์ศิลปะสถาปัตยกรรมดีเด่น ปี 2550 โดยสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนอีกแห่งหนึ่ง ที่มีเอกลักษณ์และความภาคภูมิใจของชุมชน

ความโอบอ้อมอารี นิยักรักสงบและรักความรักสามัคคีในหมู่คณะ ความผูกพันกันอย่างเหนียวแน่นในครอบครัวชาวไทพวน ความเป็นเครือญาติ เคารพผู้อาวุโส อีกทั้งความศรัทธาต่อพุทธศาสนา พิธีกรรมที่เน้นในความเชื่อเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพญาแถน ผีฟ้า ผีบรรพบุรุษ การผสมผสานกับพุทธศาสนา การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทางเทศบาลเพื่อกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกต่าง ๆ เช่น พิธีบวงสรวงบรรพบุรุษ การเรียนรู้วิถีพื้นบ้านจากพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านไทพวน การส่งเสริมวัฒนธรรมการแต่งกาย การอนุรักษ์ด้านภาษา การจัดกิจกรรมประเพณีสงกรานต์ เชื่อมโยงความเป็นไทพวนและชาติพันธุ์ เน้นความผูกพันสร้างจิตสำนึกในความสามัคคี และรักษากฎเกณฑ์ของชุมชนตนเองที่ผ่านทางพิธีกรรมต่าง ๆ และได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้นำชุมชน และด้านข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ก่อให้เกิดผลกระตุ้นจิตสำนึกที่เพิ่มขึ้น ในชุมชนสอดคล้องกับบทความ ดังนี้ “ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี นำประชาชนร่วมตักบาตรสายบุญวิถีไทพวนย้อนวันวาน 50 ปีและร่วมพิธีบายศรีรดน้ำคำหัวพ่อแม่ใหญ่แม่ใหญ่เป็นครอบครัวใหญ่ที่อบอุ่น ณ บริเวณลานวัฒนธรรมไทพวน ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี โดยมีนายอำเภอ ผกาภรณ์ อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นไทพวนโดยกำเนิด พ่อใหญ่แม่ใหญ่ ลูกเล็กเด็กแดงชาวบ้านเชียงไทพวน ร่วมประเพณีสงกรานต์และร่วมงานวิถีน้ำวิถีไทย ม่วนหลายไทพวนบ้านเชียง ทำบุญตักบาตรถนนสายบุญ โดยเทศบาลตำบลบ้านเชียงได้อัญเชิญพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองมาให้ประชาชนได้ทำบุญใส่บาตรคล้ายกับการตักบาตรเทโว ส่วนชาวไทพวนบ้านเชียงก็ร่วมกันใส่ชุดลายครามสีน้ำเงิน หรือที่เรียกว่าชุดไทพวนมาร่วมทำบุญตักบาตรถนนสายบุญเป็นแถวยาวเหยียดจากนั้นพ่อพรหมณ์ก็ได้ทำพิธีบายศรีสู่ขวัญให้แก่พ่อแม่ใหญ่แม่ใหญ่ชาวไทพวน ซึ่งได้เชิญพ่อแม่ใหญ่ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมาร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ อายุรวมๆ กันแล้วหลายพันปี และเพื่อความเป็นสิริมงคลในวันครอบครัว ซึ่งชาวไทพวนถือว่าอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวใหญ่ ก็ให้ลูกๆ หลานๆ ได้รดน้ำคำหัวและขอพร ซึ่งเป็นภาพบรรยากาศที่อบอุ่นและหาดูได้ยากในปัจจุบัน งานวิถีน้ำวิถีไท ม่วนหลายไทพวน อยากให้ไปดูวิถีชีวิตคน 5,000 ปีที่บ้านเชียง” (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดอุดรธานี <http://nwnt.prd.go.th> ค้นคืน เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2560) สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายชาติรี ตะโจปะรัง ประธานกลุ่มปั่นหม้อเขียนลาย (สัมภาษณ์ วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “โดยส่วนใหญ่และเกิดจิตสำนึกที่องถิ่น และความสามัคคี จากการเข้าร่วมกิจกรรมเกิดจิตสำนึกถูกกระตุ้นออกมา และจากสังคมที่ให้ความสำคัญทางวัฒนธรรมพื้นถิ่น วัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี การส่งเสริมทางภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างชุมชนบ้านเชียงการต่อยอดของการปั่นไหม เป็นผลิตภัณฑ์ด้วยกาแฟ จากการส่งเสริมทางเทศบาลในการจัดหาบุคคลกรมาให้ความรู้”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ บทบาทผู้แทนองค์กรอย่างเป็นทางการของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง กระตุ้นจิตสำนึกของชุมชนบ้านเชียง จากกระแสท้องถิ่นนิยมที่หันย้อนมองความเป็นตัวตนของตนเอง วัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนที่มีความโดดเด่น รูปแบบที่มีลักษณะเฉพาะของชาติพันธุ์ไทพวน ไม่ว่าจะเป็นทางภาษา เครื่องแต่งกาย สถาปัตยกรรม ได้เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมวิถีแนวความคิดความเชื่อ การสร้างจิตสำนึกตระหนักถึงบรรพชนการสร้างศาลและรูปเคารพขุนเชียงสวัสดิ์ ผู้สร้างคุณประโยชน์แก่ชุมชน ด้วยนิสัยโอบอ้อมอารี รักสงบและรักพวกพ้องความสามัคคีในหมู่คณะผูกพันกันอย่างเหนียวแน่นของครอบครัวชาวไทพวน ความเป็นเครือญาติ เคารพนับถือผู้อาวุโส อีกทั้งความศรัทธาต่อพุทธศาสนา การปลูกสร้างจิตสำนึกรักษ์ถิ่น ได้เชื่อมโยงวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของชุมชน รวมเข้ากับกิจกรรมต่าง ๆ ทางเทศบาล เพื่อกระตุ้นสร้างจิตสำนึกต่าง ๆ เช่น การเรียนรู้วิถีพื้นบ้านจากพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านไทพวน การส่งเสริมวัฒนธรรมด้านการแต่งกาย การอนุรักษ์ด้านภาษา ประเพณีงานสงกรานต์ สร้างความผูกพันผ่านทางพิธีกรรมต่างๆ เพื่อเกิดจิตสำนึกรักษ์ท้องถิ่นและความสามัคคี การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานทางสังคมที่ให้ความสำคัญทางวัฒนธรรมพื้นถิ่น เช่น วัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี โดยการส่งเสริมทางภูมิปัญญาท้องถิ่น และจากการผลักดันจากเทศบาลตำบลบ้านเชียง ประสานร่วมมือกับหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ประชาชนในชุมชน การสนับสนุนจากผู้นำเป็นที่เคารพนับถือของชุมชนอดีตข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ที่ให้ความสำคัญต่อชุมชน ผลกระทบทางด้านลบจาก บทบาทผู้แทนองค์กรอย่างเป็นทางการกระตุ้นปลูกสร้างจิตสำนึกรักษ์ถิ่นของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงที่เชื่อมโยงทางวัฒนธรรม การเมือง และศีลธรรม เพื่อกระตุ้นสร้างจิตสำนึกในรูปแบบต่าง ๆ บนพื้นฐานความสัมพันธ์ทางสังคมมากกว่าที่จะสร้างพื้นฐานการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองรูปแบบประชาธิปไตย

3) การวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง จากการนำนโยบายผลักดันวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียงของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองในหลากหลายแง่มุม โดยเฉพาะนักการเมืองท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้ง เกิดการต่อสู้แข่งขัน เพื่อคะแนนเสียงและสร้างโอกาสทางการเมืองด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งที่ถูกหรือผิด ทั้งยังไม่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ทุกกลุ่มทุกฝ่ายและบุคคลต่าง ๆ ได้ เมื่อได้รับการเลือกตั้งดำรงในตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น ก็ถือได้ว่ามีเกียรติยศและชื่อเสียง เมื่อเทียบกับประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนทั้งทางด้านสังคมและตำแหน่งหน้าที่ วัฒนธรรมไทยที่นิยมชื่นชมเฉพาะตัวบุคคล โครงการหลายโครงการได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมต่อกลุ่มอาชีพและผู้สนับสนุนทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณที่เป็นตัวเงิน บุคลากร อุปกรณ์สถานที่ และผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวเนื่องในรูปแบบต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพความสามารถที่ดึงทรัพยากรจากภายนอกเข้ามา

สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่น ทั้งผู้คาดหวังที่จะได้รับประโยชน์ซึ่งเป็นฐานคะแนนเสียงและประชาชนในชุมชน จากสถานภาพส่วนตัวฐานะทางสังคมที่มั่นคง อำนาจที่ได้รับจากหน้าที่การงาน การให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านในชุมชนจากการเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีท้องถิ่น หมุนเวียนกันอยู่ตลอดทั้งปี และกิจกรรมทางสังคมของชุมชน ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งงานแต่งงาน งานบวช และงานศพ การเสียดสีและความมุ่งมั่นต่อชุมชนอย่างแข็งขัน แสดงในภาพลักษณ์ผู้อุปถัมภ์ความเอื้อเฟื้อและความมีจิตใจงดงาม รูปแบบผู้ชักนำทำนุบำรุงทางศาสนา การจัดกิจกรรมส่งเสริมทางวัฒนธรรม การฟื้นฟูอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีที่ดั่งงามสืบทอดต่อกันมา เป็นแบบแผนในการสร้างความชอบธรรมและศีลธรรมรูปแบบ วัด บ้าน โรงเรียน ที่สำคัญของชุมชนบ่งบอกถึงความดีงามของคนในสังคม ที่แยกไม่ออกกว่าเป็นการสร้างบารมีให้กับตัวเองหรือทำเพื่อชุมชน

การสร้างบารมีก่อให้เกิดอำนาจในรูปแบบหนึ่งที่เกิดกับปัจเจกบุคคล เป็นหลักและอาศัยความรู้สึกปลุกเร้า กระตุ้นให้เชื่อฟัง เน้นเรื่องของชาตินิยมเป็นหลัก ผู้นำทางการเมืองก็ไม่ต่างจากปวงชนทั่วไป ในการแสวงหาอำนาจและสร้างอำนาจให้กับตัวเอง การแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง บางครั้งอาจใช้อำนาจเกินขอบเขต จนเกิดการอุปถัมภ์ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดจากความผูกพันแลกเปลี่ยน เกิดความแตกแยกและความขัดแย้งความเห็นที่แตกต่าง และการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง เสี่ยงวิพากษ์วิจารณ์ในแง่มุมการสร้างบารมีมีความนิยมชมชอบต่อบุคคลผลงาน และจากการใช้อำนาจหน้าที่ สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางจิตกร ภูมิศรีแก้ว ผู้ประกอบการร้านค้าบริเวณหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง (สัมภาษณ์วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การสร้างผลงานของนายกเทศมนตรีจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่งส่วนหนึ่งก็เป็นสร้างผลงานก็ไม่แปลกที่จะทำอย่างนั้นและเป็นธรรมดา การจัดกิจกรรมบางอย่างประชาชนชุมชนอยากจะเข้าร่วมเช่น การจัดงานมรดกโลกบ้านเชียงที่จัดขึ้นทุกปี แต่ได้ยินเสียงประกาศเสียงตามสายของนายกเทศมนตรีเกี่ยวกับการแต่งกายมาร่วมชมการแสดง เสียง สี แสง ที่ลานวัฒนธรรมที่เน้นการแต่งกายด้วยชุดไทพวน (ผ้าพื้นถิ่น ผ้าฝ้ายย้อมคราม) ทำให้ประชาชนบางส่วนไม่ยอมไปร่วมชมเนื่องจากเกิดความแตกต่างในบริเวณงาน อีกทั้งส่วนใหญ่ผู้ที่เข้าชมการแสดงจะเป็นข้าราชการ ชั้นผู้ใหญ่ เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชนและบุคคล ในสังคม ทำให้รู้สึกถึงความแตกต่าง และเนื่องจากการจัดงานจะมีขบวนแห่จากชุมชนต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งนายกเทศมนตรีได้ประกาศการเข้าขบวนแห่ที่เน้นชุดไทพวน ซึ่งมีชาวบ้านใกล้เคียงที่เข้าร่วมขบวนที่ไม่ได้แต่งกายมาร่วมขบวนแต่เป็นชุดที่สวยงาม เนื่องจากการประสานงานที่อาจผิดพลาด ขบวนนั้นได้ถูกตำหนิและเกิดความไม่พอใจแก่ผู้มาร่วมงานพร้อมกันยกเลิกขบวนชุดนั้น” ส่วนในการบริหารจัดการในองค์กร เสี่ยงวิพากษ์วิจารณ์ที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ ที่ขึ้นอยู่กับอำนาจนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงเพียงผู้เดียว สอดคล้องกับคำกล่าวของกลุ่มผู้บริหารเทศบาล

รองนายกเทศมนตรี นายชุมพร สุทธิบุญ (สัมภาษณ์ วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การบริหารจัดการมีการมอบหมายภาระหน้าที่ได้มีการแบ่งความรับผิดชอบกองฝ่ายอย่างชัดเจน แต่การปฏิบัติจะให้ความสำคัญส่วนตัวความไว้วางใจความคุ้นเคย และการตัดสินใจขั้นตอนสุดท้ายก็ต้องขึ้นอยู่กับนายกเทศมนตรีทุกครั้ง ซึ่งงานที่เคยได้ตัดสินใจไปแล้วเนื่องความเร่งด่วนและการติดต่อประสานงานผิดพลาดหรือไม่ได้ บ่อยครั้งที่โดนตำหนิจากการตัดสินใจและเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ การแก้ไขปัญหาต่างสุดท้ายต้องรอที่นายกเทศมนตรี”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ การวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองการนำนโยบายผลักดันวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียงของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง การร่วมกิจกรรม การให้ความช่วยเหลือในชุมชนตามประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมส่งเสริมทางวัฒนธรรม การแต่งกาย ภาษา อาหารพื้นถิ่น อาศัยความรู้สึกลูกเร้า กระตุ้นเตือนการฟื้นฟูอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามสืบทอดต่อกันมา เป็นแบบแผนในการแสวงหาอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งต่อสู้แข่งขัน เพื่อคะแนนเสียงและสร้างโอกาสด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งที่ถูกหรือผิด การสร้างบารมีก่อให้เกิดอำนาจในรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นกับปัจเจกบุคคลเป็นหลักและให้เกิดความนิยมชมชอบจากผลงานของตนเอง ผลกระทบทางด้านลบเป็นการแสวงหาอำนาจและสร้างอำนาจให้กับตัวเอง บางครั้งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจเกินขอบเขตจนเกิดการอุปถัมภ์ในเรื่องต่าง ๆ เสี่ยงวิพากษ์วิจารณ์ที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่เบ็ดเสร็จ ที่ขึ้นอยู่กับนายกเทศมนตรี คนเดียว ในด้านการปฏิบัติได้ให้ความสำคัญส่วนตัวความไว้วางใจคุ้นเคย ตลอดจนการตัดสินใจขั้นตอนสุดท้ายที่ต้องขึ้นอยู่กับนายกเทศมนตรีทุกการสร้างความชอบธรรม ที่ถูกมองในแง่มุมการสร้างบารมีมีความนิยมชมชอบจากผลงานและตัวบุคคล

3.1.2 ผลกระทบภายใน

1) ผลกระทบที่มีต่อนายกเทศมนตรี การได้รับการสนับสนุนต่อการเลือกตั้งต่อไป จากผลงานที่ผ่านมากการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง ที่เป็นแผนงานโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลบ้านเชียงและโครงการที่เกี่ยวข้อง จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง เข้าสู่สังคมชนบทและกึ่งเมืองของเทศบาลตำบลบ้านเชียง ความเปลี่ยนแปลงที่นำมาสู่ยุคโลกาวิวัฒน์ได้นำเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านการรับรู้ จากต่างท้องที่และเหตุการณ์ มาสู่ความรับรู้ของคนในท้องถิ่น จากรูปแบบการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่เน้นในความเท่าเทียม ที่ไม่การแบ่งแยก เรื่องฐานะ ชาติพันธุ์ สีผิว ความรู้สึกความเป็นคนพื้นถิ่นมีความลดน้อยลง ความนิยมวัตถุนิยมบริโภคนิยม เข้ามาทแทนที่วิถีชีวิตที่พึ่งพิงอาศัยซึ่งกันและกัน สภาพปัญหาทางสังคมที่เกิดจากการพัฒนาที่ไร้ทิศทาง ขั้วอำนาจของอนุรักษ์นิยมและเสรีนิยมที่เคลื่อนตัวมาพบกัน ความคิดทัศนคติโลกทัศน์มีมองต่างในแง่มุมที่มีผลกระทบต่อตัวนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ที่ผลักดัน

วัฒนธรรมท้องถิ่น ไทพวนและกระตุ้นความเป็นอนุรักษ์นิยม ท้องถิ่นนิยมความเป็นตัวตนของคนบ้านเฮา วิถีชีวิตที่ดีงาม จากการส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ได้ดึงเอาภูมิปัญญาและทุนทางสังคมมาพัฒนาท้องถิ่น เกิดผลตอบรับในระดับหนึ่งจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม และผู้สนับสนุนทางการเมือง แต่การอนุรักษ์และอัตลักษณ์ที่ยังไม่สามารถโดดเด่นเพียงพอที่จะประจักษ์แก่ชุมชนได้โดยชัดเจน ส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง การร่วมคิดแสดงความคิดเห็นและยอมรับในแง่มุมที่แตกต่างโดยแท้จริง และขาดการประสานองค์กรปกครองท้องถิ่นให้เป็นเนื้อเดียวกันกับชุมชน ยังมีเรื่องของการจัดสรรทรัพยากร การแบ่งปันของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ และความเป็นเครือญาติในความเป็นคนพื้นถิ่นในชุมชนเดียวกัน

ผลกระทบที่มีต่อนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ที่จะได้รับการสนับสนุนต่อการเลือกตั้งครั้งต่อไป จากการสัมภาษณ์ กลุ่มต่าง ๆ พบว่าการได้รับการสนับสนุนทางการเมืองในโอกาสต่อไป ไม่มีความแน่นอน มีมุมมองในเรื่องทางการเมืองมีความซับซ้อนและให้เหตุผลที่แตกต่างกันไป ในส่วนที่จะได้รับการสนับสนุนทางการเมืองอีกต่อไป เนื่องจากเป็นบุคคลที่ตั้งใจทำงาน มุ่งมั่นแข่งขัน และอาสาช่วยเหลือสังคม และเป็นบุคคลที่มีฐานะทางสังคมเป็นที่ยอมรับนับถือในชุมชน สอดคล้องกับคำกล่าวของ นายนายทอง บุญเชียงมา เจ้าของร้านชวนไหมไทย (สัมภาษณ์ วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การเมืองเป็นเรื่องที่คาดการณ์ได้ยาก เปลี่ยนแปลงได้ทุกเวลา และทำทีของผู้รับสมัครเลือกตั้งที่เป็นผู้แข่ง ซึ่งคิดว่าตัวนายกถ้าได้รับเลือกตั้งเป็นเพราะ ความตั้งใจในการทำงานขยันขันแข็ง ส่วนที่ไม่ได้อาจเป็นเพราะการลงเลือกคนใหม่หรือให้โอกาสคนอื่นพิสูจน์ผลงาน” สอดคล้องกับคำกล่าวของ นางจิตกร ภูมิศรีแก้ว ผู้ประกอบการร้านค้าบริเวณหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง (สัมภาษณ์วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2560) ได้กล่าวว่า “การได้รับเลือกตั้งเป็นเรื่องที่ไม่แน่นอนในส่วนที่ได้รับเลือกตั้งเป็นเพราะความจริงจังตั้งใจในการพัฒนา และการสนับสนุนจากเครือญาติพี่น้องที่เป็นองค์ประกอบหลัก”

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ ผลกระทบต่อตัวนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ ในด้านการได้รับการสนับสนุนทางการเมืองในโอกาสต่อไป การได้รับการสนับสนุนทางการเมืองในอนาคตทางการเมือง เหตุผลที่จะได้รับการสนับสนุนเนื่องจากเป็นบุคคลที่ตั้งใจทำงาน มุ่งมั่นแข่งขัน และเสียสละอาสาช่วยเหลือสังคม ประกอบกับฐานะทางสังคมเป็นที่ยอมรับในชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียง การมีเครือข่ายกับผู้มีอำนาจทั้งในระดับอำเภอและจังหวัด พื้นฐานทางครอบครัวเครือญาติที่มีความเจริญก้าวหน้าในสาขาอาชีพต่าง ๆ เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับ ผลกระทบทางด้านลบในส่วนที่ไม่ได้รับการสนับสนุนเพราะบุคคลิกส่วนตัว และภาวะผู้นำ ในเรื่องของความเชื่อมั่นในตัวเองสูง การควบคุมทางอารมณ์ ความเป็นอนุรักษ์นิยม อีกทั้งการแข่งขันทางการเมืองเปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิ์เข้ามาบริหารเพื่อแสดงความสามารถและ

สร้างผลงาน โดยผู้ที่ลงมาสมัครการรับเลือกตั้ง มักได้รับการสนับสนุนทางการเมืองมีผลงานเป็นที่
ประจักษ์พอสมควรผ่านการประเมินจากตัวเอง และชุมชนมาระดับหนึ่งแล้ว ชุมชนบ้านเชียงมี
ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ชาติพันธุ์ไทพวนเดียวกันเกือบทั้งหมดของชุมชน เพียงแต่จะมีความ
สนิทสนมมากเพียงใดเท่านั้นเอง ที่เป็นฐานคะแนนเสียงที่สำคัญที่จะช่วยให้ได้รับการเลือกตั้งจาก
ชุมชน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษายทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555-2559 ผู้วิจัยได้นำข้อสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษายทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง มีบทบาทอย่างไร

1.1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อยทบาททางการเมืองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง มีปัจจัยใดบ้าง

1.1.3 เพื่อศึกษาผลกระทบจากบทบาททางการเมืองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษายทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555-2559 ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้รูปแบบการพรรณนา (Descriptive Research) มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 **ระเบียบวิธีวิจัย** ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลเอกสารข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่กำหนดและแบ่งกลุ่มไว้ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary) การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิชาการ ผลงานทางวิชาการ งานวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ผลงานค้นคว้าอิสระข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต วรรณกรรม วารสาร เอกสาร สื่อมวลชนและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

1.2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) **ประชากรการวิจัย** ประชากรประกอบด้วย (1) กลุ่มผู้บริหารเทศบาล, ที่ปรึกษา, ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง (2) เจ้าหน้าที่ของรัฐ (3) กลุ่มนักธุรกิจ (4) กลุ่มอาชีพ

ในเขตในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านเชียง (5) นักวิชาการและสื่อมวลชน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านเชียง

2) กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

(1) กลุ่มผู้บริหารเทศบาล, ที่ปรึกษา, ประธานสภาเทศบาลบ้านเชียง
จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง
นายชุมพร สุทธิบุญ รองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง
นายอดิศักดิ์ เหมือนสีเลา รองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง
นายประสิทธิ์ จันทะสี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี ฯ
นายสมคิด ผกัรัตน์ ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง

(2) เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

เจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง (ที่ประจำอยู่ในปัจจุบัน)

นายพนพล พลอยโพธิ์ ปลัดเทศบาลบ้านเชียง
นางสุรพิน เหลืองอร่าม หัวหน้าฝ่ายปกครอง รักษาการแทน
ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลบ้านเชียง

นายวิจิตร นามวงศ์ กำนันตำบลบ้านเชียง
นายอารักษ์ ภูมิศรีแก้ว ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 13 ชุมชนพิพิธภัณฑ

(3) กลุ่มนักธุรกิจ จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

นางจิตรกร ภูมิศรีแก้ว นักธุรกิจ เจ้าของร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง
นายทง บุญเชียงมา ร้านชวนไหมไทย

(4) นักวิชาการและสื่อมวลชน จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

นายอุดม ปีตานัง ผู้สื่อข่าวประจำจังหวัดอุดรธานี ที่วีลีส่อง 3
นักวิชาการ เทศบาลตำบลบ้านเชียง (ที่ประจำอยู่ในปัจจุบัน)

(5) กลุ่มอาชีพ กลุ่มละ 1 คน ประกอบด้วย

ประธานกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง
ประธานกลุ่มปั้นหม้อเขียนลาย
ประธานกลุ่มกลองยาว (สมาชิกในกลุ่ม)
ประธานกลุ่มจักสาน
ประธานกลุ่มโสมสเดย์ (สมาชิกในกลุ่ม)

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่ที่กำหนดคุณสมบัติ แบบโควตา เพื่อให้ได้ข้อมูลการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัย

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของประชากรกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง มาตรวจสอบความถูกต้องกับเอกสารงานทางวิชาการ บทความ แนวคิด ทฤษฎี โดยนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนาภาพรวมตามกรอบแนวคิด และตามวัตถุประสงค์

1.3 ผลการวิจัย

เพื่อศึกษาวิจัย บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง ช่วง พ.ศ. 2555 – 2559 เนื้อหาประกอบด้วย บทบาททางการเมือง/ปัจจัยที่สนับสนุนทางการเมือง/ผลกระทบจากบทบาททางการเมือง ซึ่งผลการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

1.3.1 บทบาททางการเมืองด้านโครงสร้างหน้าที่

1) บทบาททางการเมือง

(1) ด้านการกำหนดนโยบาย บทบาทด้านการกำหนดนโยบายของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง บทบาทอย่างเป็นทางการได้ผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง อาศัยอำนาจตามความชอบธรรมกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทสภาพท้องถิ่นที่ได้เปรียบเป็นแหล่งอารยธรรมโบราณคดีที่มีชื่อเสียง เชื่อมโยงมากำหนดในนโยบาย พร้อมทั้งแสดงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเน้นการพัฒนาคนและสิ่งแวดล้อม โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และการอนุรักษ์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม และคุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์พัฒนาด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ที่เป็นนโยบายในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผลกระทบจากด้านลบจากบทบาทการกำหนดนโยบาย ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกที่กลุ่มผู้สนับสนุนหรือกลุ่มข้าราชการที่มีส่วนร่วมทางการเมือง หรืออีกนัยหนึ่งเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์การตัดสินใจในการกำหนดนโยบายโดยนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง จากการใช้อำนาจหรือเจตนาธรรม ที่จะทำหรือไม่กระทำ การกำหนดนโยบายจึงอาจเป็นการให้หรือตอบแทนกลุ่มทางการเมืองมากกว่าที่จะมองเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวมความคุ้มค่า และประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน

(2) *ด้านการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี* บทบาทนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงที่มีอำนาจเพิ่มขึ้นกว่าในอดีต มีเอกภาพในการตัดสินใจจากการได้รับเลือกตั้งเข้ามา จากฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติที่เป็นกลุ่มการเมืองกลุ่มเดียวกัน สมาชิกทั้งสองสภามีความสัมพันธ์เป็นการส่วนตัว การร่างเทศบัญญัติและการตรวจสอบจากฝ่ายสภานิติบัญญัติเพื่อถ่วงดุลทางอำนาจเป็นไปได้ยาก ส่วนหนึ่งเกิดจากวัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นอาศัยความเป็นพวกพ้องสังคมนครือญาติ และการยอมรับในอำนาจบทบาทผู้นำ ผลกระทบจากด้านลบจากบทบาทชี้ให้เห็นถึงบทบาทผู้นำหรือชนชั้นนิยมที่มีอำนาจเหนือการตัดสินใจและมีอิทธิพลต่อสมาชิกของอีกฝ่ายโดยเฉพาะกลุ่มการเมืองมาจากกลุ่มเดียวกัน ประกอบกับ วัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นยึดติดอยู่กับ โครงสร้างทางสังคม ความเป็นพรรคพวก ความผูกพันส่วนบุคคล สมาชิกยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง หรือเข้าใจแต่ให้ความสำคัญแก่อำนาจทางการเมืองผ่านรูปแบบตัวแทน

(3) *ด้านการเชื่อมประสานงาน* กับหน่วยงานราชการที่นำนโยบายมาปฏิบัติบทบาทผู้แทนองค์กรอย่างเป็นทางการ ผู้นำนโยบายจากภาครัฐมาปฏิบัติตามหลักการกระจายอำนาจของภาครัฐเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระจากส่วนกลาง อีกทั้งองค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับชุมชนในพื้นที่ทั้งยังเป็นกลไกการทำงานของภาครัฐ การนำนโยบายมาปฏิบัติในพื้นที่รูปแบบบูรณาการร่วมกับ โครงการของเทศบาลรูปแบบต่าง ๆ จากการสื่อสารทางการเมืองเผยแพร่ระเบียบ ข้อกฎหมาย ข่าวสารและแนวทางการปฏิบัติ สร้างการมีส่วนร่วมทางการเมือง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อสามารถรับรู้และแก้ไขปัญหาที่แท้จริง ผลกระทบจากด้านลบจากบทบาทผู้เชื่อมประสานนำนโยบายมาปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นการรวบรวมพลังในการพัฒนาท้องถิ่น ในบางครั้งอาจสร้างบารมีหรือการผูกขาดทางการเมืองจากการสร้างสานสัมพันธ์ตามตำแหน่งหน้าที่ระบบราชการในระดับต่าง ๆ ของภาครัฐ การมีข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์มาสู่การตัดสินใจ โดยขาดการชี้แนะจากสมาชิกหรือการรับฟังความเห็นที่แตกต่างทางสังคม

(4) *บทบาทการเชื่อมประสานงานระหว่างท้องถิ่นด้วยกันในแนวราบ* บทบาทการเชื่อมประสานงานระหว่างท้องถิ่นด้วยกันในแนวราบอย่างเป็นทางการ บทบาทผู้นำสถานภาพตัวแทนองค์กรที่มีศักยภาพการจัดกิจกรรมและผลักดันวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่น จาก การเชื่อมประสานกับองค์กรปกครองท้องถิ่นในพื้นที่ใกล้เคียงด้วยกันเองในแนวราบ เช่น องค์กรการบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านยา เทศบาลตำบลหนองเม็ก เทศบาลตำบลผักตบ ในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นหรือการร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามวิถีชีวิตของชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งและภาคภูมิใจในท้องถิ่นตัวเอง สะท้อนถึงบทบาทผู้เชื่อมประสานทรัพยากรทั้งในชุมชนและนอกชุมชน ในการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมาย ผลกระทบจากด้านลบจากบทบาทการเชื่อมประสานงานท้องถิ่นด้วยกันบางครั้งขาดการวางแผนและการตัดสินใจทำให้เกิด

ความล่าช้าและคาดเคลื่อนผลจากการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นอยู่กับตัวนายก ซึ่งสะท้อนแสดงถึงการไม่กระจายอำนาจการบริหารจัดการ หรืออาจเป็นการชี้ให้เห็นลักษณะตัวแทนที่มีความเด็ดขาดและเข้มแข็งฝ่ายเดียว

(5) การบริหาร/การชี้แนะ/การบังคับบัญชาในองค์กร บทบาทด้านผู้บริหารจัดการในองค์กร ได้ชักนำกลุ่มข้าราชการครูชำนาญ บุคคลที่มีบทบาททางสังคมเข้ามาช่วยบริหารด้วยตำแหน่งที่สำคัญในฝ่ายบริหาร จากโครงสร้างการแบ่งแยกระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาพอย่างชัดเจน ด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กรการชี้แนะ บังคับบัญชา บริหารบุคลากรในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมบุคลากรเข้ารับการอบรมในสายงานอาชีพต่าง ๆ การปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมพื้นถิ่นในองค์กร การส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าบุคลากรข้าราชการในพื้นที่ ผลกระทบจากด้านลบ จากบทบาทการบริหารจัดการเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาลักษณะการพึ่งพิงและผลประโยชน์ต่างตอบแทนจากการสนองนโยบาย จากการชี้แนะหรือการสร้างค่านิยมส่งผลกระทบต่อข้าราชการประจำที่หวังการพึ่งพิงโดยขาดการนำหลักคุณธรรม ความสามารถ อาจส่งผลเกิดผลประโยชน์เกื้อกูลทางระบบราชการหรือเกิดระบบอุปถัมภ์ในองค์กร

(6) บทบาทการเป็นตัวแทนองค์กรเชื่อมประสานทั้งแนวดิ่งและแนวราบ กับภาคส่วนต่าง ๆ บทบาทการเป็นตัวแทนสาธารณชนเชื่อมประสานในแนวราบรูปแบบไม่เป็นทางการเฉพาะคนในบทบาทผู้ให้ความรู้ให้ความช่วยเหลือส่วนตัวทางด้านทรัพย์สินกิจกรรมที่เกิดขึ้นทางสังคม การพบปะพูดคุยเพื่อกระตุ้นทางสังคม การส่งเสริมพุทธศาสนา ศิลธรรม ส่งเสริมผู้ประกอบการในชุมชนจากเครือข่ายคณะผู้บริหารที่เข้าร่วมกลุ่มต่าง ๆ การเชื่อมประสานในแนวดิ่งตามสถานภาพอย่างเป็นทางการต่อหน่วยงานระดับอำเภอ วัฒนธรรมอำเภอ พัฒนาชุมชน หน่วยงานราชการต่าง ๆ ในระดับจังหวัด องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุดรธานี ในการขอรับการสนับสนุนจัดกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยการสร้างสานสัมพันธ์จากการช่วยเหลือเกื้อกูลตามอำนาจหน้าที่กับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับอำเภอและจังหวัด ผลกระทบทางด้านลบ บทบาทผู้นำองค์กรหรือตัวแทนแบบอย่างผู้กระตุ้นสังคมทางด้านศีลธรรม คุณธรรมและพฤติกรรมสนองตอบตามสภาพและเหตุการณ์ทางสังคม ในฐานะนักการเมืองเพื่อสร้างแรงศรัทธาความนิยมต่อตนเองหรือสร้างฐานเสียงทางการเมืองให้เพิ่มขึ้น

1.3.2 บทบาททางการเมืองที่มีต่อปัจจัยภายนอก ด้านสังคม ได้แก่

1) การนำเทศบัญญัติมาบังคับใช้ บทบาททางการเมืองนายกเทศมนตรี ตำบลบ้านเชียง ผู้นำการปฏิบัติหน้าที่เทศบัญญัติของเทศบาลตำบลบ้านเชียงมาบังคับใช้ การกำหนด

บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท วางแผนโครงสร้างผังเมืองรองรับความเจริญเติบโตขึ้นในอนาคตในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง และการปฏิบัติตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 189 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2515 ห้ามขุดและลักลอบขุดค้นแหล่งโบราณคดีเนื่องจากเป็นแหล่งวัฒนธรรมทางโบราณคดี ปัจจุบันประชาชนในพื้นที่ยังไม่เกิดผลกระทบจากอาคารก่อสร้างยังเป็นที่พักอาศัยขนาดเล็ก ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามเทศบัญญัติของเทศบาลตำบลบ้านเชียง ผลกระทบทางด้านลบ เกิดการขาดความมือจากบางกลุ่มในชุมชน จากทัศนคติที่มีต่อการเมืองเรื่องผลประโยชน์ที่ทับซ้อน การหาผลประโยชน์เฉพาะหน้า เพื่อสร้างฐานเสียงทางการเมืองให้เพิ่มขึ้น

2) การอนุรักษ์การส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่น การอนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น จากสภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากความเจริญทางเทคโนโลยี เน้นความสะดวกสบาย จากสังคมชนบทสู่สังคมกึ่งเมือง วิถีชีวิตแบบเรียบง่ายสอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อมดำรงอยู่กับจารีต ประเพณี ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ส่งผลให้นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงสร้างเครือข่ายทางชนชั้นนิยมอย่างเป็นทางการ กระตุ้นส่งเสริมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชนตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ องค์กร ผู้นำชุมชน เอกชนในการร่วมกันอนุรักษ์ ในฐานะนักการเมืองต้องสร้างผลงานตามที่ได้อาสาเข้ามาทำหน้าที่แก้ไขหรือจัดการสิ่งที่มีคุณค่าของชุมชนให้คงอยู่ยาวนาน ผลกระทบจากด้านลบ จากบทบาทผู้ประสานสร้างเครือข่ายทางเป็นทางการ ปลูกสร้างจิตสำนึกด้วยความมุ่งมั่นและจริงจัง บางครั้งความเชื่อมั่นตนเองที่สูงเกินไปหรือการใช้ความรู้สึกหรืออคติต่อการตัดสินใจ ขาดการเปิดความคิดเห็นคำแนะนำจากสมาชิกหรือชุมชนส่งผลให้ขาดการร่วมมือที่แท้จริง

3) การประสานงานกับชุมชน การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน บทบาททางการเมืองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง อย่างเป็นทางการอาศัยอำนาจหน้าที่บริหารจัดการด้านการประสานงานร่วมกับหน่วยงานในองค์กรเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง กับผู้นำชุมชน หน่วยงาน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ จากแผนงานและโครงการเชื่อมประสานในการจัดกิจกรรมสร้างองค์ความรู้การจัดอบรมให้กับชุมชน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ บทบาทตัวแทนอย่างไม่เป็นทางการ การพบปะพูดคุยเพื่อขอความร่วมมือสนับสนุนจากผู้ประกอบการ เอกชน ในพื้นที่และนอกพื้นที่ ด้านผู้ประสานทรัพยากรทั้งในและนอกชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งความสามัคคีในชุมชน ผลกระทบจากด้านลบรูปแบบอย่างผู้นำองค์กรที่เป็นทางการหรือตัวแทนองค์กรลักษณะผู้ให้ความรู้ในการดำรงชีวิต เพื่อสร้างแรงศรัทธาที่จะส่งผลต่อโอกาสและการมุ่งแสวงหาอำนาจทางการเมืองจากการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมือง

1.3.3 ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง

โดยศึกษาถึงสถานะแวดล้อมที่เป็นปัจจัยแรงผลักดันให้นำมาสู่การมีบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง แบ่งได้เป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ สถานะแวดล้อมที่เป็นปัจจัยภายนอกทางการเมือง และสถานะแวดล้อมที่เป็นปัจจัยภายใน ด้านตัวนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงเอง แยกได้ดังนี้

1) ปัจจัยภายนอก

(1) ด้านการเมือง

ก) นโยบายจากส่วนกลาง จากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดยสาระสำคัญ ความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง การออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดอำนาจหน้าที่ การถ่ายโอนภารกิจ การจัดสรรรายได้ ให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นปัจจัยสนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงนายเสวตฉัตรบรรเทาทุกข์ ให้มีอำนาจหน้าที่โดยชอบธรรม เข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ จัดสรรทรัพยากร แก้ไขปัญหาท้องถิ่นที่มีความแตกต่าง หลากหลายตามสภาพพื้นที่ โดยนายกเทศมนตรีและสมาชิกมาจากการเลือกตั้ง อยู่ครบวาระ 4 ปี ในรูปของ นายก – สภา ผู้แทนที่มีอำนาจชอบธรรมด้วยการเสนอนโยบายกำหนดเป็นแผนงานหรือโครงการพัฒนาแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ตามกรอบและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่กฎหมายได้บัญญัติ

ข) นโยบายส่วนภูมิภาค นโยบายจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด ปัจจัยที่สนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงอีกด้านหนึ่ง นโยบายการพัฒนาจังหวัดอุดรธานีให้เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงหลายจังหวัด ด้วยความสะดวกสบายทางคมนาคม การขนส่ง นโยบายและวิสัยทัศน์การพัฒนาของจังหวัดอุดรธานี เน้นการพัฒนาในกลุ่มแม่น้ำโขงให้เป็นศูนย์กลางในภูมิภาคอีสานตอนบน กลายเป็นแหล่งความเจริญเมืองหน้าด่านสู่ภูมิภาคลุ่มน้ำโขง การบูรณาการทุกภาคส่วนของจังหวัดและอำเภอ ท้องถิ่นในการบริหารจัดการ มีส่วนสนับสนุนและเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งในการสนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง

ค) นโยบายส่วนท้องถิ่น ปัจจัยสนับสนุนให้นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง จากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เชื่อมประสาน หน่วยงานภาครัฐจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยอำนาจหน้าที่และรูปแบบของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี (76 จังหวัด) Provincial Office for Local Administration ดำเนินการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในเขตพื้นที่ เป็นหน่วยงานที่ช่วยสนับสนุนส่งเสริม ในด้านต่าง ๆ

เพื่อให้เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการตัวเอง มีศักยภาพในการบริการสาธารณะ อีกทั้งยังให้คำแนะนำปรึกษาในด้านแผนงาน เชื่อมโยงให้องค์กรปกครองท้องถิ่นสร้างความเข้มแข็ง เชื่อมประสานการปฏิบัติงาน และสนับสนุนงานอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอด้านการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) *ด้านสังคม* ได้แก่ เกิดท้องถิ่นนิยมสังคมชนบททั้งเมือง ปัจจัยหนึ่งด้านสังคมที่ส่งผลให้นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่น ไทพวนบ้านเชียง ความเป็นตัวตนหรือพวกเดียวกันของชนกลุ่มน้อยชาวไทพวน ที่อพยพมาจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในยุคจารีต การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มบนความสัมพันธ์ทางเครือญาติ แน่นแฟ้น ยึดมั่นในการรักษาประเพณี วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม แบบอนุรักษนิยม ตามแบบโครงสร้างสังคมไทย จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมการมีปฏิสัมพันธ์จากสังคมภายนอก เกิดสังคมชนบททั้งเมืองส่งผลกระทบต่อชุมชนในท้องถิ่น เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดมุมมองที่หลากหลาย ความต้องการทางทรัพยากร การเติบโตของชุมชนด้านประชากร เกิดกระแสแนวทางการพึ่งพาตนเองแบบท้องถิ่นนิยมที่หวนย้อนมามองตนเอง ใช้ทุนทางสังคมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

2) ปัจจัยภายใน

(1) *ด้านตัวนายกเทศมนตรี* เป็นปัจจัยภายในเกี่ยวข้องกับตัวนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียงเอง ได้แก่

ก) *ภูมิหลังของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง* ภูมิหลังของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตรบรรเทาทุกข์ ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องจากพื้นฐานทางฐานะที่มั่นคง ก้าวสู่อำชีพข้าราชการครู ภาวลักษณะของการเป็นแม่พิมพ์ของชาติ ผู้มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยกย่องยอมรับในชุมชน ส่งผลให้เกิดความนิยมในตัวบุคคลเป็นที่เคารพนับถือ ด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพครู ที่ต้องประพฤติตนตามหลักจริยธรรม ศีลธรรม อีกทั้งยังได้สานสัมพันธ์พบปะผู้นำชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแคว้นข้าราชการด้วยกัน บนความสัมพันธ์ในสายอาชีพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การชักนำจากนักการเมืองท้องถิ่น ได้วางอนาคตทางการเมืองบนพื้นฐานอำนาจนิยมและชนชั้นนิยม การศึกษายังเป็นปัจจัยหนึ่งกำหนดเงื่อนไขในการลงรับสมัครเลือกตั้งเกิดข้อจำกัดได้เปรียบเหนือคู่แข่ง สร้างโอกาสให้นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ ผู้ได้เพิ่มพูนศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา

ข) *การเข้าสู่อำนาจทางการเมือง* จากการชักนำเข้าสู่อำนาจทางการเมืองจากอดีตนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงฐานอำนาจเก่าทางการเมือง เสนอให้ได้รับตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง เป็นจุดเริ่มต้นทางการเมืองเพื่อสร้างโอกาสพิสูจน์ตนเอง ส่งผลในอนาคตด้วยการเสนอตัวรับใช้ชุมชนฐานะผู้บริหารหรือที่รู้จักกันดีว่า “นายก” ด้วย

บุคลิกที่มุ่งมั่น ความเชื่อมั่นในตัวเอง จากความประสบความสำเร็จในชีวิต และการสานสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มข้าราชการครู ผู้นำชุมชน ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับต่าง ๆ ด้วยฐานะทางสังคมและความสัมพันธ์ในเครือข่ายติดต่อกันใหญ่ในชุมชน ควบคู่กับการสร้างบทบาทตัวแทนสาธารณชนอาสา รับใช้สังคมช่วยเหลือเกื้อกูลอุปถัมภ์แบบฉันทน์พี่น้องในชุมชน เป็นปัจจัยที่นำมาสู่เส้นทางการเมืองให้ไปสู่งเป้าหมายในการดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงคนปัจจุบัน

1.3.4 ผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง

ผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียงสามารถแยกผลกระทบจากบทบาททางการเมือง ได้แก่ ผลกระทบบทบาททางการเมืองที่มีต่อภายนอก และผลกระทบบทบาททางการเมืองที่มีต่อสังคม

1) ผลกระทบทางการเมืองที่มีต่อภายนอก มีดังนี้

(1) ผลกระทบทางการเมือง

ก) ในด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายและเทศบัญญัติ ผลกระทบทางการเมืองจากการแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายและเทศบัญญัติ จากการนำนโยบายเสนอในรูปแบบแผนงานและโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญทุก ๆ ด้าน เชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศและระดับจังหวัด จากการสื่อสารทางการเมือง ร่วมกับการสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านประชาคมในชุมชนทุกหมู่บ้าน เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการสนองตอบต่อนโยบายจากชุมชนในการนำไปปฏิบัติ ผลกระทบทางด้านลบ การกำหนดนโยบายทางการเมืองที่เกิดจากค่านิยม ความเชื่อเฉพาะคณะบุคคลผู้นำและกลุ่มทางการเมือง การใช้การสื่อสารทางการเมืองในการมีส่วนร่วมทางการเมืองลักษณะผู้สื่อสารประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลหรือบางกลุ่มที่มีความเห็นต่างจากผลประโยชน์ที่ไม่ได้รับ

ข) การสนับสนุนส่งเสริมจากการเชื่อมประสานระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งด้านงบประมาณ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการอนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่น จากการจัดกิจกรรมส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดความสามัคคีเกิดสำนึกความสามัคคีในชุมชน การได้รับการสนับสนุนความร่วมมือจากกลุ่มผู้นำชุมชนและผู้สนับสนุนทางการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ผลกระทบทางด้านลบ บทบาทผู้กระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้ความสำคัญบนความสำนึกร่วมเป็นพวกเดียวกันหรือชาติพันธุ์พวกพ้องเดียวกัน มากกว่าการใช้หลักการมีส่วนร่วมทางการเมืองความมีเหตุผลและยอมรับความเห็นต่างเพื่อหาแนวทางร่วมกันอย่างแท้จริง

ค) มีเสถียรทางการเมืองและการพึ่งพิงจากฝ่ายผู้บริหารรูปแบบ ผลประโยชน์ต่างตอบแทน การใช้อำนาจอันชอบธรรมตามตำแหน่งหน้าที่บทบาทนายกเทศมนตรี ตำบลบ้านเชียง ในการบริหารจัดการต่อการพัฒนาท้องถิ่นตามนโยบายเกิดการพึ่งพิงจาก ผู้ได้บังคับบัญชาแบบผู้ใต้อุปถัมภ์ จากการสนองตอบต่อนโยบายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติใน หน่วยงานขององค์กรและในชุมชน ส่งผลต่อการสร้างความก้าวหน้าในหน้าที่การงานให้แก่ พนักงาน เจ้าหน้าที่ ที่สนองต่อนโยบาย ทางด้านกิจกรรมสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง บทบาท นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง มีอำนาจเหนือฝ่ายสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียงหรือฝ่ายนิติบัญญัติ ผลกระทบทางด้านลบ จากการสร้างบารมีและค่านิยมที่ยังยึดติดในตัวบุคคล การพึ่งพิงต่อตัว นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงมีอิทธิพลต่อองค์กรและสมาชิกเทศบาลทั้งสองสภาเป็นกลุ่มทาง การเมืองเดียวกัน ส่งผลต่อการขาดการสอดตรวจและค้ำคูลอำนาจหรือการถ่วงดุล ในการควบคุม การบริหารของฝ่ายบริหาร

2) ผลกระทบทางสังคม ได้แก่

(1) การปรับปรุงผังเมืองการจัดโซนนิ่ง ผลกระทบต่อสังคมจากการจัด ระเบียบสังคมการจัดวางผังเมือง การปรับปรุงภูมิทัศน์การวางผังเมือง เกิดความเป็นระเบียบใน ชุมชนจากการขยายตัวของอาคารบ้านเรือนและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เกิดผู้ประกอบการใหม่ ๆ และการ รวมกลุ่มผู้ประกอบการ ความต้องการทรัพยากรที่เพิ่มขึ้น เกิดการมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือต่อ นโยบายจากชุมชน ด้วยการสื่อสารทางการเมืองของเทศบาลตำบลบ้านเชียง ผลกระทบทางด้านลบ การรวมกลุ่มผู้ประกอบการใหม่อย่างไม่เป็นทางการ เกิดการพึ่งพิงสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อ สมาชิกเทศบาลหรือใช้ความสัมพันธ์ทางเครือญาติเพื่อช่วยเหลือสานสร้างผลประโยชน์ในรูปแบบ ต่าง ๆ

(2) เกิดจิตสำนึก ความสามัคคีในชุมชนและชาติพันธุ์ บทบาทผู้แทน องค์กรอย่างเป็นทางการ กระตุ้นและปลูกสร้างจิตสำนึกต่าง ๆ ประสานร่วมมือผู้นำของชุมชนใน ระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด จากการจัดกิจกรรมทางเทศบาลตำบลบ้านเชียง จากการเชิดชูและ เติบโตผู้ที่กระทำคุณงามความดีแก่ชุมชนผ่านรูปสัญลักษณ์พิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความเชื่อถือ และศรัทธาให้เกิดจิตสำนึกและความสามัคคีในชุมชน ผลกระทบทางด้านลบ จากการจัดกิจกรรม ทางเทศบาลกระตุ้นและปลูกสร้างจิตสำนึกต่าง ๆ การใช้งบประมาณเกินงบประมาณในบาง กิจกรรม บางนโยบายหรือกิจกรรมมีนัยทางการเมืองเฉพาะกลุ่ม ประกอบกับเหตุผลทางการเมือง ท้องถิ่นที่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่ทั่วถึง

(3) การวิพากษ์ทางการเมือง การน่านโยบายผลักดันวัฒนธรรมชุมชน ท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียงของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเศวตฉัตร บรรเทาทุกข์ ได้มีการ

วิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองในหลากหลายแง่มุม จากการส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงกระตุ้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางวัฒนธรรม การแต่งกาย ภาษา อาหาร พื้นถิ่น การฟื้นฟูอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีที่ดั่งามสืบทอดต่อกันมา เป็นแบบแผนในการสร้างความชอบธรรมและศีลธรรมรูปแบบ วัด บ้าน โรงเรียน การช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมของชุมชน ในรูปแบบต่าง ๆ และการช่วยเหลือส่วนตัว เพื่อแสดงออกถึงความเสียสละและความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาชุมชนอย่างแข็งขัน ในภาพลักษณ์ผู้อุปถัมภ์ ให้ความเอื้อเฟื้อและความมีจิตใจงดงาม ส่งผลในการรับรู้ของปัจเจกบุคคล กลุ่มบุคคลและต่อชุมชน ผลกระทบทางด้านลบ การวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง การแสวงหาอำนาจและบารมี การใช้อำนาจเกินขอบเขตจนเกิดการอุปถัมภ์การฟุ้งเฟ้อ ผลประโยชน์เชิงนโยบาย ทับซ้อน การใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จในการบริหารจัดการในองค์กร

3) ผลกระทบภายใน ได้แก่

(1) ผลกระทบที่มีต่อนายกเทศมนตรี การได้รับการสนับสนุนต่อการเลือกตั้งต่อไป การได้รับการสนับสนุนทางการเมืองในโอกาสต่อไป การเมืองท้องถิ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงและมีความแตกต่างจากอดีต เกิดมุมมองทางสังคมต่อทัศนคติต่อนักการเมืองต้องสามารถสร้างความพึงพอใจแก่ทุกคนได้ เป็นเรื่องต้องอาศัยความสามารถและปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาช่วย และขึ้นอยู่กับจังหวะและโอกาส ส่วนการที่จะได้รับการสนับสนุนต่อนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง เนื่องจากเป็นบุคคลที่ตั้งใจทำงาน มุ่งมั่นแข็งขัน อาสาช่วยเหลือสังคม เป็นบุคคลที่มีฐานะทางสังคมเครือข่ายดีทำให้การสนับสนุน ผลกระทบทางด้านลบ จากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงด้วยความประสบความสำเร็จในชีวิตและทางสังคม ส่งผลต่อด้านพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง มุ่งมั่น แนวความคิดทางการเมืองยังยึดติดผู้นำแบบชนชั้นนิยม

2. การอภิปรายผล

การวิจัยศึกษา เรื่อง บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555 – 2559 พบว่า บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ พบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ส่งผลกระทบต่อชุมชนทั้งภายนอกและภายใน จากการสัมภาษณ์บุคคล ประกอบกับการศึกษาวิจัยเอกสาร บทความและระเบียบข้อกฎหมาย วรรณกรรม วิทยานิพนธ์ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับงานวิจัย เว็บไซต์ต่าง ๆ บทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้น พบข้อมูล ดังนี้

2.1 บทบาททางการเมือง

2.1.1 บทบาททางการเมืองด้านโครงสร้างหน้าที่

1) *ด้านการกำหนดนโยบาย* บทบาทตามสถานภาพอย่างเป็นทางการ ผู้ริเริ่มกำหนดนโยบายสาธารณะสอดคล้องตามสภาพบริบทของพื้นที่เป็นจุดได้เปรียบมากำหนดเป็นนโยบาย การใช้ทุนทางสังคมทางวัฒนธรรมมาช่วยแก้ไขทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด แสดงเจตนาธรรมและความสามารถในการจัดการและบริการ อาศัยการตั้งสมมติฐานทางการเมือง การสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในชุมชน บุคคลที่สังคมคาดหวังการกำหนดนโยบายและเลือกนโยบายมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจแทนชุมชน ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มีผลกระทบต่อสังคม ส่วนผลในด้านลบการกำหนดนโยบายและการจัดสรรทรัพยากรขึ้นอยู่กับตัวนายกและสมาชิกทางการเมืองฝ่ายบริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายสาธารณะผลประโยชน์ส่วนใหญ่มักตกที่กลุ่มสนับสนุนทางการเมือง สอดคล้องกับ เดเนียน ลาสเวลล์ (Daniel Lasswell, 1974) ที่กล่าวว่า อำนาจทางการเมือง (Political Means) การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย อาศัยหลัก ใครได้อะไร เมื่อไร อย่างไร “Who Get What, When and How” สอดคล้องกับ เก็ตตาโน มอสคา (Gaetano Mosca, 1939) ที่กล่าวว่า อำนาจทางการเมืองเป็นเรื่องของบุคคลเพียงคนเดียวหรือคณะบุคคล ผู้นำมาบทบาทในการกำหนดนโยบาย ที่มีอิทธิพลต่อสังคมส่วนรวม และสอดคล้องกับ ปชาน สุวรรณมงคล (ก 2554, น.126) ได้ทำการศึกษาแนวคิดทางการเมือง พบว่าบทบาทผู้บริหารในการที่จะกระทำหรือไม่กระทำใด ๆ ต่อนโยบายสาธารณะ และแสดงถึงทิศทางการพัฒนาหรือแก้ไข รวมถึงการมีส่วนร่วม เช่น การจัดเวทีประชาคมเพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น และสอดคล้องกับ สิริ เทศประสิทธิ์ (พรเพ็ญ เจริญนฤมล, 2542, น.12) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นที่สอดคล้องกับการพัฒนาท้องถิ่นหรือการพัฒนาชุมชน ไว้ว่าเป็นผู้นำในการช่วยแก้ไขและวิเคราะห์ปัญหาตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น สอดคล้องกับ สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (สิดา สอนศรี และคณะ, 2559, น.121) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้นำในด้านนโยบาย ว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถที่กำหนดทิศทาง ทั้งในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง ไม่ว่าจะเป็นในระดับประเทศและระดับภูมิภาค ภายใต้จุดอ่อนและจุดแข็งในประเทศหรือในองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัย เปรมกมล ทิพย์โปธา (2555) ผลการวิจัยพบว่า นายกมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น เนื่องจากเป็นผู้นำและผู้รู้สภาพของปัญหาไม่ว่าจะเป็นทางด้านเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ทั้งยังมีการช่วยแก้ไขการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจชุมชน และได้เก็บเกี่ยวสังเคราะห์สมมติฐานทางการเมือง

2) *ด้านการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี* บทบาทนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้ง การแบ่งแยกฝ่ายบริหารออกจากฝ่ายสภา สามารถสรรหาบุคคล

ที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยการบริหารจัดการ การจัดสรรทรัพยากรแบ่งปันที่มีค่าให้แก่สังคม การนำเทศบัญญัติให้ผ่านความเห็นชอบของฝ่ายสภา และฝ่ายสภาเองมีอำนาจสามารถที่จะยับยั้งตามกระบวนการปกครองในระบบประชาธิปไตย ในการถ่วงดุลทางอำนาจของฝ่ายบริหาร บทบาทนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียงที่มีอิทธิพลเหนือสมาชิกด้วยการสร้างความสัมพันธ์ส่วนบุคคลในฝ่ายสภา ส่งผลให้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีผ่านการเห็นชอบและให้การสนับสนุน การตรวจสอบการทำงานฝ่ายบริหารทำได้เพียงกระทำตามผลการดำเนินงานแผนงานหรือโครงการที่สมาชิกเสนอเข้าสภาเท่านั้น ส่วนผลในด้านลบ บทบัญญัติที่มาของนายกเทศมนตรีเอื้อต่อบทบาททางการเมืองสร้างความเข้มแข็งการใช้อำนาจเหนือสภาในด้านงบประมาณ เกิดความสัมพันธ์ส่วนบุคคลเป็นตัวชี้นำการปกครอง วัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นให้ความสำคัญเฉพาะตัวบุคคล มากกว่าอาศัยหลักการการแบ่งแยกการบริหาร การถ่วงดุล และการตรวจสอบตามรูปแบบประชาธิปไตย สอดคล้องกับบทความงานวิจัย ยุทธพร อิศรชัย และคณะ (2549) พบว่า บทบาทผู้บริหารที่มีความเข้มแข็งในด้านสภาท้องถิ่นมีอำนาจลดลงเนื่องจากผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรงบทบาทด้านถ่วงดุลฝ่ายบริหาร ในลักษณะเป็นการตรวจสอบถ่วงดุลโดยอาศัยการกระทำตามและอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในกรณีที่นายกเทศมนตรีมีความเข้มแข็งและถ้าฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาเป็นกลุ่มการเมืองเดียวกันกระบวนการตรวจสอบ เช่น การถอดถอน ตรวจสอบการใช้อำนาจ ไม่อาจจะเกิดขึ้นได้บทบาทการสนับสนุนการทำงานฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาสนับสนุนทางฝ่ายบริหารหลายด้าน การสนับสนุนทางเทศบัญญัติที่ฝ่ายสภาต้องให้การสนับสนุน การสนับสนุนด้านนโยบาย และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ปัจจัยที่ประสบความสำเร็จมักขึ้นอยู่กับตัวบุคคลหรือสมาชิกเทศบาล และสอดคล้องกับ ปธาน สุวรรณมงคล (ก 2554, น.136) ในการศึกษาแนวคิดทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นมีส่วนพิจารณาในแผนงาน การใช้งบประมาณในเขตเลือกตั้งของตนได้รับการจัดสรรด้วยหรือไม่

3) *ด้านการประสานงานกับหน่วยงานราชการที่นำนโยบายมาปฏิบัติ*
 บทบาทผู้นำเชื่อมประสานนโยบายของภาครัฐมาปฏิบัติ โดยการเชื่อมประสานนำกิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐบูรณาการร่วมกับแผนพัฒนาท้องถิ่นและตามโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเพื่อนำไปปฏิบัติ ตามหลักการกระจายอำนาจตามกรอบกฎหมายบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นหน่วยงานของภาครัฐในพื้นที่และใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ซึ่งรัฐมีอำนาจหน้าที่ในด้านความมั่นคง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ส่วนผลในด้านส่วนลบ บทบาทผู้เชื่อมประสานอย่างเป็นทางการ การนำนโยบายภาครัฐมาปฏิบัติอาจนำมาสู่การสร้างบารมีหรือการผูกขาดทางการเมืองให้กับตนเอง จากระบบราชการที่เอื้ออำนาจในการสร้างสานสัมพันธ์อย่างเป็นระบบในรูปแบบโครงสร้างหน้าที่ ชนชั้นนิยมยังมีอิทธิต่อสังคมไทยอยู่ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ

แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber 1864 -1920) ที่เสนอแนวคิดทฤษฎี ความมีเหตุผลและเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ ที่กำหนดตามขนบธรรมเนียม ประเพณี การตอบสนองต่อพฤติกรรมของผู้อื่น และตามของความคาดหวังสังคม การแบ่งช่วงชั้นของสังคม อำนาจที่เหนือการกระทำของผู้อื่นในสังคม อำนาจทางการเมืองที่มาจากตำแหน่งขององค์กรการจักระเบียบราชการ และสอดคล้องแนวคิดทฤษฎีของ ทัลคอต พาร์สันส์ (Talcott Parsons, 1902 -1979) ที่เสนอแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ (Structural – Function) เปรียบเทียบความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ (System) ต่างมีหน้าที่เพื่อดำรงอยู่ บรรลุเป้าหมายและมีเอกภาพ มีแบบแผนให้เกิดดุลยภาพ และสอดคล้องกับ วิโรจน์ ภูัจันดา (พรเพ็ญ เจริญนฤมล 2542, น.10) อธิบายบทบาทผู้นำท้องถิ่นไว้ 3 ประการ คือ 1. บทบาทฐานะผู้ให้ความรู้ ความเข้าใจ 2. บทบาทฐานะรวมพลังเพื่อร่วมกันในการประกอบกิจกรรมใด 3. บทบาทของผู้ประสานงาน ในการประสานการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทุกระดับและหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อให้โครงการการพัฒนาไปเป็นอย่างจริงจังและต้องแก้ไขและรับผิดชอบในปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาอีกด้วย

4) *บทบาทการเชื่อมประสานงานระหว่างท้องถิ่นด้วยกันในแนวราบ การประสานความร่วมมือรับการสนับสนุน* บทบาทผู้เชื่อมประสานอย่างเป็นทางการตามอำนาจหน้าที่ สร้างเครือข่าย ต่อหน่วยงานส่วนราชการ องค์กรเอกชน ประสานกับชุมชน เพื่อขอการรับสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ในการดำเนินตามแผนพัฒนาท้องถิ่นจากหน่วยที่มีศักยภาพ เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด กระทรวงอุตสาหกรรมในพื้นที่ การเชื่อมประสานจากการสร้างสานสัมพันธ์ที่ดีทางสังคมแบบอย่างไม่เป็นทางการ กับอดีตแควงข้าราชการในสายงานในระดับต่าง ๆ และผู้ที่นับถือในภาคเอกชน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามแผนงานโครงการ ส่วนผลในด้านลบ ส่งผลการขาดการวางแผนและการบริหารจัดการที่ดี ขาดความเข้าใจความไว้วางใจความเชื่อมั่นต่อผู้ปฏิบัติในองค์กร สอดคล้องกับ วิโรจน์ ภูัจันดา (พรเพ็ญ เจริญนฤมล, 2542, น.10) ที่กล่าวว่า บทบาทฐานะรวมพลังเพื่อร่วมกันในการประกอบกิจกรรมใด ๆ ในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อเกิดการรวมพลังในการพัฒนาอย่างจริงจังและบทบาทของผู้เชื่อมประสานงาน ในการประสานการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทุกระดับและหน่วยงานในพื้นที่ บทบาทการเชื่อมประสานงานระหว่างท้องถิ่นด้วยกันในแนวราบ บทบาทผู้เชื่อมประสานที่จะจัดทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ จึงต้องมีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานในองค์กรเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง บทบาทของผู้เชื่อมประสานต้องอาศัยความคุ้นเคยเป็นการส่วนตัว หรือตำแหน่งหน้าที่การงานที่ช่วยให้การเชื่อมประสานบรรลุตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ ทัลคอต พาร์สันส์ (Talcott Parsons, 1902 -1979) ซึ่งเสนอแนวคิดทฤษฎีทางสังคมที่ประกอบไปด้วย การปรับตัว (Adaptation) การบรรลุเป้าหมาย (Goal Attainment) การรักษาแบบแผน (Latency) และการบูรณาการ

(Integration) จำเป็นต้องมีการประสานการทำงานจากระบบย่อย ๆ เพื่อไปสู่เป้าหมายและการต้องทำงานร่วมกันของมนุษย์และสังคมต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ความสัมพันธ์ภาพที่เน้นลักษณะสถานภาพที่ติดตัวมา จากตำแหน่งหน้าที่ เส้นสายทางสังคม ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความสามารถเฉพาะตัว และความสามารถที่เป็นที่ประจักษ์ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ อริสโตเติล ใน “The Politics” (พิศาล มุกตารัศมี, 2557) กล่าวไว้ว่า “มนุษย์เป็นสัตว์การเมือง” ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และการรวมตัวพัฒนาไปสู่ความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน อันได้แก่ชุมชน และการรวมตัวในทุกรูปแบบเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของความดี ไปยังสิ่งที่ดีและมีลักษณะเฉพาะตัว ในลักษณะของการสร้างองค์กร และสอดคล้องกับ ธ โสธร ผู้ทองคำ (จิตรวราธรรม หวังเจริญ, 2552, น.12) หลักการของการนำนโยบายได้นำหลัก (POSDCORB) ของ ลูเธอร์ กูลิค และลินคอล์น เออร์วิก ที่ประกอบไปด้วยการประสานงาน (Coordinating) กระบวนการที่กำหนดรายละเอียดแยกย่อยออกเป็นแผนงานที่ให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องที่ต้องเข้าใจตรงกันระหว่างผู้กำหนดนโยบาย ผู้วางแผน ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ

5) การบริหาร/การชี้นำ/การบังคับบัญชาในองค์กร ผู้นำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ กำหนดทิศทางการบริหารจัดการ การชี้นำสร้างค่านิยมให้เกิดความเชื่อมั่นแรงจูงใจในรูปแบบผู้ให้อุปถัมภ์ผลประโยชน์ต่างตอบแทน ทั้งในทางตรงและทางอ้อม ส่วนผลกระทบในด้านลบ บทบาทอย่างเป็นทางการผู้นำบริหารจัดการในองค์กรขาดความเข้าใจบทบาทการบริหารจัดการ การใช้ดุลยพินิจในการพิจารณา มากกว่าหลักการปฏิบัติ ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติอาศัยฟังฟังผู้มีอำนาจ สอดคล้องกับ พรชัย เทพปัญญา (มาโนช สุวรรณสาร, กาญญ คำริศ, และมณฑา แก่นสุวรรณ, 2558, น.16 -18) ได้กล่าวทฤษฎีว่าด้วย ผู้นำ (Elitist Theory) ว่า ผู้นำเป็นผู้มีอำนาจที่จะชี้ชะตาบุคคลที่อยู่ใต้การปกครองเป็นไปตามที่ตนต้องการและสถานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคง สอดคล้องกับ ธ โสธร ผู้ทองคำ (จิตรวราธรรม หวังเจริญ, 2552, น.12) หลักการของของการนำนโยบายได้นำหลัก (POSDCORB) การจัดการ(Organization) เป็นการจัด โครงสร้างองค์กรที่เป็นทางการ อำนาจหน้าที่ การบังคับบัญชา เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับ มารุต วันทนากร (2549) ที่กล่าวถึงผลกระทบจากการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี โดยตรงต่อระบบการปกครองท้องถิ่นไทย จากการศึกษาพบว่า นายกเทศมนตรีมีความเข้มแข็งและมีผลกระทบต่อองค์กรบริหารงานบุคคล การจัดทำงบประมาณที่มีเหนือสภา

6) บทบาทการเป็นตัวแทนองค์กรเชื่อมประสานทั้งแนวดิ่งและแนวราบ บทบาทผู้นำตัวแทนขององค์กรอย่างเป็นทางการ เชื่อมประสานความสัมพันธ์ทางสังคมในการจัดสรรทรัพยากร จากการสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชน องค์กร กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ การจัดองค์ความรู้ให้สมาชิกทางสังคมผ่านการจัดอบรมศึกษาดูงาน ร่วมจัดกิจกรรมของชุมชน การ

เชื่อมประสานผู้นำทางการปฏิบัติแบบอย่างไม่เป็นทางการ จากการกระตุ้นความคิดทางสังคมด้านศีลธรรม โดยการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่าง ส่งเสริมพุทธศาสนา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาตามแผนงานโครงการที่วางไว้ ส่วนผลกระทบทางด้านลบ บทบาทผู้เชื่อมประสานทางสังคมเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้และเป็นการสร้างผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ ซึ่งจะส่งผลนำไปสู่การสร้างโอกาสทางการเมืองในอนาคต สอดคล้องกับ วิศาล ศรีมหาวโร (2558, น.186-187) ที่อธิบายว่า สังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลง (Transitional Society) การรวมกลุ่มที่เกิดขึ้นภายใต้แนวคิดที่เน้นความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองร่วมกันเป็นหลัก และมีลักษณะผสมหรือคาบเกี่ยวอย่างแน่นแฟ้น มีลักษณะของสังคมเกษตรกรรม คือ บรรทัดฐานทางสังคม การแบ่งงาน การแบ่งของกันขึ้น มีองค์การโดยมีการทำหน้าที่หลาย ๆ อย่าง สอดคล้องกับ สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ (เปรมกมล ทิพย์โปธา 2555, น.12) ได้ศึกษาศักยภาพและเครือข่ายผู้นำ และได้จัดประเภทผู้นำที่มีความสามารถ ไว้ดังนี้ ผู้นำความคิด ผู้นำทางศีลธรรม การประยุกต์ทางศีลธรรมในการพัฒนา ผู้นำทางอาชีพ ที่แบ่งได้จากการทำกิจกรรมเฉพาะด้าน และผู้มีกระบวนการที่ดีกับชุมชน คือ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ผู้นำในการพูดกระตุ้นแนวความคิดและการปฏิบัติการ ผู้นำในการประสานทรัพยากรที่มีค่าในชุมชนและนอกชุมชนการมีบารมีและความสามารถในการระดมทุน

2.1.2 บทบาททางการเมืองด้านสังคม

1) การนำเทศบัญญัติมาบังคับใช้ บทบาทผู้แทนองค์กรอย่างเป็นทางการนำ การปฏิบัติเทศบัญญัติบังคับใช้ ห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท มาบังคับใช้ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง มุ่งเน้นการจัดระเบียบทางสังคม รักษา สภาพแวดล้อมและการวางแผนในอนาคตรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ผ่านกระบวนการ ชี้นำร่วมประชุมหารือหรือสร้างความเข้าใจอันดีเพื่อประสานความร่วมมือ ในฐานะตัวแทนของชุมชน ตัวแทนกลุ่มทางสังคมที่พยายามจัดสรรผลประโยชน์ให้เกิดคุณค่าในองค์กรและชุมชน ส่วนผลกระทบจากด้านลบ จากบทบาทผู้นำการปฏิบัติอย่างเป็นทางการในการบังคับใช้เทศบัญญัติ เพื่อจัดระเบียบทางสังคมตามความเจริญเติบโตของชุมชน เกิดผลกระทบจากการขาดความร่วมมือ ไม่ปฏิบัติตามเทศบัญญัติจากปัจเจกชนหรือบางกลุ่ม ที่มีแนวคิดทัศนคติทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผู้ไม่สนใจทางการเมือง สอดคล้องกับ สุชา จันทน์หอม (ทรนง ร่องคำ, 2552, น.19) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทว่า บทบาทของบุคคลในสังคมที่ขึ้นอยู่กับ สถานภาพของตนเอง เช่น บทบาทนายกรัฐมนตรี หรือบุคคลทั่วไป เช่น พ่อแม่ ครู แพทย์ ทหาร และองค์กรประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น การอบรม บุคลิกภาพ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับ วิศาล ศรีมหาวโร (2558, น.83-84) ที่กล่าวถึง แนวคิดทฤษฎี ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ที่เปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

การร่วมรับรู้ข่าวสาร และเกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียมอันมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ และหมายถึงอำนาจในการตัดสินใจไม่ควรเป็นของคนกลุ่มน้อย สอดคล้องกับ กระมล ทองธรรมชาติ (วิศาล ศรีมหาโร, 2558, น.77 - 78) ที่กล่าวถึงรากฐานหลักอุดมการณ์ของระบบประชาธิปไตย ได้แก่ หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน (Popular Sovereignty) หลักเสรีภาพ (Liberty) หลักความเสมอภาค (Equality) หลักกฎหมาย (Rule of Law) โดยหลักกฎหมายที่มาจากประชาชน ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม และหลักเสียงข้างมาก (Majority Rule)

2) การอนุรักษ์การส่งเสริมประเพณีพื้น การอนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น จากสังคมชนบทสู่สังคมกึ่งเมืองและสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป บทบาทผู้นำที่เห็นการเปลี่ยนแปลง การอนุรักษ์ภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสมมาเป็นระยะเวลายาวนาน การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ชุมชน การส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้ขั้นปฐมวัยสร้างค่านิยมที่ดีของชุมชน การกระตุ้นค่านิยมที่ดีผ่านการสื่อสารทางการเมืองต่อชุมชน ตามอำนาจหน้าที่ตามบทบาทผู้นำองค์กรได้อาสาเข้ามาพัฒนาสังคม และหน้าที่ต้องแก้ไขหรือจัดการสิ่งที่มีคุณค่าของชุมชนให้คงอยู่ยาวนาน ส่วนผลกระทบทางด้านลบ บทบาทอย่างเป็นทางการ การอนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น ด้วยสถานภาพทางตำแหน่งหน้าที่ ด้วยบุคลิกที่มุ่งมั่น ความเชื่อมั่นตัวเองสูงส่งต่อการตัดสินใจขาดการแสดงรับฟังความคิดเห็น อาจนำมาสู่การผูกขาดอำนาจทางการเมือง สอดคล้องกับ ชนสวรรค์ เจริญเมือง (2551, น. 174 -175) ในทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับท้องถิ่นนิยม ความผูกพันกับพื้นที่และใช้ประโยชน์แผ่นดินที่มีสิ่งที่ดีงาม ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ การเสียดสีของบรรพบุรุษ ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาชาวบ้านที่ถูกกระทบจากการบริหารแบบรวมศูนย์กระแสโลกาภิวัตน์ ท้องถิ่นสามารถแสดงบทบาทด้วยการทำให้ศิลปวัฒนธรรมหวนกลับมาดูแลท้องถิ่นด้านจิตใจและเศรษฐกิจได้ และสอดคล้องกับ วิศาล ศรีมหาโร (2556, น.166 -167) ที่กล่าวเกี่ยวกับ ลักษณะทางสังคมวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองไทย ของชนชั้นนำนิยมและท้องถิ่นนิยม อธิบายว่าการล่มสลายทางเศรษฐกิจ การหวนคืนสู่วิถีชนบทการแสวงหาความเชื่อ การฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติในชุมชน ในปัจจุบันชนชั้นนิยมและท้องถิ่นนิยมกลับมามีบทบาทการเมืองการปกครองในแบบประชาธิปไตยเป็นอย่างมากและพัฒนาหลายเป็นการเมืองเชิงสัญลักษณ์

3) การเชื่อมประสานงานกับชุมชน การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ บทบาทผู้นำองค์กรและผู้เชื่อมประสานอย่างเป็นทางการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ในการจัดกิจกรรม การเชื่อมประสานจากเครือข่ายทางการเมือง ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพ การร่วมแสดงความคิดเห็นจากการจัดกิจกรรมการกระตุ้นทางความคิดสร้างเสริมความรู้แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้ความรู้และยังแสดงถึงความสามารถ

ในการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีต่อชุมชน ส่วนผลกระทบทางด้านลบ บทบาทผู้เชื่อมประสานแบบอย่างผู้นำองค์กรที่เป็นทางการหรือตัวแทนองค์กรลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างความรู้ และการมุ่งแสวงหาอำนาจทางการเมืองจากการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมือง สอดคล้องกับ ปธาน สุวรรณมงคล (ก 2554, น.10-14) ในการศึกษาแนวคิดทางการเมือง แนวทางกลุ่มกับการศึกษาการเมืองท้องถิ่น เกี่ยวข้องกับสังคม (Social Relation) เป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลกับบุคคลหรือระหว่างกลุ่มต่าง ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างความแตกต่าง ความหลากหลายของกลุ่มต่าง ๆ ทั้งโดยการเจรจา ทำความเข้าใจ โดยเฉพาะสังคมที่มีความหลากหลาย และการเมืองเป็นเรื่องการแสวงหาอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อประโยชน์ของกลุ่มของตน

2.2 ปัจจัยภายนอก

2.2.1 ด้านการเมือง

1) นโยบายจากส่วนกลาง บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 บังคับรัฐให้กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น กำหนดอำนาจหน้าที่ การถ่ายโอนภารกิจ การจัดสรรรายได้ ให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่บทบัญญัติที่กำหนดไว้ รูปแบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ที่แสดงเจตจำนงของที่มาอำนาจอันชอบธรรม ความเป็นอิสระการบริหารจัดการบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกัน ปัจจัยสนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง สอดคล้องกับ ปธาน สุวรรณมงคล (ข 2554) อธิบายว่า การกระจายอำนาจเกี่ยวกับการจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจ ระหว่างรัฐบาลกลางกับท้องถิ่นให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสังคม มีมิติของการกระจายอำนาจ เช่น อำนาจทางการเมือง การบริหารการเงิน และเพิ่มอำนาจทางสังคม อำนาจทางเศรษฐกิจและตลาด สอดคล้องกับงานวิจัย วิโรจน์ เฮ้ประ โคน (2551) จากผลการวิจัยพบว่า จาก พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2546 ที่กำหนดว่าผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และมีการแบ่งแยกอำนาจอย่างชัดเจน ส่งผลให้ท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและสร้างความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ ส่วนผลกระทบการสร้างความสำเร็จด้านการเมืองและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีน้อย

2) นโยบายส่วนภูมิภาค นโยบายจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดอุดรธานี ที่เน้นการพัฒนาในลุ่มแม่น้ำโขงให้เป็นศูนย์กลางในภูมิภาค การบูรณาทุกภาคส่วนของจังหวัดและอำเภอท้องถิ่นในการบริหารจัดการในพื้นที่ การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองท้องถิ่นต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาในส่วนภูมิภาค สอดคล้องกับบทความทางวิชาการ หควณ ชูเพ็ญ (2551) ใน “ท้องถิ่นอภิวัดน์” อธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลางกับองค์กรปกครองท้องถิ่น มี 4 รูปแบบ คือ ลักษณะที่รัฐปฏิบัติต่อท้องถิ่นเป็นหน่วยงานของรัฐ (Agency Model) เป็น

ความสัมพันธ์แบบทางเดียวมีอำนาจเหนืออีกฝ่ายหนึ่ง ลักษณะแบบหุ้นส่วน (Partnership Model) คือ ความสัมพันธ์แบบสองทางที่ร่วมมือกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ลักษณะความสัมพันธ์แบบผู้ดูแล (Stewardship Model) การให้ความเป็นอิสระในระดับหนึ่งและให้ความไว้วางใจให้ผู้ดูแลกิจการ และลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกัน (Power Dependence) มีความสัมพันธ์แบบองค์กรปกครองอย่างพึ่งพาขึ้นอยู่กับทรัพยากรของแต่ละฝ่าย

3) *ส่วนท้องถิ่น* ปัจจัยสนับสนุนให้นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการประสานและช่วยเหลือในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคลากร งบประมาณ มีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานีเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนส่งเสริมการบริหารจัดการองค์กรปกครองในพื้นที่ เป็นพันธะทางการบริหาร สอดคล้องกับบทความทางวิชาการ หควณ ชูเพ็ญ (2551) ใน “ท้องถิ่นอภิวัฒน์” อธิบายความสัมพันธ์ในเชิงการแสดงความรับผิดชอบทางการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรัฐบาล จากนโยบายของรัฐบาลกลางที่มีลักษณะกระบวนการจากข้างบน (Top – Down) มากกว่าความต้องการของประชาชน (Bottom – Up Process) องค์กรปกครองท้องถิ่นถูกควบคุมจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และต้องรับผิดชอบต่อ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในแง่ของพันธะทางด้านบริหาร (Administrative Accountability) ที่เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสัญญาหรือกฎระเบียบ (Contract or Rule or Regulation) และถ้าพิจารณา ด้านองค์กรและการวินิจฉัยแล้วยังอยู่ในภาระหน้าที่ของส่วนกลาง

2.2.2 *ด้านสังคม* เกิดท้องถิ่นนิยมสังคมชนบทกิ่งเมืองเป็นชาติพันธุ์ไทพวน/ ชุมชน/กลุ่มอาชีพ ปัจจัยหนึ่งด้านสังคมที่ส่งผลให้นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาติพันธุ์ชาวไทพวนชนกลุ่มน้อยการประกอบอาชีพที่สืบทอดต่อกันกันมา และมีความสัมพันธ์กันทางเครือญาติการแน่นแฟ้นที่ยึดมั่นในการรักษาประเพณี วัฒนธรรม และศาสนา สอดคล้องกับ วิศาล ศรีมหาโร (2556, น.181) ที่อธิบายว่า กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มสังคมแบบหนึ่งซึ่งประกอบด้วยประวัตินิยมและวัฒนธรรมมาจากบรรพบุรุษเดียวกัน สังคมหนึ่ง ๆ มักประกอบไปด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์จะมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประวัติความเป็นมา

2.3 ปัจจัยภายใน

2.3.1 *ด้านตัวนายกเทศมนตรี* ภูมิหลังของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ปัจจัยด้านการศึกษา และจากอาชีพข้าราชการครูภาพลักษณ์ของการเป็นแม่พิมพ์ของชาติ การช่วยเหลือสังคม บนความสัมพันธ์ในสายอาชีพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่นำไปสู่การชักนำและเฝ้ามองจากนักการเมืองท้องถิ่น ที่ได้วางอนาคตบนพื้นฐานอำนาจนิยมและชนชั้นนิยม สอดคล้องกับ สมิหรา จิตตลดาการ และคณะ (2550) ได้วิจัยเรื่อง ระบบประชาธิปไตยเปรียบเทียบไทย มาเลเซีย และ

สิงคโปร์ วิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ พบว่า สังคมไทยเป็นสังคมข้าราชการ มีระบบอุปถัมภ์แบบ โยงโย สังคมไทยโดยสภาพความเป็นจริงอุดมการณ์ประชาธิปไตยเป็นเพียงแนวคิดและจินตนาการ และสอดคล้องกับ มาโนช สุวรรณสาร และคณะ(2558) ได้วิจัยเรื่อง นักการเมืองถิ่น จังหวัด นครพนม สถาบันพระปกเกล้า วิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพการเมืองท้องถิ่นและนักการเมืองถิ่น พบว่า บทบาทนักการเมืองส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มข้าราชการที่เกษียณอายุและกลุ่มข้าราชการที่ลาออกลงมาสมัครรับเลือกตั้ง สอดคล้องกับ รัชศักดิ์ รอดเงิน (2552) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการสร้างค่านิยม วัฒนธรรม ประชาธิปไตย: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอเสนา จังหวัดศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารมีบทบาทในการจัดทำกิจกรรมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย การจัดตั้งกลุ่มองค์กรในพื้นที่ การจัดทำแผนพัฒนา ตามความต้องการของตน ส่วนปัญหาและอุปสรรค พบว่า การเข้าร่วมทางการเมืองเพื่อประโยชน์ ของตนเองและพวกพ้องเป็นหลัก

2.4 ผลกระทบภายนอกต่อสถานะแวดล้อม ทางด้านการเมือง สังคม มีดังนี้

2.4.1 *ผลกระทบทางด้านการเมือง* จากบทบาททางการเมืองนายกเทศมนตรีตำบล บ้านเชียง ดำเนินการตามนโยบายที่วางไว้ การบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่เทศบาลที่ต้องกระทำ ภายใต้อำนาจหน้าที่ที่มีอย่างจำกัด เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองและกลุ่มอุปถัมภ์จากการได้รับการ ส่งเสริมสนับสนุน การมีส่วนร่วมทางการเมืองจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่ม และ ผลประโยชน์ที่ได้รับภายใต้นโยบาย ส่วนผลกระทบทางด้านลบ ส่งผลต่อทัศนคติบางกลุ่มความ แตกต่างกันทางแนวคิดการรับรู้ทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองในด้านลบในรูปแบบ ผลประโยชน์ทับซ้อนเชิงนโยบาย จากการจัดสรรทรัพยากรไม่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ ทุกคนได้ สอดคล้องกับ ชีรภัทร เสรีรังสรรค์ (2553, น.107 -108) ที่อธิบายถึง แนวคิดเกี่ยวกับ ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) ในสภาพความเป็นจริง การแย่งชิงผลประโยชน์ความ ชัดแย้งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในทุกสังคม การสร้างคุณภาพ การมองสังคมเป็นศูนย์กลาง (Society centric) ผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมือง คือ ผู้ที่เข้ามาใช้อำนาจทางการเมืองแบ่งปัน สิ่งที่มีคุณค่าในสังคม ดังนั้นจึงต้องทำหน้าที่เป็นผู้ประสานผลประโยชน์ของความขัดแย้ง ทำหน้าที่ เพื่อส่วนรวมมากกว่าตัวเองหรือกลุ่มของตน และในสภาพปัจจุบัน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นอกจากจะเป็นตัวแทนประชาชนแล้ว ยังเป็นตัวแทนกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่ม การเมืองและอุปถัมภ์ กลุ่มนักธุรกิจที่เกี่ยวข้อง กลุ่มข้าราชการ สอดคล้องกับ ถวิลวดี บุรีกุล (2552) อธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า เป็นผลจากวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีบริบทที่แตกต่างกัน เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตย และสอดคล้องกับ เอนก เหล่าธรรมทัศน์

(2557, น. 89) ที่เสนอข้อปฏิบัติท้องถิ่นในการปกครองตนเอง ใน แปรถิ่น เปลี่ยนฐาน : สร้างการปกครองท้องถิ่นให้เป็นรากฐานของประชาธิปไตย การใช้หลักการประชุมและหารือไต่ตรอง และการจัดการประชุมให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนร่วมมากที่สุด

2.4.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดความสามัคคีในชุมชน การสร้างจิตสำนึกกระตุ้นความสามัคคี จากการร่วมจัดกิจกรรมทางสังคมบนพื้นฐานวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ค่านิยมของชุมชนผ่านกิจกรรมทางพิธีกรรมและศาสนา การสื่อสารทางการเมืองประชาสัมพันธ์เผยแพร่พัฒนาส่งเสริมความรู้ในการพัฒนาอาชีพในชุมชน เกิดการกระตุ้นจิตสำนึกต่อชุมชน กลุ่มผู้ที่ได้รับผลประโยชน์และผู้สนับสนุนทางการเมือง ผลกระทบทางด้านลบเกิดพฤติกรรมตรงกันข้ามจากผู้ที่ไม่สนับสนุนบางกลุ่ม ขาดความสนใจเพิกเฉยต่อกิจกรรมต่าง ๆ แต่ยังไม่ส่งผลความขัดแย้งในระดับรุนแรง สอดคล้องกับ วีรพงษ์ รามางกูร (2557, น.121 -131) มุมมองทางการเมืองของเมืองไทย ในสภาพปัจจุบันเกิดความขัดแย้งและความเห็นต่าง ที่กล่าวว่าในสังคมมีสิ่งที่มีคุณค่าทั้งเป็นรูปธรรมที่ควรค่าแก่การหวงแหน เป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์ สถานที่สำคัญทางศาสนา ที่เป็นความเชื่อกระแสความนึกคิดที่จับต้องไม่ได้ เช่น ภาษา การเมืองเป็นพฤติกรรมการได้มาซึ่งอำนาจ เพื่อแย่งชิงและรักษาไว้ซึ่งอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นการเมืองในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ความระแวงสงสัยต่อกลุ่มที่แย่งอำนาจจึงเกิดขึ้นตลอดเวลา ปฏิบัติการตอบโต้อาจตรงไปตรงมาหรือมีความสลับซับซ้อน ที่อาจขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีหรือกฎหมาย โดยเฉพาะสังคมในรูปแบบประชาธิปไตยที่ยังไม่หยั่งรากลึกในสังคม

2.4.3 การมีเสถียรทางการเมืองและการพึ่งพิงแบบอุปถัมภ์ จากบทบาททางการเมืองผู้นำทางการเมืองปกครองอย่างเป็นทางการ ด้วยอำนาจตามความชอบธรรมในการบริหารจัดการพัฒนาท้องถิ่น จากการส่งเสริมสนับสนุนต่อกลุ่มต่าง ๆ ตามโครงการแผนงานอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม และการสนองตอบรับตามนโยบายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในหน่วยงานขององค์กรและในชุมชน ผลกระทบทางด้านลบ เกิดลักษณะการพึ่งพิงของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ แบบผู้ใต้อุปถัมภ์ ในองค์กรและเกิดการพึ่งพิงจากนโยบายสาธารณะต่อสาธารณชน สอดคล้องกับ สุภีร์ สมอนา (2559) ที่อธิบายว่า ระบบอุปถัมภ์ที่ดำรงอยู่ในสังคมอีสานมาอย่างยาวนาน เป็นการพึ่งพาอาศัยเอื้อประโยชน์ต่อกัน และมีหลักความเชื่อในพระพุทธศาสนาเรื่องบุญกรรมเป็นเบ้าหลอม ในปัจจุบันระบบอุปถัมภ์ยังมีอยู่ในรูปแบบเก่าแก่ นายทุน ใช้เป็นหมุ่คยัดแรงงานและมีลักษณะแตกต่างในอดีต โดยเฉพาะผู้อุปถัมภ์จะมีอำนาจต่อรองกับผู้อุปถัมภ์มากขึ้น และสอดคล้องกับ พล.ร.อ.ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง (2560, เดลินิวส์) ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหา “การแก้ไขปัญหาหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม” อธิบายแจกแจงถึงระบบอุปถัมภ์ว่า เกิดจากพื้นฐานวัฒนธรรมของสังคมไทย ค่านิยมความคิดแบบศักดินา

พฤติกรรมที่ยกย่องผู้มีอำนาจ ส่งผลกระทบต่อระบบราชการให้ขาดประสิทธิภาพลดน้อยลง ทำให้เกิดความเสียหายต่อระบบราชการไทย และในปัจจุบันมีสถิติเพิ่มขึ้น จากคดีร้องทุกข์เกี่ยวกับการบริหารบุคคลที่เกิดจากระบบอุปถัมภ์

2.5 ผลกระทบทางสังคม

2.5.1 การปรับปรุงผังเมืองการจัดโซนนิ่ง ผลกระทบจากบทบาททางการเมืองต่อสังคมจากการจัดระเบียบสังคมการจัดวางผังเมือง การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากความต้องการทรัพยากรที่เพิ่มขึ้น เกิดผู้ประกอบการใหม่และการรวมกลุ่มก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์เรียกร้องความต้องการด้านการให้บริการด้านสาธารณะการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่วนผลกระทบทางด้านลบ การบังคับใช้ กฎ ระเบียบ ตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล เกิดการเปลี่ยนแปลงการทางแนวความคิดทางการเมืองระหว่างอนุรักษ์นิยมและสังคมนิยมใหม่ การเรียกร้องแลกเปลี่ยนการใช้ประโยชน์ร่วมกันด้วยการสร้างความสัมพันธ์ต่อนักการเมืองท้องถิ่น สอดคล้องกับบทความงานวิจัย ยุทธพร อิศรชัย และคณะ(2549) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงผู้สังคมเมืองของชุมชนต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้านงานบริการ โครงสร้างพื้นฐาน การวัฒนธรรมและสนทนนาการ การวางผังเมือง ย่อมมีผลกระทบไม่ช้าก็เร็ว การเกิดกลุ่มสังคมใหม่ ๆ ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมแบบใหม่ (New Social Movement) ที่เป็นสังคมนิยมในเขตเมืองที่ส่งผลกระทบในข้อเรียกร้องให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นปรับบทบาทกับสถานะที่เกิดขึ้น ส่งผลให้แนวคิดการรับรู้ของการมีส่วนร่วมของประชาชนและให้องค์การปกครองท้องถิ่นเกิดการปรับตัว

2.5.2 เกิด จิตสำนึก ความสามัคคีในชุมชนและชาติพันธ์ จากการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ การกำหนดนโยบายเชื่อมโยงความเป็นไทพวนและชาติพันธ์ การได้รับสนับสนุนจากผู้นำเป็นที่เคารพนับถือของชุมชน ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัดให้ความสนใจและส่งเสริมร่วมกิจกรรมในการสร้างจิตสำนึกความรักสามัคคีในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ส่วนผลกระทบทางด้านลบ การแสดงบทบาทผู้นำการปกครองแบบชนชั้นนิยมอย่างเป็นทางการในการปลุกสร้างจิตสำนึกกระตุ้นทางสังคมให้เกิดความสามัคคีลักษณะการขึ้นนำกล่อมเกลานบนพื้นฐานวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีระหว่างผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครอง มากกว่าการใช้การมีส่วนร่วมทางการเมืองการยอมรับแนวความคิดของส่วนรวมเพื่อนำมาสู่การแก้ไขปัญหาที่แท้จริง สอดคล้องกับ วิศาล ศรีมหาวโร (2556, น.145 -175) ได้อธิบายสังคมนิยมการเมืองไทยเกี่ยวกับ ความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติ คำว่าชาติ ชาติรัฐ และประเทศ ต่างก็มีความหมายเกือบเป็นอย่างเดียวกัน อำนาจอธิปไตยที่มีความเป็นอิสระความเป็นเอกราชและเป็นศัพท์ที่ให้ความสำคัญทางสังคมจิตวิทยา ธรรมเนียมประเพณี อุปนิสัยและเผ่าพันธุ์มี

ลักษณะเป็นพหุสังคมวัฒนธรรมที่เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองที่ผูกพันต่อกันที่อยู่ กำลังอำนาจและความมั่นคงความเป็นปึกแผ่นที่โยงถึงการพัฒนาและความเจริญรุ่งเรือง ที่เริ่มจากความเป็นเอกราช ความอยู่รอด ความมั่นคง จึงมีความสัมพันธ์กับการเมืองการปกครองโดยเฉพาะสังคมไทยและอุดมการณ์ชาตินิยมที่ก่อเกิดประโยชน์ที่เอื้อในการพัฒนาและในทางกลับกันก็เป็นการเหนี่ยวรั้งการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยไปในตัว

2.5.3 การวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง การนำนโยบายผลักดันวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียงมีการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง พฤติกรรมการใช้อำนาจและรักษาไว้ซึ่งอำนาจทางการเมือง จากปลุกเร้าโน้มน้าว กระตุ้นเตือนในการฟื้นฟูอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีจากผลงานในรูปโครงการต่าง ๆ ตามแผนงานการพัฒนาท้องถิ่นได้นำมาสู่การปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม ตามบทบาทสถานภาพตำแหน่งหน้าที่ผู้นำด้านความชอบธรรมและตัวแทนองค์กรส่วนผลกระทบทางด้านลบ การวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง นักการเมืองจากพฤติกรรมการรับรู้ของบุคคลทั่วไปในเรื่องผลประโยชน์และการแสวงหาอำนาจสร้างอำนาจด้วยการสร้าง โอกาสวิธีและรูปแบบต่าง ๆ สอดคล้องกับ แนวคิดและทฤษฎีของ โรเบิร์ต เอ. ดาห์ล (ซีรัทท์ เเสรีรังสรรค์, 2553) ที่กล่าวว่า นักการเมืองเป็น ผู้แสวงหาอำนาจและผู้นำ (The power – full) บุคคลที่พยายามแสวงหาอำนาจหรืออิทธิพลมากกว่าผู้อื่นในสังคมเพื่อที่จะมีผลทางด้านนโยบาย ในการใช้อำนาจของรัฐทั้งระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายเพื่อประโยชน์ทางด้าน ยึดครองทรัพยากรทางการเมือง มีวัตถุประสงค์ปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนและแก้ไขปัญหาของสังคมที่ขัดแย้งทางการเมือง

2.6 ผลกระทบภายใน

2.6.1 ผลกระทบที่มีต่อนายกเทศมนตรี การได้รับการสนับสนุนต่อการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ประกอบกับมีเงื่อนไขต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นที่เฝ้ามองของนักการเมืองในระดับประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ทางตรงหรือทางอ้อม ส่วนที่จะได้รับการสนับสนุนจากบทบาททางการเมืองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง จากนโยบายที่ได้รับการตอบสนองนำไปปฏิบัติ การเสียสละทุ่มเทเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การสร้างสานสัมพันธ์ที่ดีทางสังคมลักษณะเครือข่ายและกลุ่มชนชั้นนิยมแบบอุปถัมภ์ เป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนทางการเมือง ส่วนผลกระทบด้านลบ จากความประสบความสำเร็จในชีวิต ด้านการงานและครอบครัวเป็นที่ยอมรับในสังคม ส่งผลเกิดความเชื่อมั่นในตนเองสูง มั่นใจในการตัดสินใจในตนเอง อาจส่งผลให้เกิดการขาดความร่วมมือหรือส่งผลกระทบต่อผู้ร่วมงานขาดความเชื่อมั่น สอดคล้องกับ บุญลือ วันทายนต์ (วิศาล ศรีมหาโร 2556, น.145) อธิบายว่า ระบบครอบครัวและเครือข่าย เป็นความสัมพันธ์ทางสายโลหิต และเป็นการสร้างหมู่คณะและกลุ่มย่อยที่มีการอบรมสั่งสอน

วัฒนธรรม เพื่อการอยู่รอดในสังคม และลักษณะของครอบครัวไทยที่มีพลวัตของครอบครัว สังคมไทยโดยเฉพาะชนบทไทยเป็นครอบครัวขยาย และเริ่มเป็นครอบครัวเดี่ยว ความสัมพันธ์ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว เป็นความสัมพันธ์กันเฉพาะรายมักสังเกตเห็นชัดเจนในงานพิธีกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับ ปิยนาค บุนนาค อธิบายไว้ว่าความสัมพันธ์กับการเมืองการปกครองไทย มีพื้นฐานจากตัวแบบผู้อุปถัมภ์ลูกน้อง (Patron – Client Model) ลักษณะการช่วยเหลือมีการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ประกอบด้วยบุคคลเพียงสองคนและมีการรักษาเสถียรภาพ และมักมีลูกน้องหลายระดับ มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวของความสัมพันธ์ไม่มั่นคง ระบบอุปถัมภ์เกิดจากสังคมเครือญาติ เช่นในราชวงศ์จักรีได้สถาปนาตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ได้สำเร็จ ความสัมพันธ์ในเครือญาติและระบบอุปถัมภ์ในตระกูลต่าง ๆ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 จากผลการศึกษาพบว่า บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง บทบาททางการเมืองด้านโครงสร้างหน้าที่ ได้แก่ การกำหนดนโยบายนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ได้ใช้ข้อได้เปรียบของสถานที่ตั้งแหล่งวัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์ กำหนดเป็นนโยบาย เน้นการพัฒนาคนและสิ่งแวดล้อมเกิดผู้ประกอบการใหม่ ด้านการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สภาพท้องถิ่นเทศบาลตำบลบ้านเชียงการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจของนายกเทศมนตรีเป็นแค่เพียงหลักการและพิธีการ บทบาทการเชื่อมประสานงานระหว่างท้องถิ่นด้วยกันในแนวราบ การประสานความร่วมมือจากหน่วยงานจากการความคุ้นเคยเป็นการส่วนตัว ตำแหน่งหน้าที่การงานทำให้เชื่อมประสานหน่วยงานในพื้นที่ใกล้เคียง ส่งผลให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจกรรมในพื้นที่ การบริหาร/การชี้แนะ/การบังคับบัญชาในองค์กร ผู้นำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ กำหนดทิศทางการบริหารจัดการ การพึ่งพิงของผู้ได้บังคับบัญชา บทบาทการเป็นตัวแทนองค์กรเชื่อมประสานทั้งแนวดิ่งและแนวราบ การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและเครือข่ายผู้นำชุมชน องค์กรกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และเครือข่าย ชำราชการผู้ใหญ่ การร่วมจัดกิจกรรมของชุมชน และเป็นการสร้างโอกาสทางการเมือง ข้อเสนอแนะควรสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกภาคส่วนและเปิดพื้นที่สาธารณะทางการเมืองให้เพิ่มขึ้น เพื่อที่ชุมชนจะได้แสดงความคิดเห็น ทั้งยังสร้างโอกาสให้เสียงส่วนน้อยหรือผู้ไม่เห็นทางการเมืองได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนทัศนคติ การบริหารจัดการในองค์กรควร

เน้นหลักความรู้ความสามารถหลักคุณธรรมในการพิจารณาบุคลากรเพื่อเกิดแรงจูงใจพัฒนาความสามารถและยังเป็นการธำรงรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้อยู่กับองค์กร

3.1.2 จากการศึกษาบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง บทบาททางการเมืองด้านสังคม ได้แก่ การนำเทศบัญญัติมาบังคับใช้ จากสังคมชนบทสู่สังคมกึ่งเมืองในการห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือการเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภท มาบังคับใช้ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง การอนุรักษ์การส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่น จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงตามระบบทุนนิยมที่เน้นวัตถุนิยม ความต้องการทรัพยากรและประชากรที่เพิ่มขึ้น การอนุรักษ์ภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสมมาเป็นระยะเวลายาวนานให้คงอยู่กับชุมชน การประสานงานกับชุมชน การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน การประสานงานส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ การเชื่อมประสานในแนวคิดและแนวราบจากการร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม ข้อเสนอแนะ บทบาทผู้เชื่อมประสานการมีส่วนร่วมในแนวราบให้เพิ่มขึ้น เพื่อจะนำไปสู่การรวมกลุ่มประชาสังคมในชุมชน การจัดเวทีในการลงประชามติในการพัฒนามีความสำคัญหรือการจัดกิจกรรมต่อชุมชน ควรเพิ่มพื้นที่การสร้างการสื่อสารหรือช่องทาง ๆ การเมืองในหลายรูปแบบ เพื่อที่ชุมชนจะได้รับทราบและสามารถติดตามผลงานที่เกิดขึ้นนำมาสู่การสร้างแรงสนับสนุนที่แท้จริงได้

3.1.3 จากการศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนทางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ได้แก่ ปัจจัยภายนอกด้านการเมือง นโยบายจากส่วนกลาง จากการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น กำหนดอำนาจหน้าที่ การถ่ายโอนภารกิจ การจัดสรรรายได้ ให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นปัจจัยสนับสนุนบทบาททางการเมือง นโยบายส่วนภูมิภาค นโยบายจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดอุดรธานี เน้นการพัฒนาในกลุ่มแม่น้ำโขงให้เป็นศูนย์กลางในภูมิภาค การบูรณาการทุกภาคส่วนของจังหวัดและในส่วนของอำเภอในการบริหารจัดการในพื้นที่ นโยบายส่วนท้องถิ่น ปัจจัยที่สนับสนุนในการเชื่อมประสานและช่วยเหลือในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงาน จากสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี ข้อเสนอแนะ รัฐควรกระจายอำนาจที่ปราศจากเจตคติของผู้มีอำนาจทางการเมือง เพื่อสร้างความเข้มแข็งส่งเสริมความเป็นอิสระในการปกครอง โดยการแก้ไข กฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การโอนถ่ายอำนาจและนโยบายสาธารณะและงบประมาณตามสัดส่วน รัฐกับองค์กรปกครองท้องถิ่นควรดำเนินการในรูปแบบสหการ

3.1.4 จากการศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนทางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ได้แก่ ชาติพันธุ์ไทพวน/ชุมชน/ ชาติกลุ่มอาชีพ ปัจจัยหนึ่งด้านสังคมที่ส่งผลให้นายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาติพันธุ์ชาวไทพวนชน

กลุ่มน้อยมีความสัมพันธ์กันทางเครือญาติการแน่นแฟ้น ยึดมั่นในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ที่มีเอกลักษณ์ ข้อเสนอแนะ ควรนำรูปแบบผู้นำเน้นถึงการมีฉันทานุมัติและผู้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรปรับบทบาทกับสถานะที่เกิดขึ้น บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

3.1.5 จากการศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนทางการเมืองของนายกเทศมนตรี

ตำบล ปัจจัยภายใน ด้านตัวนายกเทศมนตรี คือ ภูมิหลังของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ปัจจัยด้านการศึกษา และจากอาชีพข้าราชการครูภาพลักษณ์ของการเป็นแม่พิมพ์ของชาติ การช่วยเหลือสังคม บนความสัมพันธ์ในสายอาชีพ บนพื้นฐานอำนาจนิยมและชนชั้นนิยม การเข้าสู่อำนาจทางการเมือง ความสัมพันธ์ในเครือญาติ อาชีพข้าราชการครู การเสียสละการเสนอตัวเองในการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ข้อเสนอแนะควร กระตุ้นการมีส่วนร่วมมีเหตุผลสร้างความรู้สึกร่วมกันอย่างเป็นเจ้าของร่วมกันอย่างแท้จริงกับสมาชิกในชุมชนในมุมมองผู้มีส่วนร่วมทางความคิด

3.1.6 ผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้าน

เชียง ผลกระทบภายนอกทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายและเทศบัญญัติ เกิดการมีส่วนร่วมจากการแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายและเทศบัญญัติ จากการประชาคมทุกหมู่บ้านในชุมชนโดยเฉพาะผู้มีผลกระทบที่ได้รับผลประโยชน์ การสนับสนุนส่งเสริมจากการเชื่อมประสานระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งด้านงบประมาณ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการอนุรักษ์ส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่น เกิดความสามัคคีในชุมชน เกิดแก่กลุ่มผู้ที่ได้รับผลประโยชน์และผู้สนับสนุนทางการเมือง การประสานงานกับชุมชน การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน กับผู้นำชุมชน หน่วยงาน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม เป็นการประสานในแนวราบการร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม การมีเสถียรทางการเมืองและการพึ่งพิงจากฝ่ายผู้บริหารรูปแบบผลประโยชน์ต่างตอบแทน การสร้างอำนาจด้วยความชอบธรรมในการบริหารจัดการ เกิดการพึ่งพิงจากผู้บังคับบัญชา และการพึ่งพิงที่เป็นผู้อุปถัมภ์ต่อกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน ข้อเสนอแนะ ควรสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเสนอแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้มีการเสนอในประเด็นที่มีความสำคัญและผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น แบบวัฒนธรรม ประชาธิปไตยแบบไตรภาคี (Deliberative Democracy) ที่เน้นอำนาจการตัดสินใจไม่ใช่อำนาจของกลุ่มบุคคลใด บุคคลหนึ่ง

3.1.7 ผลกระทบต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง

ผลกระทบทางสังคม การปรับปรุงผังเมืองการจัดโซนนิ่ง เกิดผู้ประกอบการใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจากการวางผังเมือง การรวมกลุ่ม ผู้ประกอบการ การตระหนักของผู้คนในชุมชนท้องถิ่นที่ต้องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ เกิดจิตสำนึกความสามัคคีในชุมชนและชาติพันธุ์ การสนับสนุนจากผู้นำที่เป็น

ที่เคารพนับถือของชุมชนในระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัดผู้นำชุมชนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ให้ความสนใจและร่วมกิจกรรม เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองในหลายแง่มุม เป็นการแสวงหาอำนาจและสร้างอำนาจให้กับตัวเอง ข้อเสนอแนะควรสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยเทศบาลดำเนินในรูปแบบการให้ความรู้ การเผยแพร่กิจกรรมสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน

3.1.8 ผลกระทบที่มีต่อนายกเทศมนตรีภายใน คือ การได้รับการสนับสนุนต่อการเลือกตั้งครั้งต่อไป การเมืองมีความซับซ้อนและหลากหลายมุมมอง เปิดโอกาสให้นายบุคคลที่เห็นต่างทางการเมืองอยากเข้ามาทำหน้าที่ และการตื่นตัวในระบบประชาธิปไตยได้เปิดโอกาสให้ทุกคนเท่าเทียมกัน ประกอบกับความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ความมั่นคงทางฐานะเป็นฐานคะแนนเสียงที่สำคัญที่จะช่วยให้ได้รับการเลือกตั้งจากชุมชน ข้อเสนอแนะ ควรลดเจตคติความเป็นตัวตนด้วยมุมมองที่ดีต่อบุคคลอื่น ความเข้าใจองค์กรและการพัฒนาในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อนำมาประยุกต์กับการพัฒนาท้องถิ่นบนพื้นฐานวัฒนธรรม

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการศึกษา บทบาททางการเมืองภาคประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลบ้านเชียง การศึกษาการบังคับใช้เทศบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องอื่น ๆ ของเทศบาลตำบลบ้านเชียง ที่ออกเป็นเทศบัญญัติท้องถิ่น

3.2.2 ควรทำการศึกษา ผลกระทบทางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ปัญหาและความขัดแย้งในพื้นที่ การเปรียบเทียบกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวน ในต่างท้องที่ เช่น กลุ่มไทพวนบ้านฝื่อ

3.2.3 ควรทำการศึกษาปัจจัย อื่น ๆ ที่ส่งผลนำไปสู่บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง เช่นกลุ่มอำนาจทางการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ที่มีอิทธิพลต่อนายกเทศมนตรี

3.2.4 ควรทำการศึกษาในประเด็นอื่น ๆ เช่น การสนับสนุน ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียงในอนาคต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. (2550). *มรดกโลกบ้านเชียง*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- _____. (2553). *นำชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บ้านเชียง*. ขอนแก่น: สำนักศิลปากร ที่ 9 ขอนแก่น สำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ.
- กุลชน หนาพงศธร. (2556). *เอกสารการสอนชุดวิชา โยบายสาธารณะและการวางแผน หน่วยที่ 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). นนทบุรี: สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิตรารวรรณ หวังเจริญ. (2552). *การนำนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไปปฏิบัติ ในอำเภอ สมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เฉลิมพงษ์ มีสมนัย. (2555). *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารราชการไทย หน่วยที่ 11*. (พิมพ์ครั้งที่-10). นนทบุรี: สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2554). *รัฐกับสังคม : ไตรลักษณ์รัฐไทยในพหุสังคมสยาม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พี.เพรส.
- ชินภัทร์ สมุทรทัย. (2546). *ท้องถิ่นนิยมกับชัยชนะพรรคไทยรักไทยในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2544 ในจังหวัดเชียงใหม่*. (ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). *พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน : จากอดีตถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ: เอ.พี. กราฟิเคิลดีไซน์และการพิมพ์.
- ทรงนง ร่องคำ. (2552). *บทบาททางการเมืองของการเมืองภาคพลเมืองในท้องถิ่น: กรณีศึกษารองการบริการส่วนตำบล โนนสมบรูณ์ อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น*. (ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ทวี สุรฤทธิกุล. (2555). *แนวการศึกษาชุดวิชาการเมืองการปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ หน่วยที่ 14*. นนทบุรี: สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนพล อินทะมูล. (2552). *บทบาททางการเมืองของกลุ่มรักเชียงใหม่ 51*. (ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ชเนศวร์ เจริญเมือง. (2551). *ทฤษฎีและแนวคิด : การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่น (ภาคแรก)*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

- ธีรภัทร เสรีรังสรรค์. (2553). *นักการเมืองไทย: จริยธรรมผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชัน สภาพปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ แนวทางแก้ไข*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สายธาร.
- ธโรธร ตู้อองคำ. (2550). *การปฏิรูปการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจสังคม ในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2554). *การเมืองท้องถิ่น: การเมืองของใคร โดยใคร และเพื่อใคร ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1*. นนทบุรี: จตุพรดีไซท์.
- _____. (2554). *การกระจายอำนาจแนวคิดและประสบการณ์จากเอเชีย การกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรัฐศาสตร์.
- _____. (2555). *การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ*. นนทบุรี: โครงการเสริมแต่งตำรา สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เปรมกมล ทิพย์โปธา. (2555). *บทบาทนายกเทศมนตรีในการสร้างความเข้มแข็งค่านเศรษฐกิจ ชุมชน ศึกษากรณี ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่*. (ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พรเพ็ญ เจริญนฤมล. (2542). *บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : ศึกษากรณี เฉพาะอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย*. (ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต รัฐศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- พิศาล มุกดาร์สมิ. (2557). *บนเส้นทางความคิดทางการเมืองจากคำพยากรณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณถึง ห้องรมแก๊ส เอชวีดีซี*. นนทบุรี: โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา ฝ่ายตำรา สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิเชษฐ ปิ่นเกิด. (2555). *ปัจจัยและบทบาทของข้าราชการครูจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร*. (ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- มานิช สุวรรณสาร, กาญจ คำริสุข, และมุกดา แก่นสุวรรณ. (2558). *นักการเมืองท้องถิ่นจังหวัด นครพนม*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- มารุต วันทนากร. (2549). *การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงกับเทศบาลไทย : บทสรุปสู่องค์กรปกครองท้องถิ่นในภาพรวม*. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อปปี้ (ประเทศไทย).
- ยุทธพร อิศรชัย และคณะ. (2549). *บทบาทและการปฏิบัติหน้าที่ของสภาท้องถิ่นในการปกครองท้องถิ่น*. สืบค้นจาก https://kpi.ac.th/media/pdf/M7_113.pdf
- ยุวชน ทินนะลักษณ์. (2549). *ปริศนาแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจิตรศิลป์.

- รัชศักดิ์ รอดเงิน. (2552). *บทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการสร้างค่านิยม วัฒนธรรมประชาธิปไตย: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอเสนา จังหวัดศรีอยุธยา.* (ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วีรพงษ์ รามางกูร. (2557). *การเมืองไทยใต้อาทิตยสองดวง.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- วิศาล มหาวโร. (2556). *สังคมวิทยาการเมืองการปกครอง.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วินยา มกรพงษ์. (2553). *บทบาททางการเมืองของนักธุรกิจ: กรณีศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา.* (ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วิโรจน์ เฮ่ประโคน. (2551). *การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรงศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา.* (ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สมิหรา จิตตลดากร และชัยชนะ อิงคะวัต. (2550). *ระบบประชาธิปไตยเปรียบเทียบ ไทย, มาเลเซีย และสิงคโปร์.* กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- เสิดา สอนศรี และคณะ. (2559). *เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : หนึ่งทศวรรษก่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (พ.ศ.2550-2558).* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกฤษฎี สมอนา. (2559). *สังคมวิทยาอีสาน.* อุตรธานี: สำนักพิมพ์ศักดิ์ศรีอักษรการพิมพ์.
- เสรี จำมัน. (2551). *การให้การสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นของนักธุรกิจ: ศึกษากรณีเขตอำเภออากาศอำนวย สกลนคร.* (ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อังคณา บุญพงษ์. (2553). *ชุมชนบ้านเชียง.* อุตรธานี: โรงพิมพ์นเรศวร.
- อนุก เหล่าธรรมทัศน์. (2557). *แปรถิ่น เปลี่ยนฐาน: สร้างการปกครองท้องถิ่น ให้เป็นประชาธิปไตย.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2551). *ท้องถิ่นอภิวัฒน์.* กรุงเทพฯ: สถาบันวิจิตรทัศน์.
- เอกชัย เจริญจำ. (2542). *บทบาทผู้นำท้องถิ่นในกระบวนการกำหนดนโยบาย ขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่.* (ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- Lasswell, Deniel. (1939). *Politics: Who Gets, What Who and How. op Cit.*
- Mosca, Gaetano. (1939). *The Ruting class Trans.* New York: McGraw-Hill.
- Parsons, Talcott. (1969). *Polities and Social Structure.* New York: The Free Press.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์การวิจัย

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1

แบบสัมภาษณ์ กลุ่มผู้บริหารเทศบาล, ที่ปรึกษา, ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง

เพื่อทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555 - 2559

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

1. แบบที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ - สกุล.....อายุ.....ปี

อาชีพ.....การศึกษา.....

สถานภาพ.....นับถือศาสนา.....

ที่อยู่.....หมู่ที่.....บ้าน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....ตั้งแต่.....

ถึงปัจจุบันรวมระยะเวลา.....ปี.....เดือน

อาชีพก่อนเข้าดำรงตำแหน่ง.....

2. แบบที่ 2 บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

2.1 บทบาททางการเมืองที่มีต่อปัจจัยภายนอก

2.1.1 ด้านการเมือง ท่านคิดว่า บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง ที่มีต่อประเด็นต่อไปนี้ อย่างไร

1) ด้านการกำหนดนโยบาย ได้มีแผนงานหรือโครงการ หรือไม่ และการกำหนดนโยบาย แผนงานหรือโครงการมีกระบวนการ อย่างไร

.....

.....

.....

2) ด้านการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นไปตามตามนโยบายที่วางไว้ หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
3) ด้านการประสานหน่วยงานกับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคเพื่อนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้มีการประสานงานหน่วยงานดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
4) ด้านการเชื่อมประสานหน่วยงานทุกภาคส่วน เช่น หน่วยงานของภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด รวมทั้งชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อขอรับการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อเกิดความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีการดำเนินการอย่างไร

.....
.....
.....
5) ด้านการวางนโยบายในการบริหารจัดการในองค์กร ได้มีการวางนโยบายเพื่อนำไปปฏิบัติ หรือไม่ อย่างไร เช่น การบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนชั้น การลงโทษ การขึ้นนำ

.....
.....
.....
6) ด้านการเป็นตัวแทนเชื่อมประสานกับชุมชนในท้องถิ่นเพื่อขอรับการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อเกิดความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการอย่างไร

2.1.2 บทบาททางด้านสังคม

1) การนำเทศบัญญัติมาบังคับใช้ ได้มีการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือต่อประชาชนในท้องถิ่นหรือไม่ และมีความสำคัญอย่างไร

.....
.....
.....

2) การอนุรักษ์การส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่น ตามที่กำหนดไว้ในแผนงานหรือโครงการมีความเหมาะสม หรือไม่ และมีเป้าหมายหลักอย่างไร

.....

.....

.....

3) การเชื่อมประสานบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนหรือไม่ และได้รับความมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างไร

.....

.....

.....

3. ผลกระทบจาก การดำเนินบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

3.1 ผลกระทบต่อภายนอก

3.1.1 ผลกระทบทางการเมือง

1) ด้านการเมือง จากรูปแบบนายกที่มาจากการเลือกตั้ง โดยตรงที่มีความเข้มแข็งในสภาและมีเสถียรภาพทางการบริหารจัดการ ท่านคิดว่าจะเป็นการสร้างอิทธิพลและระบบอุปถัมภ์ในองค์กรและชุมชนในท้องถิ่น หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2) จากการจัดกิจกรรมตามแผนงานหรือโครงการ ประชาชนในชุมชนในเขตเทศบาลที่ประกอบอาชีพจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง มีผลกระทบหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3) ด้านสังคม เช่น เกิดจิตสำนึกรักษ์ท้องถิ่น ความสามัคคีในชุมชน การประสานร่วมมือสนับสนุนต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3.2 ผลกระทบภายใน ผลกระทบต่อตัวนายกเทศมนตรี

1) จากผลงานที่ผ่านมา ท่านคิดว่า จะได้รับการสนับสนุนทางการเมืองต่อไปอีกหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

2) ท่านคิดว่าอะไรคือเป้าหมายหลักในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวน

.....
.....

3) ความคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่น ไทพวนบ้านเชียง

.....
.....
.....

4. ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่น ไทพวนบ้านเชียง

4.1 ปัจจัยภายนอก

4.1.1 ด้านการเมือง เช่น การกระจายอำนาจ นโยบายและแผนพัฒนาจังหวัดและท้องถิ่นจังหวัด ท่านคิดว่าเป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีฯ หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

4.1.2 ด้านสังคม เช่น ความเป็นชาติพันธุ์ไทพวน ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน ท่านคิดว่าเป็นปัจจัยที่สนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีฯ หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

4.2 ปัจจัยภายใน

4.2.1 ด้านตัวนายกเทศมนตรี

1) ท่านคิดว่า ภูมิหลังของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง จากหน้าที่การงานในอดีตและคุณวุฒิการศึกษา ฐานะทางสังคม มีส่วนสนับสนุนการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2) ท่านคิดว่า การดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีมาก่อนที่จะดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี ทำให้เข้าถึงความต้องการของคนในชุมชนซึ่งนำไปสู่การสนับสนุน และผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวน หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์ กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เพื่อทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555 - 2559

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

1. แบบที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ – สกุล.....อายุ.....ปี

อาชีพ.....การศึกษา.....

สถานภาพ.....นับถือศาสนา.....

ที่อยู่.....หมู่ที่.....บ้าน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....ตั้งแต่.....

แบบที่ 2 บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

2.1 บทบาททางการเมืองที่มีต่อปัจจัยภายนอก

1. ด้านการเมือง การกำหนดนโยบายที่เป็นแผนงานหรือโครงการ มีหน่วยงานในองค์กรรับผิดชอบหรือไม่ และมีกระบวนการดำเนินงานอย่างไร.....
.....
.....

2. ด้านการจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่เป็นแผนงานหรือโครงการที่ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนมีความเหมาะสม หรือไม่ อย่างไร
.....
.....
.....

3) ด้านการประสานกับหน่วยงานในองค์กรเพื่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้มีการประสานงานหน่วยงานดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4) ด้านการเชื่อมประสานหน่วยงาน เช่น หน่วยงานของภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด รวมทั้งชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อขอรับการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อเกิดความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีการดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

5) ด้านการวางนโยบายในการบริหารจัดการในองค์กร ได้มีการวางนโยบายเพื่อนำไปปฏิบัติ หรือไม่ อย่างไร เช่น การบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนชั้น การลงโทษ การขึ้นนำ

.....

.....

.....

2.1.2 บทบาททางด้านสังคม

1) การนำเทศบัญญัติมาบังคับใช้ ได้มีกระบวนการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือ ต่อประชาชนในท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2) การอนุรักษ์การส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่น ตามที่กำหนดไว้ในแผนงานหรือโครงการมีความสำคัญต่อชุมชนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3) การเชื่อมประสานบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้สร้างความพร้อมต่อการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนหรือไม่ และได้รับความมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างไร

.....

.....

.....

3. ผลกระทบจาก การดำเนินบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

3.1 ผลกระทบต่อภายนอก

3.1.1 ผลกระทบทางการเมือง

1) ด้านการเมือง จากรูปแบบนายกที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงที่มีความเข้มแข็ง ในสภาและมีเสถียรภาพทางการเมืองบริหารจัดการ ท่านคิดว่าจะเป็นการสร้างอิทธิพลและระบบอุปถัมภ์ ในองค์กรและชุมชนในท้องถิ่น หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

2) ด้านสังคม เช่น เกิดจิตสำนึกรักษ์ท้องถิ่น ความสามัคคีในชุมชน การประสาน ร่วมมือสนับสนุนต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

3.2 ผลกระทบภายใน ผลกระทบต่อตัวนายกเทศมนตรี

1) จากผลงานที่ผ่านมา ท่านคิดว่าจะได้รับการสนับสนุนทางการเมืองต่อไปอีกหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

2) ท่านคิดว่าอะไรคือ เป้าหมายหลักในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

.....
.....
.....

2) ความคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการ ผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

.....
.....
.....
4. ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

4.1 ปัจจัยภายนอก

4.1.1 ด้านการเมือง เช่น การกระจายอำนาจ นโยบายและแผนพัฒนาจังหวัดและท้องถิ่นจังหวัด ท่านคิดว่าเป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีฯ หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
4.1.2 ด้านสังคม เช่น ความเป็นชาติพันธุ์ไทพวน ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน ท่านคิดว่าเป็นปัจจัยที่สนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีฯ หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
4.2 ปัจจัยภายใน

4.2.1 ด้านตัวนายกเทศมนตรี

1) ท่านคิดว่า ภูมิหลังของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง จากหน้าที่การทำงานในอดีตและคุณวุฒิจากการศึกษา ฐานะทางสังคม มีส่วนสนับสนุนการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง หรือไม่ อย่างไร.....

.....
.....
.....
2) ท่านคิดว่า การดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีมาก่อนที่จะดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี ทำให้เข้าถึงความต้องการของคนในชุมชนซึ่งนำไปสู่การสนับสนุน และผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวน หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 3

แบบสัมภาษณ์ กลุ่มนักวิชาการ, สื่อมวลชน

เพื่อทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555 - 2559

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

1. แบบที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ – สกุล.....อายุ.....ปี

อาชีพ.....การศึกษา.....

สถานภาพ.....นับถือศาสนา.....

ชื่อหน่วยงาน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....

ถึงปัจจุบันรวมระยะเวลา.....ปี.....เดือน

2. แบบที่ 2 บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

2.1 บทบาททางการเมืองที่มีต่อปัจจัยภายนอก

1) การกำหนดนโยบายและการนำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่ได้กำหนดเป็นแผนงานหรือโครงการเป็นไปตามนโยบาย หรือไม่ อย่างไร

.....

2) การประสานงานหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ เช่น หน่วยงานพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเชียง หรือสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัด และสื่อมวลชน เพื่อการขอรับการสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรม ได้มีการประสานหน่วยงานดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

.....

3) ด้านการเป็นตัวแทนเชื่อมประสานกับชุมชนในท้องถิ่นเพื่อขอรับการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อเกิดความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการอย่างไร

.....
.....
.....

2.1.2 บทบาททางด้านสังคม

1) การอนุรักษ์การส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่น ตามที่กำหนดไว้ในแผนงานหรือโครงการมีความเหมาะสม หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

2) การเชื่อมประสานบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนหรือไม่ และได้รับความมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างไร

.....
.....
.....

3. ผลกระทบจาก การดำเนินบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

3.1 ผลกระทบต่อภายนอก

3.1.1 ผลกระทบทางการเมือง

1) ด้านการเมือง จากกิจกรรมการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนในรูปแบบต่างๆ ท่านคิดว่าเป็นสร้างอัตลักษณ์ให้ชุมชน หรือไม่ และเกิดประโยชน์ใดบ้างในชุมชน

.....
.....
.....

2) ด้านสังคม เช่น เกิดจิตสำนึกรักษ์ท้องถิ่น ความสามัคคีในชุมชน การประสานร่วมมือสนับสนุนต่อกิจกรรมต่าง ๆ ได้เกิดขึ้น หรือไม่ อย่างไร.....

.....
.....
.....

3.2 ผลกระทบภายใน ผลกระทบต่อตัวนายกเทศมนตรี

1) จากผลงานที่ผ่านมา ท่านคิดว่าจะได้รับการสนับสนุนทางการเมืองต่อไปอีกหรือไม่
อย่างไร

.....
.....
.....

2) ความคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการ
ผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

.....
.....
.....

4. ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง
ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

4.1 ปัจจัยภายนอก

4.1.1 ด้านการเมือง เช่น การกระจายอำนาจ นโยบายและแผนพัฒนาจังหวัดและ
ท้องถิ่นจังหวัด ท่านคิดว่าเป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีฯ
หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

4.1.2 ด้านสังคม เช่น ความเป็นชาติพันธุ์ไทพวน ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ใน
ชุมชน ท่านคิดว่าเป็นปัจจัยที่สนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีฯ หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

4.2 ปัจจัยภายใน

4.2.1 ด้านตัวนายกเทศมนตรี

1) ท่านคิดว่า ภูมิหลังของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง จากหน้าที่การ
งานในอดีตและคุณวุฒิจากการศึกษา ฐานะทางสังคม มีส่วนสนับสนุนการผลักดันวัฒนธรรม
ท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2) ท่านคิดว่า การดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีมาก่อนที่จะดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี ทำให้เข้าถึงความต้องการของคนในชุมชนซึ่งนำไปสู่การสนับสนุน และผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวน หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 4

แบบสัมภาษณ์ กลุ่มนักธุรกิจ

เพื่อทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555 - 2559

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

1. แบบที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ – สกุล.....อายุ.....ปี

อาชีพ.....การศึกษา.....

สถานภาพ.....นับถือศาสนา.....

ที่อยู่.....หมู่ที่.....บ้าน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ผลิตภัณฑ์.....

2. แบบที่ 2 บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

2.1 บทบาททางการเมืองที่มีต่อปัจจัยภายนอก

2.1.1 ด้านการเมือง ท่านคิดว่า บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง ที่มีต่อประเด็นต่อไปนี้ อย่างไร

1) ด้านการกำหนดนโยบาย ได้มีแผนงานหรือ โครงการและได้ดำเนินการไปแล้วหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2) ด้านการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นไปตามตามนโยบายที่วางไว้ หรือไม่ อย่างไร.....

.....

.....

.....

3) ด้านการเชื่อมประสานหน่วยงานทุกภาคส่วน เช่น หน่วยงานของภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด รวมทั้งชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อขอรับการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อเกิดความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีการดำเนินการอย่างไร

.....
.....
.....

4) ด้านการเป็นตัวแทนเชื่อมประสานกับชุมชนในท้องถิ่นเพื่อขอรับการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อเกิดความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการอย่างไร

.....
.....
.....

2.1.2 บทบาททางด้านสังคม

1) การนำเทศบัญญัติมาบังคับใช้ ได้มีการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือต่อประชาชนในท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

2) การอนุรักษ์การส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่น ตามที่กำหนดไว้ในแผนงานหรือโครงการมีความเหมาะสม หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

3) การเชื่อมประสานบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนหรือไม่ และได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างไร.....

.....
.....
.....

3. ผลกระทบจาก การดำเนินบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

3.1 ผลกระทบต่อภายนอก

3.1.1 ผลกระทบทางการเมือง

1) ด้านการเมือง จากการนำเทศบัญญัติมาบังคับใช้ เช่น เทศบัญญัติควบคุมอาคารก่อสร้าง และการจัดโซนนิ่งแหล่งอนุรักษ์มรดกโลก เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

2) ด้านสังคม เช่น เกิดจิตสำนึกรักษ์ท้องถิ่น ความสามัคคีในชุมชน การประสานร่วมมือสนับสนุนต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

3.2 ผลกระทบภายใน ผลกระทบต่อตัวนายกเทศมนตรี

1) จากผลงานที่ผ่านมา ท่านคิดว่า จะได้รับการสนับสนุนทางการเมืองต่อไปอีกหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

2) ท่านคิดว่าอะไรคือ เป้าหมายหลักในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

.....
.....
.....

3) ความคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง.....

.....
.....
.....

4. ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

4.1 ปัจจัยภายนอก

4.1.1 ด้านการเมือง เช่น การกระจายอำนาจ นโยบายและแผนพัฒนาจังหวัดและ
ท้องถิ่นจังหวัด ท่านคิดว่าเป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีฯ
หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

4.1.2 ด้านสังคม เช่น ความเป็นชาติพันธุ์ไทพวน ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ใน
ชุมชน ท่านคิดว่าเป็นปัจจัยที่สนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีฯ หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

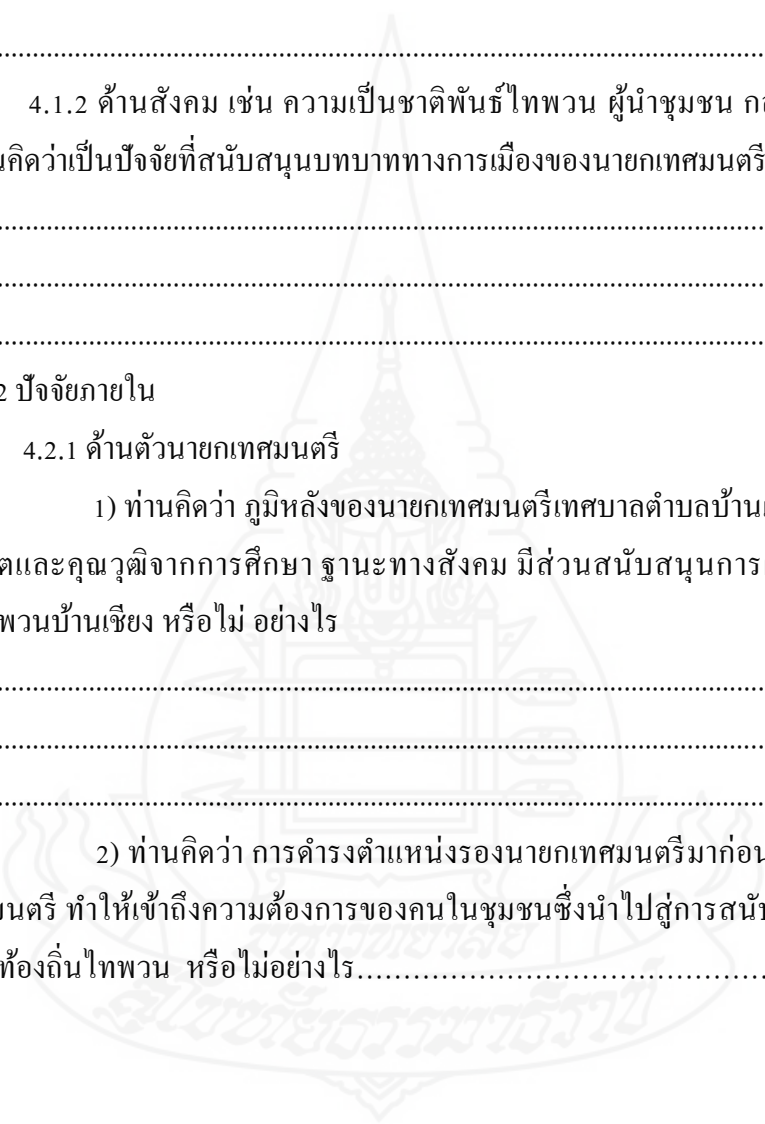
4.2 ปัจจัยภายใน

4.2.1 ด้านตัวนายกเทศมนตรี

1) ท่านคิดว่า ภูมิหลังของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง จากหน้าที่การ
งานในอดีตและคุณวุฒิจากการศึกษา ฐานะทางสังคม มีส่วนสนับสนุนการผลักดันวัฒนธรรม
ท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

2) ท่านคิดว่า การดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีมาก่อนที่จะดำรงตำแหน่ง
นายกเทศมนตรี ทำให้เข้าถึงความต้องการของคนในชุมชนซึ่งนำไปสู่การสนับสนุน และผลักดัน
วัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวน หรือไม่อย่างไร.....

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 5

แบบสัมภาษณ์ กลุ่มอาชีพ

เพื่อทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนไทพวนบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ช่วง พ.ศ. 2555 - 2559

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

1. แบบที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ – สกุล.....อายุ.....ปี

อาชีพ.....การศึกษา.....

สถานภาพ.....นับถือศาสนา.....

ที่อยู่.....หมู่ที่.....บ้าน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

2. ข้อมูลการร่วมกลุ่มอาชีพ กลุ่ม.....

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....ตั้งแต่.....

ถึงปัจจุบันรวมระยะเวลา.....ปี.....เดือน

อาชีพก่อนเข้าการรวมกลุ่ม.....

วัตถุประสงค์การรวมกลุ่ม.....

ผลการดำเนินงานของกลุ่ม/ผลงาน/การได้รับการสนับสนุน.....

จำนวนสมาชิก.....

3. บทบาททางการเมืองของบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

3.1 บทบาททางการเมืองที่มีต่อปัจจัยภายนอก

3.1.1 ด้านการเมือง

1) บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง โดยการกำหนดนโยบาย มีผลงานหรือโครงการใดบ้าง ที่มีช่วยสนับสนุนกลุ่มอาชีพ/ธุรกิจ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2) บทบาทในการนำร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ได้มีการสร้างความเข้าใจและมีการแสดงความคิดเห็น รวมถึงการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมอื่นๆ เช่น จากกลุ่มนักธุรกิจ/กลุ่มอาชีพ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3) ด้านการเป็นตัวแทนขององค์กรมีการประสานหน่วยงานภาครัฐ และท้องถิ่นอื่นๆ เพื่อขอการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมและส่งเสริมของกลุ่มอาชีพ/ธุรกิจเพื่อเกิดความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.1.2 บทบาททางการเมืองที่มีต่อปัจจัยภายนอก ด้านสังคม

1) การนำเทศบัญญัติมาบังคับใช้ ได้มีการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือหรือไม่ อย่างไร เช่น การนำเทศบัญญัติมาบังคับใช้ในการควบคุมการก่อสร้าง

.....

.....

.....

2) การอนุรักษ์การส่งเสริมประเพณีพื้นถิ่น จากแผนงานหรือโครงการมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร.....

.....
.....
.....
3) การเชื่อมประสานงานบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน มีการแสดง
ความคิดเห็นต่อแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ หรือไม่ และได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างไร

.....
.....
.....
4. ผลกระทบจาก บทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง ในการ
ผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

4.1 ผลกระทบต่อภายนอก

4.1.1 ผลกระทบทางการเมือง

1) จากการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนของนายกเทศมนตรีบ้านเชียงกลุ่ม
ของท่านได้รับการสนับสนุน หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
2) ด้านชุมชน ได้มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ /ธุรกิจ การส่งเสริมการท่องเที่ยวใน
ชุมชน การจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรม หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
3) ท่านคิดว่า กลุ่มผู้บริหารมีความเข้มแข็งและศักยภาพหรือไม่ อย่างไร

4) ความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับผลกระทบจากบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรี
ตำบลบ้านเชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

.....
.....
.....

3.2 ผลกระทบภายใน ผลกระทบต่อตัวนายกเทศมนตรี

1) จากผลงานในอดีต ท่านคิดว่าจะทำให้การสนับสนุนทางการเมืองแก่นายกเทศมนตรีคน
ปัจจุบันต่อไป หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

2) ความคิดเห็นอื่น ๆ ต่อผลกระทบจากทางการเมืองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้าน
เชียง ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

.....
.....
.....

5. ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนต่อบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง
ในการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง

5.1 ปัจจัยภายนอก

1) ด้านการเมือง เช่น การกระจายอำนาจ นโยบายและแผนพัฒนาจังหวัดและท้องถิ่น
จังหวัด ท่านคิดว่าเป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีฯหรือไม่
อย่างไร

.....
.....
.....

2) ด้านสังคม เช่น ความเป็นชาติพันธุ์ไทพวน ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน
ท่านคิดว่าเป็นปัจจัยช่วยสนับสนุนบทบาททางการเมืองของนายกเทศมนตรีฯ หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

5.2 ปัจจัยภายใน

5.2.1 ด้านตัวนายกเทศมนตรี

1) ท่านคิดว่า ภูมิหลังของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง เช่น ประวัติการทำงานและประวัติการศึกษา และฐานะทางสังคม มีส่วนสนับสนุนการผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

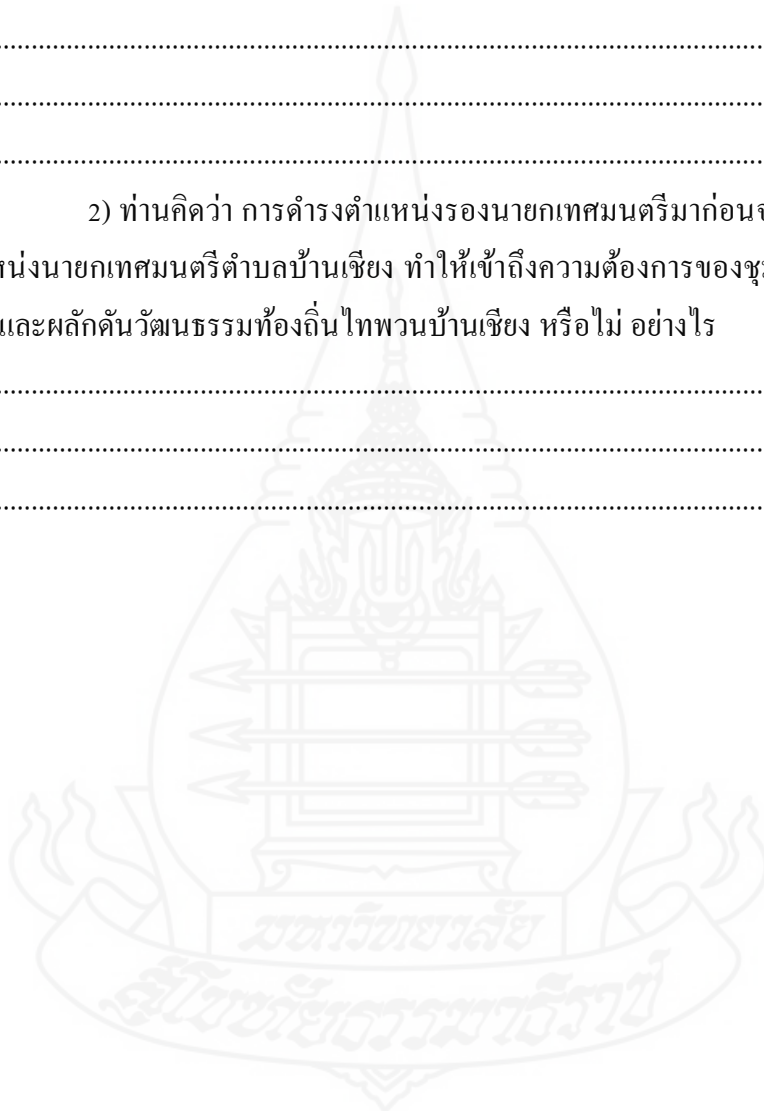
.....

2) ท่านคิดว่า การดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีมาก่อนจะได้รับการเลือกตั้งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านเชียง ทำให้เข้าถึงความต้องการของชุมชน ซึ่งนำไปสู่การสนับสนุนและผลักดันวัฒนธรรมท้องถิ่นไทพวนบ้านเชียง หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

รายชื่อบุคคลผู้ที่ให้สัมภาษณ์การวิจัย

กลุ่มผู้บริหารเทศบาล, ที่ปรึกษา, ประธานสภาเทศบาลบ้านเชียง จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

- 1 นายเสวตฉัตร บรรเทาทุกข์ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง
- 2 นายชุมพร สุทธิบุญ รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง
- 3 นายอดิศักดิ์ เหมือนสีเลา รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเชียง
- 4 นายประสิทธิ์ จันทะสี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี ฯ
- 5 นายสมคิด ผการ์ตัน ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านเชียง

กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

- 1 นางทิตยา มัญญาหงส์ เจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง (ที่ประจำอยู่ในปัจจุบัน)
- 2 นายนพดล พลอยโพธิ์ ปลัดเทศบาลบ้านเชียง
- 3 นางสุรพิน เหลืองอร่าม หัวหน้ากองการศึกษา เทศบาลตำบลบ้านเชียง
- 4 นายวิจิตร นามวงศ์ กำนันตำบลบ้านเชียง
- 5 นายอารักษ์ ภูมิศรีแก้ว ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 13 ชุมชนพิพิธภัณฑฯ

กลุ่มนักธุรกิจ จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

- 1 นางจิตรกร ภูมิศรีแก้ว นักธุรกิจ เจ้าของร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง
- 2 นายทง บุญเชียงมา ร้านชวนไหมไทย

กลุ่มนักวิชาการและสื่อมวลชน จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

- 1 นายอุดม ปิตานัง ผู้สื่อข่าวประจำจังหวัดอุดรธานี ทิวีสี่ช่อง 3
- 2 นางสาวริรัตน์ บัวคุ้ม นักวิชาการ เทศบาลตำบลบ้านเชียง (ที่ประจำอยู่ในปัจจุบัน)

กลุ่มอาชีพ กลุ่มละ 1 คน ประกอบด้วย

- 1 นางสุนทรี มัญญาหงส์ ประธานกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง
- 2 นายชาติรี ปะโจปะรัง ประธานกลุ่มปั้นหม้อเขียนลาย
- 3 นายสมคิด ผการ์ตัน ประธานกลุ่มกลองยาว (สมาชิกในกลุ่ม)
- 4 นางไพจิตร จันดาตาล ประธานกลุ่มจักสาน
- 5 นางเครือวัลย์ ภูมิศรีแก้ว รองประธานกลุ่มโฮมสเตย์ (สมาชิกในกลุ่ม)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายมานพ มนต์รีพิทักษ์
วัน เดือน ปี	3 กุมภาพันธ์ 2515
สถานที่เกิด	ตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
ประวัติการศึกษา	วิทยาการจัดการ (รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเทศบาลตำบลภูผาแดง ตำบลโนนหวาย อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี
ตำแหน่ง	นักจัดการงานทะเบียนและบัตร

